VISIT…

LANZAROTE
Caliente.com

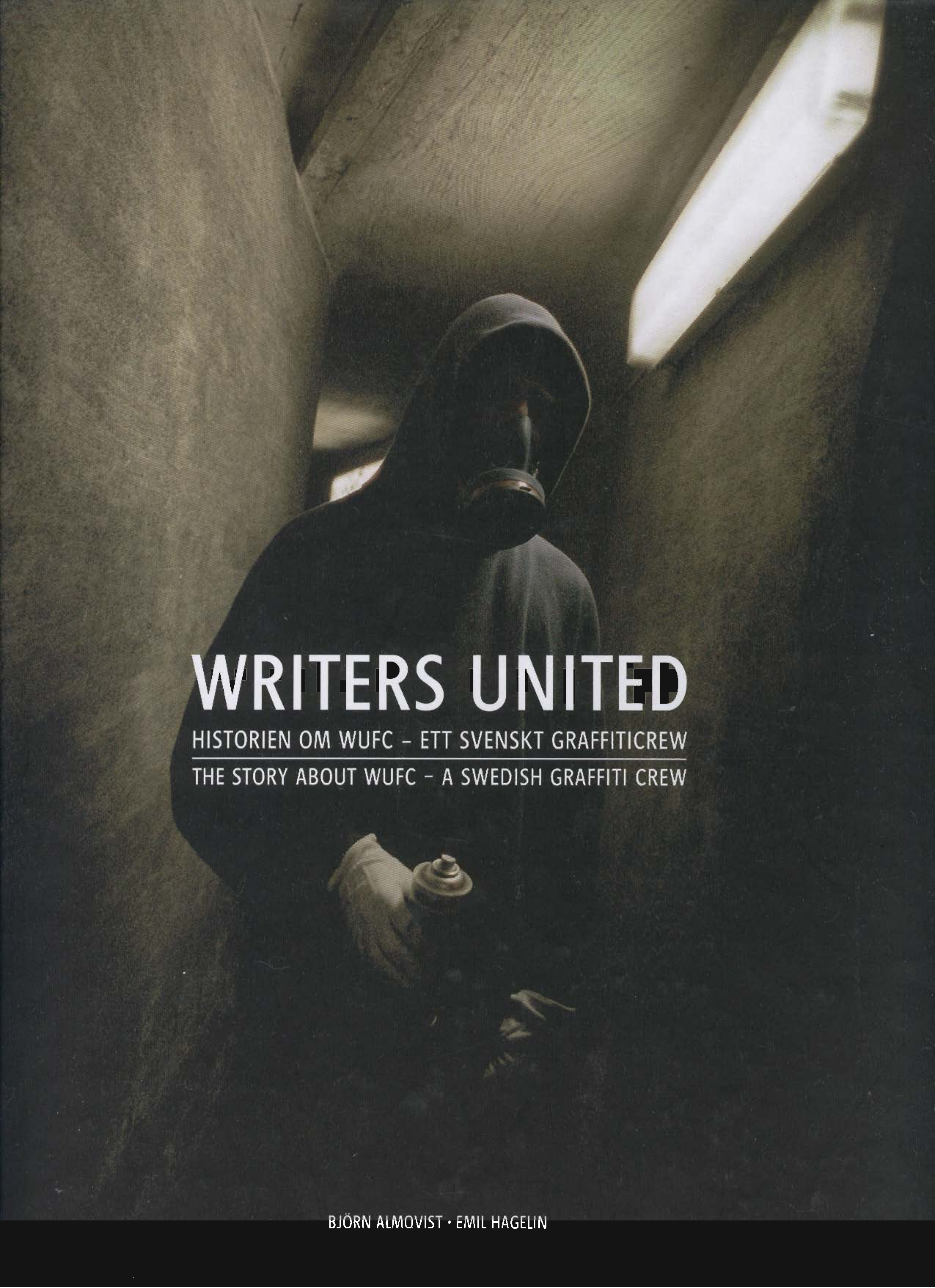

WRITERS UNITED

HISTORIEN OM WUFC – ETT SVENSKT GRAFFITICREW

THE STORY ABOUT WUFC – A SWEDISH GRAFFITI CREW

BJÖRN ALMQVIST · EMIL HAGELIN

SDK
WUFC
QUE
2002
WUFC SDK
NIZO
QUE CREW
RILO
FC
SELLING DRUGS 2 KIDS
SDK
NICK
NIZO
SNEAKZ
03
KILLA
NICK
RILO
WUFC SDK
2001
QUE
WUFC CREW

WRITERS UNITED

HISTORIEN OM WUFC – ETT SVENSKT GRAFFITICREW

THE STORY ABOUT WUFC – A SWEDISH GRAFFITI CREW

BJÖRN ALMQVIST · EMIL HAGELIN

Foto / Photo
Emil Hagelin & WUFC

Text
Björn Almqvist

Text *Dags att lägga i en högre växel / Time to Shift Gears*
Torkel Sjöstrand

Förord / Foreword
Martha Cooper

Engelsk översättning / English translation
Martin Thomson

Grafisk form / Graphic design
Malcolm Jacobson & Tobias Barenthin Lindblad

Tack / Thanks
Kalle Assbring, Irene Hagelin, Karin Hammarkvist,
Joakim Jakobsson & Paola Langdal

Copyright © Emil Hagelin, Björn Almqvist,
Torkel Sjöstrand & Martha Cooper 2005
Första upplagan / First printing
Tryck / Printing: Nørhaven book, Danmark
ISBN 91-973981-3-6

Dokument förlag
Box 773, 120 02 Årsta, Sweden
www.dokument.org, mail@dokument.org

WRITERS UNITED

HISTORIEN OM WUFC – ETT SVENSKT GRAFFITICREW

THE STORY ABOUT WUFC – A SWEDISH GRAFFITI CREW

BJÖRN ALMQVIST · EMIL HAGELIN

DOKUMENT FÖRLAG

INNEHÅLL

6 Förord / Foreword

8 Det ser lite new york ut / It looks kind of New York

20 Uzi: Allt ska ske på mina villkor / I want everything to happen on my terms
34 Writers United Football Club
44 Två crews blir ett / Two crews unite
45 Inxs: Ett fånigt krig / A dumb war
50 Nödbroms på Hägerstensåsen / Emergency break at Hägerstensåsen
58 Wholetrain / Whole train
60 Leroy: Du får väl anpassa dig till alla andra / You'll just have to cope with all the others
66 Kidnappat barn / Have you seen this child?

70 Ligga på topp / Staying on top

78 Other: Visuella störningar / Visual disruptions

CONTENTS

88 En wholecar på tio minuter / A whole car in ten minutes

92 Que: Dags att lägga i en högre växel / Time to shift gear
112 Graffiti på duk / Graffiti on canvas

114 Som fångarna på fortet / Like Indiana Jones

126 Pura: Graffiti och läktarkultur går hand i hand /
Graffiti and terrace culture go hand-in-hand
134 Inga problem / Not a problem
138 Aloha: Bygga båtar / Building boats
142 En nattlig cykeltur / Nocturnal bike ride
156 Dokumentation / Documentation
159 Ordförklaringar / Glossary

FÖRORD

SVENSKA

Det tog tid för mig att få smak för graffiti. Jag har fått lära mig att uppskatta estetiken i en välgjord tag, throwup eller burner.

När jag flyttade till New York 1975 lade jag knappt märke till graffitin, och de få gånger jag gjorde det ignorerade jag den, för jag förstod inte vad de målade tecknen betydde. Så sorligt att tänka på: Alla missade fotografier.

Med tiden lärde jag mig att bokstäverna i tags och målningar på väggar och tåg i själva verket inte bildar ord utan målarnas och deras crews smeknamn. Min nyfikenhet var väckt, men det tog ytterligare några år innan jag kunde säga att jag verkligen tyckte om graffiti. Jag tror att jag uppskattade graffitikulturen mer än målningarna, och i viss mån är det fortfarande så. Vad det gäller stil och motiv så skapar graffitimålare utifrån sin egen värld, och jag har alltid stått vid sidan om den.

Är det möjligt att uppskatta konstformer utanför vår egen kultur utan att först lära känna kulturen i fråga, eller finns det olika sorters förståelse – på olika nivåer? Vi kan ta till oss konstverk av många anledningar som inte har något med konstnärens intentioner att göra, men kanske kan vi inte förstå verket till fullo utan en instruktion. Är förmågan att uppskatta en Picassomålning genetisk eller är det något du måste lära dig? När det gäller graffiti så lär jag mig än i dag.

Genom att kalla graffitimålare vandaler försvårar man för allmänheten att göra egna estetiska bedömningar av målningar. Idén att använda sig av allmänhetens egendom utan att betala är uppenbarligen något som hindrar folk från att bedöma graffitins estetik. För mig är det mycket mer provocerande med reklamaffischer som täcker hela husfasader än med några handskrivna tags eller throwups. Men New Yorks borgmästare Michael R. Bloomberg kommer med all sannolikhet inte att utfärda påbud mot dessa symboler inom den närmaste framtiden.

När jag började dokumentera graffiti 1979 utgick jag ifrån att det var ett kortlivat fenomen, unikt för New York. Jag trodde att det var kopplat till den tidens kaos, brottslighet och det faktum att staden var bankrutt. Bara tanken på att graffiti skulle kunna växa fram i ett prydligt, välorganiserat och rikt land som Sverige hade varit löjeväckande. Tjugofem år och flera generationer målare senare inser jag att det finns något universellt med graffiti. Det är ett mycket personligt uttryckssätt som utförs i ett socialt sammanhang tillsammans med likasinnade entusiaster – en unik kombination av äventyr, konst, teknisk skicklighet och lek.

Graffiti har haft mycket stor påverkan på grafisk form och design, och ynglat av sig på gatukonströrelsen som frodas i hela världen. På många håll har målarna själva tagit kontrollen över sina verk genom att öppna gallerier, ge ut egna tidskrifter och lägga ut målningar på hundratals sajter. Eftersom graffiti ofta målas olagligt är den kortlivad. Fotografier av målningar är mer beständiga än konsten i sig. Böcker är mer långlivade än internetsajter, och historia nedtecknas traditionellt sett i böcker.

En stor del av världshistorien handlar om det som människor tyckte var värt att ägna tid åt eller viktigt nog att nedteckna just då. Och mycket av historien har glömts bort till följd av att det saknas skrifter. *Writers United* är en fascinerande berättelse i ord och bild om var-

FOREWORD

ENGLISH

Graffiti for me was an acquired taste. I had to learn to appreciate the aesthetics of a well executed tag, throw-up or burner.

When I first moved to New York City in 1975, I hardly noticed graffiti and the few times I did, I mostly ignored it because I couldn't figure out what the painted letters meant. How sad to think of those early missed photo ops.

Eventually I learned that the letters of the tags and pieces on walls and trains were not words but the nicknames of the writers and their crews. I was intrigued, but it still took a few more years before I could truthfully say that I liked the way graffiti looked. I think I appreciated the culture of graffiti more than I liked the actual work and in some respects this is still true. In style and subject matter, graffiti artists draw from their own worlds, and I have always been an outsider.

Is it possible to appreciate forms of art outside one's own culture without first learning about that culture or are there different levels and kinds of appreciation? We can be drawn to works of art for all kinds of reasons that have nothing to do with the artist's intent but maybe we can't fully understand these works without instruction. Is appreciating a Picasso genetic or is this something you have to learn? In the case of graffiti, I am still learning.

I believe that calling graffiti artists 'vandals' hinders the general public's ability to look at, respond to, and make unbiased aesthetic evaluations about individual pieces. Apparently the idea of appropriating public space without paying for it prevents people from making balanced judgments about what's in that space. Personally I am much more offended by huge, commercially printed advertising banners covering entire sides of buildings than by a few hand-written tags or throw-ups. But Mayor Bloomberg will probably not be issuing edicts against these signs any time soon.

When I first began to document graffiti in 1979, I assumed that this was a short-lived phenomenon, specific to New York City. I thought it was related to the chaos, crime and fiscal bankruptcy at the time and that these conditions could not be replicated elsewhere. The idea of graffiti flourishing in a neat, orderly, and wealthy country like Sweden would have been laughable, had it ever crossed my mind. Twenty-five years and several artistic generations later, I see that there is something universal about spray can graffiti. It's a very personal form of self-expression, yet practiced in a sociable way among fellow enthusiasts – an unique combination of adventure, art, technical skill and play.

Graffiti has had an enormous impact on mainstream graphics and design, and spawned the street art movement now flourishing worldwide. In many cases, the artists have taken control of their work by forming their own galleries, publishing their own magazines and getting their pieces up on hundreds of websites. Because much of graffiti is painted on illegal surfaces, it's ephemeral. Photographs are more permanent than the art itself. Books are more permanent than websites and history is traditionally preserved in books.

Much of the history of the world is based on whatever people decided was worthwhile or important enough to record and much has been forgotten for lack of a record. *Writers United* is a fascinating account in words and photos of some of the ordinary and extraordinary details in the lives of a few of the many Swedish writers. We follow them on their

SVENSKA

dagliga och extraordinära händelserna i några svenska målares liv. Vi följer dem på deras äventyr och lär oss om deras påhittiga tekniker, stilistiska utveckling, motivation, relationer till andra målare och crews, och deras känslor inför sina färdiga verk. Tack vare Björn Almqvists och Emil Hagelins arbete kommer denna historia att bevaras.

Det är omöjligt att förutspå graffitins framtid. Nya konstformer och tekniker som är omöjliga att föreställa sig kan göra sprejburken omodern. Men att legalisera graffiti vore förmodligen ett misstag. Konstformen utvecklas tack vare förstulenheten och snabbheten som är ett måste när man verkar under hotet att gripas. Och till dem som förespråkar nolltolerans vill jag rekommendera tolerans istället. Det finns värre saker än sprejfärg och färgpennor.

Martha Cooper
New York
12 april 2005

ENGLISH

missions and learn about their inventive techniques, stylistic development, motivation, relationships to other crews and writers, and their feelings about their completed work. Thanks to the efforts of Björn Almqvist and Emil Hagelin, this information will be preserved.

It's impossible to predict what the future of graffiti will be. New styles of art and unimaginable technologies may make aerosol obsolete. Legalizing graffiti would probably be a mistake. The art thrives on the stealth and speed necessitated by the threat of arrest. To those who insist on zero tolerance, I recommend tolerance instead. There are a lot worse things than spray paint and markers.

Martha Cooper
New York City
April 12, 2005

KULTUR.
Är du intresserad av
Ha alltid DN-kortet

DET SER LITE NEW YORK UT

SVENSKA

Que har på sig ett par gula, kladdiga diskhandskar. Han står vid diskbänken i sin lägenhet och tömmer ut färgen ur oanvända spritpennor när Uzi knackar på altandörren. Uzi sätter sig vid köksbordet som är överbelamrat med skissböcker, Copicpennor, bokstavsmallar och tidningar. Han gör lite plats på bordet och börjar skissa på dagens DN.

Que går tillbaka till diskbänken och fortsätter. Han diskar pennorna och fyller dem med ny färg som är svårare att tvätta bort. Dessutom fyller han en flaska som har innehållit skokräm. Que tänker inte använda den till sina skor utan som en bred penna att skriva tags med. Taggaren Ioh har köpt flaskan i USA. Que visar belåtet upp den för Uzi.

"Där har de riktiga grejer. Det är annat än de vanliga tuberna vi har i Sverige", säger Uzi.

Under sommaren har Que målat ungefär femtio tunnelbanevagnar. Han och Uzi målar nästan bara tunnelbanetåg och oftast tillsammans. Men den här sommaren har Uzi arbetat utanför stan varannan vecka och bara hunnit med trettiotvå stycken. Den senaste tiden har Que och Uzi varit två av de flitigaste tågmålarna i Stockholm. Imorgon bitti har de planerat att måla ännu en vagn på Skarpnäcks tunnelbanestation.

Que vänder sig från diskbänken och tittar på Uzis skisser.

"Va, ska du bara göra en flopp?" säger han skeptiskt, men ändrar sig snabbt.

"Ja, ska vi inte bara göra fett med throwups?"

"Nej, vi gör nice. Röda linjer med gul fyllning har jag tänkt", svarar Uzi.

"Okej."

"Vad ska vi göra för bakgrund, slem eller moln?" undrar Uzi.

"Slem är bra, jag är så jävla dålig på moln", säger Que och fortsätter att fylla sina pennor.

Uzi skakar sex sprejburkar och torkar bort eventuella fingeravtryck innan han packar ner dem i sin väska tillsammans med en liten ficklampa. Sen kryper han ner i en sovsäck på soffan i Ques sovrum.

Efter bara ett par timmars sömn ringer väckarklockan. Trots att de inte är utsövda är de snabbt på benen. Det är bråttom om de ska hinna till stationen i god tid innan det första tåget kommer in. De klär sig snabbt och kontrollerar packningen innan de ger sig iväg. Men innan de går hinner Que ringa och väcka en kille som är skyldig honom pengar och säga att det är dags att betala. Han ringer samma samtal varje morgon.

De kommer fram till stationen nästan en halvtimme innan första tåget går. Trots att de är ute i god tid sitter det redan en medelålders man i taxiuniform och väntar på tåget. Que och Uzi går så diskret som möjligt mot ena änden av perrongen och smiter försiktigt ut genom nödutgången som leder in till tunneln bakom stationen. Taximannen är så trött att han antagligen inte ens märker att han har sällskap.

Inne i tunneln är luften fuktig och kvav. Vatten droppar från de såriga bergväggarna. Que smyger iväg och kontrollerar att nödutgången längre in är öppen ifall de skulle behöva fly. Sen väntar de medan perrongen fylls av morgonpendlare.

Klockan sju minuter i fem gnisslar det till i rälsen när tåget bromsar in på stationen. Que och Uzi springer tyst fram till tåget. Passagerarna

Vänster: Que fyller en flaska med färg.

IT LOOKS KIND OF NEW YORK

ENGLISH

Que is wearing a pair of sticky yellow rubber gloves. He is standing at the kitchen sink of his apartment, emptying the dye from new marker pens when Uzi knocks on the terrace door. Que lets him in, and Uzi sits at the kitchen table, which is cluttered with sketchpads, Copic pens, lettering stencils and magazines. Uzi makes some room and starts sketching on today's paper.

Que returns to the sink and continues. He washes the pens and fills them with new colouring that is harder to wash off. Que also fills an empty shoe polish container. He isn't going to use it on his shoes, though: it is now a broad pen for tagging. He has received it from the writer Ioh, who bought it in the States. Que cheerfully shows it to Uzi.

"They've got the real thing over there. Not like the ordinary tubes we have here in Sweden," says Uzi.

During the summer, Que has painted fifty subway cars. He and Uzi mostly do subway trains, usually together. But this summer, Uzi has been working every other week, and only had time to do thirty. Lately, Que and Uzi have been two of the most persistent train writers in Stockholm. They are planning to do yet another subway train at the Skarpnäck station the following morning.

Que turns from the sink and looks at Uzi's sketches.

"What, are you only doing a flop?" he asks skeptically, but soon changes his mind and suggests: "Yeah, why don't we just do loads of throw-ups?"

"No, let's do it polished. I was thinking red lines with yellow fill-ins," says Uzi.

"Okay."

"What kind of background shall we do? Slime or clouds?" asks Uzi.

"Slime is good, I'm crap at clouds," says Que and carries on filling his pens. Uzi shakes six spray cans, rubs them free of any fingerprints and packs them into his bag, along with a small torch. Then he gets into a sleeping-bag on the couch in Que's bedroom.

The alarm clock rings after just a few hours' sleep. Though they are not fully rested, they quickly get on their feet. They must hurry if they are to get to the station before the first train arrives. They quickly get dressed, check their packs, and leave. Before they go, Que has time to call and wake a guy who owes him money, to tell him it's time to pay up. He makes the same call every morning.

They get to the station almost half an hour before the first train is due to depart. Despite the early hour, a middle-aged man in a cab driver's uniform is sitting waiting for the train. As quietly as possible, Que and Uzi make their way to the end of the platform and sneak through the emergency exit that leads to the tunnel at the back of the station. The cab driver is so tired that he probably doesn't even notice that he is not alone.

The tunnel is stuffy and damp. Water drips from the furrowed rock walls. Que sneaks ahead and checks that the emergency exit further down is open in case they should need to escape. Then they wait while morning commuters gather on the platform.

Left: Que fills a shoe polish container with ink.

SVENSKA

stiger ombord medan Que och Uzi smyger in mellan tåget och bergväggen. Här finns också den strömförande skenan som tunnelbanetågen får sin elektricitet ifrån.

"Jag vet inte vad som händer om man kommer åt strömskenan med foten. Men jag har riktigt stor respekt för den och försöker alltid ta ett stort kliv över skenan istället för att kliva på plankan som sitter över den", berättar Uzi.

"Det finns ju historier från alla länder om målare som har bränt sig. Men jag känner bara till ett fall i Stockholm. En målare blev jagad av väktare och trillade så att ena armen kom åt strömskenan och den andra rälsen. Strömmen leddes igenom honom och gick ut genom huvudet, men han överlevde."

De skissar varsin nästan identisk WUFC-målning med gul färg. Båda två fyller snabbt bokstavsfälten med en sprejburk i varje hand samtidigt som de håller uppsikt mot änden av tåget. De är hela tiden beredda på att någon kan upptäcka dem. Det är inte ovanligt att föraren eller någon passagerare skriker åt dem att sluta. Då brukar Que och Uzi skrika tillbaka att de ska hålla tyst.

Que säger att han inte blir rädd när han upptäcks.

"Det är ju bara en chaufför, bara en vanlig människa. Han är i underläge eftersom vi är två, så chansen att han ska spela hjälte är ganska liten."

Vad gör ni om han ingriper?

"Då får vi väl försvara oss. Om han attackerar oss är det hans eget val. Han har ingen rätt att attackera mig bara för att jag har sprejat på hans tåg."

Hur långt är du beredd att gå om någon skulle ingripa mot dig?

"Jag vet inte. Jag har aldrig behövt ta till våld, bara hot några gånger för att chauffören ska lugna ner sig. Men tar han till våld mot mig så tar jag till våld tillbaka, för jag tycker inte att han har någon rätt att göra det. Han kan gå och ringa polisen istället som en vanlig människa."

Föraren som kör tåget idag har Que stött på tidigare under sommaren när han målade tillsammans med två graffitimålare från Tyskland. Den gången upptäckte föraren att tåget målades och öppnade dörren mitt i Ques första bokstav.

"Jag var tvungen att trycka igen dörrarna så att jag kunde måla klart. Han var på väg mot oss men jag skrek lite åt honom och då tog han det lugnt. Sen stod vi och jiddrade medan jag målade klart. Det stod en brud där också som sa: 'Hade min pojkvän varit här så hade du fått stryk för länge sen'. Hon var i min ålder eller kanske något yngre till och med. Helt sjukt alltså, värsta attitydförortsbruden. Hon var störtskön."

Passagerarna tar plats medan Uzi och Que snabbt målar lite ljusblått slem som bakgrund innan de byter till röda sprejburkar och drar linjer runt bokstäverna. De hinner precis göra färdigt målningarna och signera innan tåget rullar iväg mot Odenplan, precis klockan fem.

När tåget försvinner är stationen folktom. Que och Uzi hoppar upp på perrongen och skyndar sig ut från stationen. De gömmer sina sprejburkar innan de går tillbaka och tar nästa tåg till Gullmarsplan för att fotografera sina målningar. På vägen till Gullmarsplan passerar de vagnhallen vid Skärmarbrink.

"Fan, det där tåget har stått ute hela natten", säger Uzi och tittar på ett tunnelbanetåg som står parkerat utanför hallen.

"Vi drar dit och klipper det direkt efter vi har fotat", säger Que som inte är helt nöjd med morgonens prestation.

Halv sex stiger de av på Gullmarsplan och väntar spänt på det må-

Höger: På väg in i tunnelbanetunneln.

ENGLISH

At seven minutes to five, the rails squeal as the train pulls in to the station. Que and Uzi quietly run up the rails to the train. As the passengers climb aboard, Que and Uzi sneak in between the train and the rock wall. The electric rail that powers the train is here too.

"I don't know what happens if you touch the rail with your foot. But I have a lot of respect for it and always try to take a big step over it rather than get on the plank that covers it," says Uzi.

"You hear about writers everywhere getting burned. But I only know of one case in Stockholm. One writer was hunted by security guards and fell with one hand touching the electric rail and the other on the tracks. The power shot through him and out through his head, but he survived."

They each sketch a near-identical WUFC piece in yellow paint. They both quickly fill in the letters with a spray can in each hand, as they constantly look over their shoulders to the end of the train. They are always prepared for the fact that someone may discover them. It is not unusual for the driver or a passenger to yell at them to stop. When this happens, Que and Uzi usually yell back and tell them to shut up.

Que says that he isn't frightened of being discovered.

"It's just a driver, an ordinary guy. He's at a disadvantage, since there are two of us, so the chances of him playing the hero are remote."

What would you do if he gets involved?

"Defend ourselves, I guess. He'd be attacking us and that would be his choice. He's got no right to assault me just because I'm painting his train."

How far would you go if someone got involved?

"I don't know. I've never had to resort to violence, just threats to get the driver to calm down. But if he's violent with me, I'll be violent with him, because I don't think he'd be within his rights. He could go and call the cops like anybody else."

Que has already encountered the driver on the train, earlier in the summer when he was out with two writers from Germany. On that occasion, the driver noticed that the train was being painted, and opened the door in the middle of Que's first letter.

"I had to press the doors together again so that I could finish. He was heading towards us, but I yelled at him and he took it easy. Then we stood around while I finished. There was a girl there, too, saying: 'if my boyfriend was here, he'd have beaten you up already'. She was about my age, or even younger. Crazy – typical chick from the 'burbs with an attitude. She was great."

The passengers get seated while Que quickly paints some light blue slime as a background before he and Uzi switch to red cans and draw lines around the letters. They just have time to finish the painting and sign it before the train pulls off towards Odenplan at five. Once the train has left, the station is empty. Que and Uzi climb up on the platform and hurry out of the station. They hide their spray cans before returning and taking the next train to Gullmarsplan to photograph their pieces. On the way there, the train passes the Skärmarbrink depot.

"Damn, that train's been out all night," says Uzi, looking at a subway train that is parked outside the depot.

"We'll go and do it right after we've taken our pics," says Que, who is less than satisfied with the morning's efforts.

At five-thirty, they get off at Gullmarsplan and tensely await the painted train, that is due in ten minutes, unless the staff have taken it out of traffic. But it arrives punctually, and is heading for Skarpnäck again – not to get cleaned.

Right: On the way into the subway tunnel.

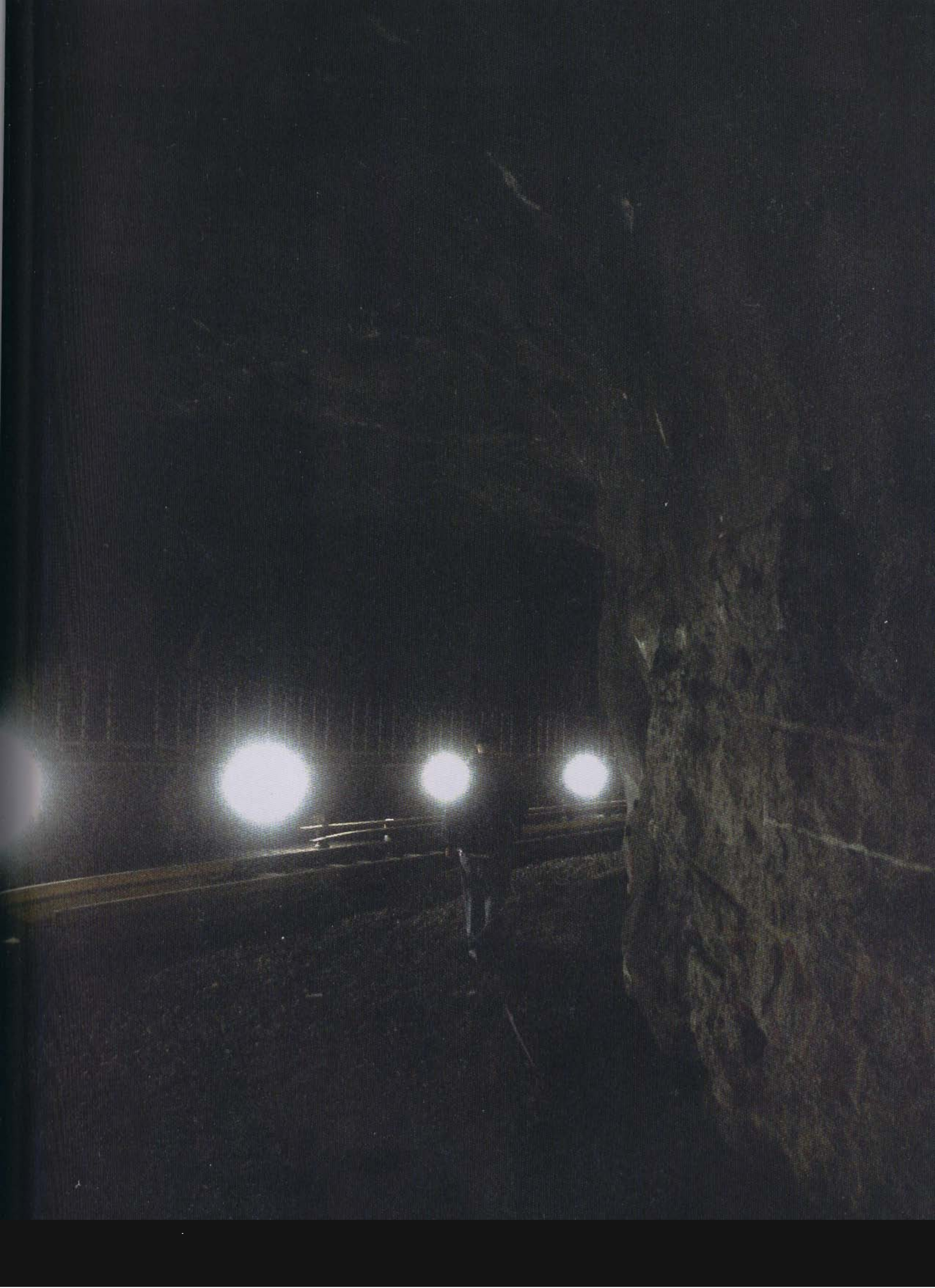

SVENSKA

lade tåget som ska komma in tio minuter senare om det inte redan har tagits ur trafik. Men tåget kommer punktligt och det är på väg mot Skarpnäck. Inte till tvätthallen.

"Det ser lite New York ut med gult och rött", säger Uzi nöjt när tåget rullar in på stationen.

Que och Uzi fotograferar så mycket de hinner innan tåget åker vidare. Medan de väntar på att tåget ska komma tillbaka äter de frukost på Seven-eleven. Uzi köper varm choklad och en kanelbulle medan Que klämmer i sig pizza, varm choklad och en glass. Medan de äter berättar Uzi att han ska åka till sin familjs landställe på eftermiddagen. Där hoppas han kunna se planeten Mars som nu är ovanligt nära jorden.

"Om man tittar söderut ska man kunna se Mars femton grader över horisonten klockan ett på natten. Den ska se ut som en röd stjärna", säger han.

Que tittar oroat i tidningen Metros tabell över allsvenskan där det står att det går sämre än väntat för hans favoritlag Hammarby. Sen river han ut en annons från Connex om terminskort på tunnelbanan. Que hoppas att bilden på kortet ska gå att använda för att åka gratis även om den är större än ett riktigt kort.

När de ätit klart är det dags att gå ner och ta nya foton. Tio över sex passerar tåget Gullmarsplan igen. Que och Uzi bestämmer sig för att gå till Skärmarbrink och försöka ta bättre bilder. Båda två är på bra humör efter att ha sett målningarna i trafik.

"Hammarby, Hammarby, Hammarby", ropar Que så att det ekar i gångtunneln under tunnelbanespåren när de lämnar stationen.

Ovan: Que och Uzi smyger fram till tåget på Skarpnäcks tunnelbanestation
Höger: Medan tåget står stilla på slutstationen målar Que och Uzi.

ENGLISH

"It looks kind of New York, yellow and red," says Uzi with satisfaction when the train arrives at the station. Que and Uzi take as many pictures as they can before the train leaves. While they wait for its return, they have breakfast at Seven-eleven. Uzi buys hot chocolate and a cinnamon roll, while Que puts pizza, hot chocolate and an ice cream away. While they eat, Uzi says that he is going to his family's country home that afternoon, where he hopes to see Mars, which is especially close to Earth at present.

"If you look south, you should see Mars at fifteen degrees above the horizon at one in the morning. It should look like a red star."

Que anxiously consults the sports pages in Metro, which show that Hammarby, his favorite team, are not doing as well as expected in the playoffs. He tears out a Connex advertisement for subway season tickets. Que hopes he can use the picture of the ticket for free rides, even though it is larger than the real thing.

After they've finished eating, it is time to take more pictures. The train passes Gullmarsplan again at 6.10. Que and Uzi decide to go to Skärmarbrink to try to get better pictures. They are both in a good mood, having seen the pieces in traffic.

"Hammarby, Hammarby, Hammarby," shouts Que, so that the walls of the pedestrian passageway under the tracks echo as they leave the station.

On the way to Skärmarbrink, they stop off and do a few WUFC throw-ups along the cycle lane. They have decided to do one hundred throw-ups during the summer.

Above: Que and Uzi sneaks up to the train at Skarpnäck subway station.
Right: While the train stays at the end-station they paint it.

SVENSKA

På väg mot Skärmarbrink stannar de och gör ett par WUFC throw-ups längs en cykelväg. De har bestämt att de ska göra hundra throw-ups under sommaren.

"Det är mest för att det vore roligt att göra varsitt litet fotohäfte med hundra likadana. Men det går ganska dåligt. Det är inte något vi gör så ofta för jag tycker mest att det är slöseri med färg. Och hundra stycken är egentligen inte mycket, men det är ingen som gör throwups i Stockholm så i det perspektivet är det många", säger Uzi.

Que och Uzi fortsätter till Skärmarbrink och väntar vid vagnhallen där tåget går på en bro över korsande tunnelbanespår. De klättrar ut på ett rör för att få så bra bilder som möjligt.

När tåget har passerat promenerar de till Skärmarbrinks tunnelbanestation där de skiljs åt. Nu när de har sett målningarna flera gånger är de lite missnöjda.

"Jag tycker inte att det blev så bra. Det skulle vara tjockare på F:et så att det blir så där ful-snyggt. Nu blev det bara fult", säger Uzi.

"Den gula var inte bra. Hur kunde den vara så snygg förra gången och bli så ful nu?" klagar Que.

Men att målningarna inte blev som de tänkt sig bekymrar dem inte nämnvärt.

"Själva målningen är jag inte alls nöjd med, men jag är nöjd med själva aktionen. Det var roligt och ganska slappt, hela grejen på morgonen. Så jag är nöjd med helheten", säger Que.

Ovan: När tåget har lämnat stationen skyndar de sig därifrån.
Höger: Tåget fotograferas vid Skärmarbrink.
Nästa uppslag: Vid Skärmarbrink i väntan på att tåget ska passera.
Sidan 18–19: Några av Oues och Uzis målningar som de har gjort tillsammans.

ENGLISH

"It's mainly because it would be fun to do a little photo album each of hundred of the same throw-up. But it's not going very well. It's not something we do very often, mainly because I think it's a waste of paint. And hundred isn't that many, really, although nobody does throw-ups in Stockholm, so from that point of view it's quite a lot," says Uzi.

Que and Uzi continue to Skärmarbrink and wait at the depot, where the train traverses a bridge over crisscrossing subway tracks. They climb up a pipe to get the best pictures possible as the train passes.

When the train has gone by, they walk to Skärmarbrink subway station, where they part. They are somewhat dissatisfied now that they have seen the paintings several times.

"I don't think it was that good. The F should have been wider to get that ugly-but-nice look. Now it just looks ugly," says Uzi.

"The yellow one wasn't good. How could it be so good last time and so ugly now?" complains Que.

But they are not overly worried about the pieces not coming out the way they wanted them.

"I'm not at all happy with the piece, but I'm satisfied with the action itself. It was fun and pretty relaxed, doing the whole thing in the morning. That counts too, so on the whole I'm satisfied," says Que.

Above: When the train has left the station they leave.
Right: Taking photos of the pieces at Skärmarbrink.
Overleaf: At the depot in Skärmarbrink waiting for the train to pass.
Page 18–19: A selectoion of Oue's and Uzi's collaborations.

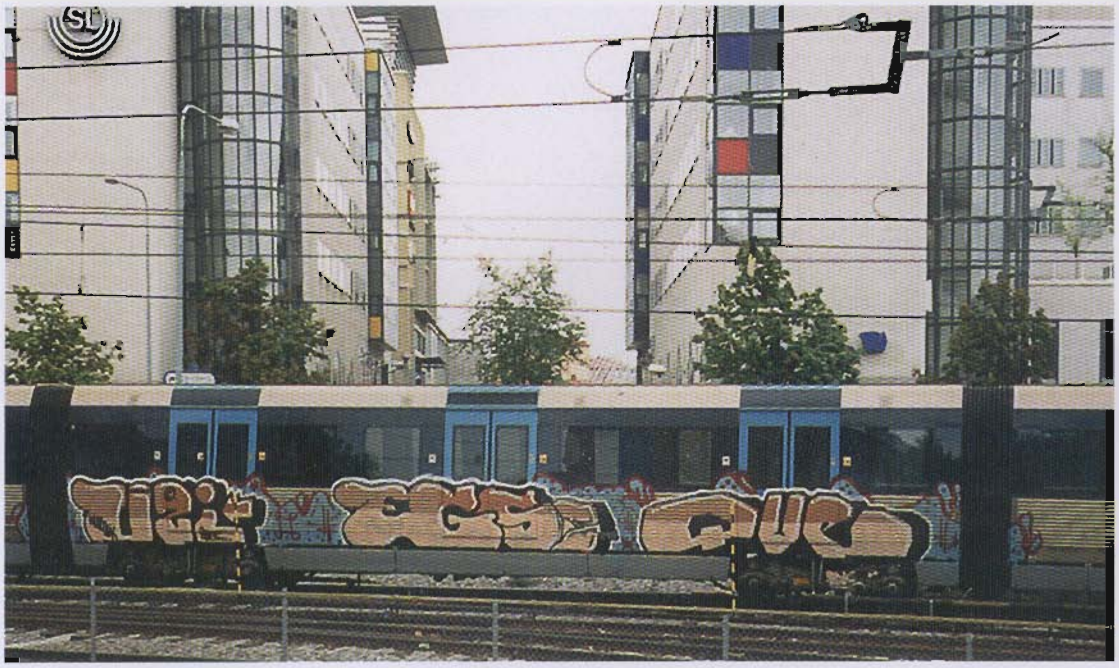

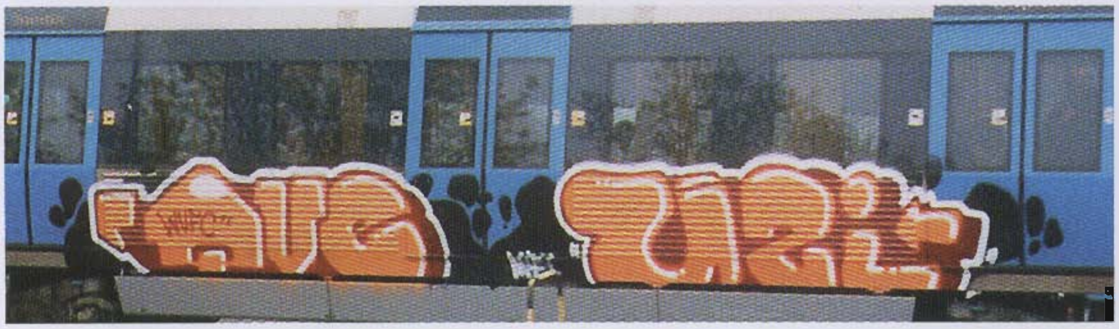

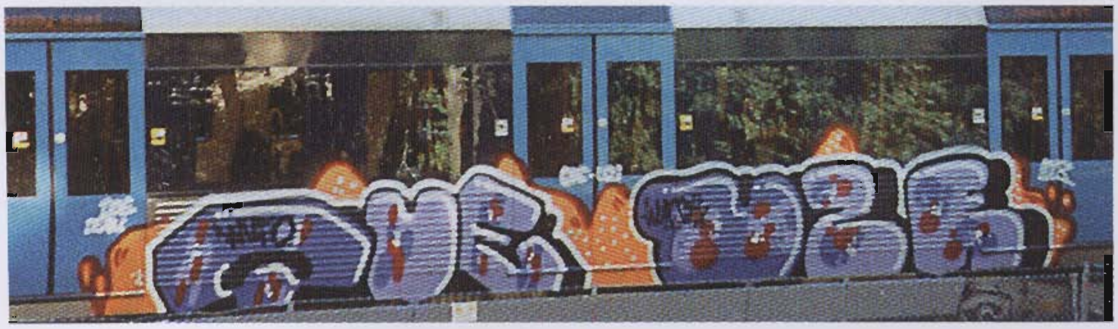

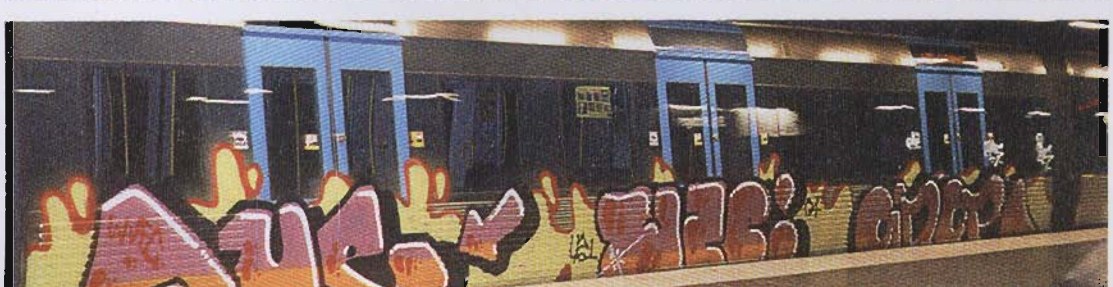

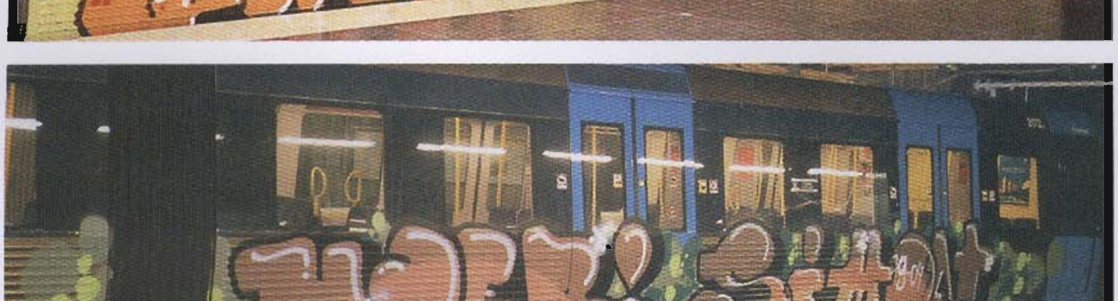

ALLT SKA SKE PÅ MINA VILLKOR

I WANT EVERYTHING TO HAPPEN ON MY TERMS

SVENSKA

"Jag har alltid varit fascinerad av tåg. Innan jag målade mitt första tåg var jag ute och kollade upp tider. Jag gjorde allt som hör till tågmålandet utom att faktiskt måla för jag var ihop med en tjej som inte tyckte att det var någon bra idé att måla tåg, och vi hade en outtalad överenskommelse att jag kunde måla graffiti, men inte på tåg. Sen började jag bryta allt mer mot det där", berättar Uzi.

Inspirerad av en äldre skolkamrat gjorde han sin första målning med sprejburkar i ett skogsområde när han gick i mellanstadiet. Det var i mitten av åttiotalet. Idag har Uzi, som är den äldsta aktiva medlemmen i WUFC, målat graffiti i mer än halva sitt liv.

"Jag tror att graffitin har gjort att jag har ett roligare liv. Den har gett mig massa kompisar över hela världen. Resor behöver inte kosta så mycket när man har vänner överallt. Å andra sidan har jag nog tagit längre tid på mig med min utbildning än vad jag skulle ha gjort om jag inte målat."

Uzi har varvat tillfälliga arbeten med enstaka kurser på universitetet under några år. Hans mål är att plocka ihop kurser till en hel utbildning. Men trots att han är strax över trettio år vet han fortfarande inte riktigt vad han vill jobba med.

"Jag har fortfarande en fot kvar i busvärlden. Att fortsätta måla handlar mest om tid nu. Har man familj och ett schysst jobb får man ju mindre tid. Men det går säkert att klämma in lite målande så länge man tycker om det."

Förutom påtaglig överskottsenergi är det första intrycket av Uzi att han verkar vara en ovanligt öppen person. Men pratar man mer med honom märker man att det egentligen är precis tvärt om. Han avslöjar ogärna något personligt om vem han egentligen är.

"Jag har alltid skiljt på graffiti-Uzi och mitt vanliga liv. Som att jag är två personer. När jag umgås med graffitimålare är jag graffiti-Uzi och då snackar jag inte om varifrån jag kommer eller hur jag är som person. Det funkar bra eftersom de är graffitinördar precis som jag. Men Que klagar ibland. Han vet ju alla såna personliga saker om mig eftersom vi känner varandra så bra, men jag är ändå lite hemlig inför honom också. Jag vet inte varför. Antagligen är det för att jag inte vill ha folk för nära inpå mig. Allt ska ske på mina villkor. Jag vill absolut inte att några andra än mina nära polare ska veta var jag bor eller var jag jobbar. Jag planerar min tid efter målandet och allt måste passa ihop. Då har man inte tid med att det plötsligt kommer någon oanmäld och plingar på dörren."

Uzi har under tjugo års tid lyckats dölja sitt måleri för människor som står honom nära. Det började 1985 när han stal sina första sprejburkar.

"Jag spelade hockey på den tiden. Men jag berättade inte så mycket om det heller för mina föräldrar. Jag tror inte att de var så intresserade. På något sätt lyckades jag komma undan med allting. Jag sågade av spikarna på nederdelen av garderoben med en järnsåg så att jag kunde öppna själva panelen. Sen satte jag gångjärn på luckan och gömde sprejburkar där. Det var perfekt. Under min sockelsäng hade jag ofta hundrafemtio burkar. Jag gillade verkligen att stjäla burkar på den

Vänster: Uzi gör en throw-up medan tåget stannar vid Kärrtorps station.
Nästa uppslag: På väg till ett Hall of Fame i södra Stockholm.

ENGLISH

"I've always been fascinated by trains. Before I did my first train, I'd go out and check out timetables. I did everything that has to do with train writing except for the actual writing. I was going out with this girl who didn't like the idea of writing on trains, and we had this unspoken agreement that I could do graffiti, just not on trains. Then I started to break that rule more and more," says Uzi.

He made his first spray painting in a woodlands area when he was in grade school, having been inspired by an older schoolmate. That was in the mid-eighties. Now Uzi, who is the oldest active member of WUFC, has been writing graffiti for more than half his life.

"I think graffiti has made my life more fun. It's given me friends all over the world. Travel is less expensive when you have friends everywhere. On the downside, my education probably took a bit longer than if I hadn't been a writer."

For some years, Uzi has alternated occasional jobs with disparate university courses. His goal is to amass enough courses for a whole education. But though he is just over thirty, he doesn't really know what he wants to work with.

"I've still got one foot left in the world of mischief. Continuing with graffiti is mainly a question of time now. Once you have a family and a good job, you get less time. But I guess you can always squeeze in a bit of writing as long as you like it."

The first impression you get from Uzi – apart from his tangible zeal – is that he seems to be a very open person. But closer inspection reveals that it is really the opposite. He is unwilling to reveal anything personal about who he really is.

"I've always kept graffiti-Uzi and my normal life separate. As though there were two of me. When I meet other writers, I'm graffiti-Uzi, and then I don't talk about where I come from or what I'm like. That works out fine, because they're graffiti nerds like me. But Que sometimes complains about me. He knows all that personal stuff about me because we know each other so well, but I'm still quite secretive around him, too. I don't know why. I guess it's because I don't like to let people get too close. I want everything to happen on my terms. I definitely don't want anyone other than my close friends to know where I live or work. I plan my schedule according to my writing, so everything has to fit. I can't just have someone turning up unannounced at my door."

For twenty years, Uzi managed to keep graffiti secret from those who are close to him. It began in 1985, when he stole his first spray cans.

"I used to play hockey back then, but I didn't tell my parents much about that either. I don't think they were that interested. Somehow I managed to get away with everything. I sawed the nails off the bottom of my closet, removed the panel and fitted it with hinges so that I could hide spray cans behind it. It was perfect. I usually had 150 cans under my bed. I really enjoyed stealing cans back then, and had decided that I would never have less than a hundred. My room was always really tidy so that my mother wouldn't want to move the bed to vacuum. I didn't

Left: Uzi does a throw-up while the train stops at Kärrtorp station.
Overleaf: On their way to a Hall of Fame in South Stockholm.

tiden och jag skulle aldrig ha mindre än hundra hade jag bestämt. Mitt rum var alltid välstädat så att mamma inte skulle vilja flytta på sängen för att dammsuga. Jag hade inga nycklar till min dörr så jag letade överallt efter en nyckel som kunde passa. I skolan hittade jag en som passade till mitt standardlås. Sen låste jag alltid dörren. Värsta psykopatbeteendet egentligen."

Varför blev det graffiti och inte hockey?

"Det var skitkul med hockey men jag ville spela när det passade mig. Jag har fortfarande svårt för att binda upp mig till träningspass på vissa veckodagar. Man går bara och längtar till nästa vecka. Men mest handlar det nog om att jag alltid har gillat att skapa saker. Det var nog därför jag gjorde egna hockeybilder som jag satte upp på anslagstavlan när jag var liten. Det kunde lika gärna ha varit tavlor."

Skulle dina föräldrar ha blivit väldigt upprörda om de hade upptäckt att du målade?

"Nej det tror jag inte. Men jag har oftast gjort som mina föräldrar har sagt. Och jag ville nog inte hamna i en diskussion där de säger åt mig att inte måla för då kanske jag hade slutat med det. Nu har min mamma blivit så gammal att jag inte kan berätta det. Hon skulle bara oroa sig om jag reser bort eller så. Men på ett sätt skulle jag vilja berätta det, för när jag var liten var jag duktig i skolan och nu är det graffitin som har tagit över. Det är det jag har valt att göra och lagt ner mest tid på. Morsan undrar alltid om jag har några framtidsplaner, men planen är mest att jobba så lite som möjligt men ändå ha pengar. Jag prioriterar fritid, men jag vill verkligen inte vara någon fattiglapp. Jag vet ju egentligen inte vad jag har för plan. Det är i alla fall inte att skaffa något karriärsjobb."

Hur har ditt målande påverkats av att du har hållit det hemligt?

"Hade mina föräldrar varit konstintresserade så hade jag inte behövt gömma sakerna hela tiden. Då hade de kunnat förstå. Min utveckling hade kanske gått fortare, men å andra sidan hade jag kanske slutat tidigare. Om jag hade kunnat visa upp graffitin och fått beröm, och fått reda på att jag kunde använda den i någon utbildning hade jag kanske snöat in på andra spår. Men när man är liten och håller målandet för sig själv så har man bara ett spår. Man fattar inte att det är konst. Eftersom jag har hållit graffitin ganska hemlig så har jag också varit trogen graffitikulturen. Inspirationen har kommit från graffiti och verkligen bara från mitt eget liv eftersom jag inte har fått massa input som andra har tvingat på mig. Det har nog varit bra för mig."

Länge gjorde Uzi komplicerade färgmålningar på mer eller mindre undanskymda väggar. Det var den typen av graffiti han tyckte bäst om. Till slut kände han att han fastnade. Sen några år tillbaka målar han nästan bara på tåg.

"Eftersom jag inte målade så många tåg när jag var yngre så gör jag det nu. Jag vill leva min dröm. Min bild av graffiti är graffiti på tåg. En målning blir så mycket mer levande när den rullar omkring. Den blir inte så platt. Jag får begränsa själva målningen otroligt mycket jämfört med om jag målar på vägg, men det är det värt. Det blir en enkel stil med ganska enkel ifyllning när man bara har fem minuter på sig. Därför är jag nöjd med att jag lärde mig göra väggstil först, även om jag inte tycker att målningarna jag gjorde då var speciellt vackra."

Tycker du att målningarna du gör nu är vackra?

"Ja. De jag har gjort den senaste tiden är jag fruktansvärt nöjd med. Det känns som att jag har kommit dit jag vill. Men jag har tagit en lång omväg. När jag hade skrivit Uzi och Uze ett tag kom jag på att det är väldigt likt Ushe som jag skrev tidigare. Då sprang jag genast

Höger: Två wholecars av Uzi och Oue passerar strömmen vid Gamla stan.

have a key to my door, so I looked everywhere for one that could fit the standard lock. I found one at school, and after that I always kept the door locked. Psycho behavior, really."

Why graffiti rather than hockey?

"Hockey was great fun, but I wanted to play when it suited me. I've still got a problem with set practice sessions on given days. You just go around waiting for the following week. But mainly I always liked creating things. That's probably why I used to make my own little hockey pictures that I put up on the notice board when I was a kid. They might just as well have been paintings."

Would your parents have been very upset if they'd found out about your graffiti?

"No, I don't think so. But I've for the most part been obedient to my parents. And I didn't want to get into a discussion that would have ended with them telling me to quit writing, because then I probably would have. My mother's so old now I can't tell her. She'd only worry whenever I went on a trip or something. But in a way I'd like to tell her, because when I was a kid I got good grades at school and now graffiti has taken over. That's what I've chosen to do and what I've spent most of my time doing. My mother always asks me if I have any plans for the future, but the plan is to work as little as possible but still have money. Leisure is my priority, but I don't want to end up a pauper. I don't really know what my plan is. It's not getting a career, anyway."

How has secrecy affected your writing?

"If my parents had been interested in art, I wouldn't have had to hide stuff all the time. They would have understood. My development would have been quicker, but on the other hand I might have quit earlier. If I'd been able to show it off and been admired for it, used it in some form of education, I might have been sidetracked. But when you're a kid and keep it to yourself, you stick to one track. You don't realize that it's art. Since I've been secretive about it, I've also been very faithful to graffiti culture. My inspiration only really came from graffiti and my own life, since I didn't have a lot of input forced on me by others. That's probably been good for me."

For a long time, Uzi made complicated colour paintings on more or less hidden walls. This was the kind of graffiti he liked best. Finally, he felt he was getting stuck. Now, since a few years back, he almost only paints trains.

"I do trains now since I didn't do them much when I was younger. I want to live my dream. My image of graffiti is graffiti on trains. A piece is so much livelier when it is moving around. It's less flat. I have to limit the piece a lot compared to when I write on a wall, but it's worth it. When you only have five minutes, you end up with a pretty simple style and fill-in. So I'm glad I learned wall style first, even though I don't think the pieces I made back then were particularly attractive."

Do you think the pieces you do now are pleasing?

"Yes. I'm very happy with the pieces I've done lately. I feel I've gotten where I wanted. But I took the long way around. When I'd been signing myself Uzi and Uze for a while, I realized it looked a lot like Ushe which I used to write. So I went and got my old blackbooks to compare. There are swirls coming out of the letters in the same way as more than ten years ago. That's crazy."

Painting subway trains involves a lot of risk. Is it worth risking jail to watch your pieces move?

"I worry about getting caught, and I think about it more now than I used to. What worries me most is that the more often you get caught,

Right: Two whole cars by Uzi and Oue at the Old Town.

och hämtade mina gamla blackbooks och jämförde. Det finns flärpar som går ut från bokstäverna på samma sätt som för över tio år sen. Det är ju sjukt."

Att måla tunnelbanetåg innebär ganska stora risker. Är det värt att riskera fängelsestraff för att få målningarna att röra på sig?

"Att jag kan åka fast är något som bekymrar mig. Och jag tänker mer på det nu än tidigare. Det som bekymrar mig mest är att ju fler gånger man åker fast, desto större är risken för hårda straff. Jag kan förstå att vissa tycker att det jag gör är fel. Jag kan förstå att de vill att jag ska tvätta bort det och betala för det. Men jag kan inte förstå att de vill sätta mig i fängelse. Det känns helt overkligt."

Känner du själv ibland att det du gör är fel?

"Inte när jag gör en målning för då har jag valt platsen noga. Men när jag bombar min egen tag på hus kan jag få dåligt samvete, för ibland är det liksom inte schysst. Om jag skriver crewnamnet tänker jag inte så. Då vill jag bara se det överallt. Jag har inga ambitioner att vara 'Uzi – den där bombaren'. Jag vill hellre att folk ska tycka att det är WUFC som bombar och när jag går in i den där crewgrejen blir jag en jävla förstörelsemaskin."

Varför?

"Jag vet inte. Det låter konstigt, men jag tycker att det är coolt. Man är en del av ett stort kollektiv på något sätt. Det är som om man gör någonting men ändå inte."

Vad gör du om någon försöker stoppa dig när du målar?

"Jag är ingen våldsam person och jag är aldrig beväpnad. Om föraren hoppar ner på spåret försöker jag alltid vara trevlig. Ibland är de helt vansinniga och vill slåss. Jag försöker bara vara hård men korrekt. Men man kan uppfattas som våldsam när man är väldigt bestämd. Det har väl hänt att jag har plockat upp en pinne om någon rallare kutat efter mig. I så fall har det varit mest för att hota honom. En gång sparkade jag en väktare i ansiktet, men det var inte meningen. Det bara blev så när vi brottades i några taggbuskar och jag skulle komma loss."

Vad driver dig?

"Självklart handlade det i början om att jag ville hävda mig. Nu gör jag det bara för att det är så otroligt kul. Det gör mig lycklig. Men jag funderar inte på vad det är som driver mig. När jag har genomfört något som jag har velat göra hamnar fotot i en bok i ett skåp. Till exempel har jag länge velat måla Londons tunnelbana. London är så bisarrt eftersom de har haft problem med bomber i tunnelbanan och har väldigt noggrann bevakning. Nu när jag har gjort det sitter jag inte och tycker att det är jättefantastiskt att jag har målat i London. Jag är bara nöjd att jag har gjort det. Man sätter upp mål och utför dem. Det är nog det som är drivkraften. Nu vill jag måla i Mexiko Citys tunnelbana."

Är det viktigt för dig hur du uppfattas?

"Det är först på senare tid som jag har förstått att jag uppfattas som en tuff tågmålare. Det har inneburit en liten kris. Jag vill uppfattas som någon som gör fina målningar. Men jag skulle egentligen lika gärna ha kunnat måla svarta prickar på tågen, för folk tittar tydligen inte på det jag har gjort. De ser bara att jag har ändrat färg på ett tåg. Jag hoppas att jag har varit delaktig i att utveckla backjump-målandet i Stockholm. Tidigare var det bara bokstäver i en färg och en outline. Nu hinner man lägga in ganska mycket på kort tid. Och det är det jag vill, att folk ska tycka att jag gör bra tågmålningar och inte bara att jag gör många. Det är ganska stor skillnad."

Ser du graffiti som konst eller vandalism?

"Varje gång jag känner att det skulle vara onödigt att torska är det nog för att jag inte riktigt kan argumentera för min sak. Att måla ner

the greater the risk for hard punishment. I can see that some people think what I'm doing is wrong. I can see that they want me to clean it up and pay for it. But I don't understand that they want to put me in jail. That seems unreal."

Do you ever think that what you are doing is wrong?

"Not when I do a piece, because then I have chosen the location carefully. But when I'm bombing my own tag on buildings I can get a bad conscience, because sometimes that's kind of unfair. I don't feel that way when I write the crew name. Then I just want to see it everywhere. I have no ambitions to become 'that bomber Uzi'. I'd rather people thought that WUFC are bombers, and when I get into that whole crew thing, I turn into the goddamn Terminator."

Why?

"I don't know. It sounds weird, but I think it's cool. Somehow you're part of a large collective. It's like you're doing something, but it's not really you."

What if someone tries to stop you while you're writing?

"I'm not violent and never carry weapons. If the driver jumps down on the tracks, I always try to be nice. Sometimes they go ape and want to fight. I try to be firm but polite. When you're very firm, that can come across as violence. I may have picked up the odd stick if a rail worker come running after me, but mainly just to threaten him. Once I accidentally kicked a security guard in the face. It just happened when we were wrestling in some bushes and I was trying to get away."

What motivates you?

"At first, of course, it was the desire to achieve a status. Now I just do it because it's such fun. It makes me happy. But I don't think about my motivations. When I've done something I'd been planning to do, the photos go into a scrapbook in a cupboard. For instance, I wanted to do the London Underground for a long time. London's weird, since they've had bomb alerts in the tube and have a high level of security. Now that I've done it, I don't sit around thinking how incredibly fantastic it is that I've gone writing there. I'm just pleased I did. You set up goals and execute them. That's probably my motivator. Now I want to do the subway in Mexico City."

Is it important to you how you are seen?

"It's only lately that I've realized I am seen as a tough train writer. That turned into a minor crisis. I want to be seen as someone who does nice pieces, but clearly I might just as well be painting black dots on the trains, because people obviously aren't looking at what I'm doing. They just see that I changed the colour of the train. I hope I've helped to develop backjump painting in Stockholm. Earlier, it was just one-colour letters and an outline. Now you can put in quite a lot in a limited timeframe. That's what I want: for people to think I make nice train pieces, not just a lot of them. There's quite a big difference."

Do you think of graffiti as art or vandalism?

"Every time I've felt how futile it would be to get caught, that's probably been because I can't really argue my case. To paint a whole train may be completely unnecessary, but it's insanely fun to write the biggest letters ever and watch them zipping around town. I can stand for a panel in a different way. I think it looks nice, and for me, it's like advertising. It's part of the urban environment and always will be. I don't think of it as vandalism or destructive behavior."

But someone paid for the advertising.

"Sure. It's okay if you've got money. There really are no good arguments for graffiti, I think. Not when graffiti is seen as a cost rather than an asset. The world might be a happier place without graffiti, but I don't suppose many graffiti enthusiasts would be happy."

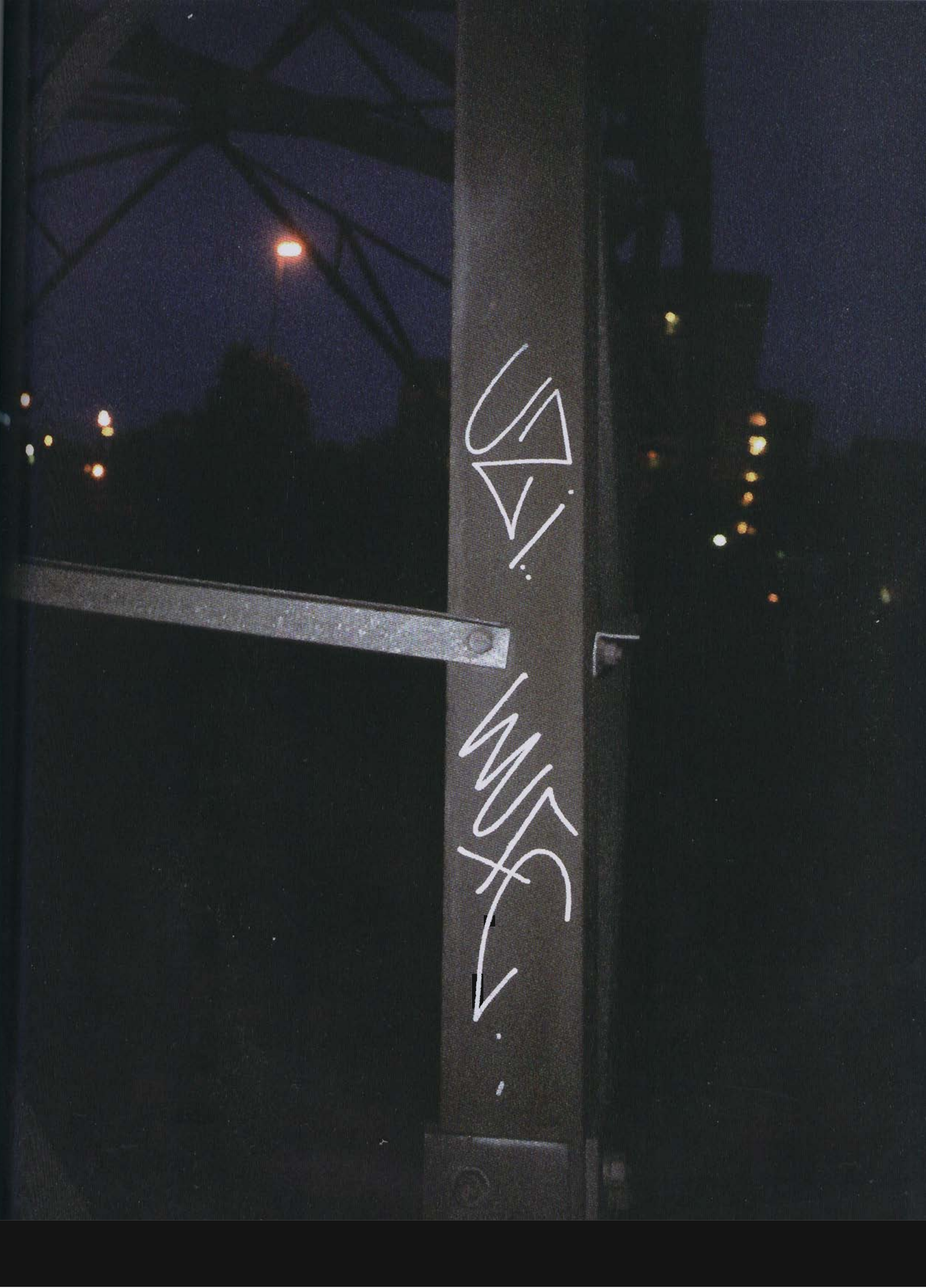

ett helt tåg kanske är väldigt onödigt, men det är sjukt roligt att göra världens största bokstäver som åker omkring i stan. En panel kan jag stå för på ett annat sätt. Jag tycker att det är snyggt och för mig är det som med reklam: Det är något som finns i stan och som alltid kommer att finnas. Jag ser det verkligen inte som vandalism eller att jag förstör."

Men reklamen har någon betalat för.

"Javisst. Det är ju så. Har man pengar är det okej. Det finns inga bra argument för graffiti egentligen. Jag tycker inte det. Inte idag när graffiti ses som en kostnad istället för en tillgång. Världen skulle kanske vara lyckligare utan graffiti men jag tror att många, som tycker om graffiti, skulle vara väldigt olyckliga."

Uzi uppfattas ofta som en väldigt positiv person. Hans kompis, Pura, beskriver honom som ett socialt geni, på gränsen till övertrevlig.

"Det är vad jag visar utåt. Om jag är sur så ser jag ingen mening med att låta det gå ut över någon annan. Men jag är verkligen inte alltid glad. I perioder blir jag deppig, men då brukar jag måla mycket och då känns det bättre. Det är skönt att umgås med Que för han får mig att inse att man inte behöver vara glad hela tiden."

Ett av få tillfällen då Uzi faktiskt visar att han blir upprörd är när han ser graffitimålningar som inte stämmer överens med hans uppfattning om hur graffiti ska göras.

"Jag kanske inte säger det till folk, men det finns många graffitimålare som jag inte tycker om. Jag hatar graffitimålare som gör fyra målningar och tror att det är klart där. De har inte ens haft en tanke på att utveckla en egen stil. De reflekterar inte över vad de själva gör utan bestämmer sig bara för att göra en snygg målning. Vissa förstår antagligen inte ens hur mycket idéer de tar från andra."

På vilket sätt tycker du att du skiljer dig från dem?

"Jag har aldrig bajtat så hårt. De är oftast yngre än jag och kanske inte ser det som något fult att ta grejer. Men det är sinnessjukt att ta. Det är den bästa regeln, och den är unik för graffiti. Inom konst- och designvärlden tar företag idéer hela tiden utan att skämmas. Folk kallar det för inspiration, och nu har det kommit till graffitin också. Det gör mig sur att såna härmapor uppmärksammas. Man måste alltid tänka framåt och skapa något eget. Skapar du något eget så måste någon annan skapa något eget för att knäcka dig. Det är så utvecklingen fungerar. Om alla gör samma sak stannar det."

Du inspireras väl också av andras målningar?

"Ser jag en bra målning så gör jag inte en likadan. Men det peppar mig. Det saknar jag för nu ser jag sällan något som jag tycker om. Man skulle nog kunna kritisera mig för vissa saker också, men det är jag medveten om. Till exempel hade jag tidigare ett R i min tag. Och mina R var lite väl lika graffitimålaren Riots. Men han gjorde dem så mycket snyggare så det var ingen som såg att jag hade tagit dem från honom. På sätt och vis finns det väldigt snäva regler för graffiti. Jag tror att man är mer kreativ inom bestämda ramar, så jag gillar det. Men man kan också bryta mot reglerna om man gör det på ett bra sätt."

Hur länge tror du att du kommer att hålla på?

"Det här är mitt intresse. För mig är det ingen spänning längre. Det är bara otroligt roligt. Skulle jag få väldigt stora problem med polisen så får jag väl börja med klistermärken eller någonting. Men jag har svårt att se mig själv helt utanför graffitin. Dörren kommer alltid att stå på glänt."

Höger: En underjordisk layup.
Nästa uppslag: Uzi målar i en tunnelbanetunnel.
Sidan 32–33: Ett urval av Uzis målningar.

Uzi is usually seen as a very positive person. His friend Pura describes him as a social genius, bordering on terminally nice.

"That's what I show on the outside. If I'm mad, I don't see the point in taking it out on someone else. In reality, I'm not always happy. I get blue at times, but then I write a lot and feel better. It's good to meet up with Que, because he makes me realize you don't have to be happy all the time."

One of the few occasions when Uzi actually shows he is upset is when graffiti is not done the way he thinks it should be.

"I may not tell people this, but I don't like that many other writers. I hate writers who do four pieces and think 'Well, that's that.' They haven't even thought to develop their own style. They don't think about what they are doing, but just decide to do a nice piece. Some of them probably don't even realize how many ideas they steal from others."

In what way do you differ from them?

"I've never done that much biting. Those who do are usually younger than me and may not see it as a bad thing to do. But it's crazy to rip stuff off. That's the best rule, which is unique to graffiti. In the art and design world, companies are always shamelessly stealing ideas. People call that inspiration, and now it's started coming to graffiti as well. It makes me angry that these copycats get any attention. You should always think ahead and create your own thing. If you create something of your own, somebody else has to create something of theirs to outdo you. That's development. If everyone does the same thing, it stops."

Don't you get inspired by other people's pieces?

"If I see a good piece, I don't make one just like it. But it gives me zest. I miss that nowadays, because I rarely see anything I like. You could criticize me for things too, but I'm aware of them. Like, I used to have an R in my tag, which looked a bit like Riot's. But he did his R much nicer than I did, so nobody noticed that I'd taken it from him. In some ways, the rules of graffiti are quite strict. I like that, because I think you are more creative given defined parameters. But you can also redefine those parameters if you do it the right way."

How long do you think you'll go on?

"This is what I'm interested in. It's not exciting any more. It's just incredibly fun. If I started getting into real trouble with the cops, I guess I'd have to start with stickers or something. But I can't see myself completely outside of graffiti. That door will always be ajar."

Right: An underground lay-up.
Overleaf: Uzi paints in a subway tunnel.
Page 32–33: A selection of Uzi's pieces.

2004

17073

2004

2004

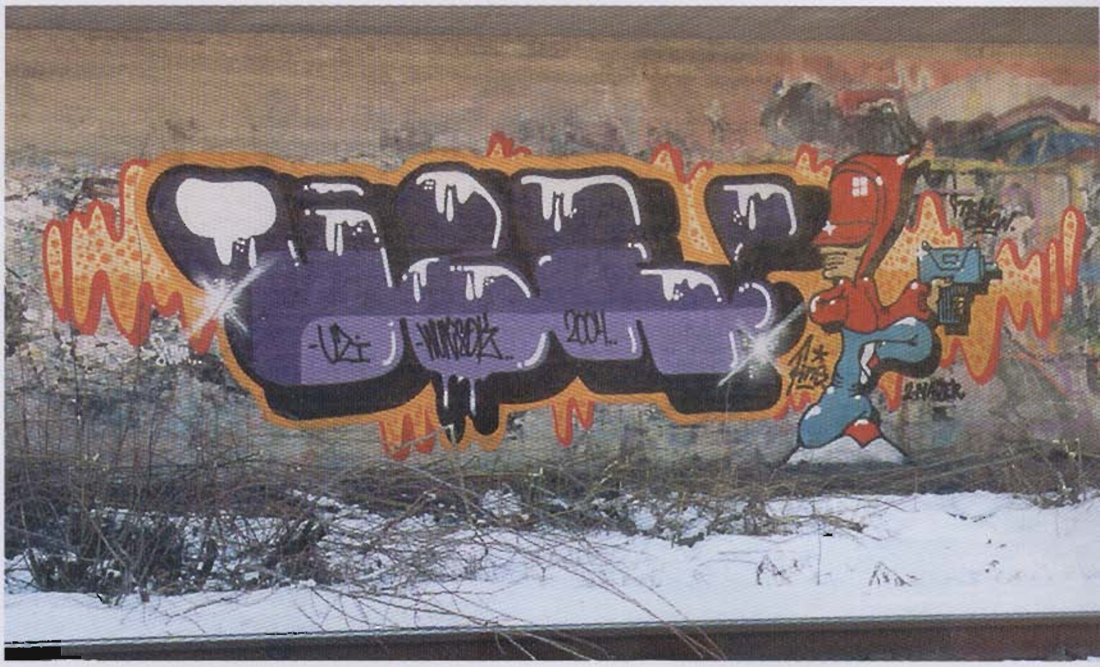

[redacted]

WRITERS UNITED FOOTBALL CLUB

SVENSKA

Under sina första år som graffitimålare målade Uzi mest på egen hand i Stockholmsförorten Nacka. I början av 90-talet träffade han Pura, en graffitimålande fotbollssupporter som var med i Nackacrewet The Crunch Squad (TCS).

Pura: Runt 1993 spelade jag inomhusfotboll tillsammans med Leroy och ett gäng andra målare. Vi hängde i en bollhall nästan varje kväll och spelade halva nätterna. Sen gick vi ut och målade. När vi inte målade gick vi på Hammarbymatcher och sysslade med läktarkultur. Tillsammans med en av Stockholms första graffitimålare, Mania, tog vi hit Tifo-grejen med bengaliska eldar, flaggor och konfettiregn. Mania hade varit nere i Italien och kollat hur supportrarna gjorde där. Vi startade något som liknade ett graffiticrew, men som höll på med läktarkultur istället. Genom en fritidsgård i Nacka fick vi lagliga graffitijobb. Det var där jag träffade Uzi.

Uzi: Jag började umgås jättemycket med Pura och träffade Leroy genom honom. Leroy var en lirare som inte alls hade hållit på med graffiti. Han bara började helt plötsligt. Leroy gjorde helt sjuka målningar längs linjen och jag undrade vem han var. Jag tyckte om hans grejer eftersom de var mjuka och konstiga och alltid riktigt stora. En gång såg jag en målning av honom som gick upp på ett staket av ståltråd ovanför väggen. Alla tyckte att det såg sjukt ut, men det var coolt och roligt.

Leroy: Jag kommer ihåg första gången jag fick höra talas om Uzi. Han var kompis med Pura som jag målade med. Pura berättade att Uzi hade sagt: 'Den där Vilse [Leroy], fan vad roliga grejer han gör'. Det var ju skitdåliga grejer! Men han tyckte att det var roligt och annorlunda. Det är det som är så kul med Uzi, han kan hitta roliga saker i allt. Han kanske var en anledning till att jag fortsatte måla. Om en person tyckte att det var roligt så kanske jag skulle fortsätta att göra roliga saker.

Uzi: Pura och jag hade pratat mycket om att vi skulle vara med i samma crew. Men jag ville verkligen inte vara med i TCS för jag tyckte att de var så mesiga. Före julen 1994 var jag en vecka i fjällen med min pappa och min bror. När vi närmade oss Nacka såg jag att Pura hade gjort massa WUFC-tags längs vägen vi åkte. När jag kom hem ringde jag. 'Det är det nya du vet. Det ska vi köra stenhårt med och du ska också vara med', sa han. WUFC var något de hittade på under veckan när jag var borta. Det var en bra idé.

Leroy: Jag hängde med massa målare som bodde i närheten av mig. De hade ett crew, TCS, som jag inte fick gå med i. Då startade jag ett eget crew. Jag hade precis börjat måla och man skulle tydligen ha ett crew verkade det som. Egentligen hette det WU från början, Writers United. Jag drog några tags och sen började andra skriva det plötsligt. Det funkade ju inte att folk som jag inte kände började vara med i mitt crew. Därför blev det ett nytt crew. Vi spelade mycket fotboll och låten *Where's My Jumper* med Sultans of Ping FC var populär vid den tiden. Så när jag startade en elitsatsning på WU tillsammans med Pura kändes det ganska naturligt att lägga till FC.

Pura: Polisen hade börjat jaga målare rätt hårt i Nacka. Från att målningar hade fått sitta kvar i tio år började de plötsligt tvätta bort allting. Då ville vi ha igång så många målare som möjligt för att bomba upp linjen. Därav namnet Writers United. Jag och Leroy kom på det

Vänster: I ett Hall of Fame i södra Stockholm.

WRITERS UNITED FOOTBALL CLUB

ENGLISH

During his first years as a writer, Uzi mostly painted on his own in the Stockholm suburb Nacka. In the early nineties, he met Pura, a soccer supporting writer who belonged to the Nacka crew The Crunch Squad (TCS).

Pura: Around 1993, I used to play indoor soccer with Leroy and some other writers. We hung around the hall every evening and played half the night. Then we'd go out to paint. When we weren't doing that, we went to Hammarby matches and were into soccer terrace culture. Together with Mania, one of Stockholm's first writers, we took the whole Tifo thing over, with Bengal flares, flags and confetti. Mania had been to Italy and seen how soccer supporters acted there. We started something similar to a graffiti crew, but that did supporter culture instead. We got legal graffiti jobs through a youth centre in Nacka. That's where I met Uzi.

Uzi: I started seeing a lot of Pura and met Leroy through him. Leroy was this guy who'd never done graffiti before. He just started all of a sudden. He did these crazy pieces along the tracks and I was wondering who he was. I liked his stuff, since it was soft and weird and always really big. Once I saw this piece he did that extended to a metal mesh fence above the wall. Everybody thought it looked sick, but it was cool and funny.

Leroy: I remember the first time I heard about Uzi. He knew Pura, who I used to write with. Pura told me Uzi had said 'That Vilse [Leroy's name back then] – damn, he does whacky stuff!' That stuff was shit! But he thought it was fun and different. That's what's so good about Uzi, he can always see the fun side of everything. It was a reason for my continuing to write. If one person thought I did fun stuff, maybe I would go on doing fun stuff.

Uzi: Pura and I had talked a lot about forming a crew together. I really didn't want to join TCS because I thought they were so dorky. Before Christmas of 1994, I spent a week skiing with my father and brother. As we approached Nacka on the way back, I saw that Pura had done a whole lot of WUFC tags along the road we were traveling on. I called him when I got back. 'It's the new you-know-what,' he said. 'We're going to put everything into this and you're going to be in it.' They'd thought up WUFC the week I was gone. It was a good idea.

Leroy: I knew a lot of writers in my neighborhood. They had a crew, TCS, which I wasn't allowed to join. So I started my own crew. I'd just started writing, and it seemed that you had to have a crew. Actually, it was called WU to start with, for Writers United. I did a few tags and suddenly everyone started writing it. Now, I couldn't have a lot of people I didn't know in my crew. So a new crew came to be. We played soccer a lot back then, and the song *Where's My Jumper* by the Sultans of Ping FC was popular at that time. So when I decided to put everything into WU with Pura, it seemed natural to add the FC.

Pura: The cops had started coming down pretty hard on writers in Nacka. From a situation where pieces could stay up for ten years, they suddenly started cleaning everything up. So we wanted to get as many young writers as we could to bomb the tracks. That's where they name Writers United originated. Leroy and I came up with it when we were

Left: At a Hall of Fame in South Stockholm.

WRITERS
UNITED
FOOTBALL
CRIMINALS

SVENSKA

tillsammans när vi satt och hetsade upp oss över klimatet i Nacka. Vi kallade det nog Writers United FC redan från början, för jag kommer ihåg den första tagen vi drog. Det var på Nacka station med röd spritpenna i slutet av 1994. Däremot hade vi en grupp med prospects som vi tänkte plocka med när de var mogna för det. De skrev bara WU.

Leroy: I början skrev vi namnet med punkter mellan bokstäverna. Vi var inte WUFC, vi var W.U.F.C. Det var inte en bokstavskombination som man bara drog till med utan det betydde något. Vi var något innan vi började måla graffiti. För mig var W.U.F.C. Stockholm, Söder, kompisar, fotboll och allt annat vi höll på med. En del av fotbollslaget började måla graffiti, en del höll på mer med läktarkultur och en del började med andra saker. Sen struntade Uzi i punkterna.

Uzi: Tidigare hade jag skrivit olika crewnamn själv. Det var ju helt idiotiskt. Nu när vi hade WUFC så kunde vi skriva något tillsammans. Jag tror att det var därför vi blev så laddade. Jag vill att WUFC ska synas mer än min egen tag. Jag vet att om Leroy ser det jag gjort så kommer han att bli väldigt nöjd. Det är som en lagsport, mer än en individuell sport. När man målar nu för tiden kan man få respons från så många fler i och med internet och tidningar. Men då målade vi bara för oss själva. Jag kunde åka till Nacka och bomba utan att säga något till de andra. När de såg det dagen efter blev de laddade och gjorde ännu mer.

Pura: Det var när WUFC startades som jag kom igång ordentligt. Nu hade jag en partner att måla med som var riktigt på gång. De andra i TCS hade mer eller mindre trappat ner och målade mest lugna väggar. Jag ville måla längs linjen och Leroy var med på allt. Det var väldigt intensivt. Både jag och Leroy bodde fortfarande hemma och ingen av oss jobbade, så vi kunde vara ute och måla hela nätterna. Vi var ett riktigt radarpar och hängde alltid ihop. Vi målade nästan bara i Nacka eftersom vi ville koncentrera oss på att fylla ett område.

Leroy: Jag målade med Pura under ett par år. Sen ville jag in till stan och han ville hålla sig i Nacka. Det tyckte jag var lite tråkigt. Då började jag måla med Uzi istället. Då öppnades dörrarna. Jag och Uzi funkade bra ihop och sen var det liksom bara han och jag.

Uzi: Jag målade en hel del med Pura och Phede som också var med i WUFC i början. Och Aloha som jag hade träffat i skolan. Men sen blev det Leroy. Jag hade redan målat ganska mycket längs linjen och kände att jag hade gjort det jag drömt om när jag var yngre. Jag och Leroy snackade om att måla tåg men jag trodde aldrig att jag skulle stå och göra wholecars på tunnelbanan. Men Leroy var drivande och hade stora ambitioner. Han fick mig att vilja göra mer. De andra slutade nästan att måla medan jag och Leroy blev någon sorts 'partners in crime'. Vi hade sjukt roligt. Sommaren 1995 var Leroys föräldrar bortresta och han hade varken kalsonger eller t-shirts för han visste inte hur man tvättade. Istället för att lära sig tvätta så snodde han nya kläder varje dag. Min farsa hade precis skiljt sig från mamma och han hade en lägenhet i stan som jag fick låna när han och hans nya tjej var bortresta. Vi bodde där hela sommaren och målade och härjade. Det var nog en av mina roligaste somrar.

ENGLISH

sitting around getting worked up about the situation in Nacka. I think we must have called it Writers United FC from the start, because I remember the first tag we did. It was at Nacka station in red marker pen in late 1994. But we had a group of prospective writers we were going to enlist when they were mature enough. They just wrote WU.

Leroy: To start with, we wrote the name with periods between the letters. We weren't WUFC, we were W.U.F.C., not just a combination of letters, but something with meaning. We were something before we started with graffiti. For me, W.U.F.C. was Stockholm, the Söder quarter, friendship, soccer and all the other stuff we did. Some of the guys in the soccer team started writing graffiti, some were into terrace culture and others started with other stuff. Then Uzi dropped the periods.

Uzi: I'd previously written various crew names myself. That was just stupid. Now, with WUFC, we could write something together. I think that's why we became so charged up. I want WUFC up more than my own tag. I know that if Leroy sees it, it'll make him happy. It's like a team sport more than an individual effort. Nowadays when you write, you can get more response thanks to the internet and the press. But back then we just did graffiti for each other. I could go to Nacka and start bombing without telling the others, and the next day when they saw it, it would charge them up and they'd do even more.

Pura: I really got started when WUFC began. Now I had an active partner to write with. The others in TCS had pretty much started cooling off and mainly did safe walls. I wanted to write along the tracks, and Leroy was game for anything. It was really intense. Both Leroy and I still lived with our parents, and since neither of us worked we could stay out all night. We were like the dynamic duo and always hung out together. We mainly wrote in Nacka since we wanted to concentrate on filling an entire neighborhood.

Leroy: I wrote with Pura for a few years. Then I wanted to head into town and he wanted to keep to Nacka. I thought that was a pity. So I started to write with Uzi instead. That was good, because that's when the doors opened. Uzi and I worked well together, and after that it was kind of just him and me.

Uzi: I wrote a lot with Pura and Phede, who was also in WUFC at first. And Aloha, who I knew from school. But then it was Leroy. I'd already done a lot along the tracks and felt I'd done all I'd dreamed of, pretty much. Leroy and I talked about doing trains, but I never thought I'd be standing there doing wholecars in the subway. But Leroy was a driving force and had ambition. He made me want to do more. The others almost quit writing, while Leroy and I became, like, partners in crime. We had a lot of fun. Leroy's parents were on holiday in the summer of 1995, and he didn't have any T-shirts or underwear because he didn't know how to do the laundry. Instead of learning how, he used to steal new clothes every day. My parents had just gotten divorced, and my father had a pad in town that I could use when he and his new girlfriend were on holiday. We stayed there most of the summer, writing and partying. It must have been one of the most fun summers I ever spent.

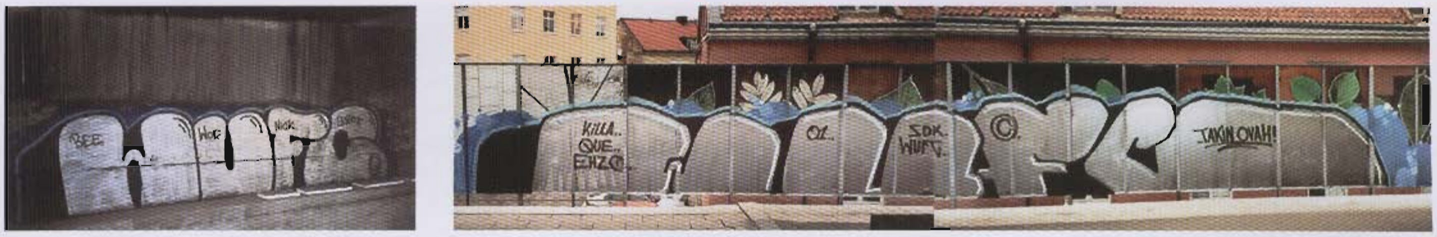

SVENSKA

Aloha: Jag hade nästan slutat måla när WUFC startades. De fick mig att börja tänka på graffiti igen. Plötsligt var deras tags överallt. De var ett positivt tillskott i Nacka. När jag började hänga med dem föll det sig helt naturligt att jag började måla igen. En dag när vi hade målat tillsammans i ungefär ett halvår var vi i Stuvstas Hall of Fame och testade nya burkar. Då frågade de om jag ville vara med och skriva WUFC. Det var på hösten 1996. Uzi och Leroy målade mycket inne i stan. Men jag var sällan med på jobbigare ställen. Jag hade redan haft en period när jag ville få upp mitt namn till varje pris och det var inte mitt mål längre.

Ovan och vänster: Tidiga målningar av WUFC.

ENGLISH

Aloha: I had almost quit writing when WUFC started. It made me think about graffiti again. It was a good addition to Nacka. When I started hanging out with them, I naturally started writing again. One day when we'd been writing together for about six months, we were at the Stuvsta Hall of Fame trying out new cans. That's when they asked me if I wanted to write WUFC. That was in the fall of 1996. Uzi and Leroy did a lot in the inner city. But I rarely joined in on the tougher locations. I'd already had a period where I wanted to get my name up at any price, and that wasn't my goal any more.

Above and left: Early pieces by WUFC.

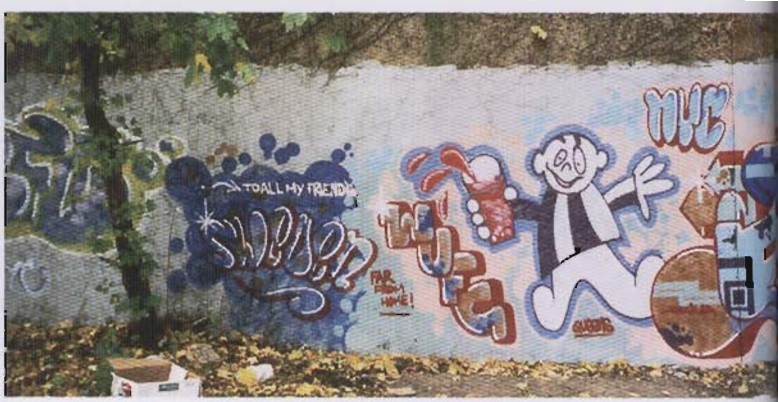

SVENSKA

Uzi: Vi åkte till New York för att måla hösten 1996. Först gjorde vi några throwups i Central Park bara för att vi verkligen ville måla just där. Phun Phactory hade precis öppnat och killen som drev stället skjutsade oss i sin stora van till en vägg ute i Queens som vi fick måla på. En snubbe som var med i Style Wars gick förbi när vi målade. Han tyckte det var helt sjukt att vi hade kommit ända från Sverige för att måla. Han kunde inte fatta att vi hade sett den där filmen som han var med i när han var typ tio år. Sen målade vi längs tunnelbanespåret i Queens och taggade högst upp i Empire State Building. Ingen av oss var speciellt inne på att måla tåg. Vi tyckte nog allihop att vi hade blivit lite för gamla och att vi inte skulle hålla på med sånt. Aloha hade nyss gått med i WUFC och det var kul att han åkte med. Om jag och Leroy hade åkt själva skulle vi säkert bara åkt runt i tunnelbanan. Jag är en riktig graffitinörd. Även om jag känner till alla de där andra sakerna man borde se när man är på semester så blir det lätt att jag hoppar över det. Men Aloha fick oss att besöka andra platser som Empire State Building och World Trade Center. Han hittar alltid en ny infallsvinkel på saker och har alltid glimten i ögat.

Aloha: Jag, Uzi och Leroy hade målat ganska mycket ihop under en period och alla var sugna på att åka. Vi var ju ganska unga och ingen av oss hade mycket pengar. Men dollarn var billig och vi hittade en bra resa. Jag var het på graff igen och Uzi och Leroy var helt inne i det. Så det var som en dröm att komma till New York. Vi åkte mycket tunnelbana och var ute i Brooklyn och Bronx och kollade runt. Det är en av de bästa resorna jag har gjort. Uzi var ännu mer uppslukad av staden och graffitin. Han hade mycket väl kunnat hänga i tunnelbanan under hela resan. Redan då var han duktig på att reka och han hittade ett ställe där man kunde hoppa ner och göra throwups på tågen. Det hade kanske varit kul, men sen blev det inte av. Jag är olik Uzi i det att jag kanske inte alltid är så fokuserad på det som finns innanför outlinen när det gäller graffiti. Just vid den här tiden var jag väldigt intresserad av foto och städer. Sånt som också ingår i graffitin i ett större perspektiv.

Leroy: Jag flyttade hemifrån in till stan ganska tidigt. Jag var fortfarande skitdålig på att måla och Uzi var inte heller någon känd målare än. Men vi jobbade oss upp. Det är tack vare det där nötandet, när vi gjorde massa silverpieces varje natt, som WUFC har blivit vad det är. Det var ett ständigt harvande precis som fotbollsträning kan vara. Det är inte bara matcher och resultat som gäller. Det mesta är träning innan man kommer till EM. Då var det bara jag och Uzi som målade för Pura hade nästan slutat. Det var lite tråkigt så vi snackade om att ta med några fler.

Uzi: Någon hade gjort två riktigt sköna målningar på en barack i Henriksdal. Det var exakt den stilen som vi tyckte var bra då. Eller i

ENGLISH

Uzi: We went to paint in New York in 1996. First we did a few throw-ups in Central Park, because we really wanted to paint there. Phun Phactory had just opened, and the guy who ran the place drove us in his large van to a wall in Queens where we could paint. A guy who was in Style Wars went past while we were painting. He thought it was crazy that we'd come all the way from Sweden to paint. He couldn't get that we'd seen this movie he was in when he was, like, ten years old. Then we painted along the train tracks in Queens and tagged on the top of the Empire State Building. None of us was really into painting trains. I guess we all thought we were a bit too old and shouldn't be doing that sort of thing. Aloha had just joined WUFC, and it was fun that he joined us. If it had just been me and Leroy, we'd probably just have traveled around on the subway. I'm a real graffiti nerd. Even if I know about all that stuff you're supposed to see when you're on holiday, I might just skip it. But Aloha got us to visit places like the Empire State Building and the World Trade Center. He always has a new perspective on things, and a twinkle in his eye.

Aloha: Me, Uzi and Leroy had been doing a lot of pieces together for a while and all wanted to go. We were pretty young, and none of us had much money, but the dollar was cheap and we found a good deal. I was keen on graff again and Uzi and Leroy were completely into it, so going to New York was like a dream come true. We traveled on the subway a lot and checked out Brooklyn and the Bronx. It's one of the best trips I ever made. Uzi was totally engrossed in the city and New York graffiti. He could have hung out in the subway for the whole trip. He was good at casing a joint even back then, and found a place were you could jump down and do throw-ups on the trains. It would have been fun, but it never happened. I'm not like Uzi in that I'm not as focused on what's inside the outline when it comes to graffiti. During this period, I was really into photography and cities, the stuff that is also part of graffiti in the greater scheme.

Leroy: I moved from home into the city pretty early on. I was still crap at letters, and Uzi wasn't very well-known either. But we worked our way up. It's because of that hard graft, doing silver pieces every night, that WUFC became what it did. It was constant work, like football practice. It's not just about matches and results. Most of it is training for the European Cup. Back then, it was mainly Uzi and me writing, because Pura had almost quit. That was kind of sad, so we talked about getting more people in.

Uzi: Someone had done two really great pieces on a barracks in Henriksdal. It was just the style we liked back then. At least Leroy did. I have always been into traditional graffiti, while Leroy is a seeker who tries out a lot of new things. The pieces were close to where the Viking Line ferry docks, and we were sure that two Finnish guys had done

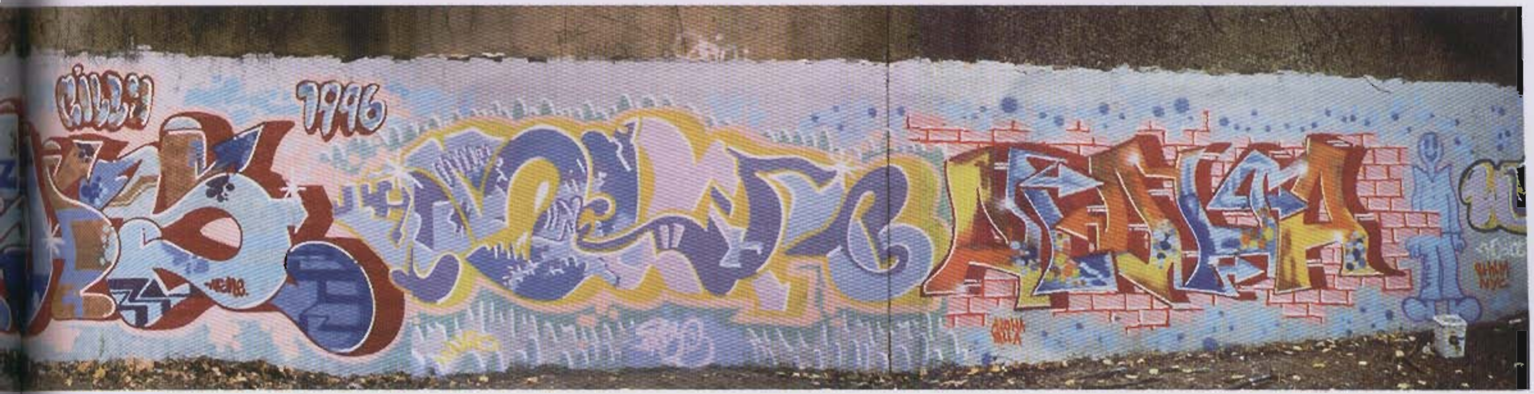

SVENSKA

alla fall Leroy. Jag har alltid varit väldigt inne på traditionell graffiti jämfört med Leroy som alltid varit en sökare och provat mycket nytt. Det var i närheten av Viking Line och vi var övertygade om att det var två finnar som hade gjort dem innan de hade åkt hem med båten. Sen fick Leroy reda på att det var hans tjejs klasskompisar, Que och Other, som hade gjort målningarna. Leroy är väldigt impulsiv så han tog med dem pang bom. Jag visste inte om det. För mig har Leroy varit killen som bestämmer saker och ting. Jag har bara känt mig som en medlem. Jag brydde mig inte så mycket för jag litar på honom.

Leroy: Vi träffade Que och Other eftersom de gick i samma klass som min tjej. Vi började umgås med dem och frågade om de inte skulle gå med i WUFC. Det funkade skitbra. Vi gjorde en målning tillsammans och sen rullade det på.

Aloha: Jag hade sett deras målningar vid Henriksdal innan någon av oss kände dem. De var riktigt duktiga. Jag kände igen mig i dem. Inte i att vara duktig, men i att vara ung, börja måla och träffa folk.

Pura: Jag kände varken Que eller Other men plötsligt var de med. På den tiden tänkte jag och Leroy på WUFC som en fotbollsklubb. Vi ville få tag i bra målare som kunde vara med i vårt crew precis som en fotbollsklubb vill köpa in bra spelare. Que och Other stod ut från mängden så jag tyckte att det var helt okej att de var med.

Other: Que var ute med Leroy och målade någon laglig vägg i Nacka. Nästa gång hakade jag på. Då gjorde vi en vägg tillsammans med hela crewet. Några dagar senare frågade Leroys flickvän om vi ville vara med, och så var vi plötsligt med i WUFC. På sätt och vis var WUFC snubbar som man såg upp till eftersom de hade skitmycket målningar längs linjen. Men vi hade målat ganska mycket också. Vi skrev FMS och gjorde mycket innerstadsmålningar på Söder. FMS stod för Flip Mode Squad och det var ju jävligt nördigt att sno ett namn från en rapgrupp. Dessutom var det bara jag och Que som var med i FMS, och man ville ju gärna vara med i något större.

Samma kväll som vi gått med gjorde jag och Que en WUFC-piece på Söder. Ett par dagar senare gick vi ut tillsammans med Leroy och gjorde en riktigt stor i Stigbergsparken. Leroy skissade upp bokstäverna. Det kändes bra. Då kände man att man var med.

Jag flyttade till Fridhemsplan och Uzi bodde vid Thorildsplan. Eftersom vi bodde så nära varandra målade jag mest med Uzi medan Leroy och Que målade ihop. Vi har alltid varit uppdelade i mindre grupper eftersom det inte är så smidigt om alla är ute samtidigt. Nu är det mest Que och Uzi. Jag och Leroy är på villospår, precis som resten av crewet.

Uzi: Jag fick bäst kontakt med Other i början. Det var då, sommaren

Ovan: Ehs, Vilse och Aloha i New York 1996.

ENGLISH

them before going back home. Then Leroy found out that the pieces had been done by two of his girlfriend's classmates, Que and Other. Leroy is very impulsive, so he brought them in there and then. I didn't know about it. To me, Leroy's always been the guy who's made the decisions. I just feel like a member. I didn't mind, because I trust him.

Leroy: We met Que and Other since they were in my girlfriend's class. We started to hang out and asked them if they wanted to join WUFC. We did a piece together and then it just went on from there. It really clicked.

Aloha: I'd seen some of their pieces by Henriksdal before any of us got to know them. They were really good. I recognized myself in them. Not in the being good bit, but in being young, starting to do graff and meeting people.

Pura: I didn't know Que or Other, but suddenly they were in. In those days, Leroy and I thought of WUFC as a football club. We just wanted to get good writers for our crew, just like a football club wants to buy good players. Que and Other stood out from the crowd, so I was okay with them joining.

Other: Que went out to do a legal wall with Leroy in Nacka. I came along the following time. Then we did a wall with the whole crew. A few days later, Leroy's girlfriend asked us if we wanted to join, and all of a sudden we were in WUFC. In many ways, WUFC were guys you looked up to, since they had done so many pieces along the tracks. But we'd done quite a few too. We signed ourselves FMS, and did a lot of street pieces in the Söder quarter. FMS was short for Flip Mode Squad, and of course it was really nerdy to rip off a rap crew name. What's more, FMS was just me and Que, and we wanted to be part of something bigger.

The same evening we joined, Que and me did a WUFC piece in the Söder quarter. A few days later, we did a really big piece in the Stigberg Park with Leroy. Leroy sketched up the letters. It felt good. You felt you were in.

I moved to Fridhemsplan and Uzi lived at Thorildsplan nearby. Since we lived so close, I usually went writing with Uzi, while Leroy and Que worked together. We've always been divided into smaller groups since it doesn't work as smoothly if everybody's out together. Nowadays it's mostly Que and Uzi. Leroy and I have strayed from the path, like the rest of the crew.

Uzi: I connected best with Other at first. It was then, in the summer of 1998, that I started painting subways. I have a picture of my first subway train, but it was incredibly ugly. I did a chrome fill-in with black lines, and had brought ordinary Belton black. Other, who'd done

Above: Ehs, Vilse and Aloha in New York 1996.

SVENSKA

1998, som jag började måla tunnelbanor. Jag har min första målade tunnelbana på bild men den var otroligt ful. Jag gjorde kromfyllning med svarta linjer och hade tagit med mig en vanlig Beltonsvart. Other, som hade målat ganska många tunnelbanor, hade med sig Dinitrol. Han sa till mig att jag inte kunde använda Belton till linjer. Och det var klart att det inte gick. Färgen bara försvann in i kromen och jag fick låna hans Dinitrol när han var klar.

Det tog längre tid att lära känna Que. Men sen vi lärde känna varandra så har vi hängt som galningar. Vi passar bra ihop och vet var vi har varandra. Han är ganska mycket yngre än jag, men allt som har med ålder att göra försvinner när man målar. Det viktiga är vad man har för attityd till graffiti.

Que: Jag och Other började tagga 1994. Vi hade målat ett gäng tunnelbanor innan vi lärde känna Uzi och Leroy. Uzi började måla tuben 1998 och först då började vi måla mycket på tunnelbanan och skriva WUFC ihop mer regelbundet.

Leroy: Uzi har varit stommen i WUFC hela tiden. Han har målat med alla i crewet. I början var det mest han och Pura, sen blev det jag och nu målar han med Que.

Uzi: Jag är stolt över WUFC och trivs med alla människor som har varit med. Det är en bra kompisgemenskap. Ingen har varit med bara för att de bombar mycket utan alla är med för att de är sköna människor.

Leroy: Många medlemmar har figurerat i utkanten av WUFC. De har lagt av att måla men ändå varit med. Det är inte så viktigt att man målar hela tiden. I början var det väldigt enkelt och bekymmerslöst. Om vi spelade fotboll en lördagskväll så kunde vi också vara WUFC. I andra crews verkar det vara viktigt med prestation hela tiden men så har jag aldrig känt med WUFC. Har man en gång gått med så kan man inte gå ur. Men det är bara Uzi, Que, Other och jag som verkligen har målat. Det är vi som har bestämt oss för att det här är något som vi tycker är bra.

Pura: När vi började handlade allting om graffiti. Nu har WUFC mer blivit en social grej för mig. Idag kanske jag och Que går och kollar på fotboll ihop och såna grejer. Leroy är fortfarande en av mina bästa kompisar och han är den jag träffar oftast.

Höger: Leroy, Go, Pura, Aloha, Uzi och Que firar att WUFC fyller elva år.
Nästa uppslag: Två wholecars av Uzi och Que på väg till Slussen.

ENGLISH

quite a few trains, had brought Dinitrol paint. He told me I couldn't use Belton for the lines, and of course it didn't work. The paint just soaked into the chrome and he lent me his Dinitrol when he'd finished.

It took longer to get to know Que. But once we did, we started hanging out like crazy. We go together well and know were we stand with each other. He's quite a bit younger than me, but when you write, age is no concern. The important thing is your attitude to graffiti.

Que: Me and Other started tagging in 1994. We'd done a bunch of subways before getting to know Uzi and Leroy. Uzi started writing on the subway in 1998, and it was only then that we started doing a lot on the tube and writing WUFC more regularly.

Leroy: Uzi's been the bedrock of WUFC all along. He's changed painting partners within the crew. At first it was mostly him and Pura, then me, and now Que.

Uzi: I'm proud of WUFC and like everybody who's ever been in it. It's a good, friendly atmosphere. When someone's joined, it isn't because they bomb a lot, but because they're good people.

Leroy: A lot of members have been in the periphery of WUFC. They quit writing but still wanted to hang around. It's not that important to write all the time. We could also be WUFC playing football on a Saturday evening. In the beginning, it was really simple and carefree. In other crews, performance seems to be really important, but I never felt that way about WUFC. Once you've joined, you never leave. But Uzi, Que, Other and me were the ones who really did the writing. It's as if we decided that this is something we like.

Pura: When we started, everything was about graffiti. These days WUFC is more a social thing for me. Nowadays, Que and me might take in a football match and stuff like that. Leroy is still one of my best friends, and the one I see most of.

Right: Leroy, Go, Pura, Aloha, Uzi and Que celebrate eleven years of WUFC.
Overleaf: Two whole cars by Uzi and Que heading for Slussen.

SO MANY YEARS.
HUFC.

HUFC
11 YEARS

GAML
MUNK
SKEPP
P-

222 NACKA
STADSGÅRDEN

TVÅ CREWS BLIR ETT

SVENSKA

Medan Pura och Aloha målade allt mer sällan blev Leroy och Uzi mer aktiva när Que och Other gick med i WUFC. Ryktet om de energiska svenskarna spreds snabbt över Europa. På våren 1999 var graffitimålarna Solei, Riot och Inxs från det franska crewet Selling Drugs to Kids (SDK) på besök i Sverige.

Other: De skulle egentligen bo hos Kaos som Solei kände sen tidigare. Men Kaos hade inte tid att ta emot dem. Istället ringde han Uzi och frågade om de kunde bo hos honom. Vi hade kommit igång och målade som mest tunnelbanetåg. Det var första sommarveckan på året. Vädret var perfekt och vi hade rutinen inne, så vi tog med dem ut varje dag.

Inxs: Vi var i Sverige för en utställning i Malmö och bestämde oss för att fortsätta till Stockholm. Jag tror att det var första gången jag var i Sverige. Vi hade målat med många olika målare när vi rest runt, men det här var första gången som det fungerade riktigt bra. Vi hade inte exakt samma stilar men målningarna passade väldigt bra ihop.

Uzi: Vi festade och målade hela dagarna och det kändes som att vi fann varandra. Redan tidigt kunde vi se att vi hade liknande värderingar när det gäller stil.

Other: De fick ett bra intryck av oss och sen dröjde det inte länge förrän vi fick ett mejl om att de ville slå ihop WUFC och SDK. Det som gjorde mig mest tveksam var att jag knappt kände dem. För WUFC hade ju varit en tajt kompisgrej. Men sen tänkte jag att det verkade roligt och att det skulle bli mer gjort.

Uzi: Det kom ganska oväntat. Jag har alltid tyckt att SDK har stått för kvalitet så jag tyckte att det var en kul idé. Samtidigt kände vi att SDK var mycket större än vi och jag var orolig att det mest skulle handla om SDK, och att WUFC skulle försvinna. Men så har det ju verkligen inte blivit.

Inxs: Det var en bra stämning mellan oss så vi bestämde oss för att vi borde sätta ihop allting och bli ett crew. Men vi ville behålla våra identiteter och därför hittade vi inte på ett nytt namn utan satte ihop dem och blev WUFCSDK.

Leroy: Vi hade lite problem att bestämma oss eftersom vi tyckte att vi hade det ganska bra som det var. Jag kanske var den som var mest skeptisk. Ibland kan man förstöra saker genom att göra något konstigt väldigt snabbt, som att slå ihop ett crew från Stockholm med ett från Paris. Vi tog ett gemensamt beslut, jag, Other, Uzi och Que. Pura var inte riktigt med när vi gick ihop med SDK. Han är fortfarande med i WUFC men inte i WUFCSDK och han har aldrig träffat fransmännen.

Aloha: Jag har mött en av fransmännen en gång och sagt hej. Jag känner inte dem och därför skriver jag inte SDK. Men jag tycker att hela grejen är positiv. Det är som när Uzi började hänga med Leroy. Sen kom Que och Other in och det gav energi på samma sätt som när SDK kom med, fast på en högre nivå och ett större geografiskt område. Allting måste ju utvecklas på något sätt och bli större, bättre eller bara mer som man vill ha det.

Que: Sommaren 1999 åkte vi Interrail och hälsade på folk som vi lärt känna. När vi kom till Paris bodde vi hos andra medlemmar i WUFCSDK. I vissa länder är det helt annorlunda att måla. Där går folk bara rakt in till tågen utan att kolla någonting. Men i Paris är det mer likt Stockholm.

TWO CREWS UNITE

ENGLISH

While Pura and Aloha started to diminish their output, Leroy and Uzi grew more active as writers when Que and Other joined WUFC. The energetic Swedes' reputation spread across Europe. In the spring of 1999, writers Solei, Riot and Inxs from the French crew Selling Drugs to Kids (SDK) visited Sweden.

Other: They were going to live at Kaos' place, who Solei already knew, but he didn't have time to put them up. Instead, he called Uzi and asked if they could crash with him. We'd got started and mainly did subway trains. It was the first week of summer that year. The weather was perfect and we had our routine down pat, so we brought them along every day.

Inxs: We were in Sweden for an exhibition in Malmö, and decided to go on to Stockholm. I think it was the first time I visited Sweden. We'd painted with other writers while travelling around, but this was the first time it really worked well. We didn't exactly have the same styles, but our pieces went together well.

Uzi: We partied and painted all day, and it felt like we'd found each other. We could see we had similar values about style from the start.

Other: We gave them a good impression, and soon we got an e-mail suggesting that we combine WUFC and SDK. What made me hesitate was that I hardly knew them. Because WUFC was this tight buddy thing. But then I figured that it sounded like fun and we'd get more stuff done.

Uzi: It came out of the blue. I've always thought SDK stood for quality, so I thought it was a fun idea. At the same time, we felt that SDK was a lot bigger than us, and that WUFC would get engulfed. But that's not how it turned out.

Inxs: We had a good relationship, so we decided to combine everything and become one crew. But we wanted to maintain our identities, so we didn't come up with a new name, but put both together and got WUFCSDK.

Leroy: We had trouble deciding, because we liked the way things were. I was pretty sceptical. Sometimes you can ruin things by running into strange situations headlong, like combining a Stockholm crew with a Parisian crew. Other, Uzi, Que and I took a collective decision. Pura wasn't really in when we merged with SDK. He's still in WUFC, but not in WUFCSDK, and has never met the Frenchmen.

Aloha: I've met one of the French guys once and said hi. I don't really know them, so I don't add the SDK bit. But I think the whole thing is positive. It's like when Uzi started hanging out with Leroy. Then Que and Other came along, and that brought a lot of energy. It was the same when SDK joined, but on a higher level and in a broader geographical area. Everything has to develop somehow and become bigger, better or just more the way you want it.

Que: In the summer of 1999, we travelled around visiting people we'd got to know. When we got to Paris, we stayed with other members of WUFCSDK. In some countries, painting is completely different. People just walk up to the trains without checking anything. But Paris is more like Stockholm.

ETT FÅNIGT KRIG

SVENSKA

Fransmannen med det udda namnet Inxs är en av Europas mest kända graffitiresenärer. Med Interrailkort har han tagit sig från land till land i jakten på nya utmaningar och tågmodeller. När han kom till Stockholm och träffade WUFC klickade det direkt.

"Folk har olika syn på graffiti. Men vi har exakt samma syn på vad det är, var det ska göras och hur det ska göras. Vi tänker likadant när det gäller pieces: en färg att fylla med, några enkla detaljer, svarta linjer och vita highlights. Snabbt och lättläst. Graffiti startade på tåg och där hör det hemma tycker jag. Visst, det är helt annorlunda att måla nu jämfört med när man började måla tåg i New York. Det handlar mer om att kolla upp yarder och ta hand om säkerheten. Reglerna har ändrats men det är fortfarande samma spel. För mig är graffiti på tåg inte konst. Jag ser det som ett krigsspel. Ett fånigt krig kanske, men samtidigt ett roligt krig."

Vad krigar du mot?

"Människors mentalitet. Folks mentalitet styrs av politiken. Om de som har makten under flera år säger till folket att det är på ett visst sätt så kommer de att tro att det stämmer. Och när någon väl är övertygad är det väldigt svårt att komma med några andra idéer. Jag tror att politikerna är måna om att vi är tysta. De gillar inte sånt som de inte kan kontrollera. Och graffiti är omöjligt att kontrollera."

Kan du förändra någonting genom graffiti?

"Nej, men jag försöker. Tyvärr är det nog bara en fantastisk idé som inte fungerar. Det är ett sätt att säga: 'Titta, något har hänt'. Jag vet inte ens om människorna på perrongen tittar på mina målningar. Men om de gör det, och tänker på det, så måste det hända något i deras huvuden. Men egentligen har jag inget speciellt mål. Det är i så fall att ha roligt tillsammans med mina vänner. Vi gör det inte för att tjäna pengar. Målet är bara att kunna göra det vi älskar."

Vad betyder WUFCSDK för dig?

"Det är väldigt viktigt. Man behöver vänner omkring sig som kan stötta en när man har problem."

Hur fungerar det när ni bor så långt ifrån varandra och inte träffas regelbundet?

"När WUFC och SDK slogs ihop visste vi redan från början att det skulle bli svårt. Det är som att ha en flickvän i ett annat land. Vi håller kontakten genom internet och telefon. Alla följer vad som händer i både Sverige och Frankrike."

Påverkas vänskapen av omständigheterna ni målar under?

"Det tror jag. Blir vi jagade vet jag inte vad som händer med de andra och då måste jag kunna lita på dem. Man lär känna varandra väldigt väl och lär sig hur de andra fungerar under extrema omständigheter."

Har ditt namn något med popgruppen Inxs att göra?

"Förr lyssnade jag på dem, men inte längre. Inxs skiljer sig från de flesta andra namn så folk kommer ihåg det. Det är en liten protest mot att graffiti kopplas ihop med rap och b-boying. Jag vet inte varför det blev en del av hiphopkulturen, men det är inte en del av hiphop för mig. När folk började måla i New York lyssnade de ju på rock som Led Zeppelin."

Sidan 46-49: Ett urval av WUFCs målningar 1997-2005.

A DUMB WAR

ENGLISH

The oddly-named Frenchman Inxs is one of Europe's most famous graffiti travellers. He has travelled from country to country on his Interrail card in search of new challenges and train models. When he came to Stockholm and met WUFC, they clicked at once.

"People often have different views on graffiti, but we have exactly the same vision of what it is, what has to be done and how it should be done. We think the same way about pieces: one colour to fill in with, a few simple details, black outlines and white highlights. Quick and easy to read. Graffiti began on trains, and I think that's where it belongs. Anything else is art. To me, train graffiti isn't art. Sure, writing now is very different from when they started writing in New York. It's more about casing out yards and checking security. The rules have changed, but it's still the same game. I see it as a war game. So maybe it's a dumb war, but it's a fun war."

What are you fighting?

"People's mentality. Mentality is determined by politics. If those in power tell people that things are a certain way, they'll think it's true. And once someone is convinced, it's very hard to come up with differing ideas. I think politicians want us to stay quiet. They don't like things they can't control. And graffiti is impossible to control."

Can you change anything through graffiti?

"No, but I can try. Unfortunately, it's probably just a fantastic idea that doesn't work. It's a way of saying 'look, something happened'. I don't know if the people standing on the platform even look at them. But if they do, and think about it, then something must happen in their heads. In reality, though, I don't have a specific goal. If I do, it's to have fun with my friends. We don't do it for money. The purpose is to do what we like."

What does WUFCSDK mean to you?

"It's very important. You need friends to support you when you run into trouble."

How do you make it work when you live far apart and don't see each other regularly?

"We knew it would be hard from the start when WUFC and SDK merged. It's like having a girlfriend in a foreign country. We keep in touch over the internet and the phone. Everyone follows what's going on both in Sweden and France."

Is your friendship affected by the circumstances you write under?

"I think so. If we get chased, I don't know what is happening to the others, and then I have to be able to trust them. You get to know the people you're working with very well. You find out how the others function under extreme conditions."

Does your name have anything to do with the pop group Inxs?

"I used to listen to them, but not any more. Inxs is different enough from other names so that people remember it. It's a little protest against graffiti being linked to rap and b-boying. I don't know why it became part of hip-hop culture, but it's not part of hip-hop to me. When people started writing in New York, they were listening to rock music like Led Zeppelin."

Page 46-49: A selection of WUFC's pieces during the years 1997-2005.

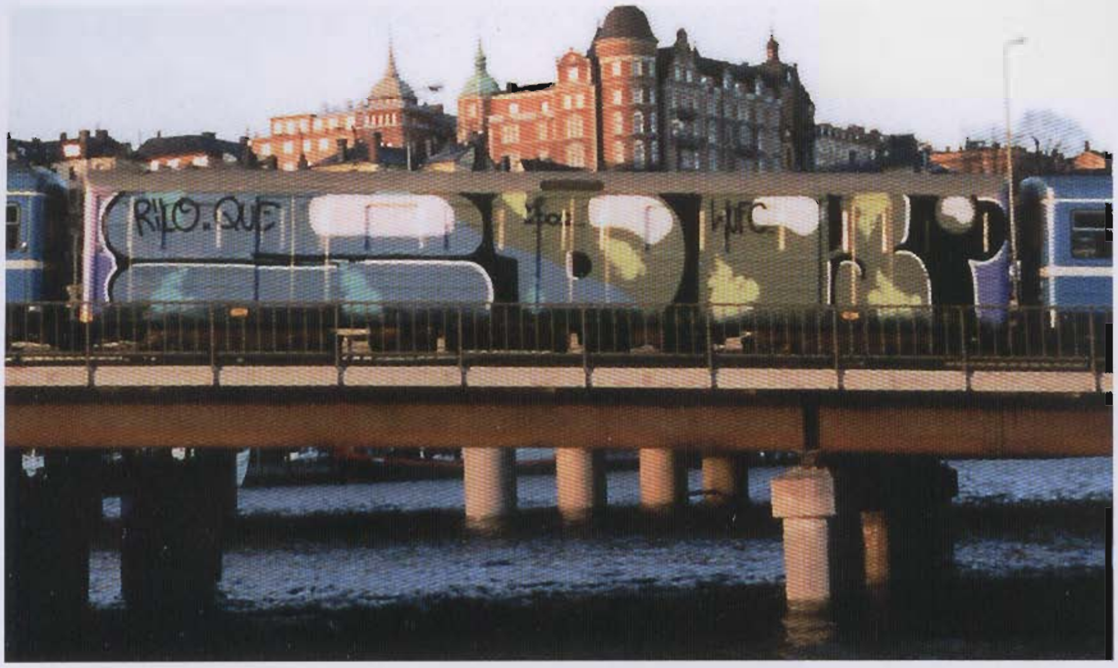
RILO. QUE
WUFC

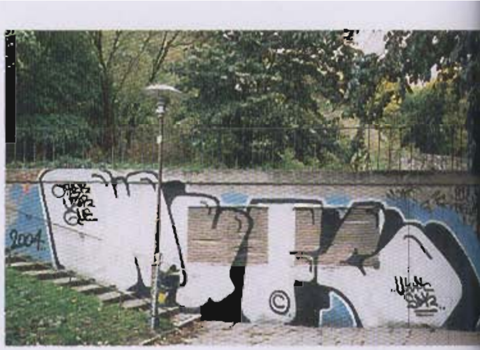
2004

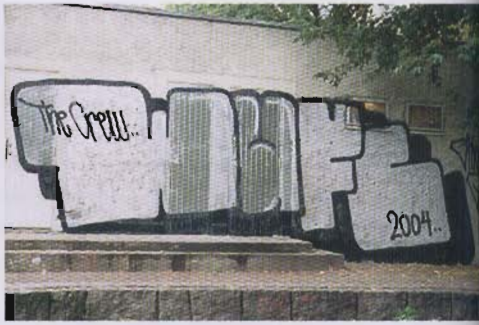
The Crew..
2004..

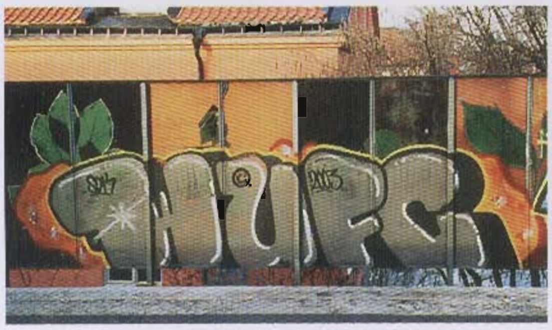
2003

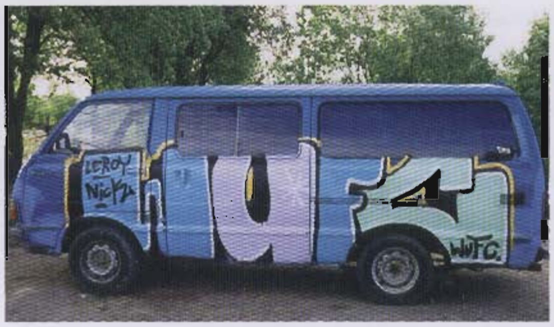
LEROY
NICKZ
WUFC.

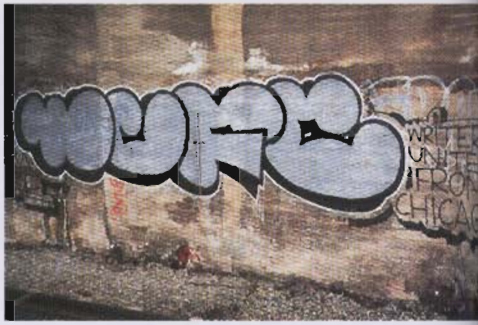
WRITE
UNITE
FROM
CHICA

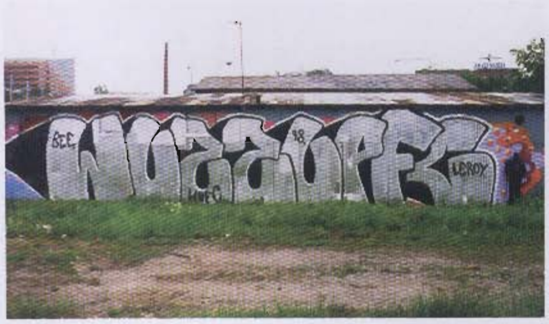
LEROY
WUFC

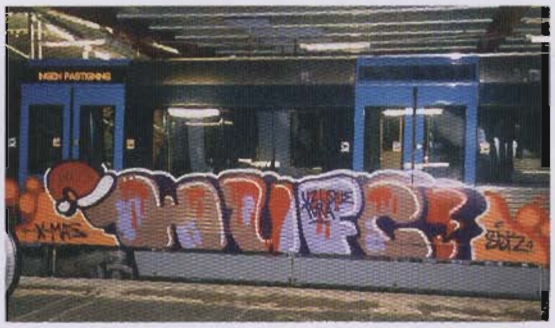
INGEN PÅSTIGNING
X-MAS

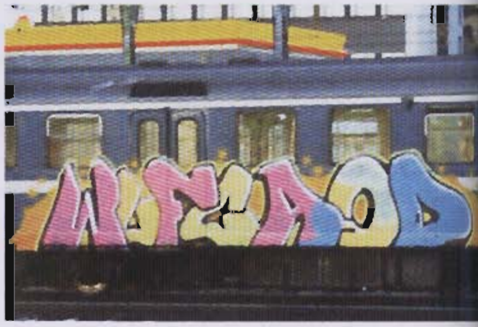

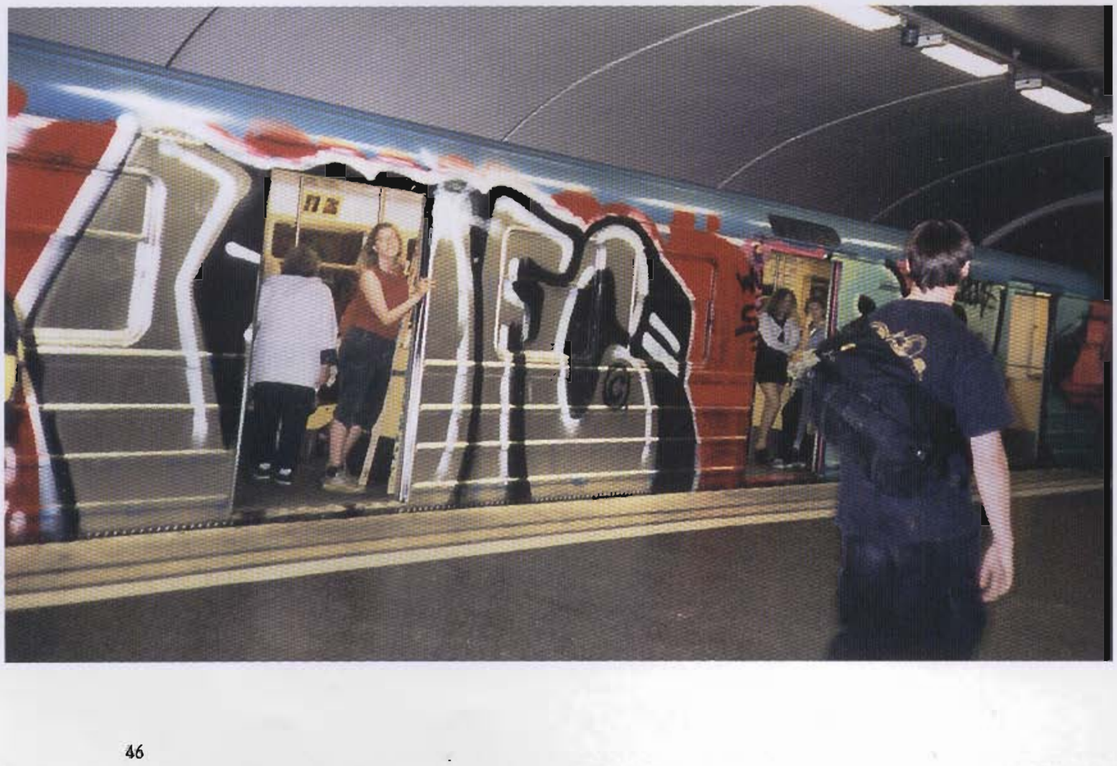

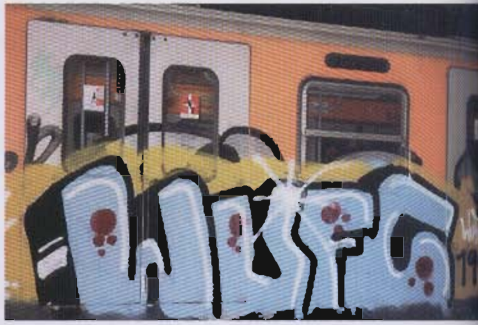

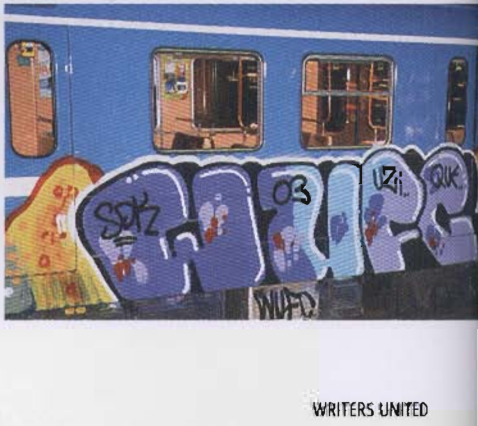
SPKZ
03
UZI
WUFC

SDK
02.

Högdalen
NO TIME TO WASTE

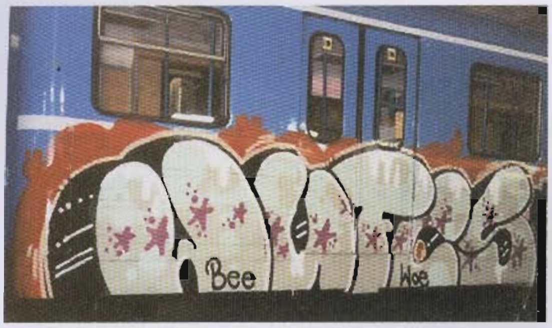
Bee
Woe
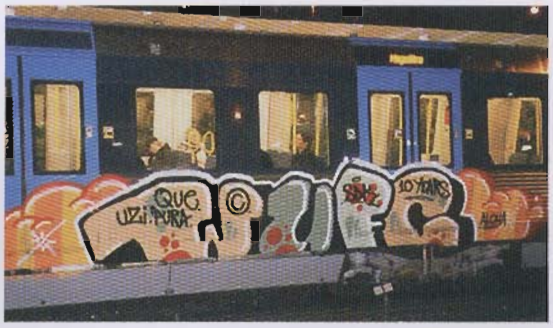
QUE
UZI PURA
10 YEARS

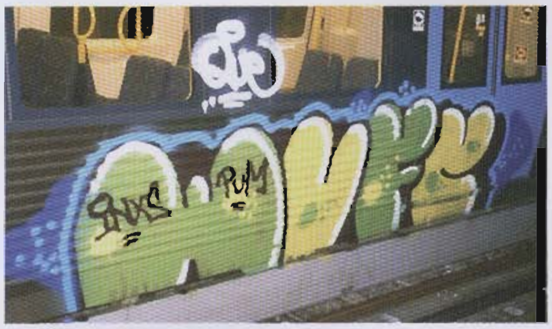
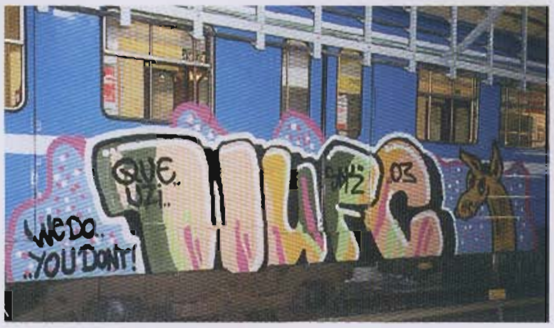
QUE
UZI
03
We DO
YOU DONT!
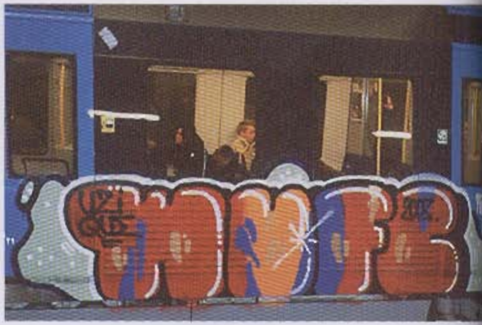
UZI
QUE
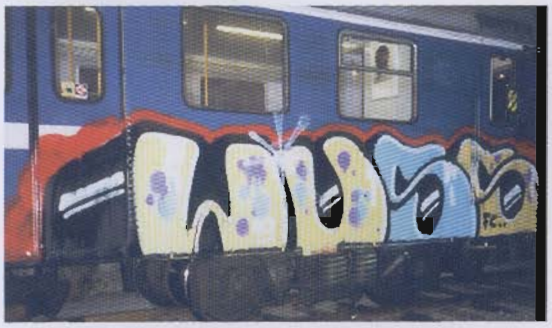
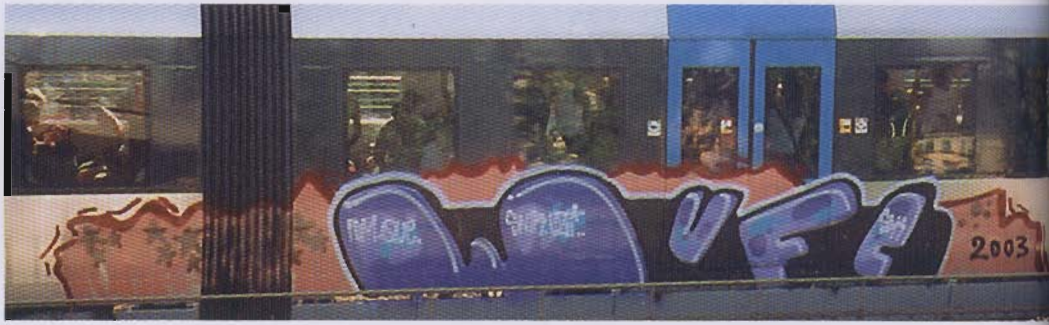
2003
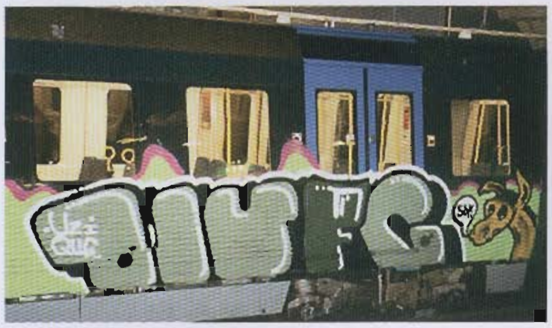
UZI
QUE
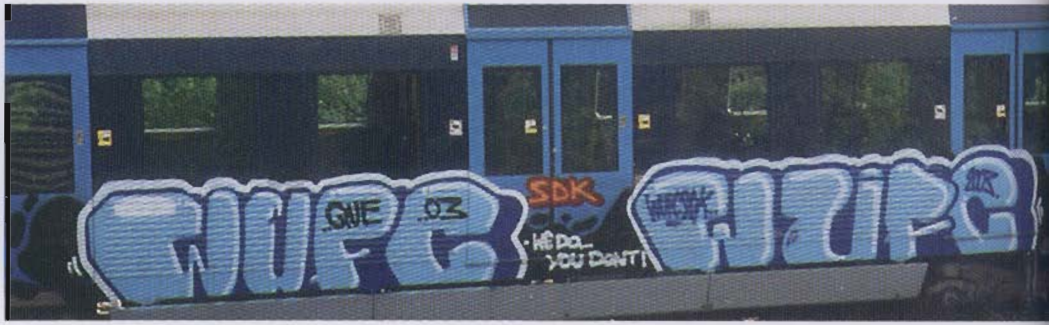
QUE
03
SDK
WE DO
YOU DONT!
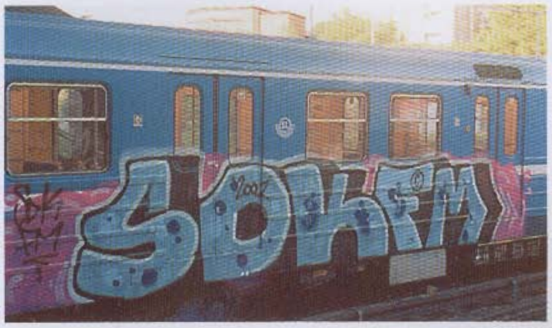
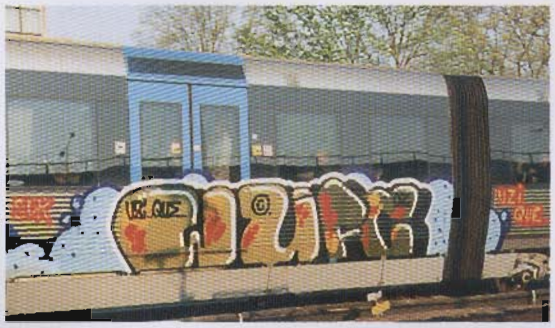
UZI QUE
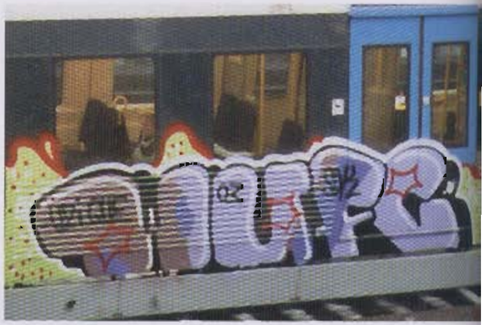
UZI QUE
03
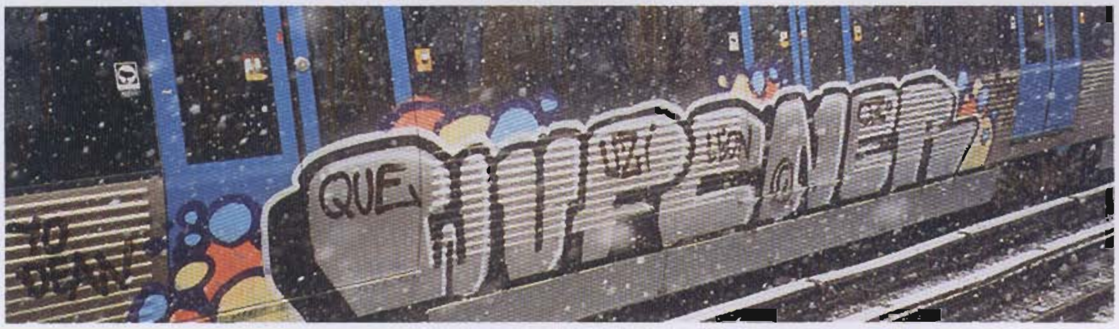
QUE
UZI
TO
DEAN

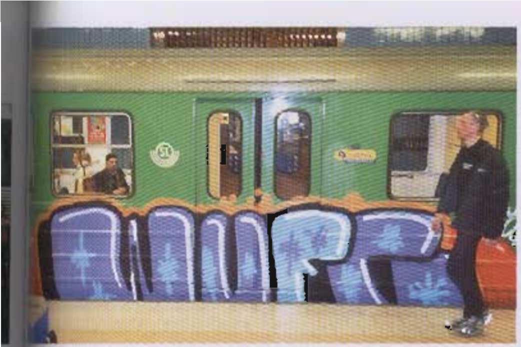

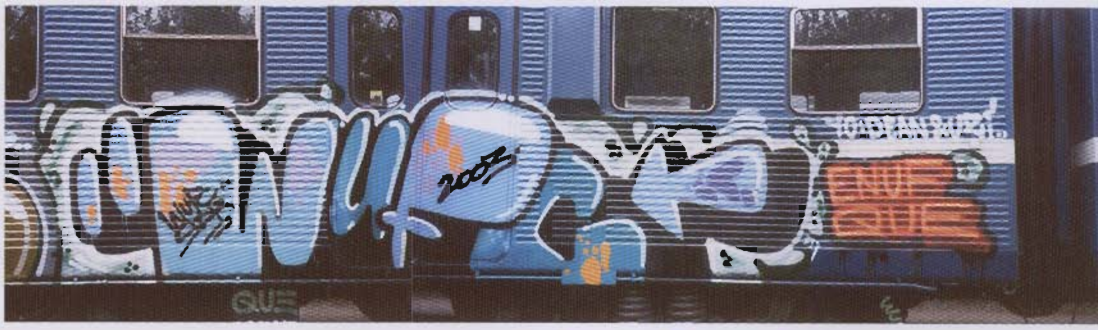
2003
ENUF
QUE
QUE

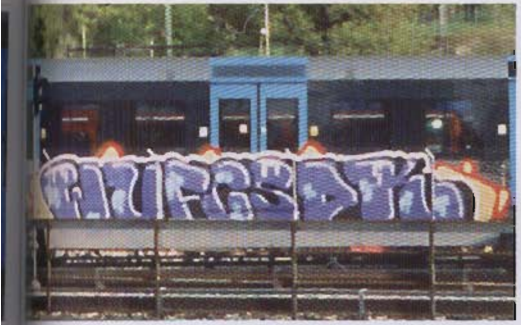

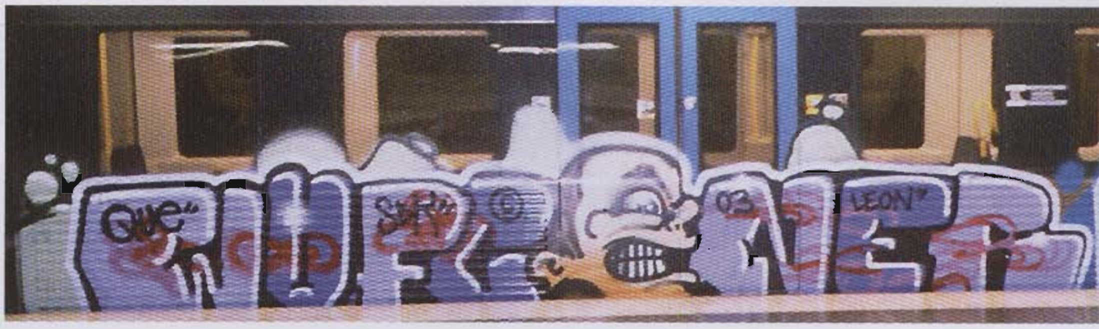
QUE
03
LEON

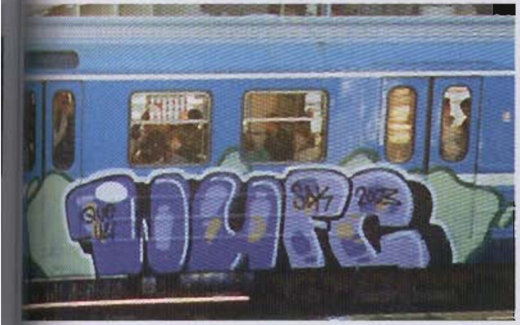
2003

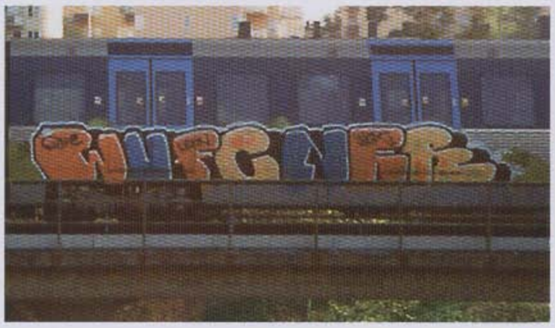

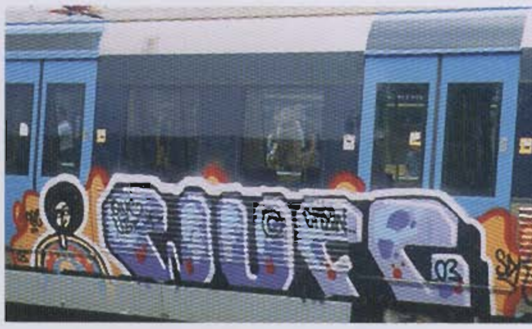
03

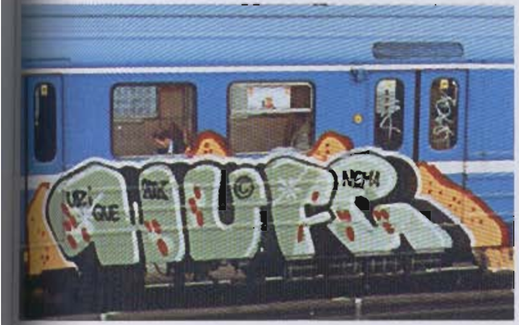
QUE

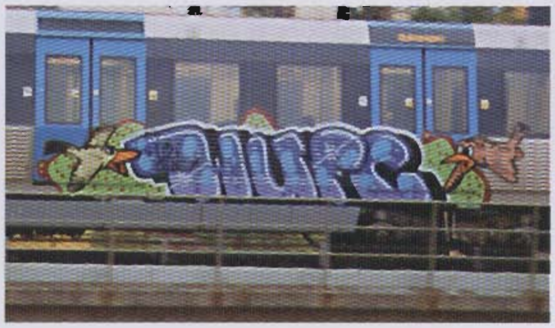

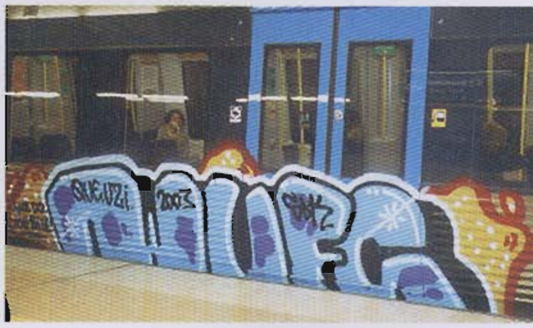
2003

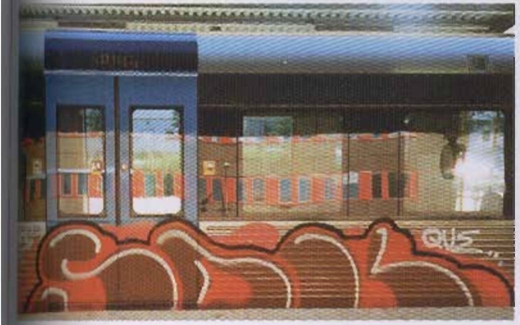
QUS

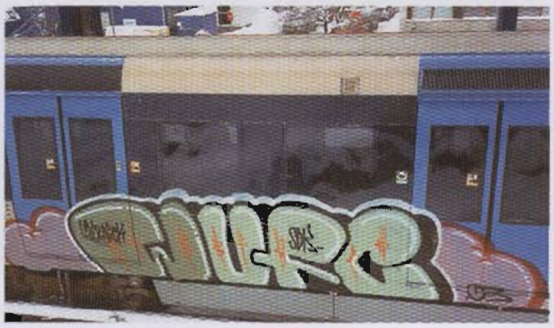
03

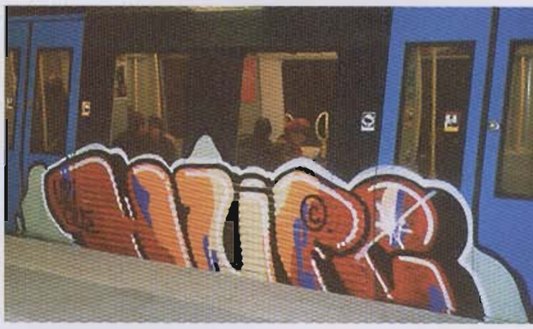

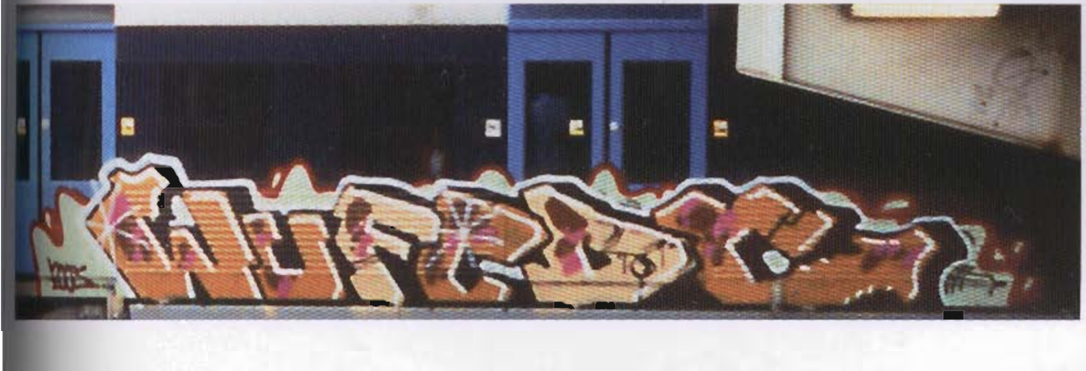
2003

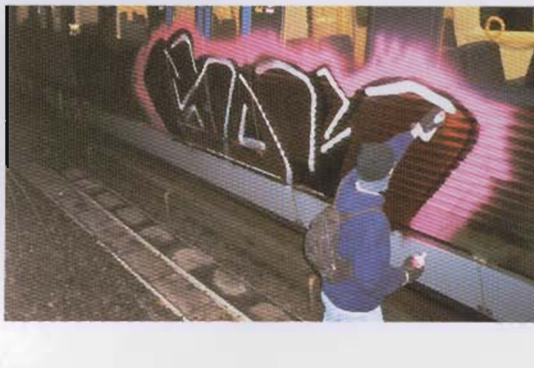

NÖDBROMS PÅ HÄGERSTENSÅSEN

EMERGENCY BRAKE AT HÄGERSTENSÅSEN

SVENSKA

En av sommarens varmaste dagar åker Que tillsammans med fransmännen Snir och Pum till Mörby centrums tunnelbanestation. Snir och Pum är också med i WUFCSDK. De är i Stockholm en vecka för att hälsa på Que och de andra.

När de kommer fram till stationen kollar de så att inte tågföraren ser dem innan de hoppar ner på spåret och börjar skissa upp en WUFC-målning. Efter någon minut tutar tåget och föraren skriker åt dem genom ett fönster.

Que går fram för att se efter vad föraren gör. Han ropar åt Snir och Pum att fortsätta måla. Men snart kommer föraren och flera passagerare ut på perrongen. Efter ytterligare någon minut bestämmer Que att det är dags att dra sig tillbaka.

De hoppar upp på perrongen och springer förbi passagerarna som har kommit ut ur tåget. Sen springer de till nästa station och tar tunnelbanan till Telefonplan. Det är många som har sett dem, och för säkerhets skull sätter de sig i olika vagnar. På Telefonplan byter de till tåget med den halvfärdiga målningen. Vid Hornstull hoppar de av och fotograferar vagnen. När de har tagit sina bilder är det dags för en hamburgare.

Senare samma dag får Que höra att tåget inte har tagits ur trafik och föreslår att de ska försöka göra klart målningen. Pum och Snir åker till Hägerstensåsen och väntar. Que åker efter dem i tåget med den halvfärdiga målningen.

När tåget stannar på stationen drar Que i nödbromsen innan han stiger av. Nu måste chauffören gå igenom hela tåget för att kontrollera vilken nödbroms som är dragen. Det ger tillräckligt mycket tid för Pum och Snir att hinna hoppa över staketet och måla färdigt. När målningen är klar springer de vidare. De är alldeles genomsvettiga och utmattade av värmen när de kommer fram till Telefonplan. Men de hinner fram före tåget och lyckas fotografera den färdiga målningen.

"Jag tycker bäst om att måla på tåg", förklarar Pum ett par dagar senare. "Det är roligare. När du har målat kan du sitta på en station och titta när tåget kommer tillbaka som en jojo. Tågmålande är en liten del av graffiti. En privat värld. Vi måste ha tågmentaliteten och en speciell livsstil."

Varför väljer du att måla på tåg när de tvättas så fort?

"En anledning till att jag gör det är graffitins historia på tåg. Jag vill att det ska leva vidare. Om de inte tvättades skulle vi kanske inte måla. Det är en sorts cykel. Vi målar och de tvättar, eftersom de tvättar måste vi måla och då måste de tvätta. Det är ett ständigt pågående arbete. Visst, vi gör målningar som vi vet att få kommer att se eftersom de tvättas bort så fort. Men om vi inte gör det så har vi förlorat. Även om målningarna inte rullar som förr så gör vi det ändå för att vi inte vill förlora spelet."

Är det viktigt att utveckla sin stil?

"Ja. För mig är det viktigt att utvecklas och gå längre än tidigare i min disciplin. Jag vet att många inte bryr sig om det utan gör likadana pieces under flera år men jag vill inte fastna."

Skulle du inte utvecklas mer om du lämnade tågen och målade där du kan ta mer tid på dig?

"I ett spel har man vissa ramar att hålla sig inom. Vi måste utvecklas under de givna omständigheterna. Men det är inget problem. Det är

ENGLISH

On one of the warmest days of summer, Que travels with the Frenchmen Snir and Pum to Mörby Centrum subway station. Snir and Pum are fellow members of WUFCSDK. They are spending a week in Stockholm to visit Que and the others.

When they arrive at the station, they check that the train driver can't see them and jump down on the tracks and start sketching a WUFC piece. The driver notices them after a minute or so and starts yelling at them through a window.

Que approaches to see what the driver is doing. He tells Snir and Pum to carry on painting. But soon the driver and several passengers emerge on the platform. After another minute or so, Que decided to beat a retreat.

They jump up on the platform and run past the passengers who have exited the train. Then they continue on to the next station and take the subway to Telefonplan. A lot of people have seen them, so to stay on the safe side, they sit separately on the train. At Telefonplan, they change for the train with the half-finished piece. They get off at Hornstull and photograph the piece. Then it's time to grab a burger.

Later the same day, Que hears that the train is still in circulation, and suggests that they try to finish it. Pum and Snir travel to Hägerstensåsen and wait. Que travels behind them in the train with the half-finished piece.

When it stops at the station, Que pulls the emergency brake before getting off. Now the driver has to go through the whole train to determine which brake was pulled. This provides Pum and Snir with enough time to jump over the fence and finish the piece. Once it is finished, they run away. They arrive at Telefonplan sweating and exhausted from the heat, but still manage to reach it before the train and photograph the piece.

"I like doing trains best," says Pum a few days later. "It's more fun. When you've finished, you can sit at the station watching the train going back and forth like a yo-yo. Train painting is a very small part of graffiti. A private world. You have to have the train mentality and a certain lifestyle."

Why choose trains when they are cleaned so quickly?

"One of the reasons I do it is the history of graffiti on trains. I want it to live on. If they weren't cleaned, we might not paint. It's a sort of cycle. We paint, they wash, and since they wash we have to paint and then they have to wash. It's a constant work in progress. Sure, we do pieces that hardly anyone will see because they are cleaned so quickly. But if we don't do it, we've lost. Even if the pieces won't travel, we do it because otherwise we lose the game."

Is it important to develop style?

"Yes. To me, it's important to develop and go further in my discipline. I know a lot of people don't care and do the same piece for several years, but I don't want to get stuck."

Wouldn't you develop more if you left the trains for places where you could spend more time?

"In a game, you have to stick to certain rules. We have to develop under these circumstances. But it's not a problem. I'm like an artist with a canvas. He's got a seven times seven feet canvas and has to do something within that framework."

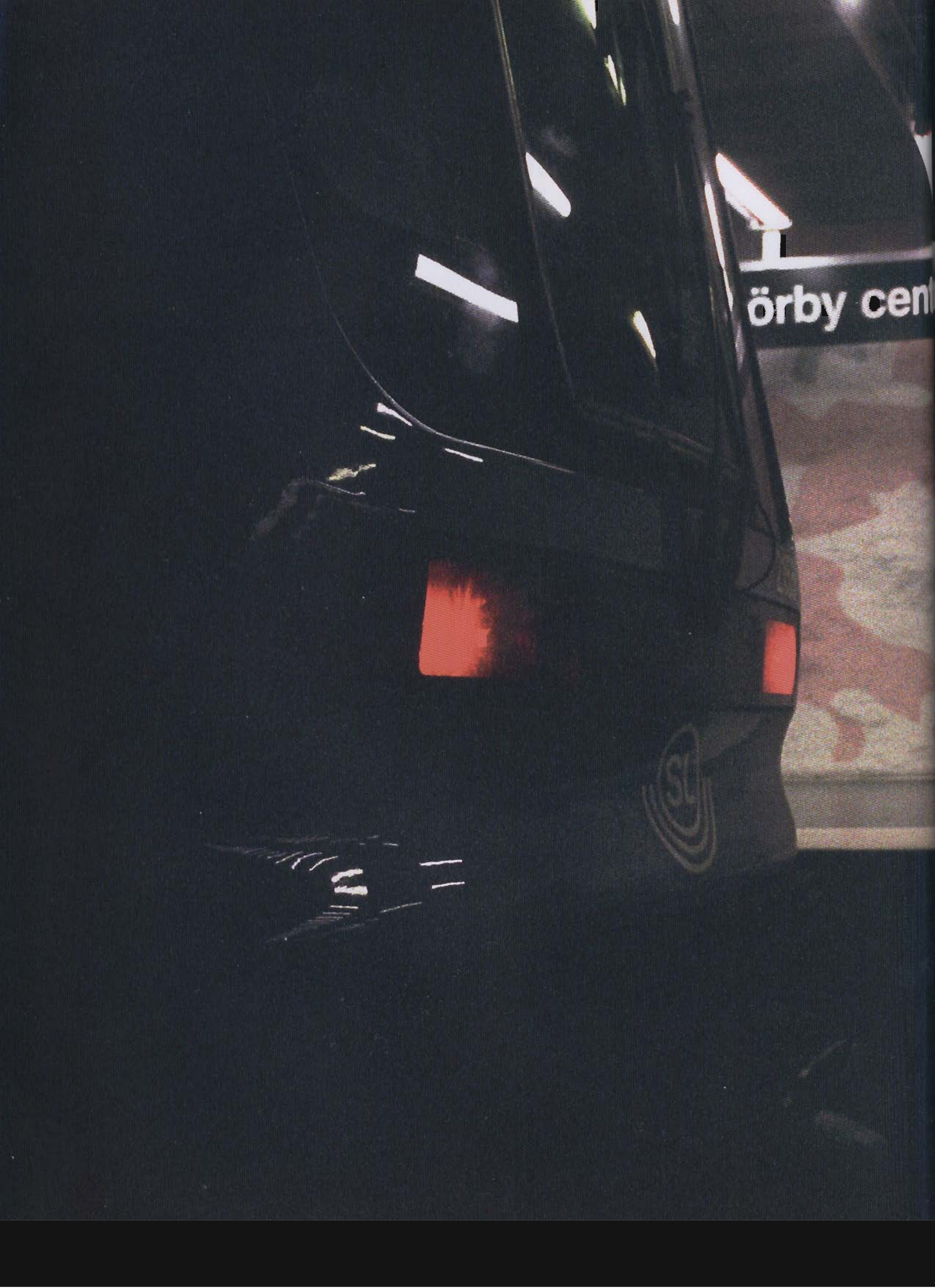
örby cent

um

SVENSKA

som för en konstnär som målar på en duk på två gånger två meter och måste göra något inom de ramarna."

Hur har din stil påverkats av att du målar på tåg?

"Jag måste hela tiden göra enklare grejer. Varje år har jag mindre tid på mig än tidigare. Ibland när jag skissar utgår jag från förardörren där jag kan klättra upp och göra en väldigt stor bokstav. På det sättet är det tåget som formar min piece. Både yttre omständigheter och den egna personligheten påverkar din stil liksom vad du ser, var du bor och vilka du umgås med."

Varför målar du graffiti?

"Kanske för att det är ett friare sätt att arbeta estetiskt än inom konstvärlden. Det är det enda jag har hållit på med där ingen kan säga att jag ska göra på ett annat sätt än mitt eget. Det är också ett sätt att slippa leva ett tråkigt liv. Kanske är det även ett slags hämnd på all reklam som man tvingas se hela dagarna om man bor i en storstad. Den är överallt och folk kan inte välja att slippa se den. Jag tycker att det är ett problem. Det är inte normalt."

Är det inte samma sak med graffiti, att folk inte kan välja om de vill se det?

"Jo, på sätt och vis. Men en piece är bara närvarande. Jag säger inte åt dig att köpa någonting. Och jag hoppas att några som ser det kan förstå det och se det som en hämnd på reklamen."

Sidan 50: På väg ner på spåret i Mörby centrum.
Föregående uppslag: Que spanar efter föraren i andra änden av tåget.
Ovan: Pum och Snir målar i Mörby centrum.
Höger: Pum och Snir målar färdigt på Hägerstensåsen.
Nästa uppslag: Tåget passerar Telefonplan.

ENGLISH

How has painting trains developed your style?

"I have to simplify all the time. I get less time every year. Sometimes when I sketch, I start from the door, where I can climb up and do a very large letter. That way the train informs my piece. Both outer circumstances and your own personality affect your style, as does what you see, where you live, who you meet."

Why do you write graffiti?

"Maybe because it's a freer way to work esthetically than within the art world. It's the only thing I've done where no-one can tell me how to do it. It's also a way to avoid having a boring life. Perhaps it is also revenge on all the advertising you have to see all day if you live in a city. It's everywhere, and people can't avoid it. I think it's a problem. It's not normal."

But people can't avoid graffiti either.

"No, they can't. But a piece is just a presence. I'm not trying to tell you to buy something. And I hope that a few people looking at it get that and see it as revenge on advertising."

Page 50: On their way to the tracks in Mörby Centrum.
Previouis spread: Que watches the driver on the other end of the train.
Above: Pum and Snir are painting at Mörby Centrum.
Right: Pum and Snir finish the piece at Hägerstensåsen.
Overleaf: The train at Telefonplan.

UFC

WHOLETRAIN

SVENSKA

Pum: Det är roligt att göra stora saker tillsammans. När man gör en så här stor grej måste man vara samspelta. Sammanhållningen möjliggjorde det. Organisationen var verkligen perfekt, som vanligt med stockholmare. Jag har gjort några wholetrains i Paris tidigare men det här var speciellt. Jag gillar verkligen Stockholms galna tunnlar. Det är väldigt stort och de är sprängda i berg. I Paris är tunnlarna trånga.

Leroy: När jag började måla så hörde jag talas om folk som gjorde wholetrains. Det är någonting jag alltid har velat göra. Nu fanns chans-

WHOLE TRAIN

ENGLISH

Pum: It's fun to do things together. When you do something this big, you have to be united. Our cohesion made that possible. As usual, the Stockholm crowd had organized things perfectly. I've done a few wholetrains in Paris before, but this was special. I really like the crazy tunnels in Stockholm. They're very big, and all the walls are bedrock. In Paris, they're very narrow.

Leroy: When I started out writing, I heard of people doing wholetrains. It's something I always wanted to do. Now I had the chance. We've

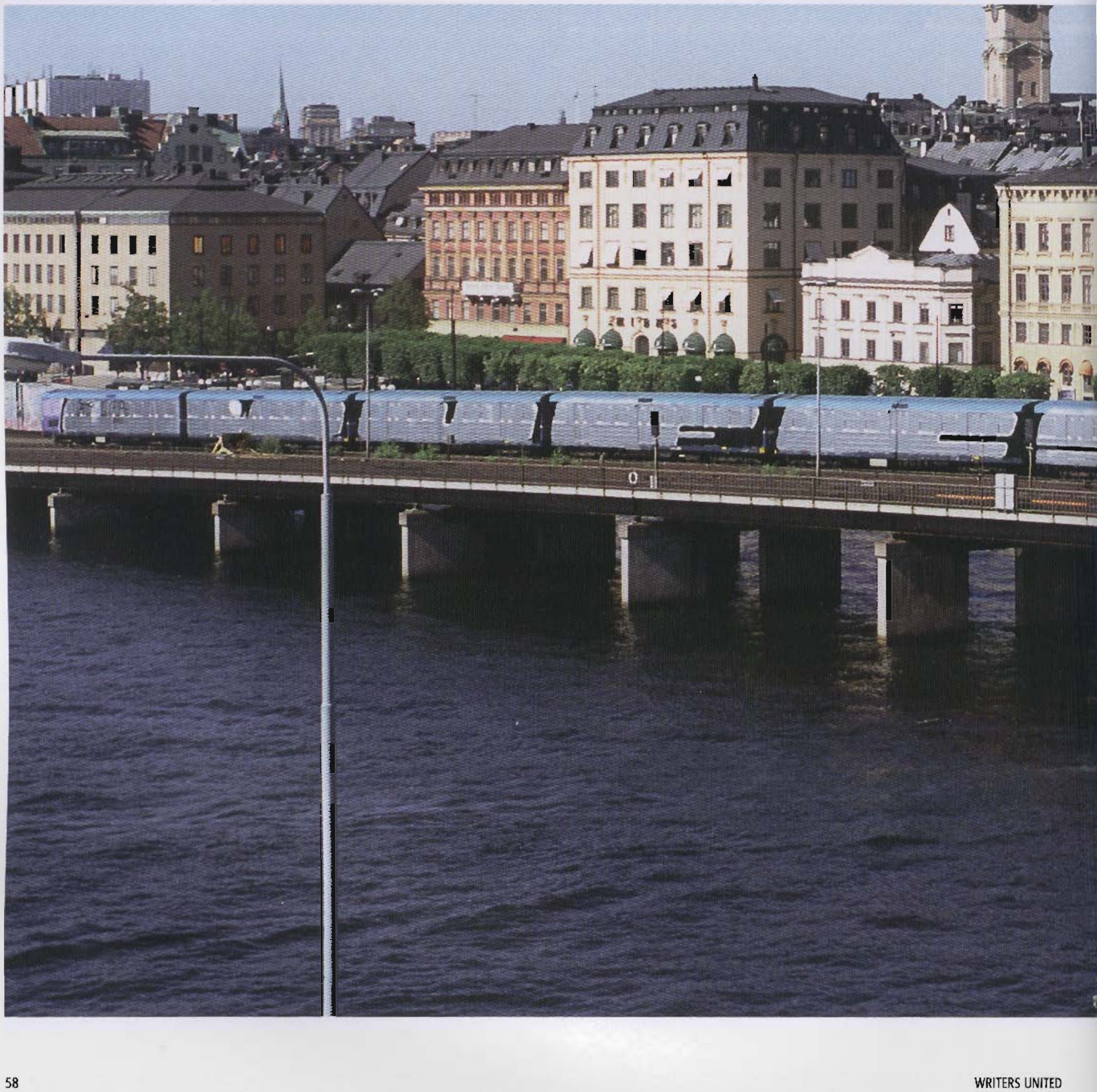

SVENSKA

en. Vi har gjort allt annat. Sen kan man hålla på och köra panels och wholecars fram och tillbaka i olika länder. Men man vill fortfarande göra ett wholetrain i Stockholm. Det är stor skillnad på att åtta personer gör varsin vagn mot att några gör ett helt tåg tillsammans. Det ger ett annat resultat. Vi var tvungna att bestämma att det skulle genomföras och att vi skulle fungera som en grupp. Det är det bästa jag har gjort inom graffiti. 132 meter krom. Att göra det där inom en tidsram när man är väldigt pressad och vad som helst kan hända. Man bara försvinner in i det och omvärlden slutar att existera.

Nedan: WUFCSDK av Leroy, Pum, Oue, Snir och Uzi.

ENGLISH

done everything else. You can go and do panels and wholecars in other countries, but you still want to do a wholetrain in Stockholm. There's a big difference between eight people each doing a car and a few people doing a whole train together. The result is different. We had to decide to do it and act as a unit. It's the best graffiti I have ever done. 145 yards of chrome. Just to be able to do that, in a limited time frame, when you're really under pressure and anything can happen. You just disappear into it, and the outside world seizes to exist.

Below: WUFCSDK by Leroy, Pum, Oue, Snir and Uzi.

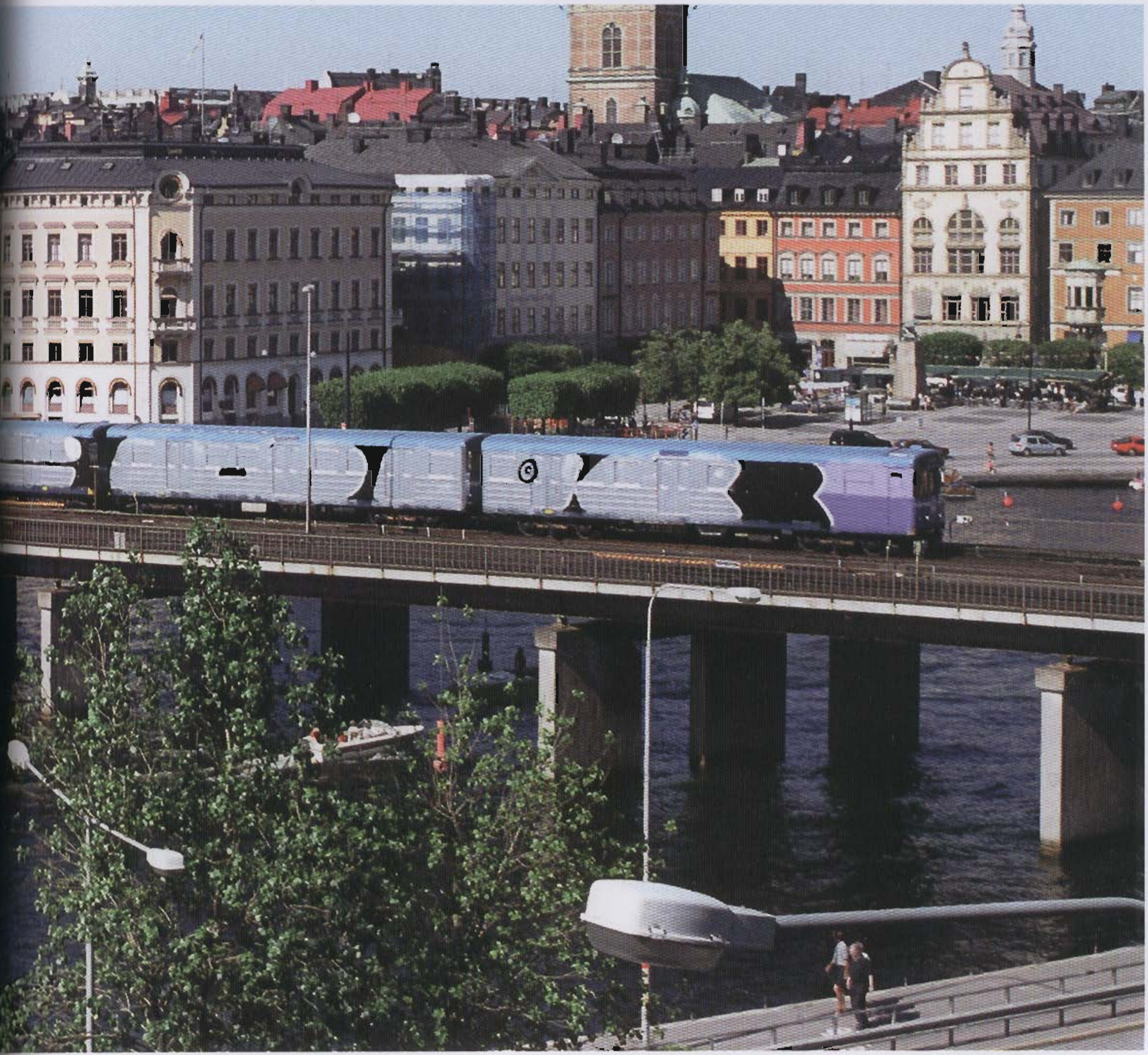

MUSTO

DU FÅR VÄL ANPASSA DIG TILL ALLA ANDRA

YOU'LL JUST HAVE TO COPE WITH THE OTHERS

SVENSKA

Leroys klädsel är oklanderligt stilren. Mer casual än street. Ett koncept som funkar lika bra när han ska måla ett tåg som när Hammarby spelar match mot IFK Göteborg på Söderstadion. Namnet Leroy tog han efter dansaren i teveserien Fame eftersom han kände sig tvungen att anpassa sig till andra graffitimålares bild av graffiti. Men han säger att han egentligen aldrig har varit intresserad av att framhäva sig själv genom att skriva en tag. Han målar hellre landskap och figurer.

Det är svårt att få grepp om Leroy. Han låter sig inte kategoriseras. Man får känslan av att han har levt många olika liv på kort tid. Han är alltid full av energi och nya idéer till mer eller mindre genomförbara projekt. Pura beskriver Leroy som ett råskinn som alltid har testat gränser och tagit stora risker. Och som är väldigt kontroversiell i allt han gör. Det verkar vara viktigt för Leroy att ifrågasätta regler och livsstilar, egna lika väl som andras.

Han började måla med sprejburkar strax innan WUFC bildades för elva år sen. Istället för att studera graffitins grunder gick han ut och målade direkt, något som visade sig i hans lekfulla och okonventionella stil. Snart tog graffiti upp större delen av Leroys vakna tid. Under flera år var han ute i stort sett varje natt. 1997 började han måla tåg tillsammans med Star och gick senare med i hans crew, All Out Destruction (AOD), parallellt med WUFC. Till slut blev målandet ett beroende som han kände sig tvungen att ta sig ur. I oktober 2001 bröt han mönstret.

"Då var det inte kul längre. Jag ville ta reda på om jag egentligen fick ut någonting av graffitin. Det är ungefär som att leva, det dyker upp existentiella frågor om ens beteende och vad man håller på med. Mår folk dåligt av det jag gör? Är det bara egoistiskt eller försöker jag förmedla någonting? Innan var det som en snöbollseffekt. Det blev bara mer och mer."

Ett par år senare började Leroy måla igen. Men inte lika regelbundet som tidigare. Han säger att han har insett att målandet kan bli ett missbruk men att summan av lasterna alltid är konstant. Sen han trappade ner på graffitimålandet lägger han istället sin energi på friare konstprojekt i det offentliga rummet.

Under åren Leroy målade som mest hårdnade myndigheternas förhållningssätt till graffitin. Stockholms lokaltrafik (SL) anlitade vaktbolaget Falcks civila väktare för att hålla graffitimålarna borta från tunnelbanan. Väktarna arbetade ofta maskerade och använde sig av tvivelaktiga metoder. Det utvecklades till en våldsam kamp som ingen ville förlora.

"Jag kände mig tvungen att fortsätta måla. De kunde inte få vinna med våld. Sverige ska vara en öppen demokrati. Men så fort någon bryter mot normerna är det legitimt att registrera och misshandla dem."

Trots upprepade uppgifter om väktarnas våldsamma metoder fick Falcks civila väktare arbeta ostört under flera år. Först när SL:s trygghetschef polisanmäldes för oegentligheter vid upphandlingen av väktartjänsterna ändrades situationen.

"I samma veva som Falckväktarna försvann tröttnade jag. Just tiden med väktarna tycker jag är intressant. Att väktarna och samhället får behandla medborgare på det sättet."

Vänster: Leroy på väg till sin installation vid Londonviadukten.

ENGLISH

Leroy's dress style is impeccably pure. More casual than street, it suits painting a train just as much as going to a Hammarby – IFK Göteborg soccer match at the Söder stadium. He adopted the name Leroy after the dancer in the TV series Fame, since he felt he had to adapt to other writers' view of graffiti. However, he says he was never really that interested in asserting himself through a tag. He would rather paint landscapes and characters.

It's hard to get a grasp on Leroy. He won't let himself be labeled. One gets the impression of someone who has led several lifetimes in a short while. He is always full of energy and new ideas for more or less realizable projects. Pura describes him as a roughneck who has always tested the limits and taken huge risks – and is always very controversial in all he does. It seems to be important for Leroy to question rules and lifestyles, both his own and those of others.

He started using spray cans shortly before WUFC was formed eleven years ago. Instead of studying the basics of graffiti, he went out and started writing straight away, a fact that shows in his playful, unconventional style. Soon graffiti took up most of his waking hours. For many years he was out practically every night. In 1997, he started painting trains with Star, whose crew All Out Destruction (AOD) he later joined. Eventually writing became an addiction that he had to get out of. In October of 2001 he broke the pattern.

"It wasn't fun any more. I wanted to find out if I was really getting anything out of graffiti. It's much like life: existential questions about your behavior and what you are doing pop up. Are people being hurt because of what I do? Is it just selfish or am I trying to convey something? Before, it just snowballed. There was just more and more."

A couple of years later, Leroy started writing again, though not as regularly as before. He says he realizes writing can become an addiction, but the sum of the vices is equal: since decreasing his graffiti output, he puts his energy into more liberated art projects in the public space.

During the years that his writing was at its most intense, the authorities hardened their attitude towards graffiti. The Stockholm Transit Authority hired plainclothes guards the security firm Falck to keep writers away from the subway. The guards often wore masks and used dubious methods. A violent struggle ensued, that no-one wished to lose.

"I felt I had to go on writing. I wasn't going to let them win through violence. Sweden's supposed to be an open democracy. But as soon as someone bends the rules a bit, it's legitimate to register them and abuse them."

Despite repeated reports of their violent methods, the Falck plainclothes guards were allowed to continue their work for several years. It was only when the Transit Authority's security chief was reported to the police for irregularities in the hire of the security service that the situation changed.

"As soon as the Falck guards disappeared, I got tired. I find that time with the security guards interesting. That guards and society can treat citizens like that."

Left: Leroy on his way to the installation at the London viaduct.

Det hårda klimatet under Falcks tid försvårade för graffitimålarna, men samtidigt skapades nya förutsättningar som utvecklade graffitin.

"När jag målade tåg placerade jag mig i en miljö där man inte hade tid att tänka på vad man gjorde. Det var väldigt intressant att vara i den miljön. Graffitin har inte varit i den situationen tidigare. Det är nog det mest spännande graffitikulturen har kommit med hittills, och det är samhället som har givit förutsättningarna. Då blir det tydligt att graffiti bara är samhällets spegelbild. Man kan inte isolera graffiti som ett enskilt fenomen som några ungar håller på med."

Hur påverkades graffitin under den tiden?

"Vi lärde oss måla med två burkar samtidigt till exempel. Då kunde vi göra större målningar, snabbare än tidigare. Innan målade vi på fem minuter men nu kunde vi göra det på tre. Det är ju helt sjukt att man ska behöva göra så. Väktarna gav mig massa stryk, stress och dåliga tider att måla på . Då får man ju ta det och göra det bästa av situationen. Utifrån det har det skapats en speciell svensk stil som är snabb och fräsch. Vi kan måla vad som helst, var som helst."

Var det vanligt att väktarna tog till våld när du målade som mest i slutet av nittiotalet?

"Jag fick stryk många gånger. De kände igen mig och visste att jag var graffitimålare. De drar sina paragrafer om rätt att gripa och våldsamt motstånd. Sen kan de göra vad de vill. Polisen kan inte sätta dit väktarna för de har inte sett dem göra något. Väktarna vet att det inte kommer fram eftersom en graffitimålare inte är trovärdig. Jag klarade mig ganska bra. Många råkade mycket värre ut. Det var systematisk misshandel."

"Samhället slänger in poliser, väktare och sanerare för att bli av med problemet. Graffiti behandlas som en sjukdom. Men när man grips finns det ingen hjälp eller vård. Den som häktas slutar inte måla när han kommer ut. Graffitin bara fortsätter. Och alla utom målarna själva tjänar pengar på det. Det tycker jag är en ganska intressant aspekt av graffitin. Då kanske det är okej att måla graffiti för då är vi de goda. Men nu ses vi som de onda och väktarna är de goda som räddar samhället från oss."

Vad är det goda med att måla graffiti?

"Graffitikulturen är emot våld medan väktarna utövar våld. Då måste vi vara ett bättre alternativ."

Kan man verkligen säga att graffitikulturen är emot våld?

"Det kan man väl? Folk flyr ju hellre än fäktar. Och folk som flyr ska man ju inte klassa som våldsamma. Visst finns det olika sorters graffitimålare men i stort sett är graffitin emot våld. Det kan hända att folk blir våldsamma när de åker fast. Men man ska inte behöva gripa någon för att han målar på en betongvägg. På sin höjd kan man låta honom betala böter för olaga spårövertrådelse. Det finns ju massor av väggar, men eftersom man inte får måla någonstans så hamnar man där man absolut inte får vara. Samhället skapar sina egna problem. Man lade ner 160 miljoner om året på vaktbolag som skulle förhindra något som kostade nittio miljoner att tvätta bort. Det som har varit en fast summa på nittio miljoner de senaste åren blev 250 miljoner. Det var lösningen på problemet."

Vad ser du för konsekvenser av den lösningen?

"Väktarna ser till att folk som kanske bara har gjort en tag en gång får spö. Då blir det genast vi mot dem. Istället för graffitimålare som gör fina målningar skapar de klottrare som vandaliserar. Så fort man gör fel blir man utsparkad och det skapar extrema motsättningar. Svenska samhället är expert på det. Det erbjuds egentligen ingen väg tillbaka, så istället söker man sig till andra som också är utfrysta."

"Alla som håller på med något som inte är accepterat klumpas ihop

The harsh conditions during the Falck era made life harder for writers, but new conditions were created that developed graffiti.

"When I was painting a train, I was putting myself in a situation where I didn't have time to think about what I was doing. That's an interesting position to be in. Graffiti had never been in that position before. This is probably the most exciting thing graffiti culture has provided so far, and it's not as a result of graffiti itself. Society imposed those conditions. So clearly, graffiti only mirrors society. You can't isolate graffiti as a distinct event caused by a few kids."

How was graffiti affected during this period?

"We learned to paint with two cans simultaneously, for instance. Then we could do bigger pieces, faster. We now did in three minutes what used to take five. It's crazy that you should have to do that. The guards beat me up, gave me short writing time and stress. So you have to make the most of the situation. A new, quick, fresh Swedish style has developed as a result. We can paint anything, anywhere."

Did the guards often use violent methods when you were at your most prolific in the late nineties?

"I was beaten up several times. They knew my face, and knew I was a writer. They write up their report about the right to arrest and violent resistance, and then they can do what they like. The police can't pin anything on them because they haven't seen anything. The guards know nothing will happen because a writer isn't a credible witness. I made out all right. A lot of people had it worse. It was systematic abuse."

"Society throws policemen, guards and cleaners at the problem. Graffiti is treated like a disease. But when you are arrested there is no help or care. If you're jailed, you don't stop writing when you get out. It just goes on. And everybody makes money out of it, except the writers themselves. That's an interesting side to graffiti. It makes us the good guys. But now we're seen as the bad guys, and the guards are the good guys, protecting society from us."

What's so good about writing graffiti?

"Graffiti culture is anti-violent, while the guards practice violence. That must make us the better alternative."

Can you really say graffiti culture is anti-violent?

"Well, can't you? Writers would rather flee than fight. You can't call a fleeing man violent. Sure, there are different writers, but largely graffiti is against violence. Some people can get violent when they get caught, but you should not have to arrest someone for painting on a concrete wall. At most maybe you can fine him for getting on the tracks illegally. There are loads of walls, but since you can't write anywhere, you're put in a space where you're not allowed to be. Society creates its own problems. They spent 17.5 million Euros a year on a security service to prevent something that cost 9.8 million Euros a year to clean up. What had been a set sum of 9.8 million Euros for several years suddenly shot to 27.3 million Euros. That was their solution."

What do you think are the consequences of that solution?

"Guards beat up someone who may only have done one tag. That creates an us-against-them situation. Instead of writers doing attractive pieces, they turn into vandals. As soon as you do something wrong you get kicked out, which creates fierce opposition. Swedish society is very good at this. There is no way back on offer, so you seek out other exiles."

How do you think one should solve what many people feel to be a graffiti problem?

"Graffiti should be given up to seven feet on all buildings and trains. Then we can stop arguing. Let people do what they want. If you don't

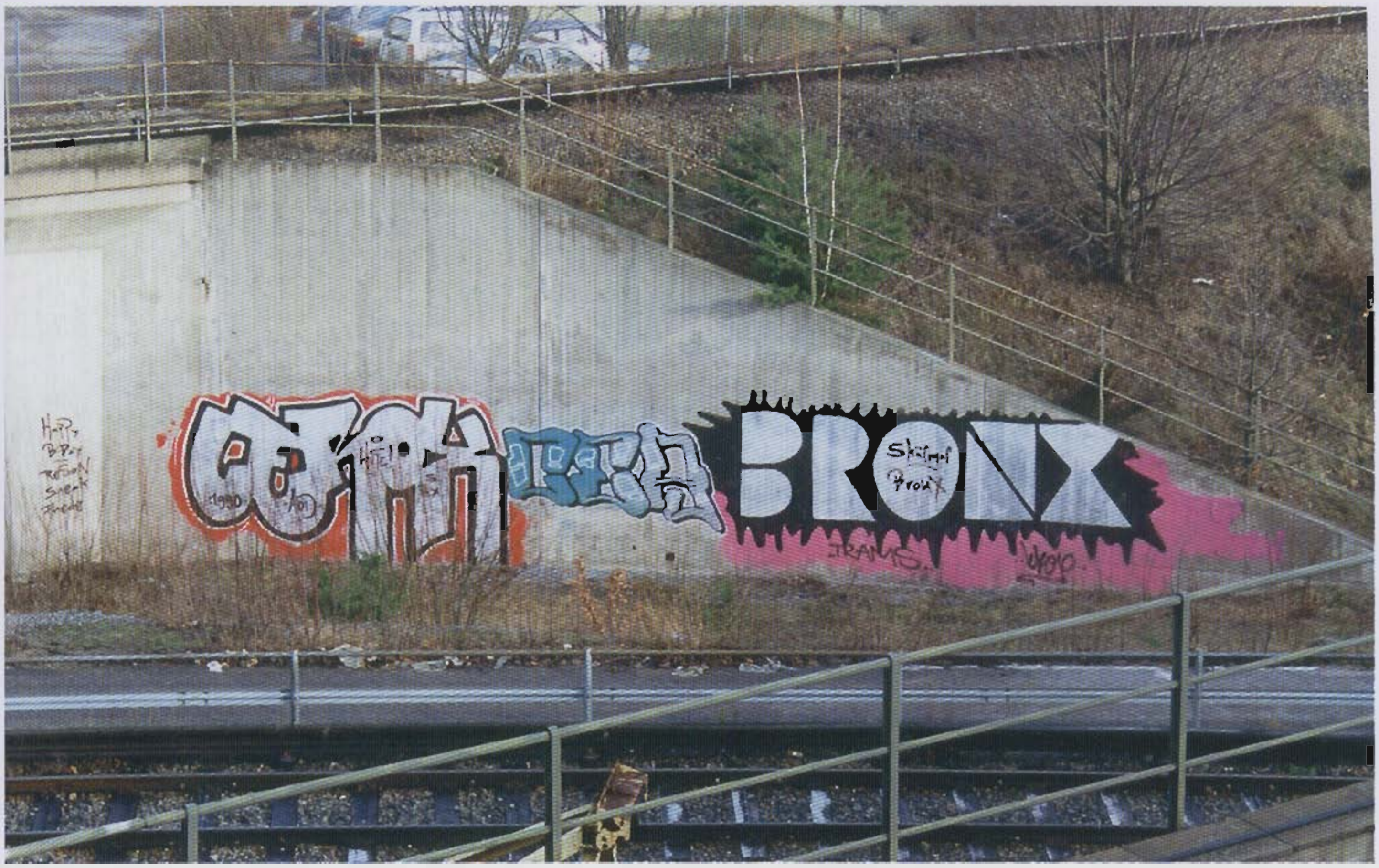

SVENSKA

på samma sätt som graffitimålare klumpas ihop till en grupp. Graffitimålare kan inte ta ett kollektivt ansvar och borde heller inte bli kollektivt bestraffade. Jag vill inte bli ihopklumpad med svenne-banan som slår sönder en tunnelbanevagn på fyllan när han är på väg in till stan en lördagskväll. Jag kan inte argumentera för tysk wildstylegraffiti heller."

Hur tycker du att man borde lösa det som många upplever som ett graffitiproblem?

"Jag tycker att graffitin borde få noll till två meter på alla hus och tåg. Då är det färdigtjafsat. Låt folk göra vad de vill. Tycker man inte om det får man väl måla över. Vill du ha din vägg ren så får du tvätta den. Någon annan vill ha färg på den. Du kan inte bara glida på en räkmacka och förvänta dig att samhället ska se till att det är fräscht. Du får väl anpassa dig till alla andra."

Ovan och nästa uppslag: Ett urval av Leroys målningar.

ENGLISH

like it, paint over it. If you want your wall clean, wash it. Somebody else wanted to put paint on it. You can't just swan through life assuming society will take care of everything. You'll just have to cope with the others."

Above and overleaf: A selection of Leroy's pieces.

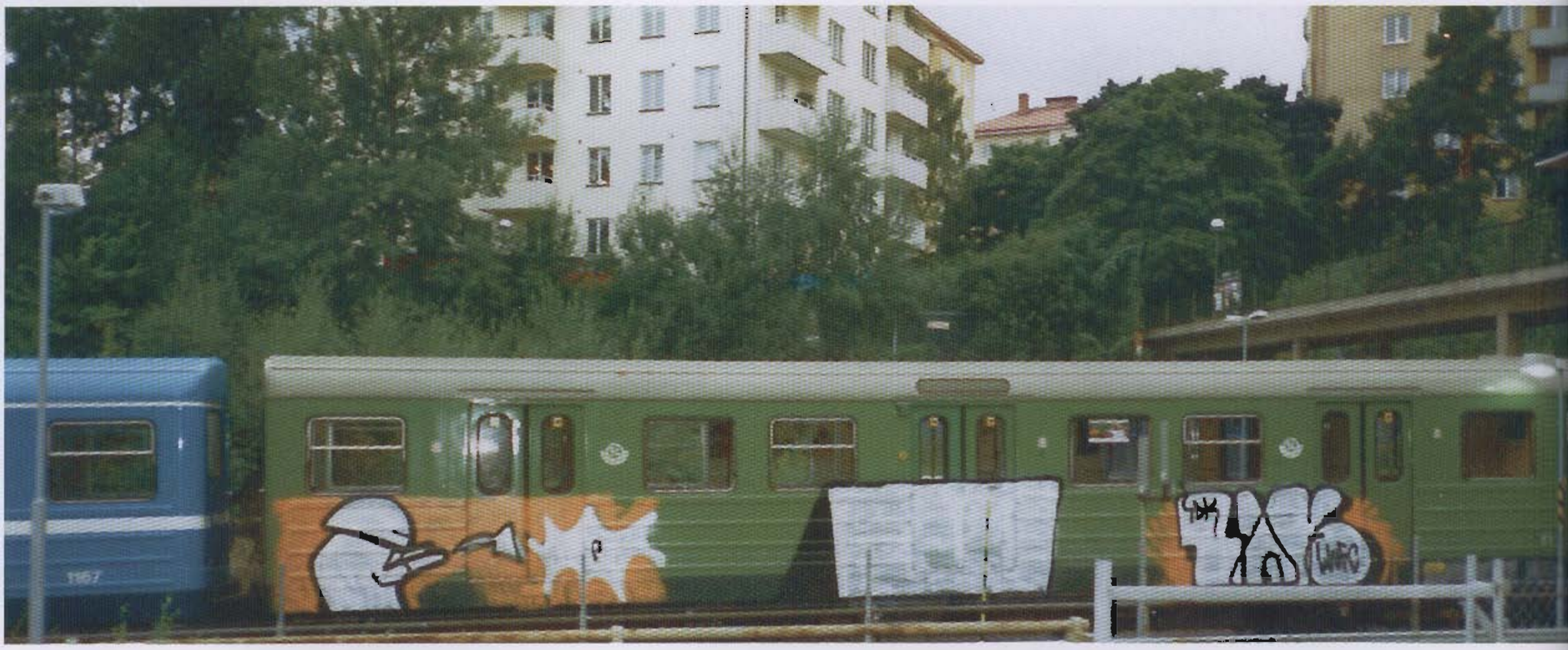
WUFC

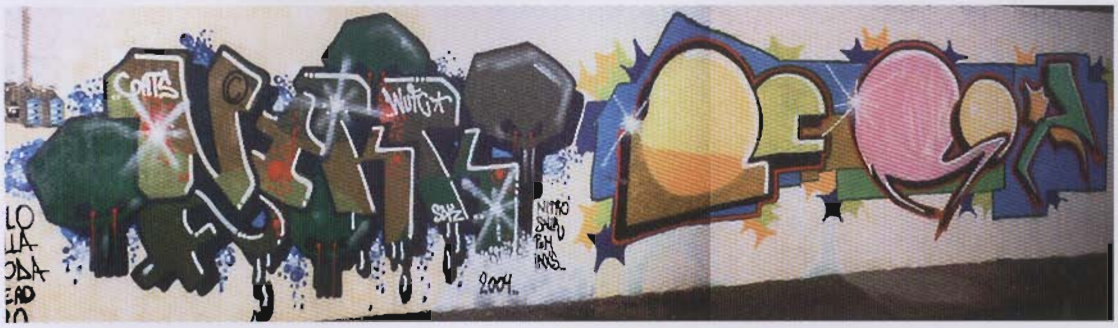
WUFC
2004.

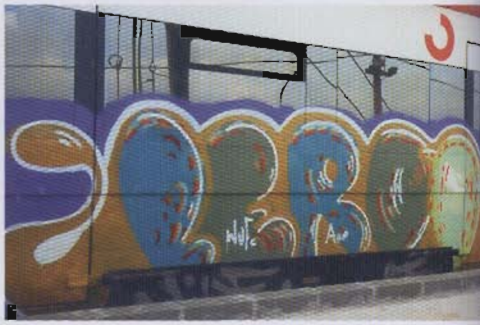

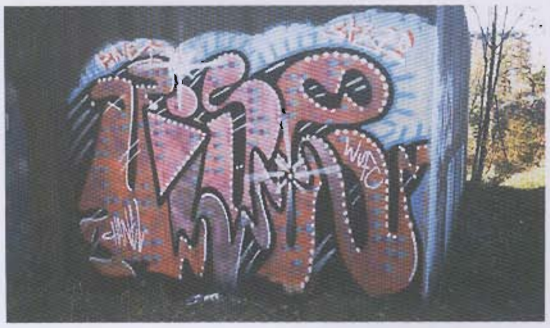
WUFC

99

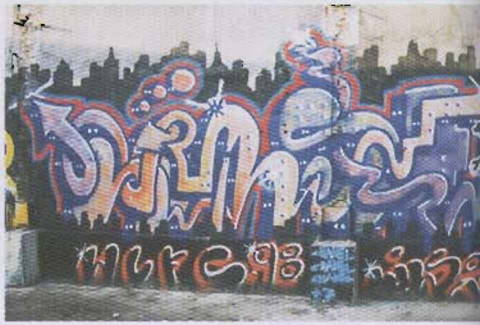

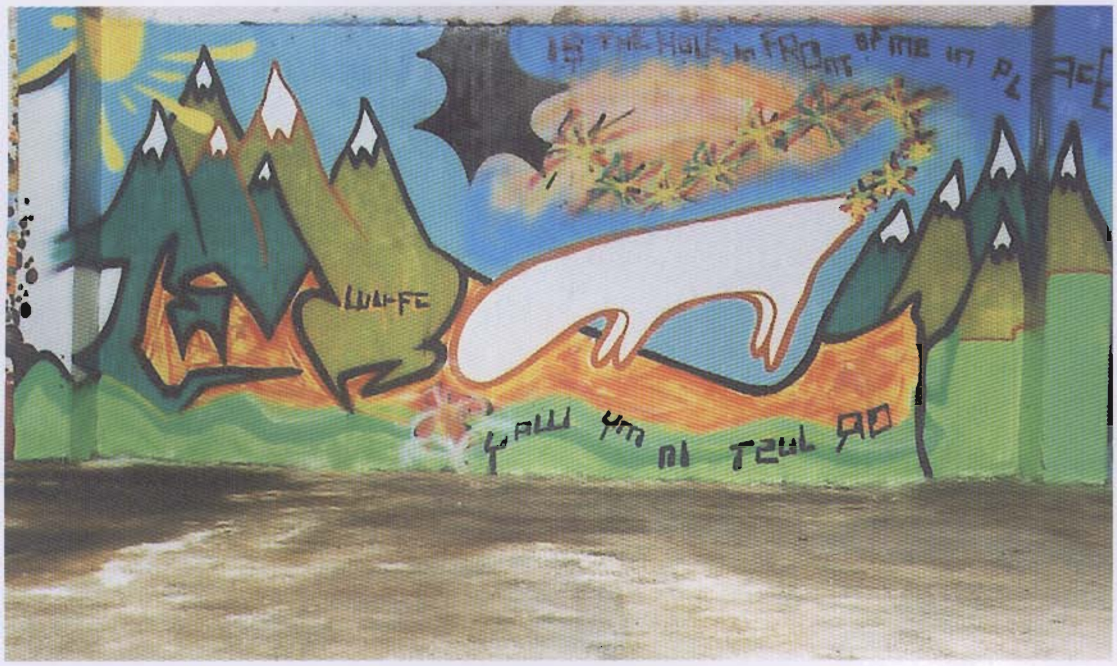
WUFC

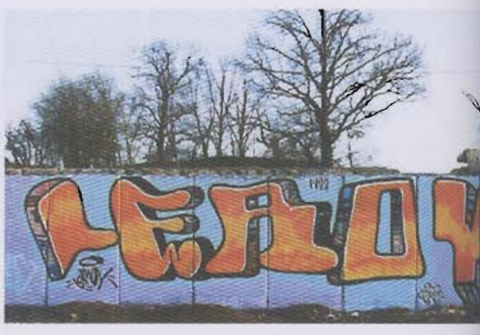

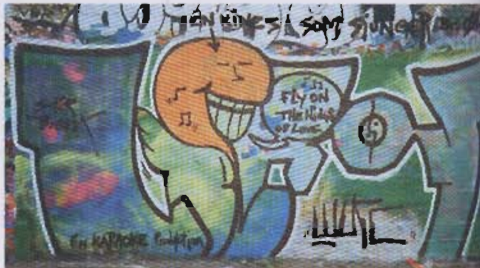
FLY ON
WUFC

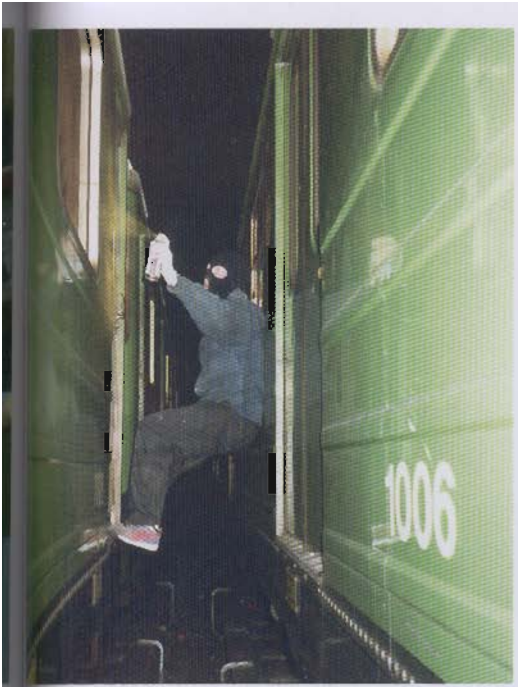
1006

Rotterdam CS
2
SELLING DrUGS TO KIDS

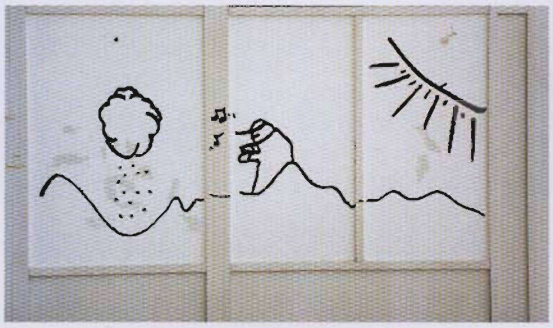

FPLA·LUCY·HERO·
AOD

WUFC

WUFC
AOD

KIDNAPPAT BARN

SVENSKA

Sprejmålade cd-skivor med elektronisk musik och hemmagjord film. Fastklistrade på tunnelbanetåg och betongväggar. Musiken har Leroy programmerat tillsammans med Aloha och deras kompis Jock. Vid Londonviadukten, på Söder i Stockholm, blev det en installation med tre hundra skivor, en cd-spelare och ett barn av järn.

Leroy: Det är ett annat sätt att måla. Det känns mindre illegalt, men det är samma brott eftersom jag klistrar fast skivorna med silikon som suger in i betongen. Och egentligen är det samma sak som graffiti fast med andra möjligheter. Jag gillar att man kan ändra färgerna och motivet genom att byta ut skivorna till exempel. Bilden blir aldrig färdig. En målning kan du inte göra om lika enkelt.

Barnet kom till av en slump. Han var inte tilltänkt från början och det är ju aldrig barn egentligen. Livet kommer alltid till av en slump. Han såg väldigt levande ut. Han stod på ett ben och var på väg någonstans. Det är väl det man vill göra, fånga en rörelse på något sätt. Men hur fångar man rörelser i en stillbild? Det är därför man målar på tåg och gör en stillbild som sätts i rörelse när tåget rullar.

Barnet visualiserar vad som sker. Främst visar han att det är en lek. Att det är något väldigt enkelt. Det är delvis det som är idén, att folk ska kunna göra det själva. Det jag gör är inte något speciellt. Jag kan inte skapa konstverket ensam utan är beroende av folk som tar ner skivorna och ser till att silikonet kommer fram. De flesta skivorna innehåller musik för jag tror att musik föder kreativitet. Förhoppningsvis får den folk att göra något bra. Bara för att poängtera det sitter det en cd-spelare i trädet bredvid skivorna. Nedanför trädet finns en knapp fastsatt i blasten på en ananas. Den är kopplad till cd-spelaren. När folk ser en knapp måste de trycka på den. Efter några sekunder startar musiken. Om de inte har sett skivorna så kommer de att reagera på ljudet. Då tittar de upp och ser skivorna, blir nyfikna och plockar ner dem. Ser de ett barn så kanske de hellre tar hand om det, för alla vill ju rädda ett barn.

Barnet fångade tydligen uppmärksamhet eftersom det försvann efter mindre än ett dygn. Det är bra att någon gjorde någonting för en gång skull. Alla borde göra så. Göra varandra glada, rädda varandra och hjälpa varandra, istället för att bara blunda och köpa skor som görs av ett barn i tredje världen. Fan, gör dina egna skor eller stöd din lokala skomakare. Det finns bara en kvar i Gamla stan.

Höger: Leroys installation med cd-skivor, barnet och polisanmälan angående det försvunna barnet.
Nästa uppslag: Leroy installerar cd-spelaren i ett träd.

HAVE YOU SEEN THIS CHILD?

ENGLISH

Spray painted electronic music CD:s and home movies stuck to subway trains and concrete walls. The music was programmed by Leroy and Aloha with their friend Jock. At the London viaduct in the Söder quarter, an installation of 300 CD:s, a CD player and an iron child ensued.

Leroy: It's another way of writing. It doesn't feel as illegal, but actually it's the same offence, since I paste the CD:s up with silicon, which penetrates the concrete. And it's really the same thing as graffiti, but with different possibilities. For instance, I like the fact that you can change the colours and theme by exchanging the CD:s. The picture is never finished. You can't redo a painted piece that simply.

The child came about by coincidence. He wasn't planned from the start, which kids never are. Life always arises by chance. He looked very lifelike. He was standing on one leg and was going somewhere. That's what you want to do, catch a movement somehow. But how do you catch movement in a still picture? That's why you paint on trains: so that the still image starts moving when the train gets rolling.

The child visualizes what is happening. Mainly, he demonstrates that this is a game, something very simple. That's partly the idea – that people should be able to do it for themselves. I can't create the art myself: I depend on people taking the records down so that the silicon appears. Most of the records contain music, because I think music nurtures creativity. Hopefully, it will make people do something good. Just to underline this, there is a CD player in the tree beside the records. Beneath it is a button attached to the stalk of a pineapple. It's connected to the CD player. When people see a button, they have to press it. After a while, the music starts. If they haven't seen the records, they will react to the sound. Then they'll look up and see the CD:s, become curious, and take them down. If they see a child, they'll probably rather take care of it, because everybody wants to save a child.

The child obviously caught someone's attention, because it disappeared after less than 24 hours. It's good that someone did something for once. Everybody should do that. Make each other happy, rescue each other and help each other, rather than just close their eyes and buy a pair of shoes made by a child in the Third World. Hell, make your own shoes. Or support your local cobbler. There's only one left in the Old Town in Stockholm.

Right: Leroy's installation with CD-records, the child and the police report regarding the missing child.
Overleaf: Leroy is installing the CD player in a tree.

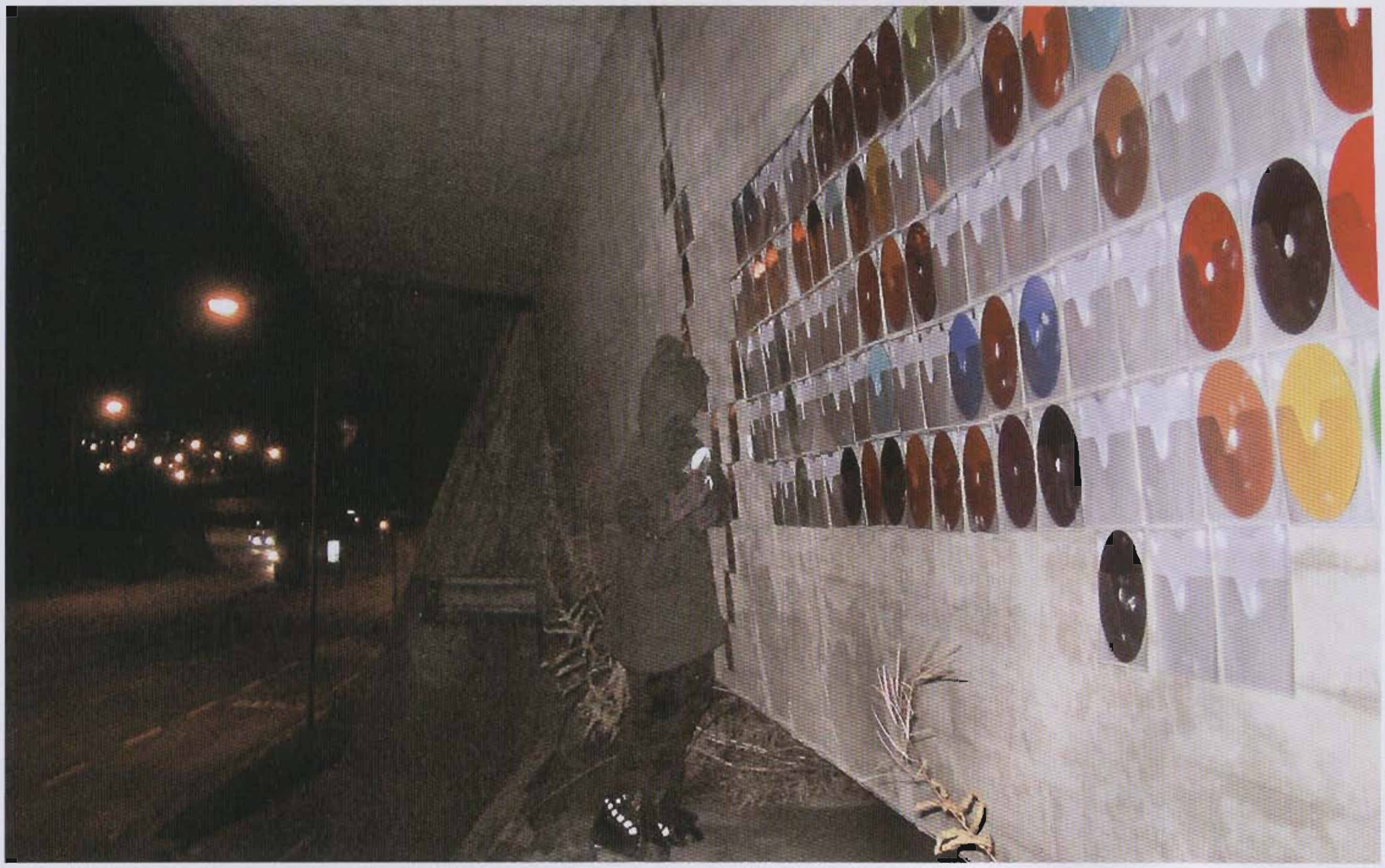

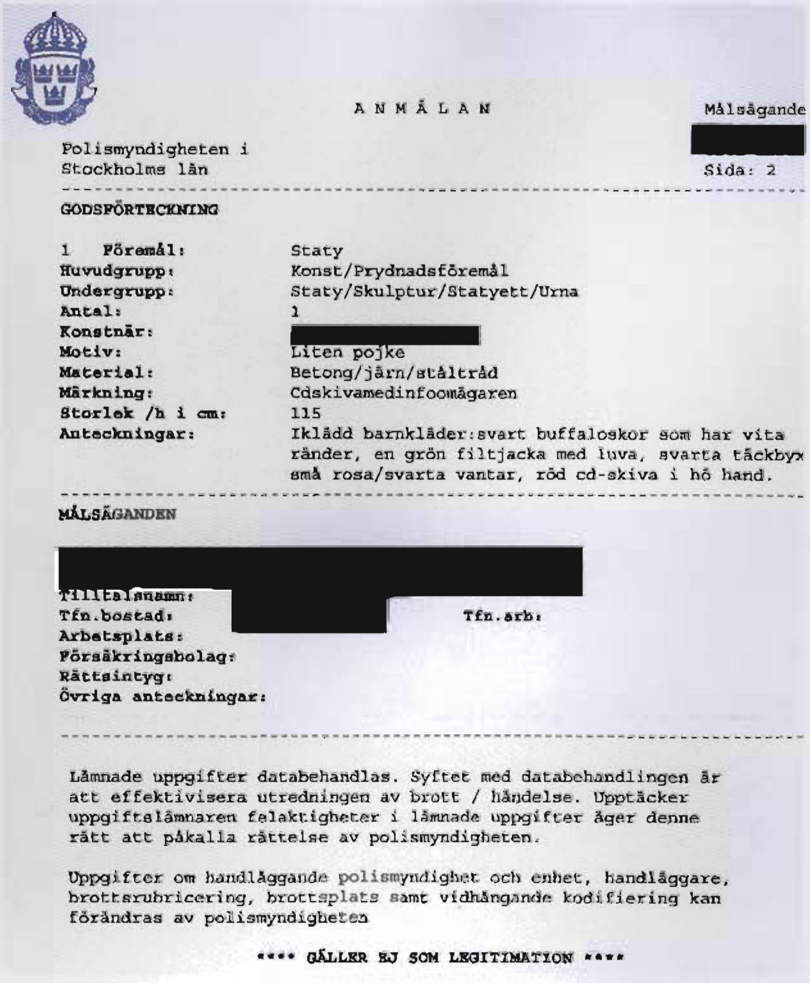

A N M Å L A N

Målsägande
[redacted]

Polismyndigheten i
Stockholms län

Sida: 2

GODSFÖRTECKNING

1 **Föremål:** Staty
Huvudgrupp: Konst/Prydnadsföremål
Undergrupp: Staty/Skulptur/Statyett/Urna
Antal: 1
Konstnär: [redacted]
Motiv: Liten pojke
Material: Betong/järn/ståltråd
Märkning: Cdskivamedinfoomägaren
Storlek /h i cm: 115
Anteckningar: Iklädd barnkläder:svart buffaloskor som har vita ränder, en grön filtjacka med luva, svarta täckbyx små rosa/svarta vantar, röd cd-skiva i hö hand.

MÅLSÄGANDEN

[redacted]
Tilltalsnamn:
Tfn.bostad: [redacted] **Tfn.arb:**
Arbetsplats:
Försäkringsbolag:
Rättsintyg:
Övriga anteckningar:

Lämnade uppgifter databehandlas. Syftet med databehandlingen är att effektivisera utredningen av brott / händelse. Upptäcker uppgiftslämnaren felaktigheter i lämnade uppgifter äger denne rätt att påkalla rättelse av polismyndigheten.

Uppgifter om handläggande polismyndighet och enhet, handläggare, brottsrubricering, brottsplats samt vidhängande kodifiering kan förändras av polismyndigheten

****** GÄLLER EJ SOM LEGITIMATION ******

LIGGA PÅ TOPP

SVENSKA

Que tar fram en nyckel och låser upp plåtdörren i änden av en tunnelbanestation i norra Stockholm. Både han och Uzi har varsin nyckel som går till nästan alla dörrar i tunnelbanan.

"Min nyckel har jag fått av en kille, berättar Uzi. Jag vet inte hur han har fått tag i den. Men kommer det loss en så sprider det sig. Det ska egentligen inte gå att kopiera dem, men det är bara att ge lite pengar till någon som kan kopiera nycklar så löser det sig."

När Que och Uzi försiktigt tagit sig in genom dörren springer de så fort de kan ett par hundra meter in i tunneln. Först när perrongen är utom synhåll andas de ut och tar det lugnare. Längre in i tunneln står fyra tåg parkerade. Que och Uzi ska försöka måla en hel vagn.

Det är kolmörkt i tunneln. Que plockar fram en ficklampa och Uzi tänder sin pannlampa. Med hjälp av ficklamporna och ljuset från tågen som står parkerade längre in kan de lokalisera var de är. Dessutom känner de till alla gångar och utrymmen väl eftersom de varit här flera gånger tidigare. Så länge det är mörkt kan de nästan vara säkra på att de är ensamma här inne.

"Det kan ju ligga någon gömd i ett tåg. Det kan vara hundra poliser här utan att du märker det direkt. Men det räknar man inte med. Kommer det någon så tänds lamporna, då vet du att det är strul. Men står du längst in och målar då så är du väl körd ändå. Du har inte en chans, för nödutgången är precis vid ingången och du står flera hundra meter in", säger Que.

De har med sig tjugosex sprejburkar värda ungefär åttahundra kronor i sina ryggsäckar. Uzi påminner om en gruvarbetare när han går längs spåret med sin pannlampa. Tunneln känns oändligt stor. En bit in delar sig spåret i två gångar. Uzi och Que väljer spåren till höger och kommer snart fram till ett av tågen. Uzi kollar så att förarhytten är tom innan han börjar skissa upp sitt namn på en av vagnarnas sida. Que tar på sig en gasmask. Han stoppar in ficklampan mellan masken och ansiktet så att han har båda händerna lediga.

När Que har satt fast lampan har Uzi redan fyllt i halva sitt u. Uzi småspringer fram och tillbaka mellan sprejburkarna och tåget. Que jobbar på för att hinna ikapp. Han tar ett par steg tillbaka för att kolla hur bokstäverna ser ut innan han börjar fylla i med brun färg.

Vid sidan av tåget finns en liten plattform som de kan stå på. Plattformen gör att de precis når upp till tågets övre del.

"Stegar behövs inte. Det är sjukt bra. Bästa stället i världen att måla på", säger Uzi.

När bokstäverna är klara diskuterar de hur bakgrunden ska se ut. De pratar i normal samtalston med varandra. De är tillräckligt långt från stationen för att ingen ska kunna höra. När Que ska börja göra second outline med vit färg runt bokstäverna blir första strecket kolsvart. Han har tagit med sig en svart sprejburk istället för vit av misstag.

"Jag trodde att det var en Carosol-vit, men det var en svart. De ser exakt likadana ut. Det står bara med liten text på burken. Så det är lätt att ta fel om man har två olika."

Que väntar några sekunder tills Uzi är klar med sin vita burk och lånar den. Han målar över det svarta strecket och gör färdigt målningen.

Vänster: Que och Uzi målar en wholecar.

STAYING ON TOP

ENGLISH

Que produces a key and unlocks a steel-plated door at the end of a subway station in North Stockholm. Both he and Uzi have keys that unlock almost all the doors in the subway.

"I got my key from some guy," says Uzi. "I don't know how he got hold of it. If one gets out, it'll spread around. You're not supposed to be able to copy them, but if you give a little cash to someone who knows how to cut keys, it's not a problem."

Once Que and Uzi have carefully made their way through the door, they run as fast as they can a few hundred yards down the tunnel. They only stop for a breather once they are out of sight of the platform. Four trains are parked further down the tunnel. Que and Uzi are going to try to paint a whole car.

The tunnel is pitch black. Que gets out a pocket torch and Uzi turns on his headlamp. They find their way using the torches and the light from the trains. They also know all the passages and spaces well, as they have been there many times before. As long as it is dark, they can be almost certain that they are alone here.

"Someone could be hidden in a train, of course. There could be a hundred cops around without your noticing it. But you don't count on that. If someone turns up, the lights go on, and then you know there's trouble. But if you're this far in painting, it's all over anyway. You don't stand a chance, because the emergency exit is by the entrance, and you're several hundred yards in," says Que.

In their backpacks, they have brought twenty-six spray cans, worth about ninety Euros. Uzi looks like a miner as he walks down the track with his headlamp. The tunnel seems unending. Some distance in, the track divides into two tunnels. Uzi and Que choose the path to the right and soon reach one of the trains. Uzi checks that the driver's booth is empty and starts sketching up his name on the side of a car. Que puts on a gas mask. He sticks his torch between the mask and his face, leaving his hands free.

By this time, Uzi has already filled in half the u in his name. Uzi hurries back and forth from his spray cans to the train. Que works hard to catch up. He takes a few steps back to check how his lettering looks and starts filling them in with brown spray paint.

Alongside the train is a little platform that they can stand on. With its help they can reach the upper part of the train.

"No need for ladders. It's so good it's crazy. It's the best place in the world to paint," says Uzi.

When the letters are finished, they discuss the background. They converse in normal voices: they are far enough from the station to remain unheard. When Que prepares to start his second outline in white paint, the first line turns out to be coal black. He has brought a black can instead of a white one.

"I thought it was Carosol white, but it's black. The cans look exactly the same. There's just some small print on the can, so it's easy to get them confused."

He waits a while for Uzi to finish with his white can and borrows that. He paints over the black line and finishes the piece.

When they have signed the piece and dedicated it to their friends,

Left: Que and Uzi painting a wholecar.

När de har signerat och dedicerat målningen till sina kompisar fotograferar de vagnen och börjar springa tillbaka mot stationen. Que hoppar snabbt upp på perrongen och låser upp dörren för Uzi. Sen rusar de mot utgången, upp för rulltrapporna och tar sig ut genom spärrarna. De småspringer till nästa station och hoppar på ett tåg mot centrum.

De vill ha foton på tåget när det rullar, men antagligen kommer det att köras direkt till tvätthallen. De bestämmer sig för att ställa sig på olika platser för att ha större chans att få bra bilder. Uzi stiger av vid Slussen och gör sig redo för att fotografera.

Que åker vidare till Liljeholmen och klättrar upp på taket till en inglasad gångväg som går längs tunnelbanespåret. Sen väntar han spänt på tåget.

Tåget åker sakta över bron mellan Gamla stan och Slussen och stannar en kort stund precis när vinkeln för fotografering är som bäst. Uzi knäpper så många bilder han hinner med sin lilla kompaktkamera. Precis när tåget rullat in i tunneln ringer Que från Liljeholmen.

"Nu kom den! Tåget åkte sakta så jag har jättebra bilder", säger Uzi muntert i telefonen.

När tåget har passerat Liljeholmen åker Que tillbaka till Slussen. Sen åker de tillsammans för att hämta några överblivna sprejburkar som de gömt i ett litet skogsområde.

Hur känns det när man har målat en hel tågvagn?

"Jag är glad för jag var orolig över formatet", säger Uzi. "En wholecar är perfekt för det är som måla på ett vikt A4-papper och jag diggar det som fan. Men nu var det en halv. Det blir ganska hoptryckt. Jag var osäker på om vi skulle göra linjer ovanpå bokstäverna, eller om de skulle bli så pass stora att det inte behövdes. Men nu blev det inga linjer och det blev skitbra."

"Jag tycker det är roligt att göra en wholecar eftersom det är mer speciellt", fortsätter Que. "Det målas ju säkert flera panels varje dag men det görs inte en wholecar en gång i månaden ens. Om man ska ligga på topp får man väl ta och göra en med jämna mellanrum."

Det låter som ett jobb som bara ska göras.

"Inte riktigt. Men lite är det så att ibland får man dra till med någonting. Jag vill ha lite wholecars gjorda och jag vet hur jag ska göra. Det är en större risk än att göra en panel, men det är en rimlig risk. Så det är lika bra att passa på. Plötsligt är chansen borta för att de har satt in ett nytt larm. Då blir det dubbelt så svårt", säger Que.

Hur kändes det när den rullade förbi?

"Det var grymt. Det var riktigt färgsprakande när den kom rullande. Men jag var mer nöjd när jag gjorde min första one-man wholecar", säger Que.

"Perfekt. Det här var sånt man tänkte på när man var liten. Bara fram till för några år sen tänkte jag att 'det där är ingenting för mig, det kommer aldrig att hända'. Jag trodde inte att jag skulle kunna göra det. Men nu har jag verkligen gjort allt jag har drömt om, och då är varje gång bara en bonus. En gång till. Jag njuter verkligen av det. Och jag kan njuta mer nu än tidigare", säger Uzi.

Varför?

"De första gångerna var man helt inne i att det skulle bli så bra och att man skulle ta de bästa bilderna. Nu gör det inte så mycket om jag får en sned bild. Det är upplevelsen som räknas. Det är väl därför man gör det om och om igen."

Höger: Que i en layup.
Sidan 74: Uzi ser över detaljerna.
Sidan 76-77: Uzi fotograferar vagnen.

they photograph the car and start to run back to the station. Que quickly jumps onto the platform and unlocks the door for Uzi. Then they run towards the exit, up the escalators and out through the turnstiles. They jog to the next station and board a central bound train.

Que and Uzi want some photos of the train in circulation, but it will probably be taken straight to the cleaning hall. They decide to separate in order to increase their chances of getting good pictures. Uzi gets off at Slussen and readies his camera.

Que continues to Liljeholmen. Here he climbs onto the roof of a glassed-in pedestrian passageway that runs along the tracks. Then he eagerly waits for the train to arrive.

The train slowly traverses the bridge between the Old Town and Slussen and stops for a short while just as the angle for photographing is at its best. Uzi takes as many pictures as he can with his little compact camera. Just as the train rolls into the tunnel, Que calls up from Liljeholmen.

"It just came!" says Uzi cheerfully into the phone. "It was going real slow, so I have some great pictures."

Once the train has passed Liljeholmen, Que returns to Slussen. Then they travel together to recover the remaining spray cans, that they have hidden in a small woodland.

What's it like to paint a whole train car?

"I'm pleased, because I was worried about the format," says Uzi. "A wholecar is perfect, because it's like painting a folded A4 paper, and I really like that. But now it was half that. It gets pretty compressed. I didn't know if we should do lines on top of the letters, or if they were big enough so you wouldn't need any. We didn't do any lines and it turned out fine."

"I think it's more fun doing a wholecar since it's more special," continues Que. "Several panels get made every day, but you don't even get a wholecar once a month. And I guess if you're going to stay on top, you just have to do one every now and then."

Sounds like a job that just needs doing.

"Not exactly. But in a way, every now and then you just have to come up with something. I want some wholecars done, and I know how to do them. It's a bigger risk than a panel, but it's still a reasonable risk. So you might as well go for it. You might lose your chance all of a sudden because they'll go and change the alarm system. Then it'll be twice as hard," says Que.

What was it like when it rolled past?

"Crazy. It was really colourful as it came down the tracks. But I was more satisfied when I did my first one-man wholecar," says Que.

"It was perfect," says Uzi. "It was the sort of thing I imagined as a kid. Just until a few years ago I was thinking 'it's not for me, it'll never happen'. I didn't think I could do it. But now I've done everything I ever dreamed of, so every time is a bonus. One more time. I really enjoy it. And I can enjoy it more now than before."

Why?

"The first few times, I was too centered on how good it had to be and getting the best photos. Now it doesn't matter so much if the picture isn't framed properly. It's the experience that counts. That's probably why you do it over and over again."

Right: Que on the tracks.
Page 74: Uzi checks the details.
Page 76-77: Uzi documents the finished piece.

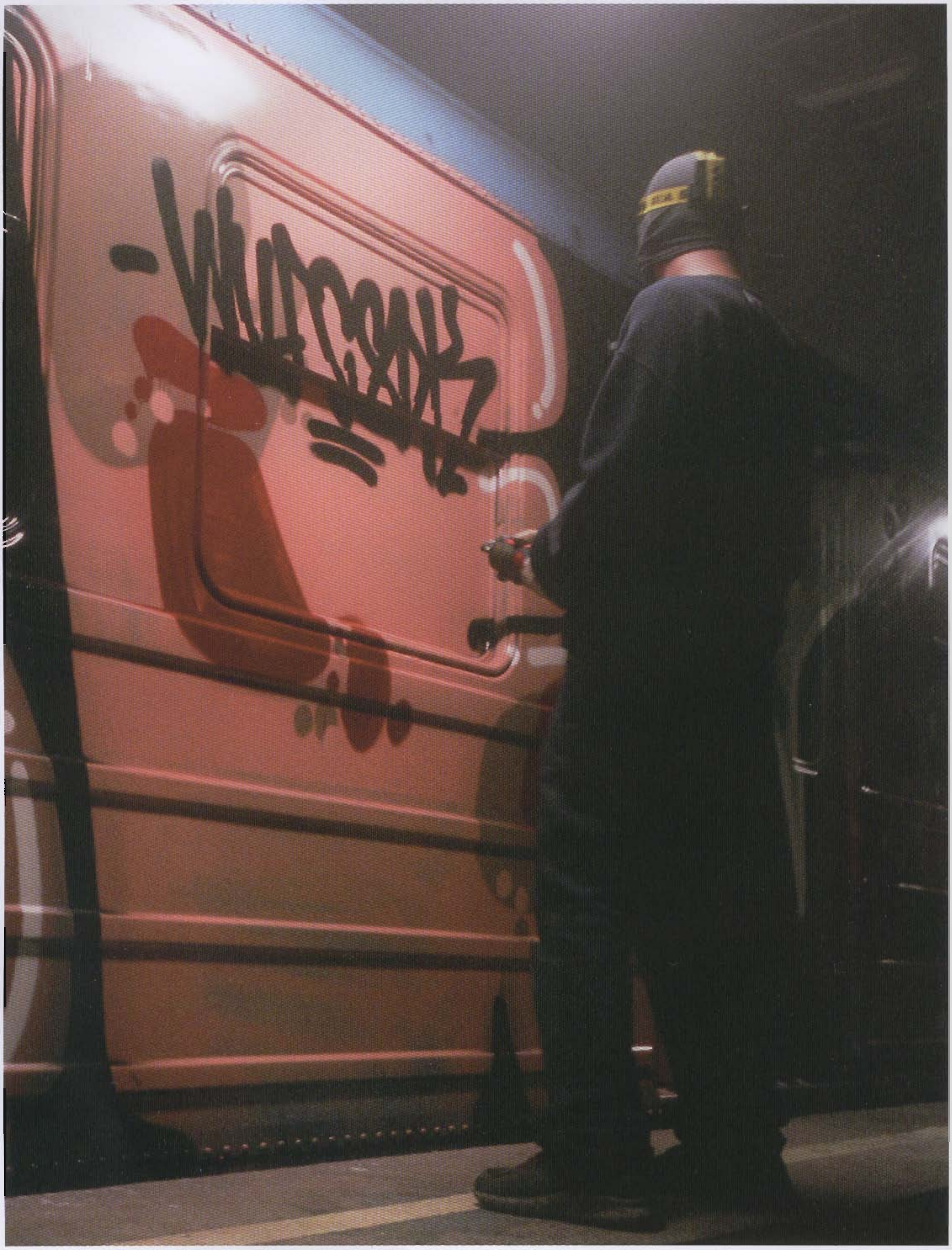

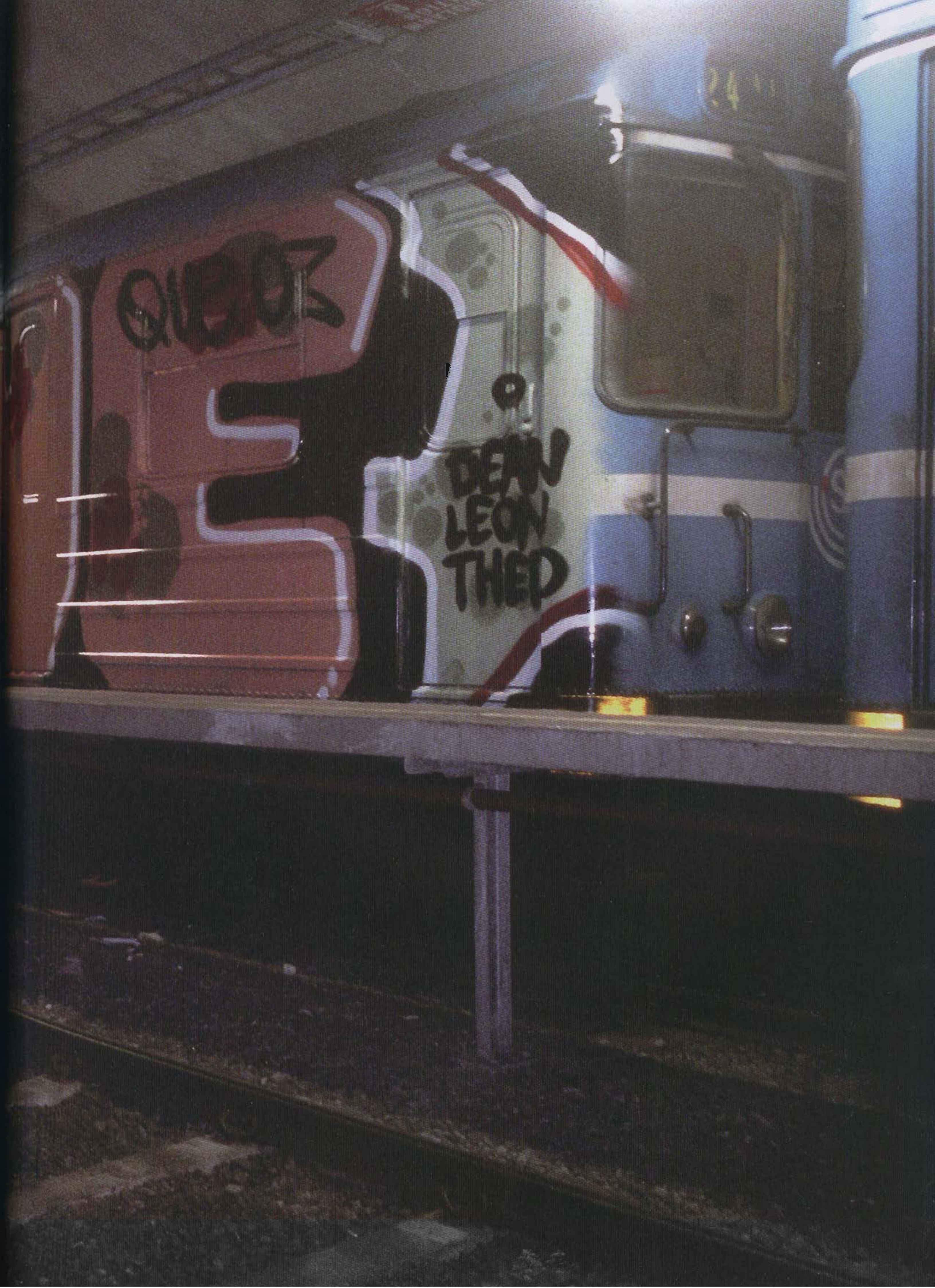
DEAN
LEON
THED

VISUELLA STÖRNINGAR

SVENSKA

Samma år som Leroy och Pura startade WUFC i Nacka lämnade Other Stockholmsförorten Bredäng och flyttade till Söder. Där började han sjunde klass. En höstkväll 1994 lockade Others storasysters pojkvän med honom för att tagga.

"Jag gjorde bättre skisser än honom trots att han var flera år äldre. Det var nog därför han drog med mig. Det var lite jobbigt första gången. Jag var rädd för att åka fast och det var ett ganska stort moraliskt dilemma när man var så liten. Men samtidigt ville jag, för jag hade kommit på ett schysst sätt att skriva min tag."

Även om Other hade delade känslor efter sitt första graffitiäventyr gav det blodad tand. I den nya skolan träffade han Que som också hade gjort några skisser. De umgicks allt mer och på våren 1995 började de utforska graffiti tillsammans.

"Jag kunde inte gå ut på natten för då skulle mamma börja undra. Så vi sprang runt på rasterna och bombade upp vårt lilla crew. Först skrev vi VIA som stod för Vandals In Action. När vi fick reda på att det redan fanns några som skrev Vandals in Motion (VIM) började vi skriva PR istället. Det var sköna bokstäver, men vi visste inte vad de skulle stå för. Till slut letade vi i en engelsk ordbok och bestämde oss för Paranoid Reaction."

Ungefär i samma veva gjorde Other och Que sina första målningar på en vägg inne i Ques pappas lägenhet.

"Vi fyllde bokstäverna med sprejfärg och gjorde linjerna med pilotpennor. Det blev väldigt hafsigt. Que skrev Sion och jag skrev Ezer. Det fanns en Bezerkmålning på ett skivomslag. Jag tyckte att bokstäverna i mitten var schysstast. Efter det använde vi Ezer som gemensam tag en tid."

Other och Que fortsatte att måla tillsammans under olika tags och crewnamn under hela högstadietiden. Båda valde estetisk inriktning när de sökte till gymnasiet och hamnade i samma klass som Leroys dåvarande flickvän. De gick med i WUFC tre år efter att Other hade skrivit sina första tags.

"Det gick fort alltså. Det har jag inte tänkt på tidigare. Men det beror ju på att utvecklingen går väldigt fort mellan sjuan och gymnasiet. Efter att man fyllt tjugo finns inte samma åldersgränser. Då är det bara en stor massa av tjugo till trettioåringar som umgås. Vi plockades över den där tjugoårsgränsen lite tidigare när vi gick med i WUFC. Det kändes aldrig konstigt."

Er stilutveckling måste ha gått ovanligt snabbt.

"Ja, det är sant. Jag tror att det beror på mitt maniska tecknande under skolåren. Jag har alltid ritat. Innan jag gjorde graffiti ritade jag sjuka varelser och skumma människor. Jag gjorde egna serier och har alltid varit fascinerad av att rita av saker. Under alla lektioner som var ointressanta, alla raster och hemma satt jag och ritade. Det var det jag och Que gjorde när vi började umgås. Mest använde vi Poscapennor. Eftersom de täcker varandra lär man sig hur man ska lägga ifyllningen, outlines och second outlines. Vi täckte träskivor med skisser som vi sen målade över så att det såg ut som stora Halls of Fame med skisser. Que var ännu mer manisk och målade på allt som fanns i hans rum. Han hade skisser på varenda liten kant."

Vänster: Other skissar.

VISUAL DISRUPTIONS

ENGLISH

In the same year that Leroy and Pura started WUFC in Nacka, Other left the Stockholm suburb Bredäng and moved to the Söder quarter in Stockholm, where he attended seventh grade. One fall evening of 1994, his older sister's boyfriend tempted him out to go tagging.

"I did better sketches than him, even though he was several years older than me. That's probably why he wanted me along. It was pretty hard the first time. I was afraid of getting caught, and it was quite a moral dilemma at that age. At the same time, I wanted to do it, because I'd thought of a good way to do my tag."

Though Other may have had mixed emotions after his first foray into graffiti, it left him wanting more. At his new school, he met Que, who had also made a few sketches. They saw more and more of each other, and in the spring of 1995, they started exploring graffiti together.

"I couldn't go out at night, because my mother would suspect. So we'd run around at break time, bombing our little crew up. Originally, we wrote VIA, for Vandals In Action. Then we found out that there was already a crew called Vandals In Motion (VIM), so we started writing PR instead. They were nice letters, but we didn't know what they should stand for. Finally, we looked in an English dictionary and decided on Paranoid Reaction."

Around the same time, Other and Que did their first paintings on a wall inside Que's father's apartment.

"We filled in the letters with spray paint and did the lines with pilot pens. It got very messy. Que wrote Sion and I wrote Ezer – there was a record with a Bezerk piece on the cover, and I thought the letters in the middle were the coolest. After that, we used Ezer as our common tag for a while."

Other and Que continued to write together using different tags and crew names during their whole time at grade school. Both chose the artistic courses at high school, and ended up in a class with Leroy's then girlfriend. They joined WUFC three years after Other had written his first tags.

"It all happened fast. I never thought about it before. But that's because your development progresses so quickly from seventh grade and high school. Once you're twenty, the age gaps ceases. By then it's just a whole bunch of twenty-and-thirty-somethings hanging out. We were picked out over that twenty-year limit a little early when we joined WUFC. It never felt weird."

Your stylistic development must have progressed very quickly.

"Yes, it did. That's probably because of the way I drew manically at school. I have always drawn. Before graffiti, I used to draw sick creatures and shady people. I did my own comics and was fascinated by drawing from life. During boring lessons, at break, at home – I was always drawing. That's what Que and I did when we started hanging out. We mainly used Posca pens. Since they cover each other, you learn how to do the fill-in, outlines and second outlines. We used to cover wooden planks with sketches, which we then painted over, so that it looked like sketch Halls of Fames. Que was even more manic, and drew on everything in his room. He had sketches in every corner."

The year before they joined WUFC, Other and Que had done their

Left: Other makes a sketch.

Året innan Other och Que gick med i WUFC hade de målat sina första tåg. Och under åren som följde accelererade Others målarfrekvens allt mer.

"När vi började måla på tunnelbanan blev tågen det stora intresset. Det var snabb spänning och allt det roliga blev mer komprimerat. Det är en speciell känsla när man står där bakom tåget. Men det tröttnar man på efter ett tag. Fast Que och Uzi verkar inte ha tröttnat än."

Other tappade intresset för tågmålandet några år efter att WUFC slogs ihop med SDK. Under ett par år målade han nästan ingenting över huvud taget. Enligt Uzi är flickvänner graffitins värsta fiende och det verkar stämma även i Others fall. Han säger att han delvis tröttnade på grund av att han träffade en tjej som han flyttade ihop med, och delvis på stressen som tågmålandet förde med sig.

"Jag tappade rutinerna och gjorde kanske en målning varannan månad. Efter ett tag vande jag mig vid att inte måla. Que var på mig ibland när de planerade något större. Han kunde bli svinförbannad om jag inte ville. Han tyckte väl att jag svek eftersom han behövde hela crewet för att göra vissa målningar. Men graffiti är inte det jag prioriterar mest i livet. Ett tag kanske det var det, men inte nu längre."

Idag har Other flyttat ifrån sin sambo och graffitiintresset har kommit tillbaka.

"Det har blivit som en explosion. Jag har mycket fritid för mig själv och umgås med målare hela tiden. Så nu tänker jag oftare på graffiti."

Vad tänker du?

"Dels handlar det om att jag blivit sugen på att gå ut och göra fler pieces. Men jag har också tänkt en hel del på vad hela graffitikulturen innebär. För det är verkligen en egen liten isolerad kultur. Den kanske håller på att lösas upp nu i och med att street-art har blivit populärare. Allt från vanliga konstfackelever till Svenssons har börjat uttrycka sig i den offentliga miljön. Och de flesta som verkligen är inne i graffitikulturen är väldigt negativa till street-art, eftersom de som sysslar med street-art inte har målat si eller så länge och inte är balla enligt graffitikulturens mallar."

Other gör ett försynt intryck. Uzi kallar honom för professorn och syftar på att Other genom sitt systematiska skissande ständigt knäcker nya stilar och bokstavskombinationer. Och det är inte ovanligt att Others stilar även dyker upp i hans kompisars målningar. Kanske har smeknamnet professorn också något att göra med att Other ofta verkar ganska förvirrad och disträ. Han visar inga spår av kaxig hiphopattityd. Snarare ödmjukhet. Han säger att han håller på att öva sig på att bli mer social.

"Som liten var jag ganska introvert och satt mest för mig själv och ritade. Jag pratade inte mycket utan höll mig i bakgrunden. Det krävs ju övning. Man måste ta steget och prata med folk. Jag övar fortfarande på det. Men just nu är jag inne i en period när jag är mycket för mig själv. Jag har börjat läsa mycket om rymden, vetenskap, psykologi och allting som inbegriper livet. Jag läste alldeles för få böcker under min uppväxt, så det är ett nytt intresse. Och just för att jag läser mycket pallar jag inte att vara så social."

Känner du dig hemma i graffitikulturen?

"Jag har fortfarande ett stort graffitiintresse men jag har delvis tagit avstånd från kulturen. Jag tycker ju att street-art är okej. Det är bra att folk vill uttrycka sig och visa upp det för andra. I grund och botten handlar graffiti om människans vilja att uttrycka sig. Men sen finns graffitikulturen som får kids att börja måla bara för att polarna gör det.

Höger: På nattlig tagging-tur.

first train. In the following years, Other's rate accelerated more and more.

"When we started writing on the subway, the trains became the central point of interest. It was a quick kick, and all the fun was compressed into that moment. It's a special feeling, standing there behind the train. But you get tired of it after a while. But Que and Uzi don't seem to have grown tired yet."

Other lost interest in train painting a few years after WUFC merged with SDK. For a few years, he hardly painted anything. According to Uzi, girlfriends are the greatest enemies of graffiti, and this seems to have held true in Other's case as well. He says he grew tired of it, partly because he met and moved in with a girl, and partly because of the pressure of train painting.

"I lost my routine, and maybe did one piece every other month. After a while I got used to not writing. Que'd get in touch when they were planning something big. He could get mad as a hornet if I didn't want in. I guess he thought I was letting them down, since he needed the whole crew for some pieces. But graffiti isn't my first priority in life. It might have been for a while, but no longer."

Now Other has moved away from his partner, and his interest in graffiti is returning.

"It's been like an explosion. I have a lot of time to myself and hang out with writers all the time, so I have more thoughts about graffiti."

What kind of thoughts?

"Partly I just want to do more pieces. But I've also given a lot of thought to what graffiti culture entails. It really is an isolated little culture. It might be dissolving now that street art is getting more popular. Everyone, from ordinary art students to Joe Blow, has started expressing himself in the public forum. Most people who are really into graffiti culture are very negative towards street art because people who do it don't paint this way or that, and aren't cool according to graffiti norms."

Other gives an impression of shyness. Uzi calls him 'the professor', and notes that through his systematic sketching, Other constantly masters new styles and letter combinations. It is not unusual for Other's styles to appear in his friends' pieces. Perhaps his professorial nickname also comes from the fact that he often appears confused and absent-minded. He shows no sign of the arrogant hip-hop attitude, but rather displays humility. He says he is practising to become more sociable.

"As a kid I was pretty introspective and mostly sat on my own, drawing. I didn't talk much, but kept in the background. You need practice. You have to take the step and talk to people. I'm still working on it. But right now I'm in a period where I spend a lot of time on my own. I've started to read a lot about space, science, psychology and everything that involves life. I read far too few books growing up, so it's a new interest. And because I'm reading so much, I can't cope with being sociable."

Do you feel comfortable in graffiti culture?

"I'm still very interested in graffiti, but I've partly distanced myself from the culture. I think street art is okay. It's good that people want to express themselves and show it to others. Basically, graffiti is about the human need for self-expression. But then the graffiti culture arises, that makes kids want to start writing just because their pals do. They write a tag with no thought behind it. It's just gibberish. I was pulled into graffiti culture when I was thirteen, then behaved in accordance

Right: Tagging at night.

De skriver en tag som det egentligen inte finns någon tanke bakom. Då blir det bara strunt. Jag drogs in i graffitikulturen när jag var tretton och sen betedde jag mig enligt kulturens mönster. Det var ett maniskt beteende. Ungefär som att samla på Pokémonbilder. Om graffitin inte vore så styrd av oskrivna regler kanske folk skulle lägga mer tanke bakom sina målningar.”

Håller du själv på med street-art?

”Nej. Jag har inte kommit på något som jag skulle kunna tänka mig som alternativ till graffiti. Jag tycker ju om graffiti och kanske istället borde tänka mer på vad jag kan göra med mina bokstäver. Att skriva något bra. Att man bara skriver namn har blivit ett dilemma för mig på senare tid. Tidigare var estetiskt snygga former mitt enda mål när jag målade. På senare tid har jag även börjat försöka få in något budskap i dem. Det var delvis därför jag slutade skriva Killa och började skriva Other och Go istället.”

Vad betyder de namnen för dig?

”Go är som en startsignal. En uppmaning att man bara ska sätta igång och göra det liksom. Other betyder att jag står för någonting annat än vad folk i allmänhet gör. För vanliga Svenssons, som kanske är lite negativa till graffiti, är jag 'the other', någon som inte är som de.”

På vilket sätt skiljer du dig från dem?

”Bara att hålla på med graffiti betyder ju att man vågar uttrycka sig och göra ett avtryck. Och det är ju annorlunda jämfört med den stora massan som bara tycker att det beteendet är konstigt. För dem är mina tags visuella störningar i deras vardag. De kan inte se längre än så.”

Vad är du för typ av graffitimålare?

”Jag ser mig som en målare som försöker göra något estetiskt intressant snarare än att göra så mycket som möjligt. Jag är ju med i WUFC som är ett ganska stort crew, så det låter kanske motsägelsefullt. Men jag tycker inte att det är något fel med att göra mycket om man gör det schysst och har en tanke bakom. Vissa målare har inte något konstintresse utan målar bara för att vara en del av kulturen. De vill göra så mycket som möjligt och det häftigaste är att måla tåg. Sen blir de hyllade inom graffitikulturen om de gör det tillräckligt snyggt. Det är kul, för vissa börjar utan konstintresse och blir pressade att lägga ner mer tid på att måla något snyggt för att få uppmärksamhet. Det blir någon sorts tvingad process till att göra något estetiskt bra. Sen finns det andra som aldrig försöker göra något snyggt utan nöjer sig med att få ett rykte genom att röja och förstöra. Sånt tycker jag är kefft. Det blir bara jobbigt eftersom det skapar skriverier i kvällstidningarna och drar ner ryktet för alla graffitimålare.”

Ser du graffiti som konst?

”Det är svårt att definiera begreppet konst. Det ligger väl i betraktarens ögon. Nästan vad som helst kan kallas för konst. Att spela teater är konst, att skriva poesi kan vara konst och graffiti är min konst. Det är vad jag utövar och skapar och jag ser det som konst. Just nu gör jag framförallt tags. Och för att jag ens ska kunna tänka mig att göra en tag sitter jag länge hemma och försöker få till en fräsch stil. Drar jag en tag som blir ful mår jag dåligt. Så jag lägger ner väldigt mycket möda bakom det jag gör.”

Tags uppfattas av många som det minst konstnärliga delen inom graffiti.

”Om folk skulle få upp ögonen för tags skulle de ganska snart lära sig urskilja vad som är bra. Det finns ingen tradition i Stockholm att tagga med stil. I New York finns det en lång tagtradition sen flera generationer och därför utvecklas schyssta stilar där. Vi måste också skapa en tagtradition innan vi får bra tags i Sverige. Det börjar komma nu. Throwups har inte heller varit speciellt stort här i Stockholm men det

with the patterns of that culture. It was manic, a bit like collecting Pokémon cards. If graffiti wasn't so driven by unspoken rules, people might put more thought into their pieces.”

Do you do street art yourself?

“No. I haven't thought of anything I could do as an alternative to graffiti. I mean, I like graffiti and maybe I should be thinking more of what I can do with my letters. To write something good. It's become a bit of a quandary for me lately that you only ever write names. Before, my only goal in writing was esthetically pleasing shapes, but lately I've also started to try to get some meaning into them. That's why I stopped writing Killa and started writing Other and Go instead.”

What do those names mean to you?

“Go is like a starter's gun, urging people to just go ahead and do it. Other means that I stand for something else than people do generally. To Joe Blow, who may have a negative attitude to graffiti, I am the other, someone unlike him.”

In what way are you different?

“Just doing graffiti means that you have the courage to express yourself and leave your mark. It's different compared with the general public who just think that behavior is weird. To them, my tags are visual disruptions in their daily life. They can't see further than that.”

What kind of a writer are you?

“I see myself as a writer who would rather do something esthetically interesting than be as prolific as possible. Being in a rather large crew like WUFC, that might sound like a contradiction, but I don't think there's anything wrong with being prolific as long as you do it well and have put some thought into it. Some writers aren't interested in art, but just write to be part of the culture. They want to do as much as possible, and the coolest thing is to do trains. Then they get respect within the graffiti culture if they do it well enough. That's good, because some people start off with no interest in art and are forced to put more time into doing something attractive in order to get recognition. There is a sort of process of obligation to do something esthetically pleasing. Then there are others who never try to do anything good, but are content to get a reputation by messing things up and being destructive. That's just lip. It's a nuisance, because all you get is campaigns in the press and it brings down the reputation of graffiti writers in general.”

Do you see graffiti as art?

“It's hard to define what makes art. I guess it's in the eye of the beholder. Pretty much anything can be called art. Drama can be art, poetry can be art, and graffiti is my art. It's what I practice and create, and I call it art. Right now I mainly do tags. If I am even going to imagine doing a tag, I have to sit at home for a long time trying to come up with a fresh style. If I draw an ugly tag, I feel bad. So I put a lot of work into what I do.”

Tags are often perceived as the least artistic part of graffiti.

“If people were to open their eyes to tags, they'd soon learn to be discerning. There is no Stockholm tradition of tagging in style. New York has a long tagging tradition spanning several generations, so a lot of nice styles are developed there. We have to create that tradition in Sweden if we are to get good tags. It's starting to come now. Throw-ups haven't been big in Stockholm either, but they're on their way too. A few years ago, only Reson and Hina did throw-ups in Stockholm.”

What distinguishes a good tag?

“Speed, cohesion between the letters, and expressiveness can all make a good tag. You can put thought into a tag or not. Without any thought in it, it turns out bad. There are different ways of putting thought into it. A word without thought can still be shaped with thought. If you

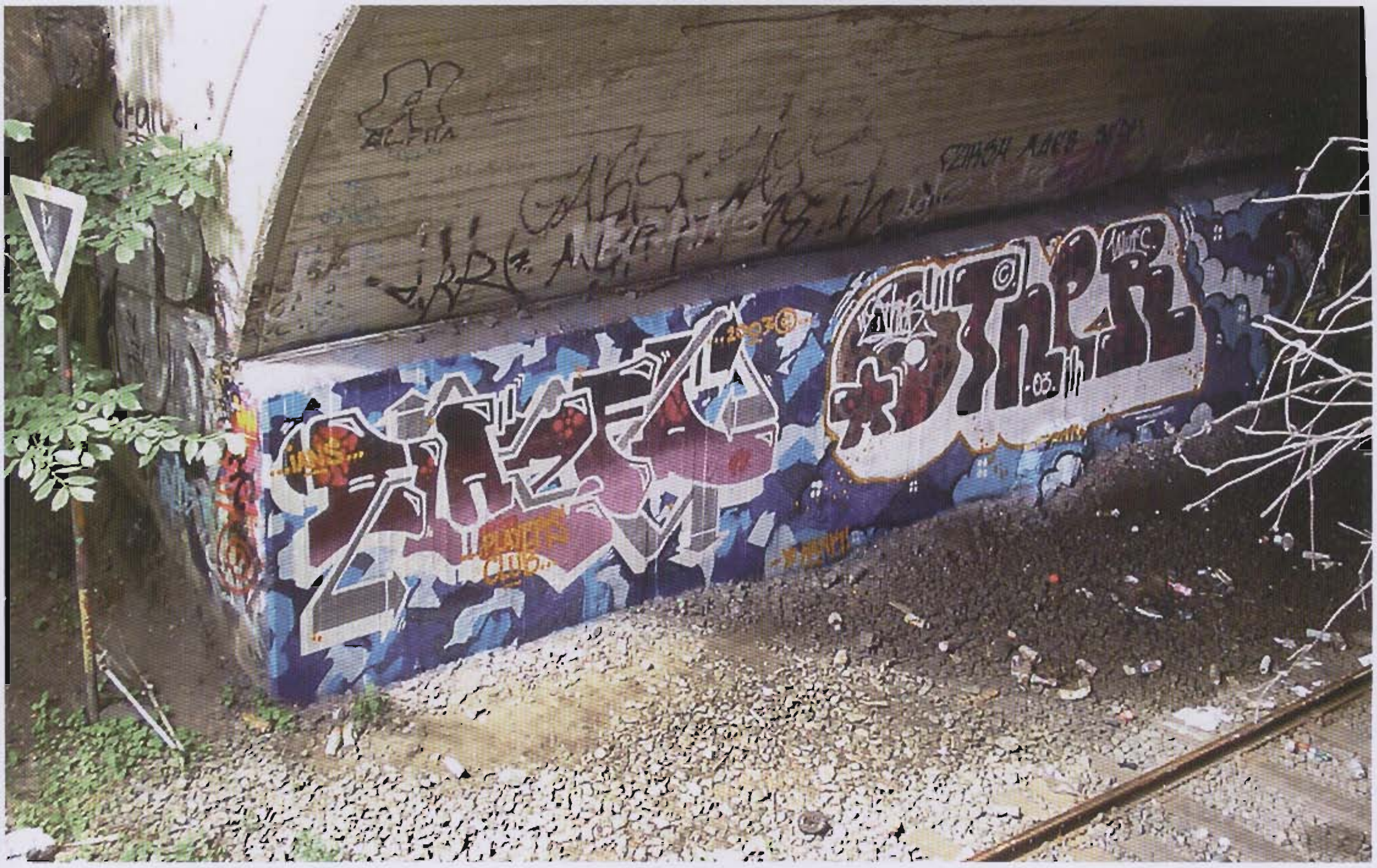

SVENSKA

är också på gång. För några år sen var Resons och Hinas throwups de enda man såg i Stockholm.”

Vad utmärker en bra tag?

”Bra fart, sammanhållning mellan bokstäverna och uttrycksfullhet kan göra en tag bra. En tag kan göras med eller utan tanke. Om den görs utan tanke blir den dålig. Om man har ett ord utan tanke kan man ändå ha en tanke bakom formerna. Skriver man ett budskap har man en tanke bakom betydelsen. Då behöver det nödvändigtvis inte vara snygga bokstäver för att vara bra. Men då kanske det inte ska kallas för tags utan snarare graffiti i dess sanna form – skrift på vägg.”

Ovan: Målningar av Ians och Other.
Nästa uppslag: På nattlig tagging-tur.
Sidan 86–87: Ett urval av Others målningar.

ENGLISH

write a message, you have put thought into its meaning, so the letters don't need to be beautiful. But that's not really tagging, but the truest form of graffiti: writing on walls.”

Above: Pieces by Ians and Other.
Overleaf: Tagging at night.
Page 86–87: A collection of Other's pieces.

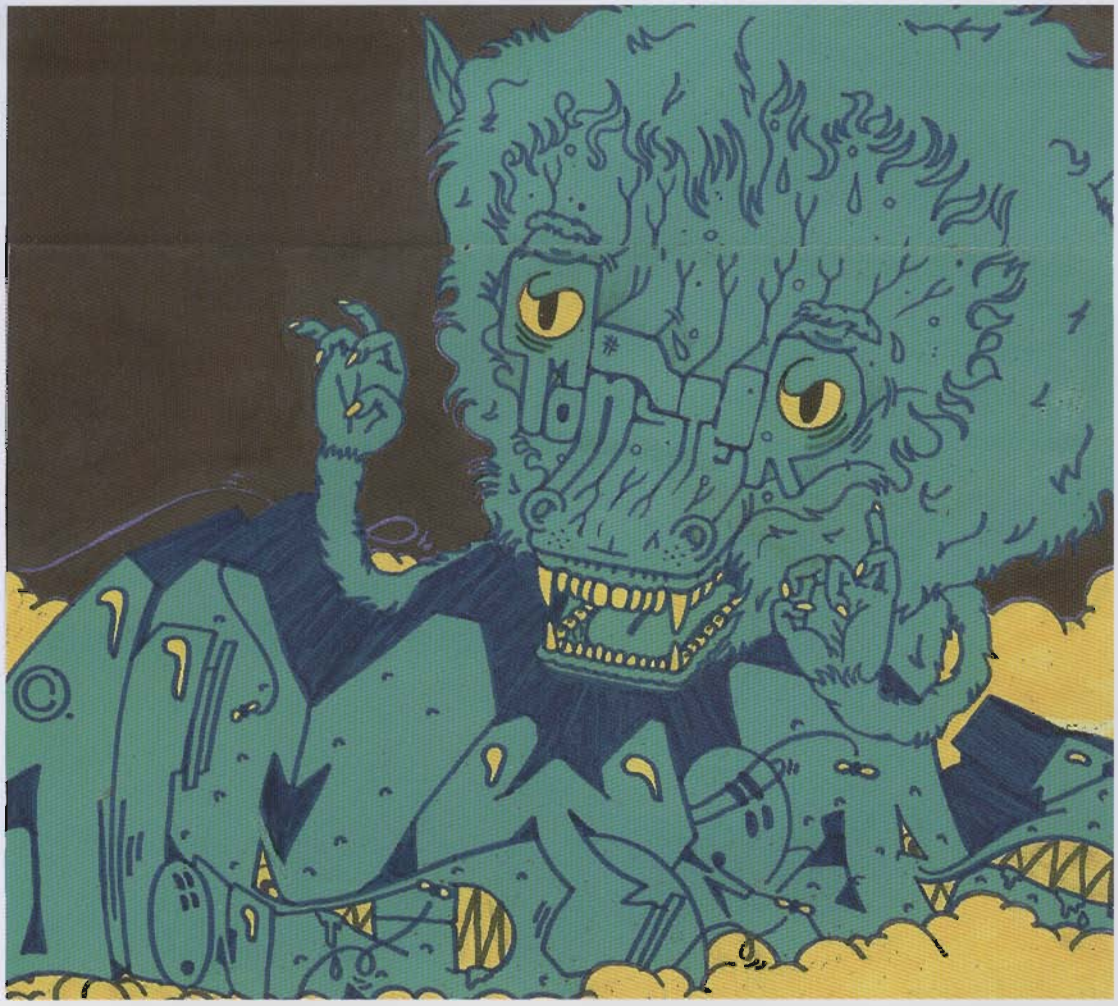

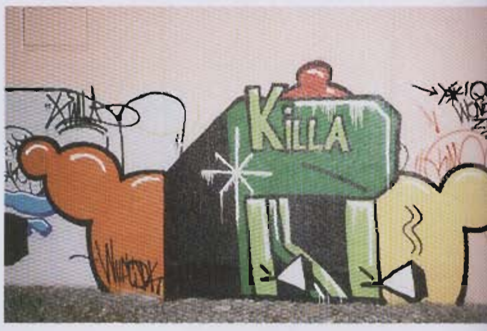
KILLA

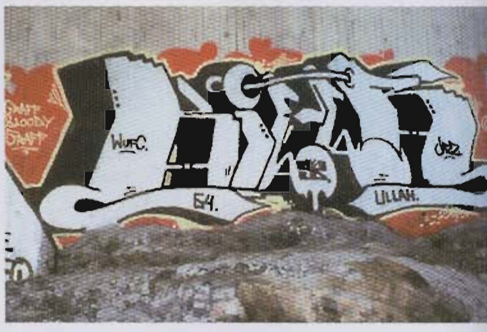
WUFC
64.
ULLAH.

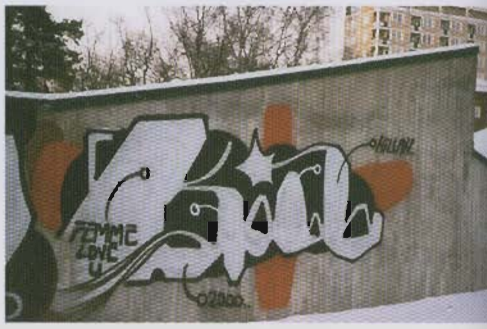
FEMME
LOVE
U
©2000.

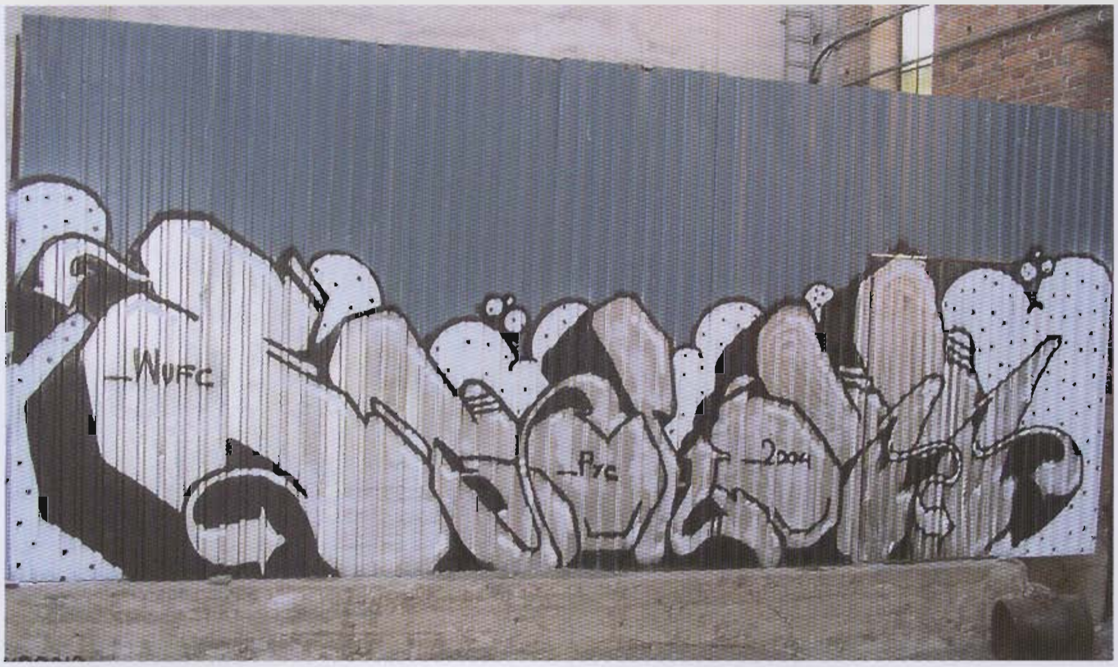
_WUFC
_Pyc
_2004

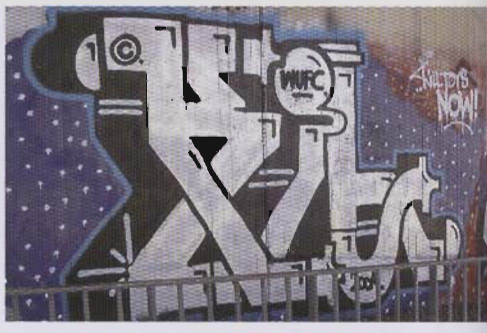
WUFC
Writers
NOW!

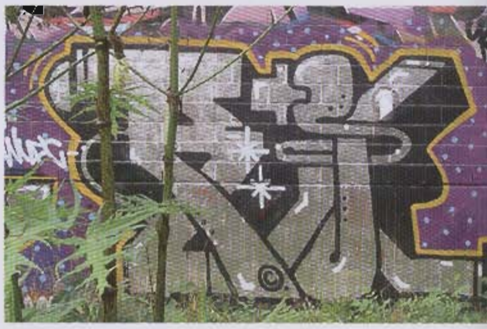

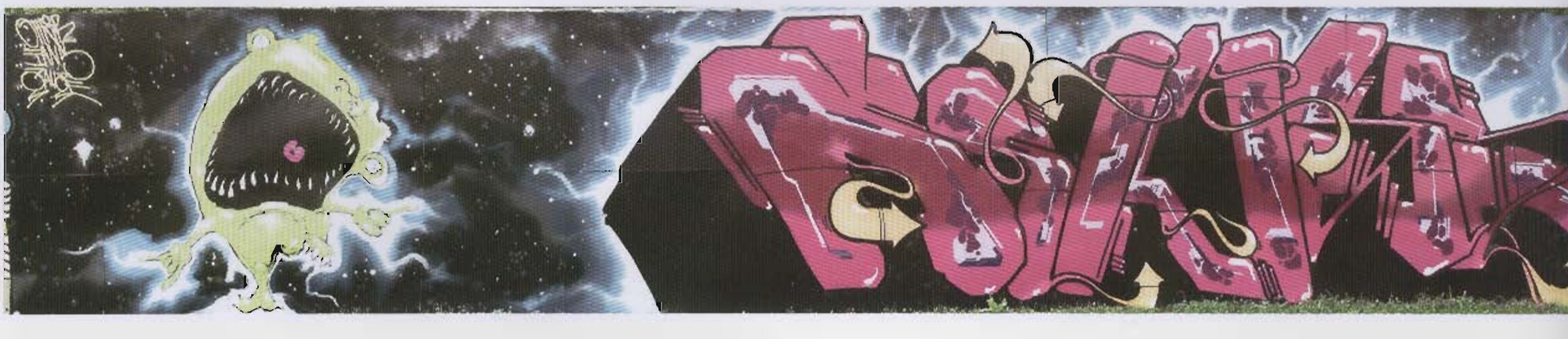

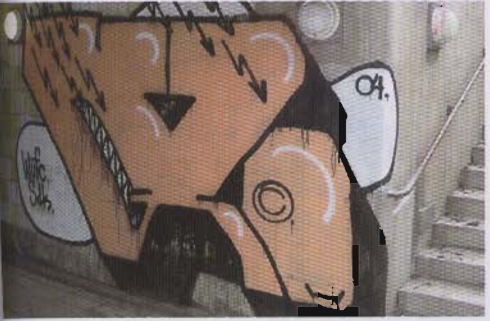

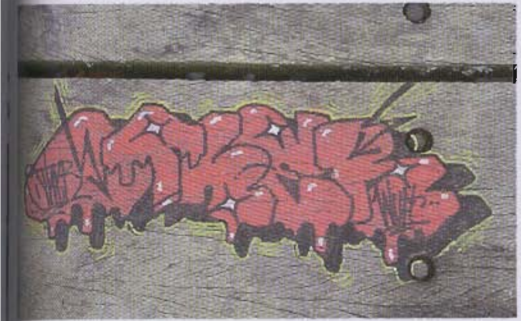

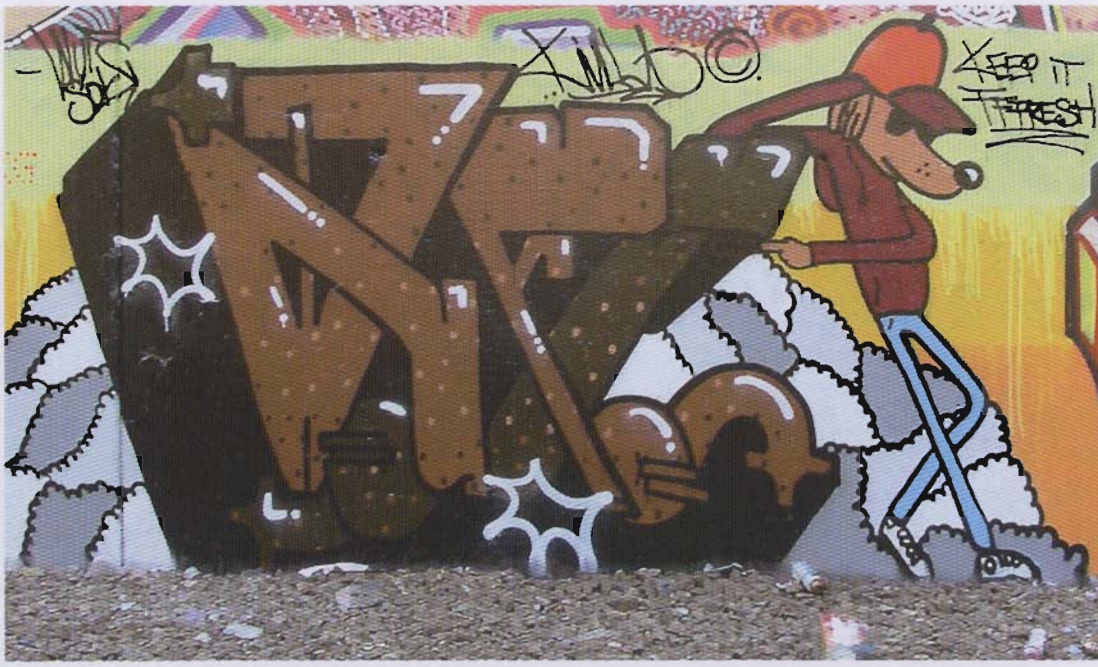
KEEP IT FRESH

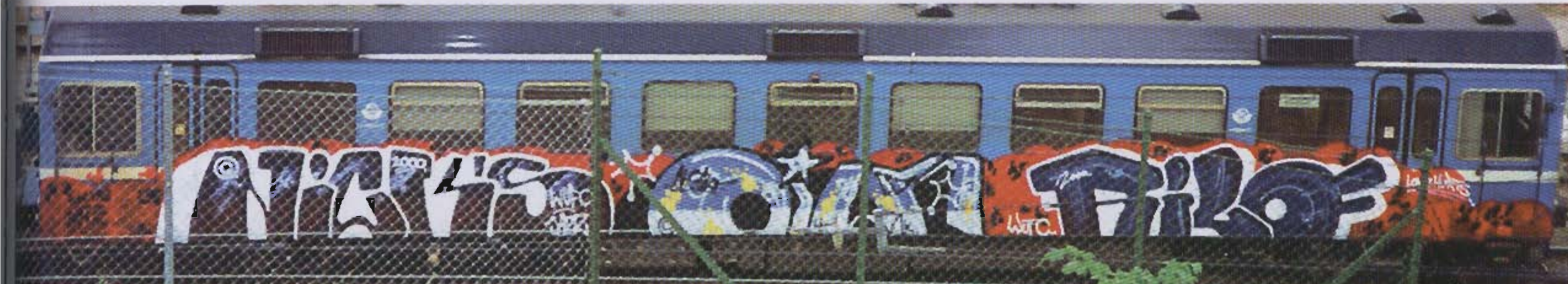

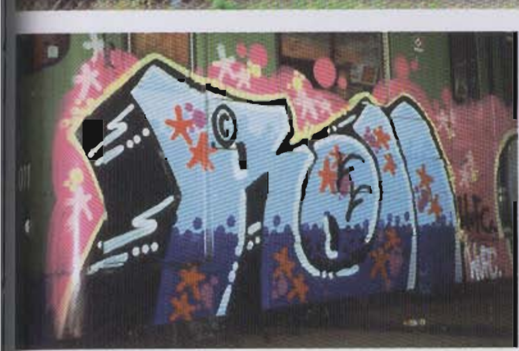

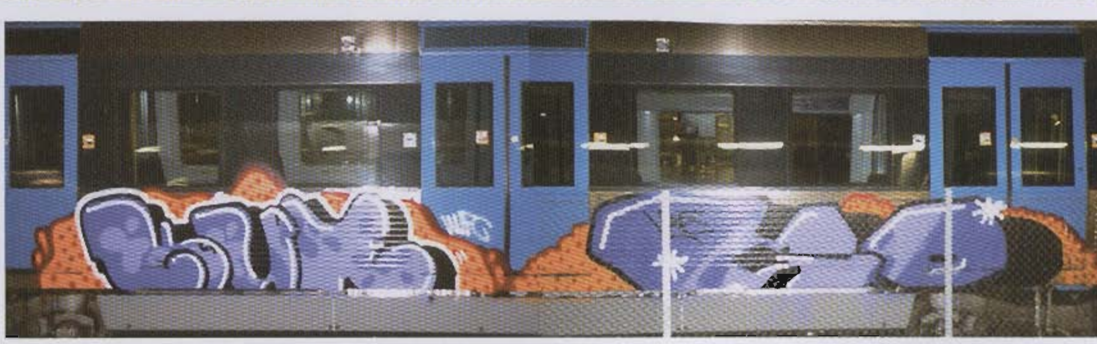

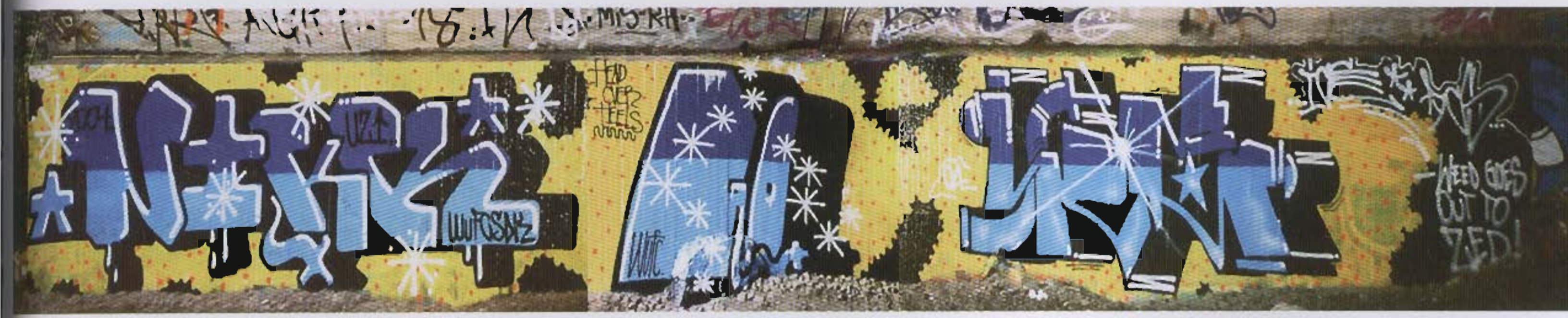
HEAD OVER HEELS
WEED GOES OUT TO ZED!

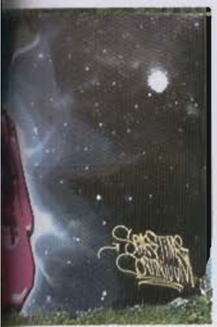

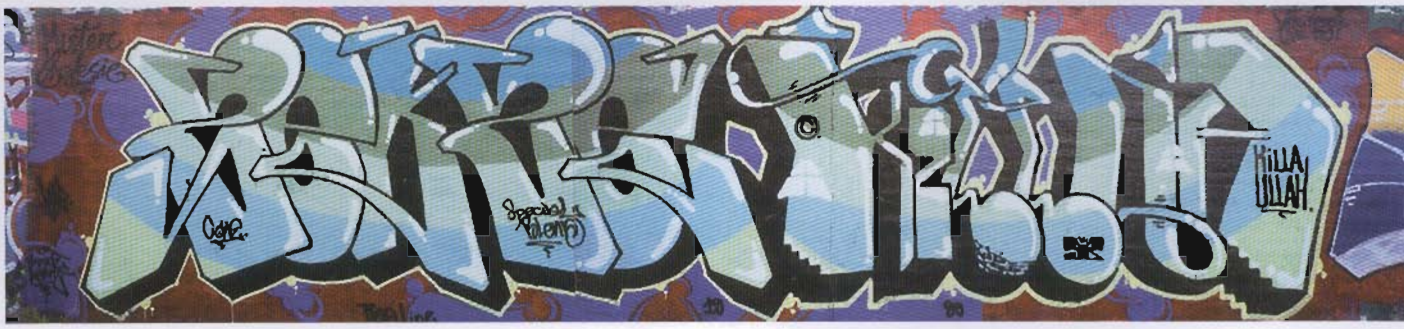
KILLA ULLAH

EN WHOLECAR PÅ TIO MINUTER

SVENSKA

Uzi: Fruängen är ett av få ställen som man kan göra en backjump-wholecar på i Stockholm. Vi gjorde den här en vårdag vid sjutiden på kvällen. Tågen står still i sexton minuter och vi målade i tio. Föraren kom springande inne i vagnen. Jag stod och målade över sista fönsterrutan och han fick allt mindre glugg att se ut genom. När fönstret var täckt blev han helt tokig och sparkade på dörrarna.

När vi var klara kutade vi som dårar två stationer bort. Medan vi sprang dök det plötsligt upp en sjukt jobbig lirare som började kuta efter oss. Han sa inget och jag fattade aldrig vad han ville. Han kanske bara anade att det var något skumt på gång. Jag blev nojig att det var någon civil väktare så vi kutade ifrån honom. Han var ju helt skum.

Sen åkte vi till Slussen och fotade när tåget kom tillbaka från Mörby. Det blev inte supersnyggt men vi var ändå väldigt nöjda.

Sidan 88-91: WUFC och NER målar en wholecar på Fruängens station.

A WHOLE CAR IN TEN MINUTES

ENGLISH

Uzi: Fruängen is one of the few places in Stockholm where you can do a backjump wholecar. We did this one spring day at around seven PM. The train stands still for sixteen minutes and we were painting for about ten. The driver came running into the car. I stood painting over the last window pane and he had a smaller and smaller space to look through. When the window was completely covered, he went ballistic and started kicking at the doors.

When we were ready, we ran like hell past the next two stations. While we were running, this totally annoying guy started chasing after us. He didn't say anything and I never found out what he wanted. Maybe he just figured something shady was in the works. I flipped out, thinking he might be a plainclothes rent-a-cop, so we ran away from him. He was way out.

Then we went to Slussen and took pictures of the train returning from Mörby. It didn't turn out great, but we were very satisfied anyway.

Page 88-91: WUFC and NER paint a whole car at Fruängen station.

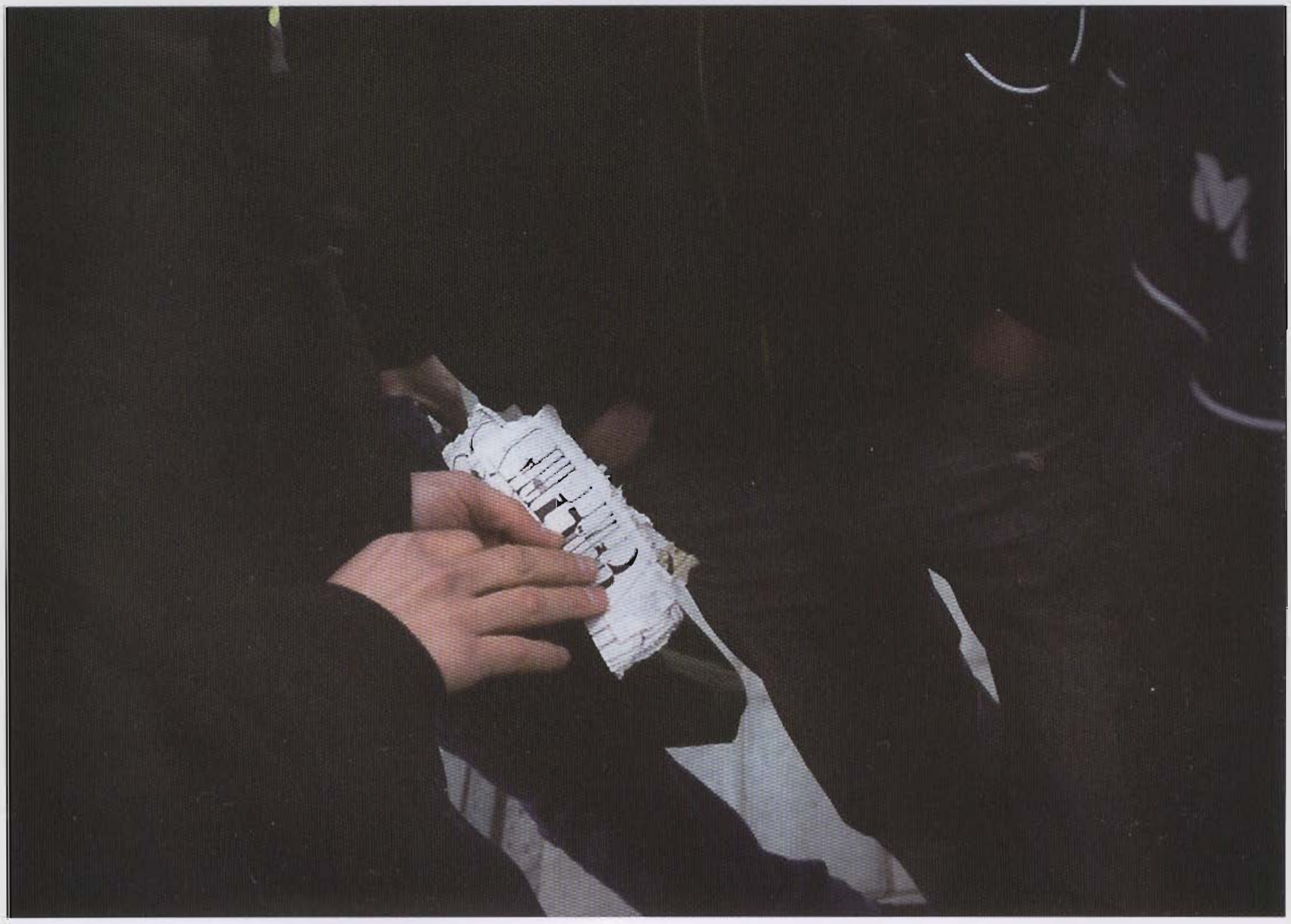

DAGS ATT LÄGGA I EN HÖGRE VÄXEL

SVENSKA

Det är över tio år sen Que målade sitt första tunnelbanetåg. Sen dess har han målat hundratals.

Inte helt oväntat bor Que längs en av tunnelbanelinjerna i Stockholm. Lägenheten är full av sprejburkar, pennor och kläder som ligger huller om buller.

En påse med sprejburkar av märket Multona står i ett hörn. Han förklarar att han tycker om att bomba med Multona. Det senaste året har han taggat mycket i Stockholms innerstad.

Other var Ques första graffitipartner. I mitten på nittiotalet brukade de bomba i tunnelbanevagnar tillsammans. Efter en tid lärde de känna Leroy och Uzi som tog med dem i sitt crew. WUFC har blivit ett namn som graffitiintresserade över hela världen känner till. Inte minst på grund av Que.

Jämfört med den ofta extremt positive Uzi ger Que ett ganska pessimistiskt intryck. Han låter ofta sur, även om han inte är arg. Que drar sig inte för att förklara att han ogillar någon, eller något.

Uzi brukar tala med värme om Que och hans negativa inställning till saker och ting. Han säger att man måste lära känna Que för att förstå honom.

Sen Que gick med i WUFC har han gjort flera målningar i veckan. Med undantag för ett halvår, då han var utomlands och studerade, har han målat oavbrutet. Det senaste året har han dessutom ökat takten. Om man slår ut siffrorna gör Que en målning var tredje dag – året runt.

Har du fortfarande samma sug efter att måla tunnelbanor?

"Ja, men de senaste två månaderna har varit mina minst aktiva månader på flera år. Jag har kanske målat en panel i veckan. Jag har lagt energi på att bomba istället. Det är roligt att cykla runt och göra throwups. Det gillar jag verkligen."

"Jag tycker att en graffitimålare ska vara uppe på flera områden, det är tråkigt med folk som bara målar tuben, som aldrig bombar. Jag gillar till exempel Phily. Han är en tunnelbanemålare men han har många tags och throwups uppe också. Han är en ultimat graffitimålare ur den synvinkeln. Så vill jag också ha det, inte ha mest av allt, men ändå ha en del tags och en del throwups uppe."

Que berättar att han alltid varit intresserad av tags och throwups, men att det är först på senare tid han verkligen lagt energi på det.

"Jag har nästan alltid haft en penna med mig. Men en period gick det inte. När jag var full råkade jag bara ut för en massa problem. Då slutade jag ta med pennan ut."

Tags, throwups och framför allt sitt flitiga tunnelbanemålande är det som Que gjort sig känd för. Men att göra väggmålningar, det i graffitivärlden kanske vanligaste, är inte något som händer speciellt ofta.

"Nej, jag gör hellre throwups. Jag ger mig ut för att måla en vägg någon gång varje sommar men när jag väl står där och målar så tröttnar jag snabbt. Nu ska jag i och för sig ut imorgon och måla en vägg, men det är en målning av ett annat slag. Då ska jag, Uzi och Other göra en stor WUFC i krom. Det handlar om att vi hittat en strategiskt bra plats där det borde stå WUFC."

"Pendeltågen målar jag inte heller speciellt ofta. Jag har alltid bott

Vänster: Que målar tvåhändigt vid en slutstation.

TIME TO SHIFT GEARS

ENGLISH

It is more than ten years ago since Que painted his first subway train. Since then he has done hundreds.

As one might imagine, Que lives next to one of the Stockholm subway lines. His apartment is full of spray cans, pens and clothes in disarray.

In a corner is a bag of Multona spray cans. He explains that he likes to bomb with Multona. In the last year, he has done lots of tags in the inner city in Stockholm.

Other was Que's first graffiti partner. In the mid-nineties, they used to bomb inside subway cars together. After a while, they got to know Leroy and Uzi who took them into their crew. WUFC is a name known to graffiti enthusiasts worldwide, not least thanks to Que's contribution.

Compared with the often extremely positive Uzi, Que gives off a pessimistic impression. He often sounds moody, even when he is not angry. He voices his dislike for someone or something without compunction.

Uzi speaks warmly of Que and his negative outlook. He says you have to get to know Que to understand him.

Since joining WUFC, he has done several pieces a week. Except a six-month period when he was studying abroad, he has been writing constantly. What's more, he has been increasing his output in the past year. The figures show that he averages one piece every three days – all year round.

Do you still have the urge to do subway cars?

"Yes, but the past two months have been the least active in years. I might have done a panel a week. I've been concentrating on bombing instead. It's fun to bike around doing throw-ups. I really like it."

"I think a writer should be active in several areas; it's boring if you just do the subway and never bomb. I like Phily, for example. He's a subway writer, but also does a lot of tags and throw-ups. From that point of view, he's the ultimate writer. That's how I want it too: not to have the most of everything, but to keep a few tags and throw-ups up."

Que says he has always been interested in tags and throw-ups, but has only been putting some energy into them lately.

"I've almost always had a pen on me. But it didn't work for a while. When I was drunk, I always got into trouble. So I stopped bringing the pen with me."

Que has made a name for himself through tags, throw-ups, and, most of all, his diligent subway painting. But he rarely does large wall pieces, otherwise the most common graffiti phenomenon.

"No, I'd rather do throw-ups. Every summer I'll go out to do a wall, but once I get there I grow tired of it pretty quickly. Actually, I'm doing a wall tomorrow, but of a different kind. Uzi, Other and me are doing a large chrome WUFC. We've found this strategic place that needs WUFC written on it."

"I don't write on the commuter trains much either. I've always lived along the subway line, and it's what I know best. I also think the subway is more attractive, and missions are more fun there. On the other

Left: Que paints with both hands at an end-station.

längs tunnelbanan och det är den jag har haft koll på. Jag tycker också att tunnelbanan är snyggare, och det är skönare missions när man målar den. Å andra sidan har man mer tid på pendeln. Det är lätt att bli frustrerad när man inte har tillräckligt med tid på tuben. Det kan bli väldigt cleant och simpelt på grund av tidsaspekten."

Det är också något som karaktäriserar Ques och Uzis målningar, en ren och enkel stil.

Tycker du att det blir en viss upprepning när du målar tunnelbanevagnar?

"Vi hade en period förra sommaren då vi gjorde väldigt många målningar som liknade varandra. Vi hade ett färgschema som vi utgick ifrån. Om det var en grön som fill-in, visste vi exakt vilka färger som skulle matcha den. Det var roligt ett tag. Sen så tröttnade vi. Målar man mycket så har man inte alltid tid att skissa. Jag brukar försöka lösa det med att byta tag ibland. Sen kan jag byta tillbaka till den gamla när jag fått ny inspiration."

"När jag går ut och gör en piece med samma skiss som jag gjort för ett och ett halvt år sen känns det som att jag målar bara för målandets skull. Nu är jag inne i en bra period. Den målningen jag tänkte göra imorse hade jag en helt ny skiss till. Då blir jag också mer sugen på att måla."

Que och Uzi samarbetar både i själva målandet och i utvecklandet av målningarna. Förutom speciella färger kan man i deras målningar urskilja ett antal moment. Linjer och prickar som återkommer i målning efter målning.

"Ett tag målade vi verkligen som efter en mall. Det började med outlines på bakgrunden, det blev skitviktigt. Om vi inte hann med linjerna på bakgrunden så var det en keff panel. Sen började Uzi göra vita prickar i bakgrunden. Så det blev bakgrund, linje på bakgrund, och vita prickar i bakgrunden. Och samtidigt ska man göra lite fräschare stil och fler färger i ifyllningen. Han la till ett moment. Jag blev så jävla sne på honom för det. Jag vägrade göra prickarna, men det såg inte bra ut när han gjorde dem och inte jag. Så jag började också göra dem. Och det blev ett nytt moment som vi var tvungna att göra"

Med den korta tid de har att måla ett tunnelbanetåg är samarbete ett alternativ för att kunna åstadkomma något stilmässigt mer komplicerat. Det ger möjlighet att använda fler färger eller att göra målningen större. De två har utvecklat ett imponerande lagarbete.

Hur går det till när ni gör en målning tillsammans?

"Säg att Uzi skissar upp målningen. Om det är en silverpiece kan han sen börja med outline för då har jag dubbelkromat piecen. Om det är en färgpiece får Uzi fylla sista bokstaven också, och sen börja med outline. Jag gör bakgrund när jag gjort färdigt ifyllningen. Troligen är outlinen färdig ungefär samtidigt som bakgrunden. Då fortsätter Uzi med att göra highlights och jag gör detaljer i målningen och sen second outline på bokstäverna. Uzi gör outlines på bakgrunden. Sen får den som hinner göra vita prickar och signera."

Vad är minst viktigt?

"De vita prickarna ryker först om vi inte har tid. Efter dem är det nog linjerna på bakgrunden, eller second outline."

Turas ni om att skissa upp målningarna ni gör tillsammans?

"Vanligtvis skissar vi upp varannan gång, men ibland händer det att någon av oss skissar upp tre gånger i rad. Det beror på om man har en bra idé till en piece, eller om man känner sig oinspirerad."

Oavsett vem som skissar upp målningen, så har den föregåtts av noggranna förberedelser.

Höger: Que tittar i sin fotopärm.

hand, you have more time on the commuter train. You can easily get frustrated by the lack of time on the subway. The time factor can make it very clean and simple."

This actually characterizes Que and Uzi's work: a clean and simple style.

Do you think that subway writing leads to repetition?

"We had a period last year where we did a lot of pieces that looked alike. We had a colour scheme we used. If the fill-in was green, we knew exactly which colours matched. It was fun for a while. Then we got tired of it. If you paint a lot, you don't always have time to sketch. I try to get past that by changing my tag once in a while. Then I can change back to the old one when I've got new inspiration."

"When I go out and do a piece with the same sketch that I did eighteen months ago, it feels as though I'm writing just for the sake of it. Now I'm in a good period. I had a whole new sketch for the piece I was going to do this morning. It also makes me want to paint more."

Que and Uzi work together both in the act of writing and in developing the pieces. Apart from special colours, you can recognize particular instances in their pieces, lines and dots that return again and again.

"For a while, we were really writing as if we were using a stencil. It started with outlines on the background. This became really important. If we couldn't get the lines on the background, it was a dud panel."

"Then Uzi started doing white dots in the background. So we got the background, outline on the background, and white dots in the background. And at the same time, you have to keep the style pretty fresh and put more colours in the fill-in. It was one more task to do. I was so damn mad at him for that. I refused to do the dots, but it didn't look good when he did them and not me. So I started doing them. And that was another rod for our backs."

In the short time they have to do a subway train, cooperation is an alternative that allows for something stylistically more complicated. It makes it possible to use more colours or make the piece bigger. They have developed some impressive teamwork.

How do you go about doing a piece together?

"Say Uzi sketches up the piece. If it's a silver piece, he can start with the outline, because by then I'll have double-chromed it. If it's a colour piece, Uzi has to fill the last letter in and then start on the outline. I do the background when I've finished the fill-in. The outline will probably be ready at the same time as the background. Then Uzi does highlights while I do details in the piece and then second outlines on the letters. Uzi does outlines on the background. Then, whoever has time does white dots and signs it."

What is the least important?

"The white dots are the first to go if we haven't got time. After them, I guess it's the lines on the background, or the second outline."

Do you take turns in sketching your mutual pieces up?

"Usually we take turns, but sometimes one of us can do three in a row. It depends on whether you've got a good idea for a piece, or you're uninspired."

Regardless of who has sketched the piece, meticulous preparation has preceded it.

"We sit down and go through most of it beforehand. Colours, sketching and all that. Misunderstandings can easily arise if you're doing a piece with someone you're not used to work with. Uzi knows how and where I'll add shading or 3D. It doesn't need to be discussed. Often if I'm writing with someone else, we do separate pieces. Apart

Right: Que looks in his photo files.

HARDCORE
6 x 400ml
UN-1950
MUY FRAGIL

"Vi sätter oss ner och går igenom det mesta innan. Färger, skiss och så vidare. Vi har gjort så många målningar tillsammans, så det fungerar bra. Det kan lätt bli missförstånd om man ska göra en målning med någon man inte brukar måla med. Uzi vet var och hur jag lägger skugga eller 3D. Det behöver inte diskuteras. Ofta när jag målar med någon annan än Uzi så gör vi egna pieces. Förutom med Uzi gillar jag att måla med Other, Leroy eller Tier. Det fungerar bra med dem också."

Que berättar att de skilda personligheterna som utgör graffitimaskinen Que-Uzi, kompletterar varandra bra. Han säger att det inte är någon av dem som är mer pådrivande, utan att det skiljer sig från gång till gång.

"Förr i tiden var det Uzi som var den positive. Han var överpositiv, och jag var den negative. Vi möttes i mitten. Jag är lite negativ till naturen. Det har speglats i målandet. När vi ska måla har Uzi hittat det som ser bra ut och jag har hittat det som ser dåligt ut. Det har fungerat väldigt bra. Vi har fått väldigt mycket gjort."

Stilen och var den kommer ifrån är något som alltid varit viktigt i graffitivärlden. Inställningen till vad som är okej och vad som inte är det är högst personlig, och är något som lätt ger upphov till dispyter. Que menar att det är viktigt att en graffitimålare styr upp sitt eget målande, både stilen och själva målandet.

"Det finns målare som gör bra målningar, som jag ändå inte kan respektera. Någon har tagit dem från ett Hall of Fame och ställt dem i en layup. 'Här har du ett tåg!' Som en jöns som bara fått följa med. Det är kefft."

"Att sen inte ha en egen stil utan bygga sina målningar på andras gör det hela ännu värre. De förstår inte vad de har har gjort. För mig hänger det ihop, att ha koll på vad man gör och göra en bra piece på samma gång. Folk som målar mycket men inte bryr sig om hur det ser ut, dem respekterar jag inte heller. Har man ingen stil så spelar det ingen roll hur mycket man har målat."

Du menar att det är en kombination mellan koll och stil som gäller?

"Man ska ha koll på vad man gör, och ändå få till det. Att det blir snyggt. Bajtning förstör tycker jag."

Är det inte många som bajtar?

"Jo, det är många som bajtar. Men att göra om vissa grejer till sitt eget, till något nytt, det är något annat. Att ta en hel piece och göra den med sina egna bokstäver. Så att den ser likadan ut. Det är bajtning och det är riktigt kefft."

Dina och Uzis målningar är ganska lika.

"Ja, vi tar ju av varandra, men det går inte att säga vem som tar av vem. Vi har gillat exakt samma saker. Det är inte speciellt medvetet. Målningarna närmar sig varandra, det är inte bajting. Dessutom är vi med i samma crew. Och det är mer tillåtet att bajta från sitt eget crew tycker jag."

Que säger att han inte har några klara influenser, utan målar det som kommer till honom, det han har i huvudet.

"Jag kanske hämtar en del från annan graffiti, men jag tittar knappt i graffititidningar. Jag skissar egentligen inte så mycket heller. Jag har säkert gjort fler panels än skisser. En throwup kom jag på när jag borstade tänderna. Det kan komma idéer lite när som helst. Jag skulle nog få fler ideér om jag tittade mer på annan graffiti och skissade. Men jag gillar inte att skissa, det är inte speciellt roligt. Samtidigt så bryr jag mig om hur mina målningar ser ut. Det hänger inte ihop riktigt."

Höger: I tunnelbanekulvertarna finns de senaste tjugo årens tags bevarade.
Nästa uppslag: Que gör en snabb backjump på Hässelby station.

from Uzi, I like writing with Other, Leroy or Tier. It works well with them too."

Que says that the differing personalities in the Que/Uzi graffiti machine complement each other. He says neither is dominant, but that it differs each time.

"Uzi used to be the positive one. He was super-positive, and I was the negative one. We met in the middle. I'm a bit negative by nature. It shows in my painting. When we write, Uzi sees what looks good and I see what looks bad. It's works well. We get a lot done."

Style and its origin is always an important matter in the graffiti world. The view on what is okay and what isn't is highly personal, and easily gives rise to arguments. Que says it is important for a writer to control his own writing, both the style and the writing itself.

"There are writers who do good work, but who I still can't respect. It's like someone took them from a Hall of Fame and put them in a lay-up: 'Here's a train!' Like they're some dumbass who's just along for the ride. It's crap."

"It makes it worse if, on top of that, you haven't got your own style but base your pieces on other people's stuff. Then you don't know what you've done. I think that knowing what you're doing and doing a good piece are intertwined. I don't have any respect for people who write a lot but don't care how it looks. It doesn't matter how much you've painted if you haven't got style."

So it's all about a combination of control and style?

"You have to know what you're doing and get it right. It's got to look good. Biting spoils it, I think."

Doesn't a lot of people bite?

"Yeah, they do. There's a difference in taking something and turning it into your own thing, something new. Taking a whole piece and doing it with your own letters, so it looks the same – that's biting, and it's really lousy."

Your's and Uzi's pieces look very similar.

"Yeah, we take from each other, but you can't tell who's taking from whom. We like the same stuff. It's not really conscious. The pieces are close to each other, but that's not biting. Also, we're in the same crew, and I think biting from your own crew is more acceptable."

Que says he has no influences, but paints what comes to him, what is inside his head.

"I may take stuff from other writers, but I hardly ever look in graffiti magazines. I don't really sketch that much, either. I've probably done more panels than sketches. I came up with one throw-up while I was brushing my teeth. Ideas can come to you at pretty much any time. But I don't like sketching; it's not much fun. At the same time, I care about how my pieces look. I can't make that equation."

Despite the repetition that Que uses in his work, he observes that change is important. Developing your style is important. He explains that he is trying to change his pieces more now, to consciously challenge acquired behavior patterns.

"I've started skipping the second outline or the background line to use that time to improve my style. I got stuck in this colour scheme, and to get away from that, I did chrome pieces at times when I'd have done colour pieces otherwise. I had to look beyond those colours."

What is your goal in writing?

"I could basically quit now and feel that I've accomplished more than most. Actually, I have no real goals. I might like to do the New

Right: In the subway tunnels tags from the last twenty years are preserved.
Overleaf: Que makes a fast back jump at Hässelby station.

WUFC

1/4

SVENSKA

Trots de upprepningar som Que använder sig av i sitt måleri så påpekar han att förändring är viktig. Att utveckla sin stil är något som betyder mycket. Han förklarar att han försöker förändra målningarna mer nu, att han medvetet bryter mot de invanda momenten.

"Jag har börjat skippa second outline eller linje på bakgrunden för att använda den tiden till att förbättra stilen. Jag fastnade i det där färgschemat och för att komma bort från det gjorde jag krompieces på tider då jag annars gjort färgpieces. Jag var tvungen att försöka se bortom de där färgerna."

Vad har du för mål med ditt graffitimålande?

"Jag skulle i princip kunna sluta nu och känna att jag gjort mer än de flesta. Egentligen har jag inga mål. Jag skulle kunna tänka mig att måla på New Yorks tunnelbana men samtidigt så är det inte ett måste på något vis. Men en grej som pushar mig att fortsätta är att försöka göra målningar jag är nöjd med. Jag är extremt självkritisk och är väldigt sällan nöjd med mina målningar."

Que säger att han slutar med graffiti den dag han är trött på det.

"Det kanske blir om ett år, kanske om tio. Jag vet inte. Jag håller på så länge det känns roligt. Jag kommer säkert att trappa ner efter ett tag. Jag målar för min egen skull inte för någon annan."

Bygger graffitimålandet inte på ett samspel med andra målare?

"Jo, det gör det, men det är ändå mycket för min egen skull jag målar. Att jag mår bra av det. Det gör mig glad."

Hur är det mellan dig och Uzi, har ni någon inbördes tävlan?

"Nej. Vi har ju gjort det mesta tillsammans så det blir inte mycket

Ovan: Que fyller sitt skissblock.
Höger: Throwups i en övergiven industrilokal.

ENGLISH

York subway, but it's not a must. One thing that keeps me going is to continue to do pieces I'm satisfied with. I'm very self-critical and seldom content with my work."

Que says he will quit graffiti the day he gets tired of it.

"It could be a year from now, or ten. I don't know. I'll keep going as long as it's fun. I'll probably cut down after a while. I write for myself, not anybody else."

Doesn't graffiti depend on the interplay between writers?

"Yes, it does, but it's still mainly for my own sake that I write. To make me feel good. It makes me happy."

Is there any internal competitiveness between you and Uzi?

"No. We do most stuff together anyway, so there's not much competition. I might feel a bit peeved if I've been away and he's done six panels. But it can motivate me, too. The other half has been grinding away, so it's time to change gears."

And if others are writing a lot?

"Yeah, I probably do want to be among the cream a bit. If someone does a wholetrain on a commuter train, it might be time to go and do a one-man wholecar on the subway; that's the feeling I can get. On the other hand, now that the plainclothes guards have gone, you get toys doing backjumps four days a week. I don't need to measure up against that. I don't care."

Like most active graffiti writers in Stockholm, Que has been arrested by the police. Anti-graffiti attitudes and efforts have led to a large amount of sentences. After sentencing, some writers have carried

Above: Que fills his sketch book.
Right: Throw-ups in an abondoned building.

SVENSKA

tävlan. Kanske om jag varit bortrest och Uzi gjort sex panels under tiden. Det kan kännas lite surt. Men det kan också göra mig mer sugen. Andra halvan har axat på, dags att lägga i en högre växel."

Och om det är andra som målar väldigt mycket?

"Ja, lite är det nog så att jag vill vara med på toppen. Om några gör ett wholetrain på pendeln, då kan det vara dags att gå in och göra en one man wholecar på tuben. Den känslan kan jag få. Å andra sidan, nu när civvarna är borta så finns det toys som målar backjumps fyra dagar i veckan. Jag har inget behov av att mäta mig mot dem. Det bryr jag mig inte om."

Precis som de flesta riktigt aktiva graffitimålarna i Stockholm har Que blivit gripen av polisen. De senaste årens attityd och insatser mot graffiti i Stockholm har lett till ett stort antal fällande domar. Vissa målare har efter sina domar fortsatt att måla som om inget hänt. Andra väljer att avsluta sin graffitikarriär, kanske i rädsla för en hårdare dom nästa gång de grips.

Que har klarat sig undan många av problemen. Precis i början av sin graffitikarriär greps han både en och två gånger berusad med en penna i högsta hugg.

Sen dess har det varit förhållandevis lugnt. Och när det väl har hänt något så har det inte påverkat Ques målande.

"Jag har inte torskat på flera år nu. Det är väldigt skönt. Vissa målare slutar måla när de torskar, antingen för gott eller fram till rättegången. Så har jag aldrig gjort. Det kan ta ett och ett halvt år innan det är dags för rättegång så det har inte varit ett alternativ för mig."

"Men det är lite jobbigare när man vet att man har en kommande rättegång, och gör en piece med samma namn som man torskade för. Det finns i bakhuvudet. Nu när de har höjt straffet för graffiti så känns

ENGLISH

on as though nothing had happened, while others, possibly fearing harder judgments if they get caught again, have chosen to end their graffiti careers.

Que has managed to avoid many of these problems. Early on in his career, he was arrested once or twice while drunk and wielding a pen, but since then things have been relatively quiet. When something has happened, it hasn't affected his writing.

"I haven't been caught for years now. That's a relief. Some writers stop when they get caught, either for good or until the trial starts. I never did that. It can take eighteen months for a case to get to court, so that's never been an option."

"But it's tough when you know you have a trial coming up, and you do a piece using the same name you got caught using. It's in the back of your head. Now that they've raised the penalties for graffiti, the possibility of getting into bad trouble doesn't seem that remote. As far as I know, a couple of Stockholm writers have ended up in jail."

Is that something you worry about?

"When I do a panel, I don't think 'If I get caught now they'll send me to the big house'. Even if it's possible, I don't think they'd send you straight to jail without giving you a conditional sentence first. I guess a wholecar might qualify as serious property damage. That could turn out worse. Doing time would be really crap. My mother wouldn't like it; she'd probably get really upset and think it's her fault."

Que says his mother has always known about his graffiti. On occasion, when he was younger, he might return home with the police, having been arrested for property damage.

"She knows what's going on, but doesn't care much about the writing itself. She's more worried about my getting into trouble, getting det inte som en omöjlighet att man råkar illa ut. Det är ett par stycken i Stockholm som har fått fängelse vad jag vet."

Är det något du är orolig för?

"När jag målar en panel går jag inte och tänker 'torskar jag nu så får jag kåken'. Även om det är möjligt, så tror jag inte att de sätter en i fängelse direkt utan att man får villkorligt först. Om jag gör en wholecar antar jag att de kan se det som grov skadegörelse. Då känns det som att det kan bli värre. Att sitta på kåken vore riktigt kefft. Jag tror inte att min mamma skulle gilla det, hon skulle nog ta åt sig och tycka att det är hennes fel."

Que berättar att hans mamma alltid vetat om att han målar graffiti. När han var yngre hände det att han kom hem med polisen, gripen för skadegörelse.

"Hon vet vad som pågår, men hon bryr sig inte speciellt mycket om själva målandet. Hon är mer orolig för att jag ska råka illa ut, att jag ska skada mig eller få höga böter. Mina föräldrar är skilda så jag hängde med farsan på helger och skollov. Han är inte lika chill med mitt graffitimålande så jag berättar inte lika mycket för honom. Morsan brukar mest rycka på axlarna när jag visar henne en bild på vad jag gjort."

Que lägger ner mycket tid på sitt målande. Vare sig han målar ett tunnelbanetåg med Uzi, en station med Dne och Tier eller är ute och bombar med Xeno. Skissblocket han har framför sig är fyllt med tags, throwups och enklare skisser. Han fyller det metodiskt medan han pratar. Han förklarar med lätthet vad han tycker och tänker. Han verkar ha en klar bild av vad han håller på med, vad graffiti är.

"Graffiti för mig är en schysst piece. Det är inte häftigt på det viset att man försöker ragga brudar genom att vara graffitimålare."

Är det en politisk handling?

"Graffiti är inte politiskt. Graffiti är roligt. Sen passar den bättre in på vissa platser än på andra. Det passar bra in på ett elhus i en stadsförort. Ett elhus är fult från början, det blir vackert med en graffitimålning på. Det handlar mer om att kunna försköna något. Ett vattenfall blir inte snyggare av en tag. Det blir snarare fulare."

"Tyvärr är mycket graffiti ful idag så det lyckas ändå inte försköna speciellt mycket. Jag tror att det beror på att folk inte försöker göra något snyggt. Alldeles för många målar för målandets skull. Graffiti har blivit något man ska syssla med när man är femton. Man ska ha en tag. Grejen att måla och göra tags är viktigare än resultatet. Särskilt tags har blivit extremt fula. Sverige måste vara ett av de länder med fulast tags i hela Europa. Det är skandal."

"Det är tråkigt att de som gör bra tags ofta är de som inte gör speciellt många tags. Sen finns det olika kategorier av hur en tag ska se ut. Other gör jävligt schyssta wildstyletags, medan Cokes tags inte alls är lika utstuderade men de är cleana och bombiga. Man ser att han har dragit den på tre sekunder. Det är trettio stycken i en tunnelbanevagn och de ser exakt likadana ut. Såna tags gillar jag också, bombartags. Man skaffar sig en tagstil och upprepar tagen exakt. Det är något jag inte har, en tagstil som jag kan upprepa hela tiden. Jag har inte prioriterat tags tidigare. Nu gör jag mitt bästa för att få till dem. Jag tror att jag anstränger mig mer än de flesta."

Höger: Ett tåg står parkerat i en tunnel.

Nästa uppslag: Två unga killar har fått sina skissblock signerade på en fest för graffitimålaren Arsle.

Sidan 106–111: Ett urval av Ques målningar.

hurt or being fined. My parents are divorced, so I used to hang with my dad on weekends and vacation time. He's not as cool about my writing so I don't tell him as much. My mother just shrugs when I show her a picture of what I've done."

Que invests much time in writing, whether he is painting a subway car with Uzi, a station with Dne and Tier or bombing with Xeno. The sketch pad in front of him is replete tags, throw-ups and simple sketches, and he fills it methodically while he talks. He easily expresses his opinions and thoughts, and seems to have a clear image of what he is doing – what graffiti is.

"To me, graffiti is a cool piece. Graffiti is fun. And it fits in better in some places than others. It fits on a power relay in the suburbs. A power relay is ugly to start with, but graffiti makes it pretty. It's all about beautifying things. A waterfall doesn't get improved by a tag. It gets ugly."

"Unfortunately, a lot of graffiti nowadays is ugly, so it doesn't make much of an improvement. I don't think people are trying to do attractive things. Far too many people write for the sake of writing. Graffiti has become this thing you have to do when you're fifteen; you've got to have a tag. The act of writing and tagging becomes more important than the result. Tags especially are very ugly now. Sweden must have the ugliest tags in Europe. It's a disgrace."

"It's a pity that people who do good tags don't do very many of them. Then there are subcategories of tags: Other does great wildstyle tags, while Coke's tags aren't as studied but are clean and bombed: you can see that he did one in three seconds. You can have thirty of them in a subway car and they will all look exactly the same. I like bomber tags too. You get a tag style and repeat the tag exactly. That's something I don't have. I haven't prioritized tags until now. I'm doing my best to get them right. I'm probably putting more work into them than most."

Right: A train parked in a tunnel.

Next spread: Two young boys showing their sketch pads with a signed throw-up by Que at a party for the writer Arsle.

Page 106–111: A selection of Que's pieces.

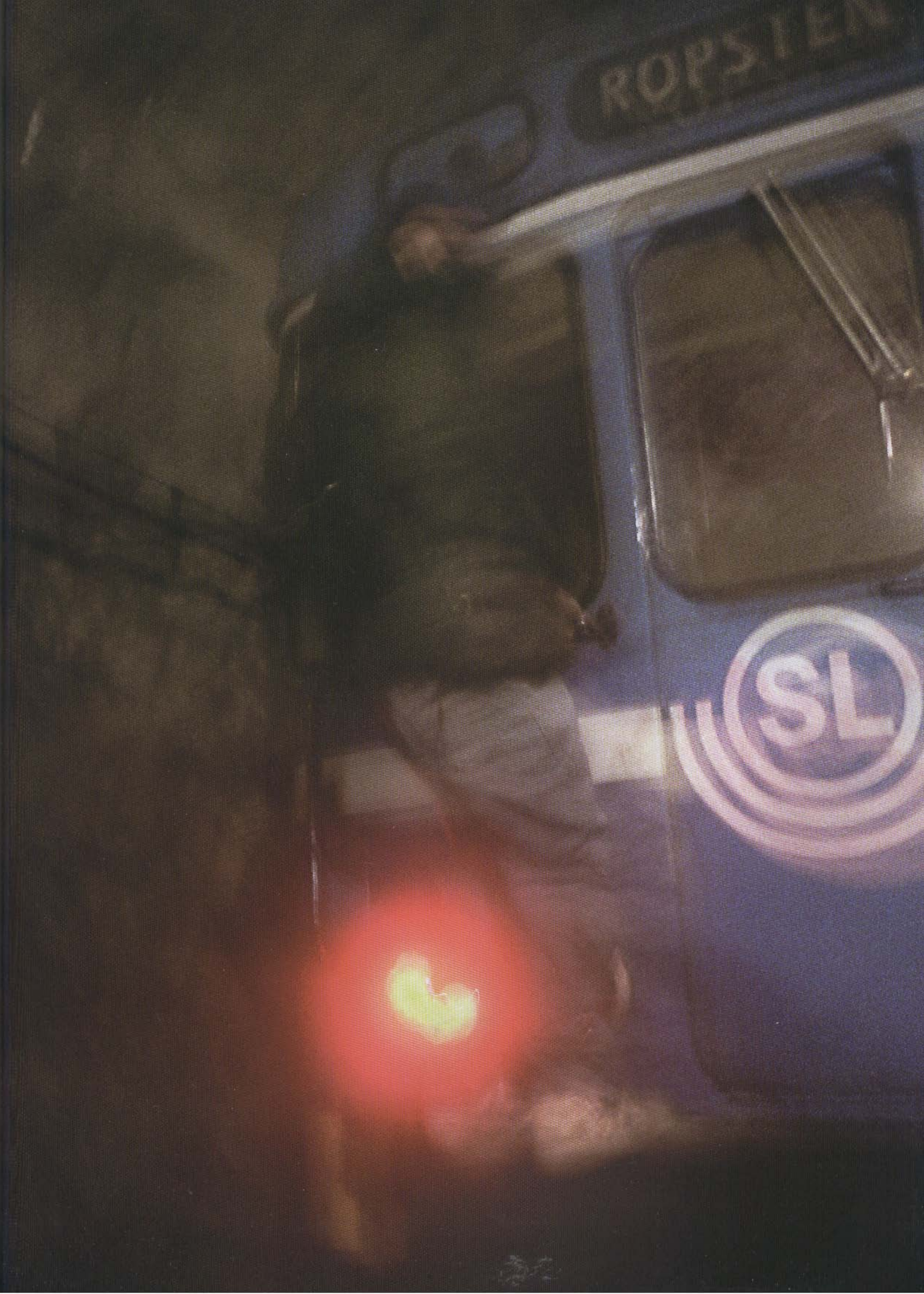
ROPSTEN
SL

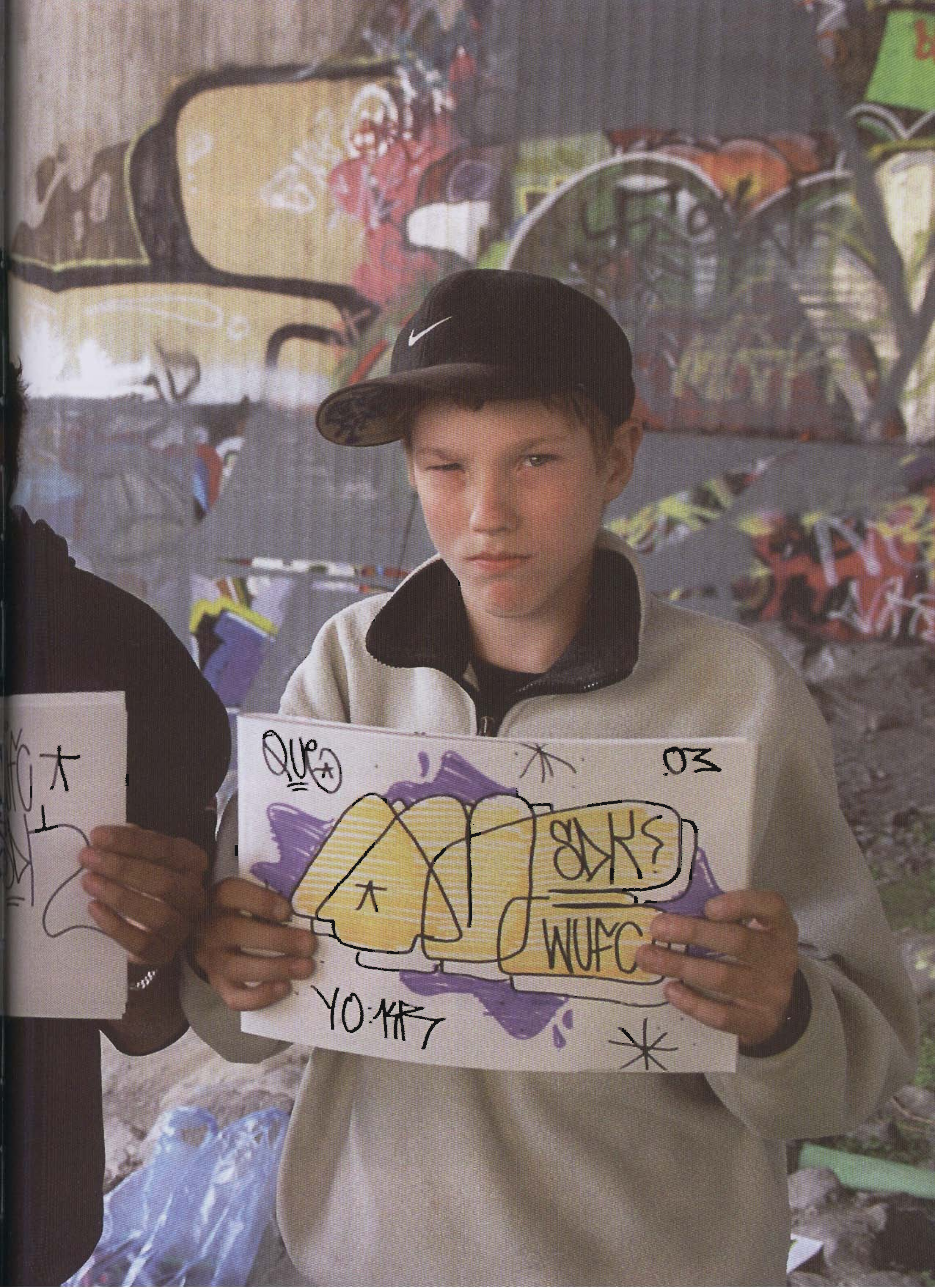
QUE
03
SDKS
WUFC

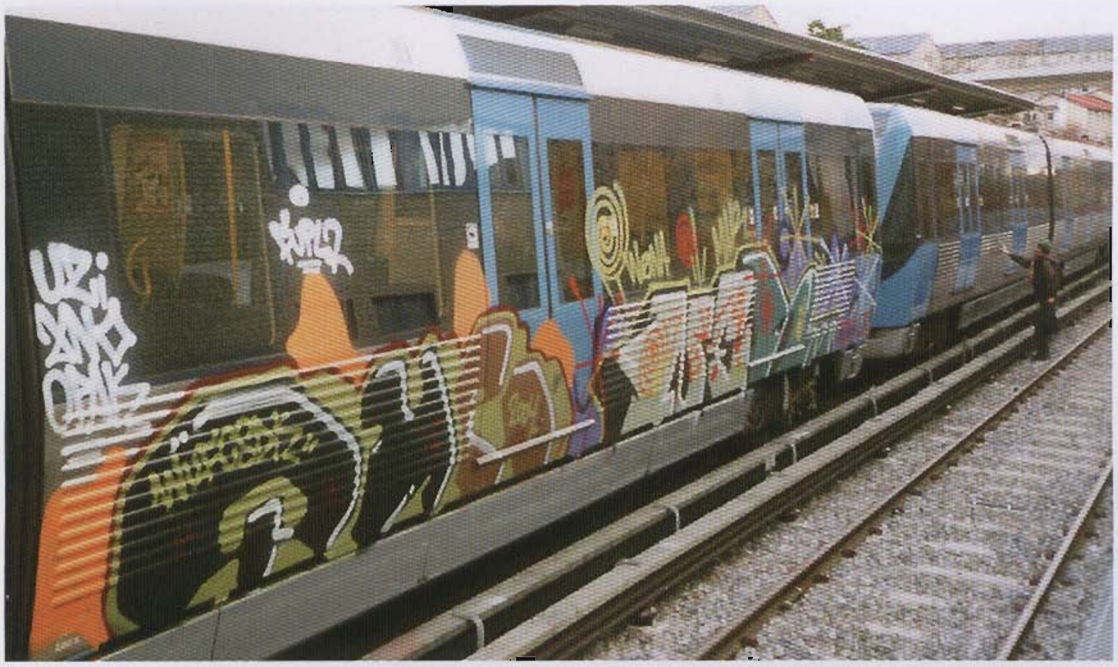

WUFC

WUFCSDK
QUE

Line EM UP!!
VIEW

GHW. 2003

WUFCSDK
QUE

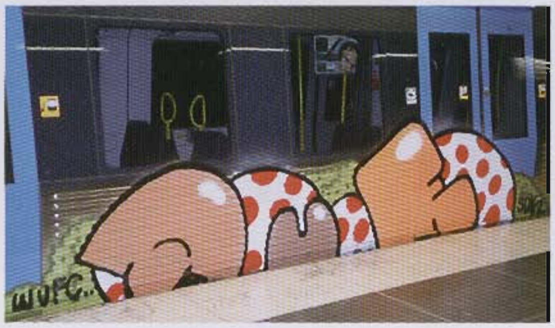
WUFC.

2003

2001
RILO.
SDK

RADMANSGATAN

WUFC.NER.FY

WUFC·NER·FY·DIA·KC.

WUFC
SDK
WUFCSDK
QUE 2002

WUFCSDK
2002
QUE

WUFCSDK

WUFCSDK

WUFC
WU
FC

QUE

WUFCSDK
2002

WUFCSDK

WUFCSDK
QUE

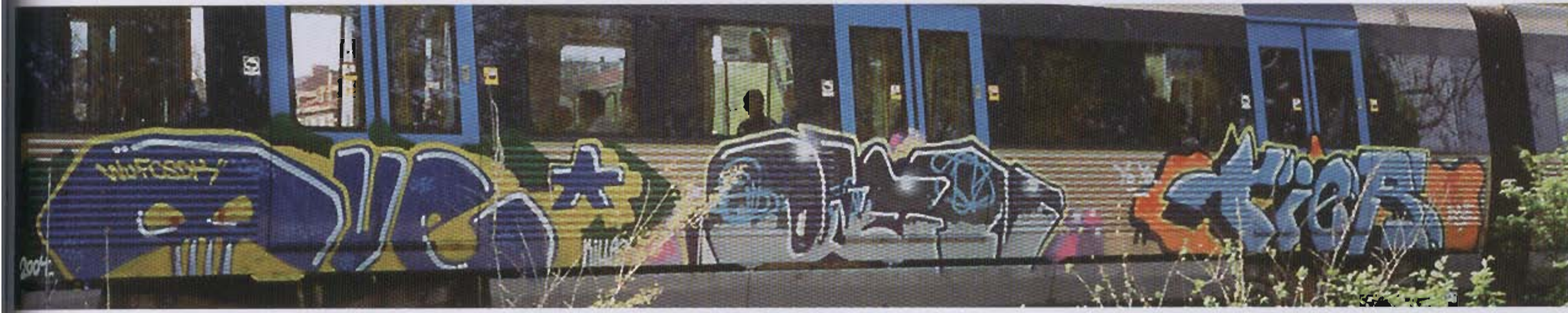
2004

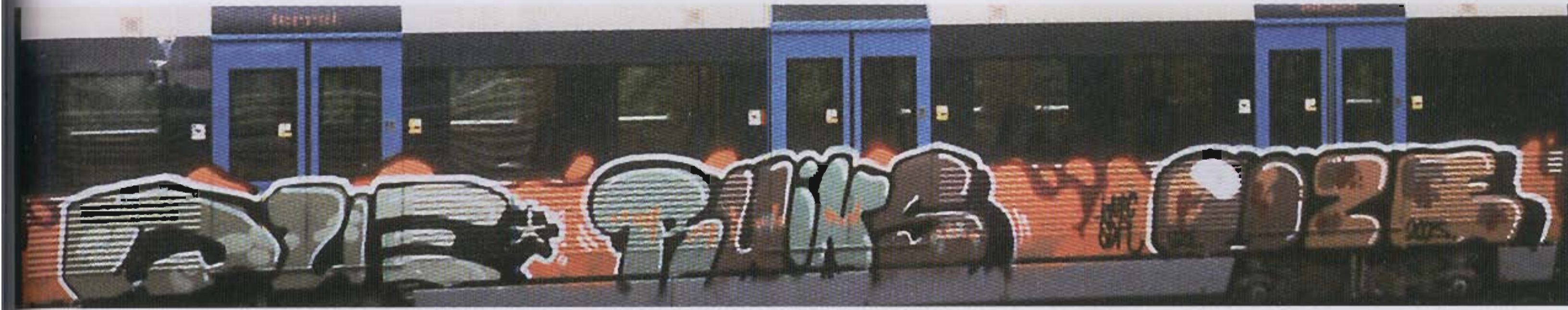

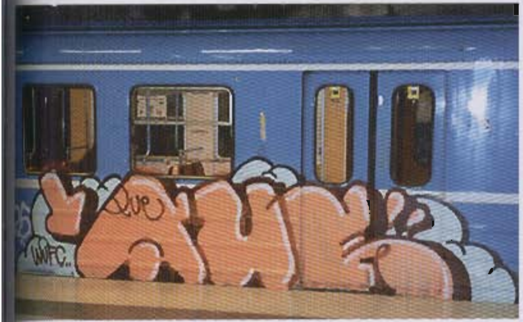
WUFC

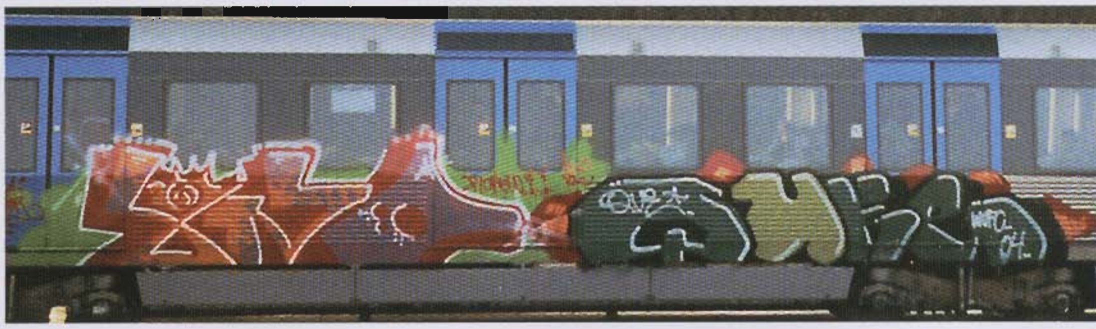
WUFC

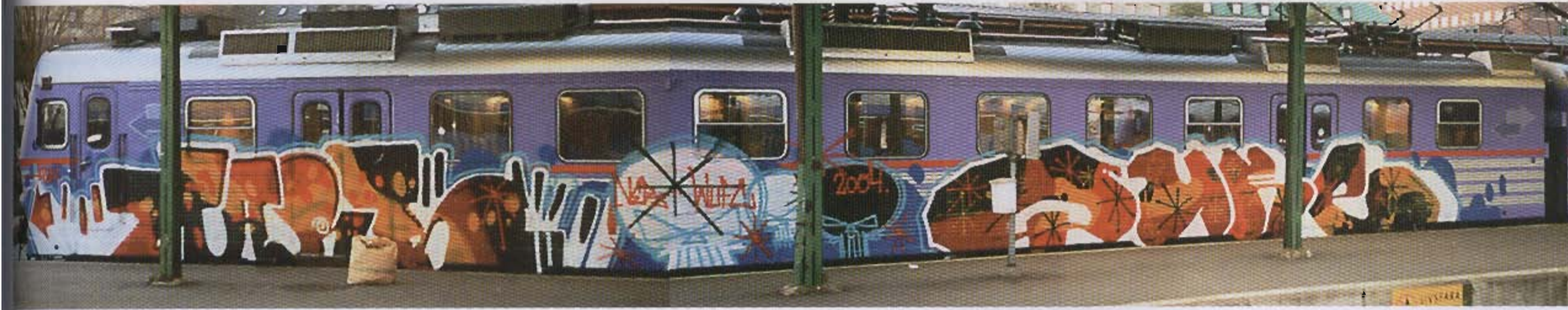
WUFC
2004

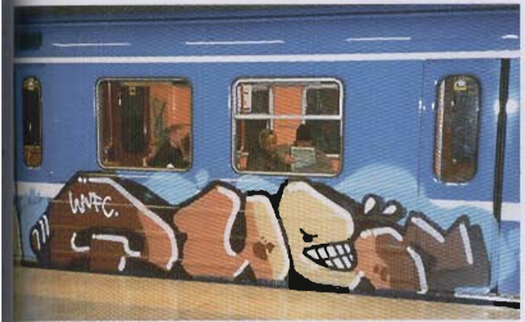
WUFC.

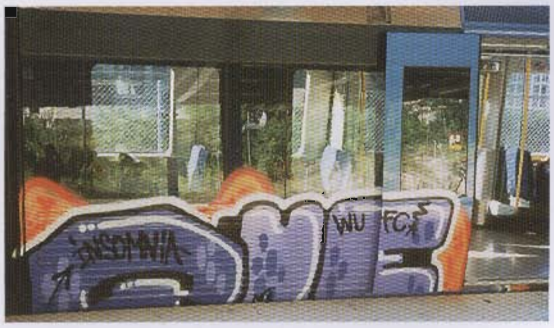
INSOMNIA
WU FC

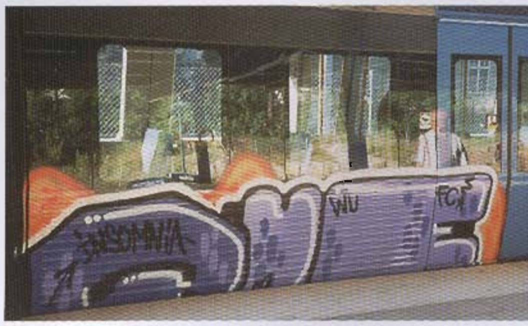
INSOMNIA
WU FC

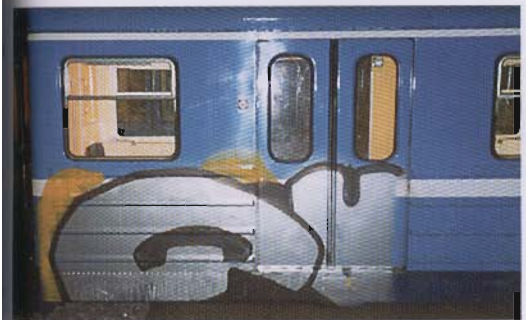

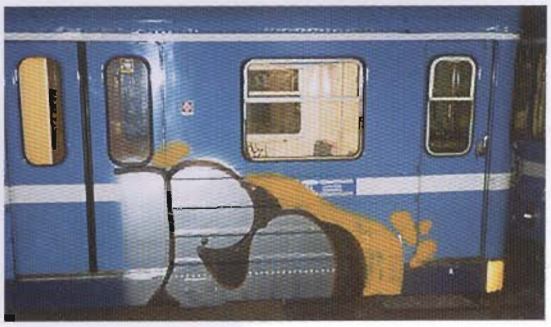

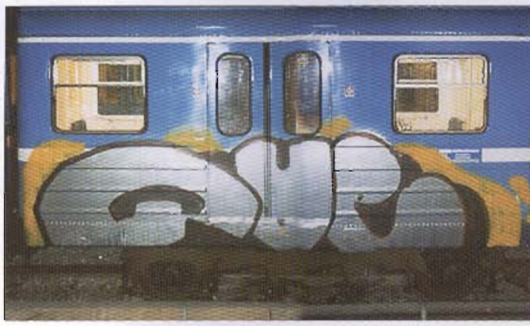

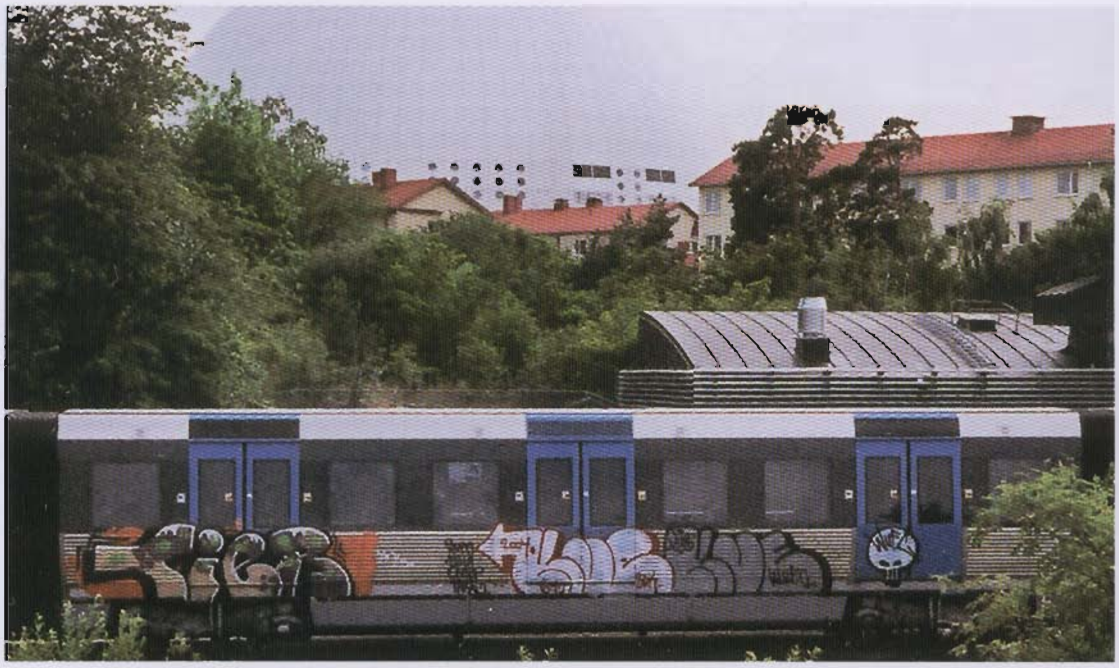

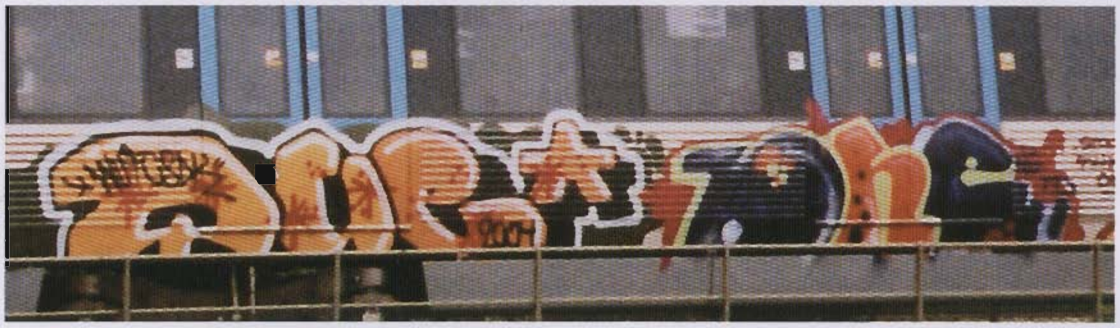

2004

Högdalen

2004

WUFC

GRAFFITI PÅ DUK

GRAFFITI ON CANVAS

SVENSKA

Que: Jag gillar inte graffititavlor. Men jag vill göra tavlor som bokstavligt talat placerar tågpiecen på duk. Den första gjorde jag i början av 2002. Jag tejpar upp en duk på tåget, målar, fotar, tar ner duken och fotar igen. Sen kommer det krångligaste, att få med sig duken utan att förstöra den. Därför kan jag inte göra det var som helst. Hemma spänner jag duken på en ram. Men duken betyder inte så mycket utan bilderna. Den säger inte så mycket. Bilderna behövs för att sätta den i sitt sammanhang. Tågmålningen är ju borta en timme efter att man har gjort den. Det vore kanske mer på riktigt att rycka bort en del av tåget. Men ändå, nu har jag en bit av panelen kvar.

ENGLISH

Que: I don't like graffiti on canvas. But I want to do paintings that literally place the train piece on canvas. The first one was done in the beginning of 2002. I tape up a canvas on the train, do my piece, take a photo, take the canvas down, then take another photo. Then comes the hardest part: getting the canvas back without ruining it. At home I stretch the canvas in a frame. But the canvas doesn't mean much without the photos. It doesn't say much. You need the photos to put it into its context. Of course, the train piece will be gone an hour after I've done it. It would probably be more for real to rip a part of the train off. But still, I keep a part of the panel.

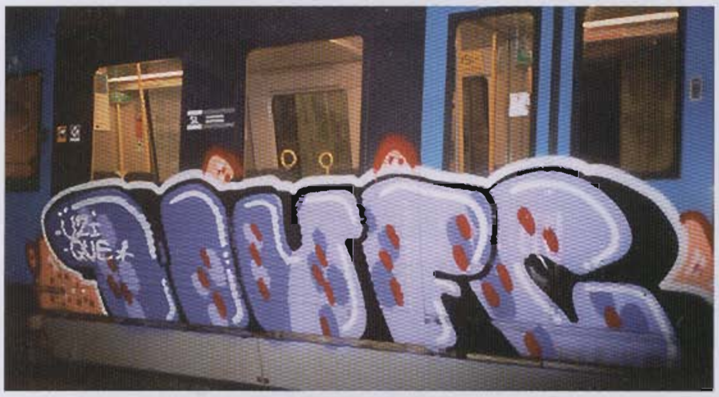
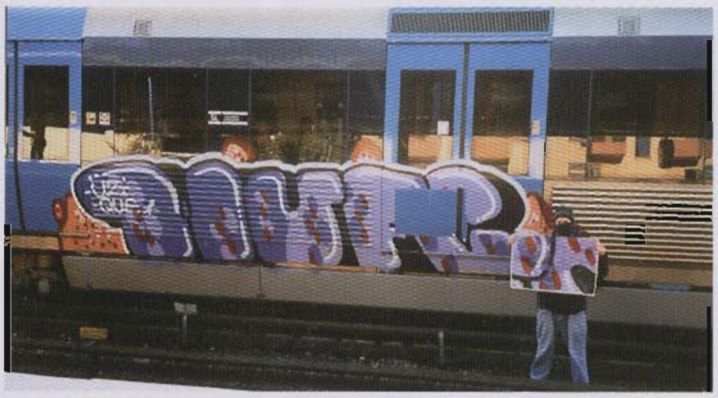
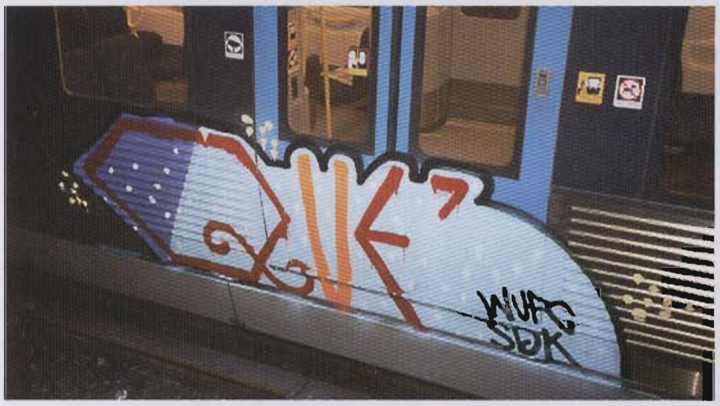

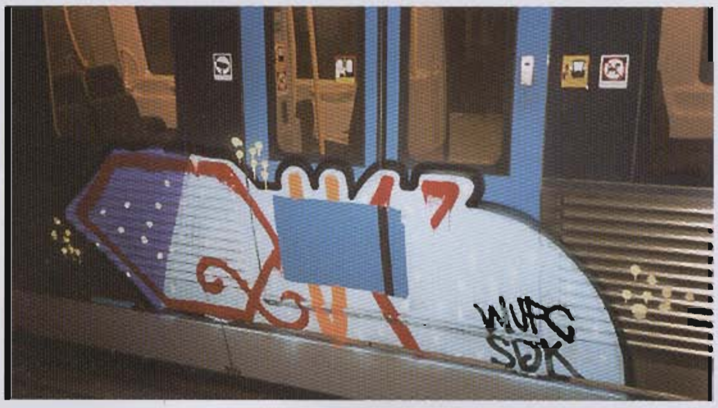

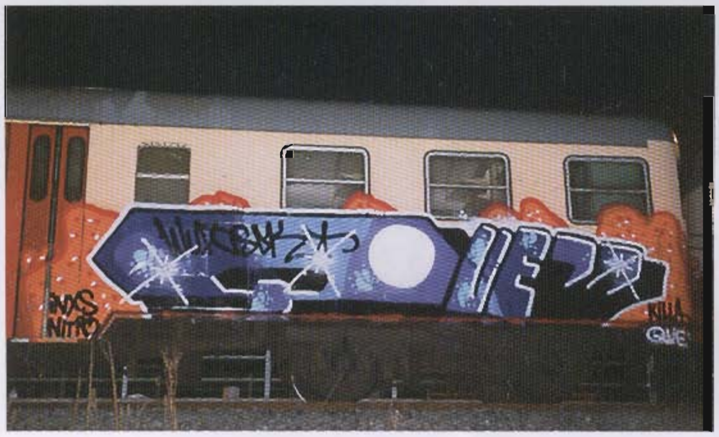
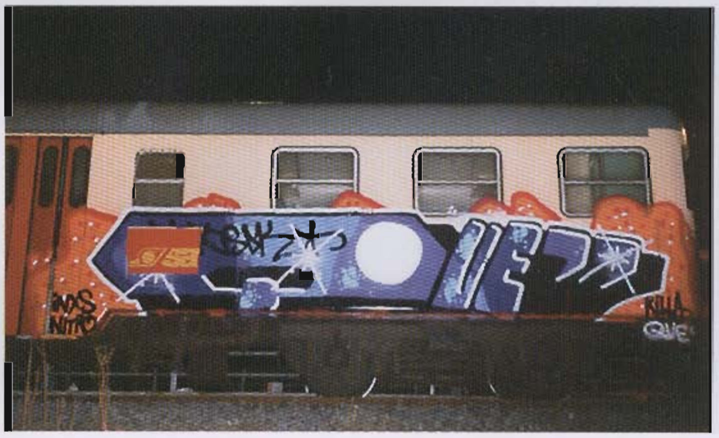

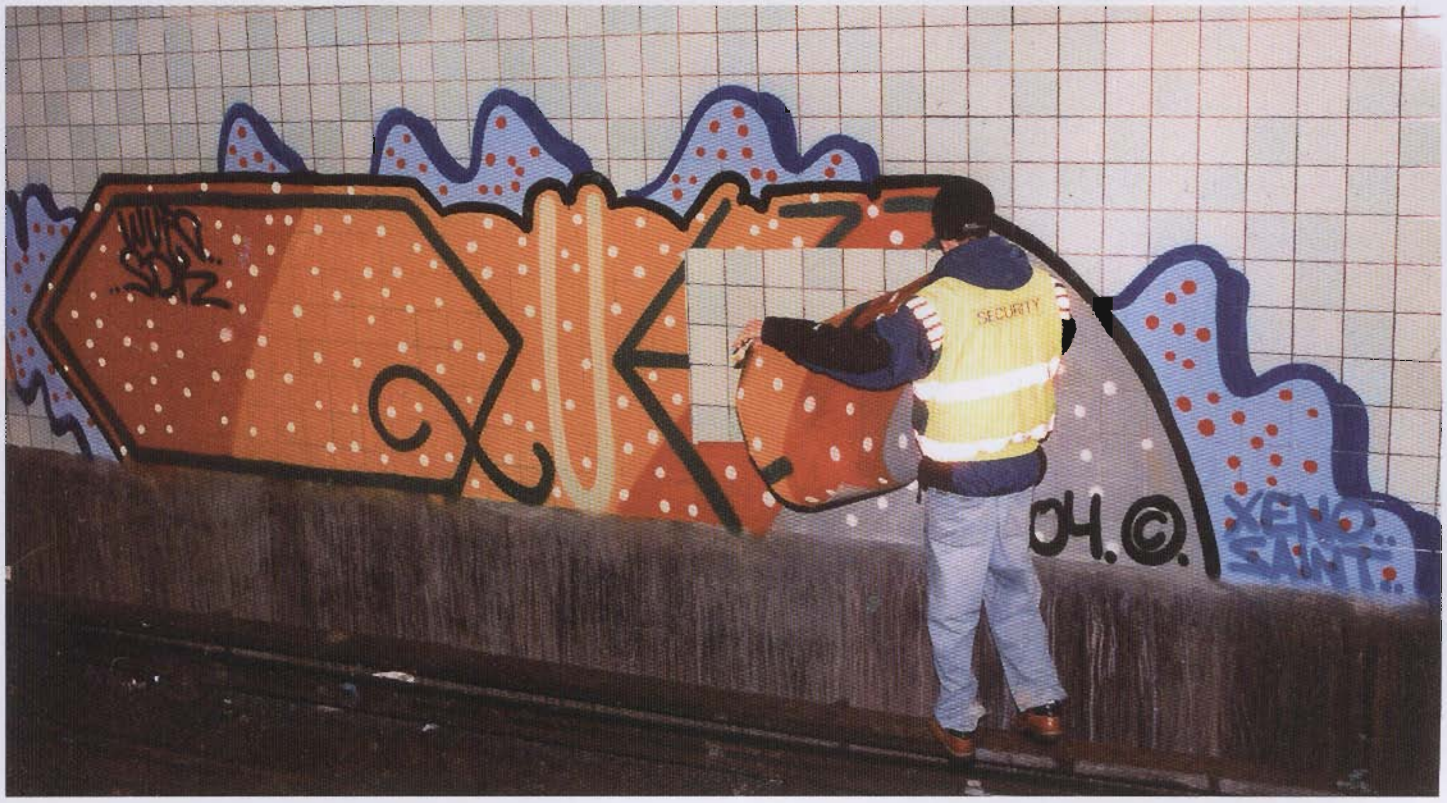
SECURITY
04.©.
XENO SAINT.

SOM FÅNGARNA PÅ FORTET

SVENSKA

En kall vinterkväll samlas Tier, Que och Dne i Tiers lägenhet. Senare på natten tänker de göra en målning på en tunnelbane-station. De har målat några stationer tillsammans under hösten men det här är första gången de planerar att göra en gemensam målning.

"Vi vill göra något som sticker ut från mängden av alla stations-pieces som har kommit upp den senaste tiden. Varför inte bränna istället för att bara göra en okej piece? Jag har inte gjort många stationer tidigare. Det har mest varit fyllegrejer. Det försöker jag undvika numera. Nu är det mer ordning i leden", säger Dne.

Men de har inte riktigt bestämt hur väggen ska se ut än.

"Vi stod i färgaffären och diskuterade strax innan de skulle stänga. Till slut bestämde vi oss för att det skulle vara vintertema och samma färg i bokstäverna", berättar Tier.

Det är strax före jul och Que vill göra en klassisk julmålning med tomtar. Han skissar på ett Q med en tomteluva längst upp. Bredvid bokstäverna målar han en däckad tomte utan luva. Dne tycker att det ska vara en kallare framtidsvision med vapen och rymdvarelser. Han skissar på ett grönt rymdmonster som håller i en laserpistol. Till slut bestämmer de sig för att kompromissa och klämma in båda figurerna i målningen.

Uzi har bestämt sig för att stanna hemma med sin flickvän som är på besök över helgen. Tier och Dne är två av få graffitimålare som Que och Uzi brukar måla med som inte är med i WUFCSDK.

"Jag målar bara med Uzi, Que, Dne och ett par andra. Vi skulle inte ha målat ihop om vi inte vore vänner utanför graffitin också. Om någonting händer vill jag veta att det är folk som inte pratar. Jag går inte och målar ett tåg med någon jag inte tror skulle hålla käften om han blev inlåst några dagar", säger Tier.

Även om de hör till de mest aktiva tågmålarna i Sverige och ofta tar ganska stora risker är de alla väldigt måna om säkerheten.

"Det handlar inte bara om att måla. Det kan vem som helst göra. Det är bara att hoppa ner och måla", säger Tier. "Springer man bara in har man ju ingen aning om när tåget ska gå, när vakterna brukar komma eller om det finns ett larm i någon tunnel. Jag vill inte göra tre hundra pieces på ett år och sen torska så hårt att jag inte kan måla mer. Jag vill fortsätta att måla. Då måste jag ha koll på situationen. Men det är klart att risken alltid finns. Kommer det en polis och springer som Ben Johnson kan man ju inte värja sig."

"Jag målar ganska mycket med Tier", berättar Dne. "Det har lett till att jag börjat måla mer med Que och Uzi också. De har bra koll och höga krav på säkerhet. Det passar mig. Det har alltid varit min avsikt att hålla det på det sättet. De få gånger jag har sprungit iväg med folk som jag inte haft hundra procent koll på har det ofta slutat med en dålig eftersmak. Men de roliga grejerna är aldrig helt säkra. Det ska alltid finnas en risk att man får lägga benen på ryggen."

Varför är det roligare när det är osäkert?

"Jag vet inte. Jag kan inte påstå att jag är någon adrenalinjunkie, men adrenalinet är säkert en förklaring. Man säger ju ofta att det är ett mission när man ska pieca, och det är just vad det är. Man planerar, kringgår hinder och löser problem."

Vänster: På väg i tunnelbanetunneln.

LIKE INDIANA JONES

ENGLISH

A cold winter night, Tier, Que and Dne meet in Tier's apartment. Later that night they plan to do a piece in a subway station. They have done a few stations together during the fall, but this will be their first collaborative piece.

"We want to do something different from all the station pieces that have popped up lately. Why walk when you can fly? I haven't done many stations before. It's mostly been drunken stuff. I try to avoid that these days. I'm a bit more organized," says Dne.

They haven't quite decided how the wall should look yet.

"We were standing discussing it in the paint shop just before closing time," says Tier. "Finally we decided on a winter theme, with the letters in the same colour."

Christmas is coming, and Que wants to do a classic Christmas painting with Santa Claus and elves. He sketches a Q with a Claus hat on it. Beside the letters, he draws an unconscious Santa Claus without his bonnet. Dne favors a colder vision of the future, with weapons and aliens. He sketches a green alien holding a ray gun. They decide to compromise and put both characters in the piece.

Uzi has decided to stay home with his girlfriend, who is visiting for the weekend. Tier and Dne are two of the few non-WUFC writers Que and Uzi ever paint with.

"I only paint with Uzi, Que, Dne and a couple of others," says Tier. "We wouldn't paint together if we weren't friends outside graffiti too. If something happens, I want to know these people won't talk. I won't go painting a train with someone if I don't think he won't blab after being shut up for a few days."

Even though they are among the most active train painters in Sweden and often take risks, they prioritize security.

"It's not just about writing. Anybody can do that. Just get in there and do it," says Tier. "If you just waltz in, you don't know when the train is leaving, when the guards usually appear or if there is an alarm in one of the tunnels. I don't want to do three hundred pieces in a year and then get caught so I can't write any more. I need to have a check on the situation. Of course, there's always a risk. If a cop comes running like Ben Johnson, there's nothing you can do."

"I paint with Tier quite a lot," says Dne. "As a result, I've started writing more with Que and Uzi too. They know the score and put high demands on security. That suits me. I always meant to keep it that way. The few times I've had to run with people I wasn't one hundred percent sure about, it left me with a bad taste in my mouth. But the fun stuff never is completely safe. There's always a risk you might have to hightail it."

Why is it more fun when it is unsafe?

"I don't know. I can't say I'm an adrenalin junkie, but adrenalin probably plays a part. You often call it a mission when you're going to do a piece, and it is. You make plans, circumnavigate obstacles and solve problems."

When the sketches are ready, Tier puts on a new Swedish graffiti movie that features all three writers. They admire each others' contributions and make apologies for their own mistakes. Shortly after

Left: Walking in the subway tunnel.

När skisserna är klara sätter Tier på en ny svensk graffitifilm som alla tre är med i. De berömmer varandras insatser och ursäktar sina egna misstag. Strax efter klockan tre på natten stänger de av videon och packar ner sina sprejburkar och Maglitefickl ampor. Sen promenerar de till tunnelbanestationen som ligger ett par minuter från Tiers lägenhet. Halv fyra sitter de på ett nattåg fullt av berusade ungdomar som har varit ute och festat. När de kliver av vid Hötorget går de ut ur stationen. För att undvika uppmärksamhet tar de en liten promenad medan väktarna låser för natten.

Efter någon halvtimme har Securitasbilen åkt vidare. Dne, Que och Tier beger sig mot stationens södra ingång som ligger ganska skyddad från insyn. De kollar att ingen iakttar dem innan Tier låser upp gallret mot ingången. Det brummar lågt när gallret långsamt hissas upp. Så fort det blir en tillräckligt stor lucka mellan gallret och marken kryper Que in och går ner för trappan till spärrarna. Tier vrider om nyckeln igen och gallret hissas ner. Han skyndar sig att följa efter Dne och hinner under gallret i sista sekunden.

”Precis som fångarna på fortet”, säger han och skrattar tyst.

När gallret är nere går de bort till spärrarna. Que har gått i förväg och kollat att ingen är kvar i biljettluckan. Han låser upp en glasdörr. Innanför dörren finns en trappa som leder till en järndörr. Tier kommer först ner för trappan. Han krånglar lite med låset innan dörren öppnar sig. På andra sidan ligger tågrälsen. Dne och Tier smyger fram och kollar att ingen är kvar på perrongen.

Stationen är spöklikt öde. Det är dödstyst i det jättelika bergrummet men upplyst, precis som på dagen. De klättrar upp på perrongen och låser alla glasdörrar till stationen för att vara säkra på att ingen ska kunna ta sig in utan att det hörs. Klockan har blivit halv fem när Dne börjar skissa upp sitt gröna rymdmonster. Några veckor tidigare blev de jagade in i tunneln av vakter som kom för att låsa upp stationen. Men helgen efter gick Que och Uzi hit för att måla igen. När de lämnade stationen tjugo över fem hade fortfarande inga vakter kommit. Den här gången räknar de med att vara färdiga senast tio över fem.

När Tier har fyllt sina bokstäver börjar han måla hus i bakgrunden medan Que och Dne gör figurer på sidorna. Stationen fylls snart av den stickande sprejfärgslukten. En fläkt inne i tunneln drar igång med jämna mellanrum och bryter tystnaden. Då och då stannar de upp och ser sig omkring. Sen fortsätter de koncentrerat. När de har gjort färdigt sina konturer målar Tier små vita snödrivor på bokstäverna. Dne gör en pratbubbla bredvid det gröna monstret och skriver *Winter wars.* Sen målar han små röda fält och vita snöflingor över målningen. De lägger till en extra linje runt bokstäverna i ljusblått innan de packar ihop sprejburkarna. De är klara precis tio över fem.

När de kommer ut slår vinterkylan emot dem. Gatorna är lika ödsliga och tomma som stationen de just kom från. Spänningen släpper. De tar varandra i hand och diskuterar resultatet. Alla tre är ganska nöjda även om Que tycker att hans målning blev för liten. Vid Sergels torg viker Dne av mot Centralen. Pendeltågen har börjat gå och han ska ta tåget hem. Que och Tier promenerar hemåt.

Halv sex står ett par Securitasbilar parkerade på Hötorget. Väktarna har kommit för att låsa upp stationen.

”Det var ett bra mission. Bra känsla, bra försiktighetsåtgärder och bra folk som var med. Vi fick tränga ihop oss lite för mycket. Jag är van att göra mina pieces i en viss storlek så det kändes lite obekvämt.

Ovan höger: Förlaga till målning.
Nedan höger: Även på natten är tunnelbanestationen alldeles upplyst.
Nästa uppslag: Dne, Tier och Que skissar upp sina bokstäver.

3.00 AM, they turn off the video and pack their spray cans and Maglite torches. Then they walk to the subway station a few minutes away from Tier's apartment. At 3.30, they are on a night train full of drunken youths who have been out partying. They get off at Hötorget and exit the station. To avoid drawing attention to themselves, they go for a short walk while the guards lock up for the night.

Half an hour later, the Securitas van has left. Dne, Que and Tier make their way to the station's south exit, which is fairly well hidden from view. They check that no-one is watching, and Tier uses his key to unlock the grill that bars the entrance. A small engine purrs while the grill is raised. As soon as the opening is wide enough, Que squeezes through and goes down the stairs to the turnstiles. Tier turns the key in the lock again, and the grill starts to lower. He hurries to follow Dne and manages to duck underneath just in time.

“Like Indiana Jones,” he says and laughs quietly.

When the gate has shut, they go down to the turnstiles. Que has already checked that no-one is sitting in the ticket booth. He opens a glass door. Behind it is a staircase leading to an iron door. Tier is the first man down the stairs. He jiggles the key in the lock a bit before the door opens. On the other side are the tracks. Dne and Tier sneak up and check that no-one is on the platform.

The station is spookily empty. The huge bedrock space is deathly quiet, but fully lit, just like in the daytime. They climb up to the platform and lock all the glass doors leading to the station to ensure that no-one can get in without making a sound. It is 4.30 when Dne starts sketching up his green alien. A few weeks earlier, they were chased into the tunnel by the guard who came to unlock the station, but the following weekend Que and Uzi went here to paint again. When they left at 5.20, no guards had arrived yet. This time they plan to be finished by 5.10 at the latest.

When Tier has filled his letters in, he starts drawing little houses in the background while Que and Dne draw characters on the sides. The station is soon filled by the stinging smell of spray paint. A fan in the tunnel sporadically interrupts the silence. Now and then they stop and look around, then carry on in concentration. When everyone has finished their outlines, Tier paints small white snow drifts on the letters. Dne adds a speech balloon beside the alien, containing the words *Winter Wars*. Then he paints small red fields and snowflakes over the piece. They add an extra light-blue line around the letters and pack their cans. They finish exactly at 5.10. When they exit, the winter cold hits them. The streets are as empty and desolate as the station they just left. The excitement abates. They shake each others' hands and discuss the result. Everyone seems happy, though Que thinks his piece turned out too small. At Sergelstorg, Dne leaves for the Central station. The commuter trains have started and he is going home. Que and Tier walk homewards.

At 5.30, a couple of Securitas vans are parked at Hötorget. The guards have come to open the station.

“It was a good mission. A good feeling, good precautions and good people. We didn't have enough space. I'm used to doing my pieces a certain size, so it was a bit uncomfortable. But it was good, especially compared with all the other shit in the stations,” says Dne later.

Why do you do graffiti?

“For the creativity and the exploit. You discover new things all the

Above right: The sketch for tonight's piece.
Below right: The subway station is fully lit.
Overleaf: Dne, Tier and Que making their first outlines.

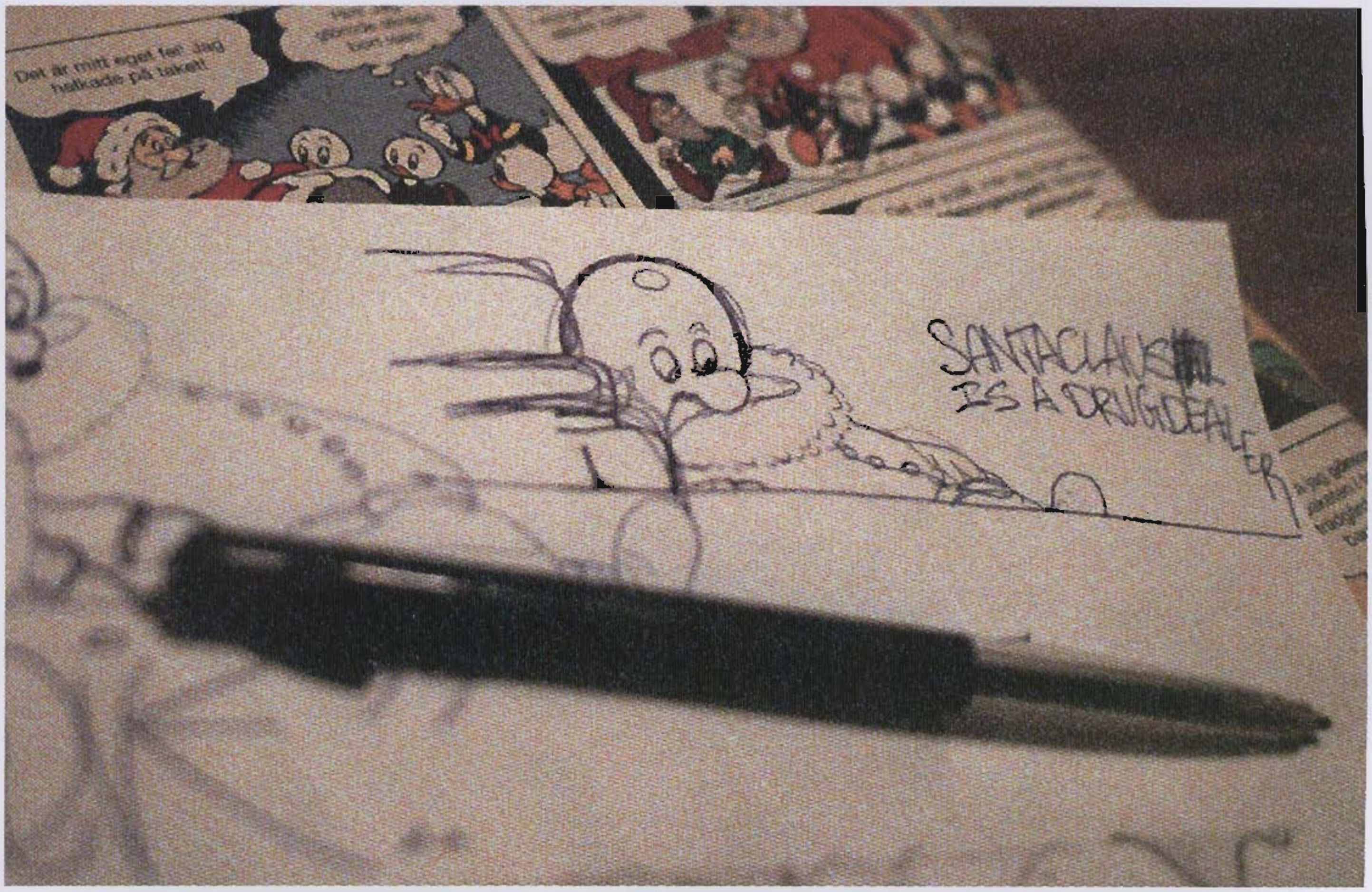
Det är mitt eget fel. Jag halkade på taket!
SANTACLAUS IS A DRUGDEALER

HÖTORGET
SERGELGATAN
TUNNELGATAN
OLOF PALMES GATA
FUNGERAR SOM JULKLAPP I NÖDFALL.

FUNGERAR
HASSELBY

Men det blev bra, speciellt i jämförelse med all annan skit som sitter på stationerna", säger Dne senare.

Varför målar du graffiti?

"För kreativiteten och spänningen. Man upptäcker nya saker hela tiden som det inte riktigt går att sätta fingret på. Det är bara en bra känsla. Jag målar när jag känner för det och ställer inga krav på mig själv att jag ska måla mycket eller få fame. Det enda kravet jag ställer på mig själv är att representera och göra mitt. Jag gillar att utföra aktioner och jag gillar mest att måla på tåg, även om det för tillfället inte blir så mycket av den varan."

Varför tåg?

"Har man stått vid tågen, hört hur de pustar, känt lukten och upplevt allt runt omkring, alla ljud och att man alltid är på helspänn så förstår man. Dessutom gillar jag hela inramningen som en tågvagn ger, och att ha en viss tid som jag ska prestera så mycket jag kan på. Då blir det oftast bäst för min del."

Kan du beskriva känslan?

"Det finns ju olika typer av adrenalin. En typ gör att du känner flyktberedskap och rädsla. Den andra typen, noradrenalin, gör att du är beredd på attack och det är väl snarare den känslan jag får. Men man har som en blandning av de två när man målar. Det är sällan jag känner någon direkt rädsla, men det är klart att man är vaksam och lite nojig hela tiden. Det måste man vara."

Hur ser du på stil?

"Det ska svänga. Så har det varit sen jag började. För mig är det mest värt med enkla bokstäver som gungar och som säger vem det är som har gjort dem. Jag har en förhoppning att det finns en känsla av hiphop i det jag gör. Graffiti har ju slitit sig lite från hiphopen och många kanske inte direkt kopplar ihop dem. Men för mig känns det bra att representera ett av de fyra elementen, för att dra en klyscha."

Är det viktigt för dig att vara med i ett crew?

"Jag är med i TD och NG. Det är två ganska olika crews. NG är, och har alltid varit, ett kompiscrew utan krav på produktivitet. Även om jag är polare med alla som är med i TD så har det varit mer fokuserat på att alla som är med ska vara bra och produktiva writers. Det var inte förrän jag togs med i NG och sedermera TD som jag uppskattade funktionen med ett crew. Innan var jag nog med i crews för att man skulle vara det. Utan att direkt inspireras av någon målare i mina crews så influeras man ju av att ha duktiga crewkamrater. Och både NG och TD sticker ut stilmässigt."

Höger: Strax efter klockan fem på morgonen är målningarna klara.

Nästa uppslag: Det är lätt att glömma detaljer i brådskan och därför är det viktigt att betrakta helheten en sista gång.

Sidan 124–125: Ett urval av stationsmålningar av WUFC.

time that you can't define. It's a good feeling. I paint when I feel like it and don't put any demands on myself to do a lot or get fame. The only demand I place on myself is to represent and do what is mine. I like the exploit, and I especially like doing trains, though there hasn't been much of that lately."

Why trains?

"If you've stood by the trains, heard them hiss, smelled them and experienced them, heard all the sounds and the fact that you are on edge all the time, then you understand. I also like the frame a train car gives my stuff, and to have a limited time in which to do as much as I can. That's often when I do best."

Can you describe the feeling?

"There are different types of adrenalin. One kind makes you want to flee and feel fear. The other kind, noradrenalin, makes you ready to attack, and I guess that's the feeling I get. But when you write, you have a sort of mix of both. I seldom feel fear exactly, but you're watchful and paranoid all the time. You have to be."

How do you see style?

"It's got to swing. I've always felt that way. I prefer simple letters with movement and that say who made them. I hope there is a feeling of hip-hop in what I do. Graffiti has separated a bit from hip-hop and a lot of people might not connect the two, but I like to represent one of the four elements, if you don't mind the cliché."

Is it important for you to be in a crew?

"I'm in TD and NG. They are two rather different crews. NG has always been a buddy crew, and doesn't place many demands on productivity. Even though I'm friends with everybody in TD, it's more focused on everybody being good, productive writers. I didn't appreciate the function of a crew before joining NG and later TD. Before, I was probably in crews because it was the done thing. Without being directly influenced by any one writer in either of my crews, of course you are influenced by having good crew mates. And both NG and TD stick out stylistically."

Right: About 5.10 AM the pieces are finished.

Overleaf: It's easy to forget details in the hurry, to have a last look at the piece is important.

Page 124–125: A selection of pieces on subway stations by WUFC.

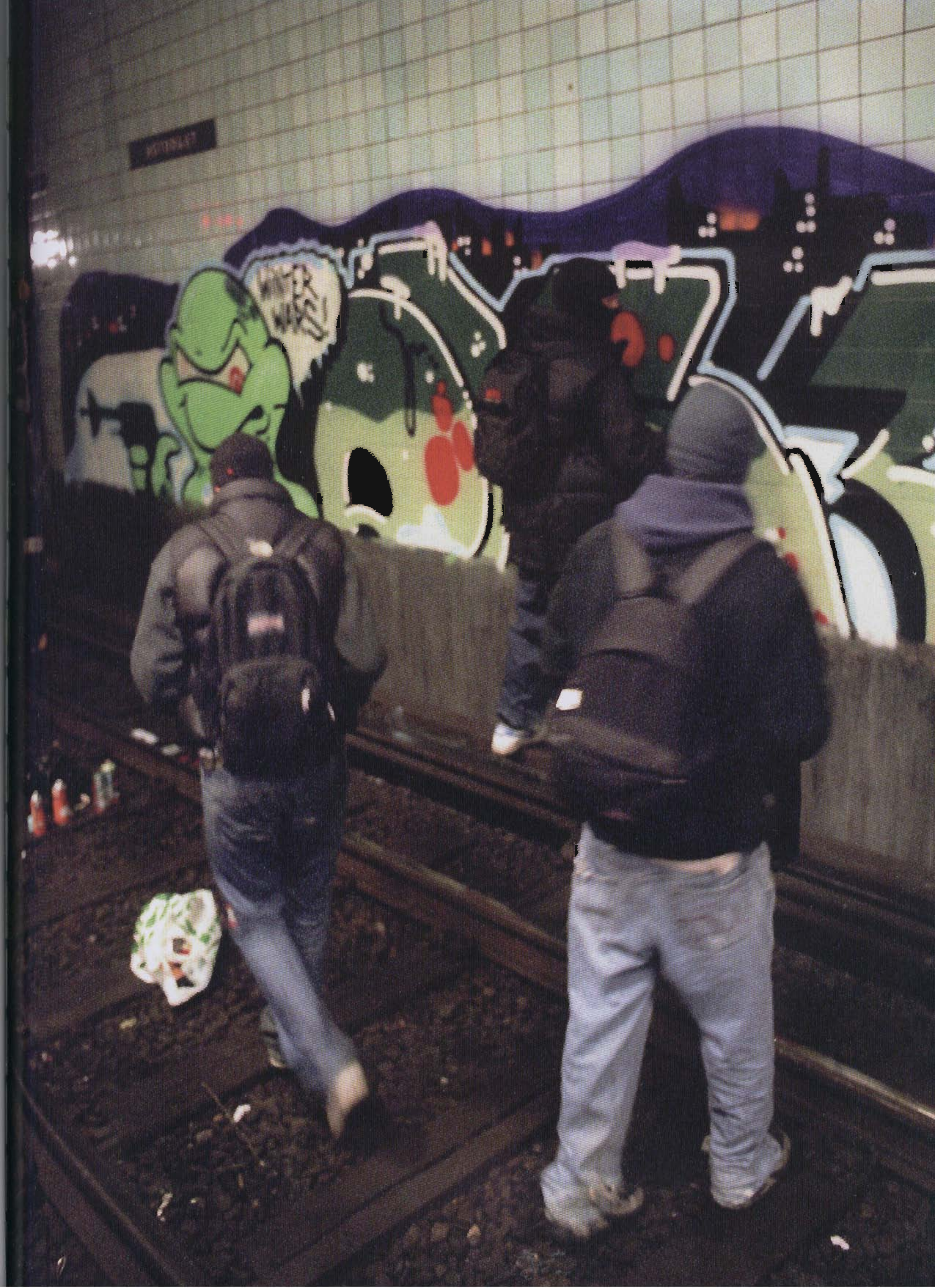
WINTER WARS!

NG

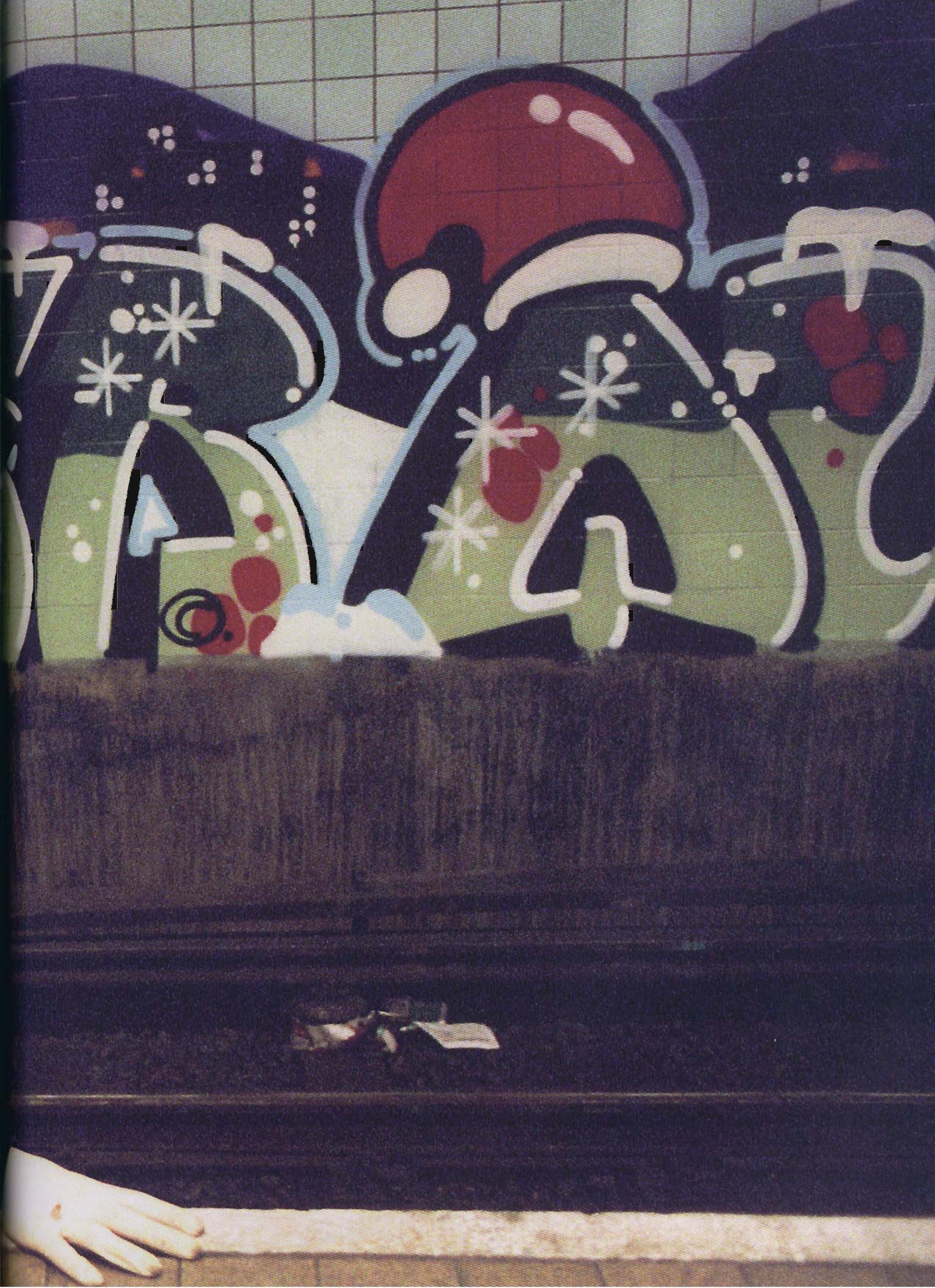

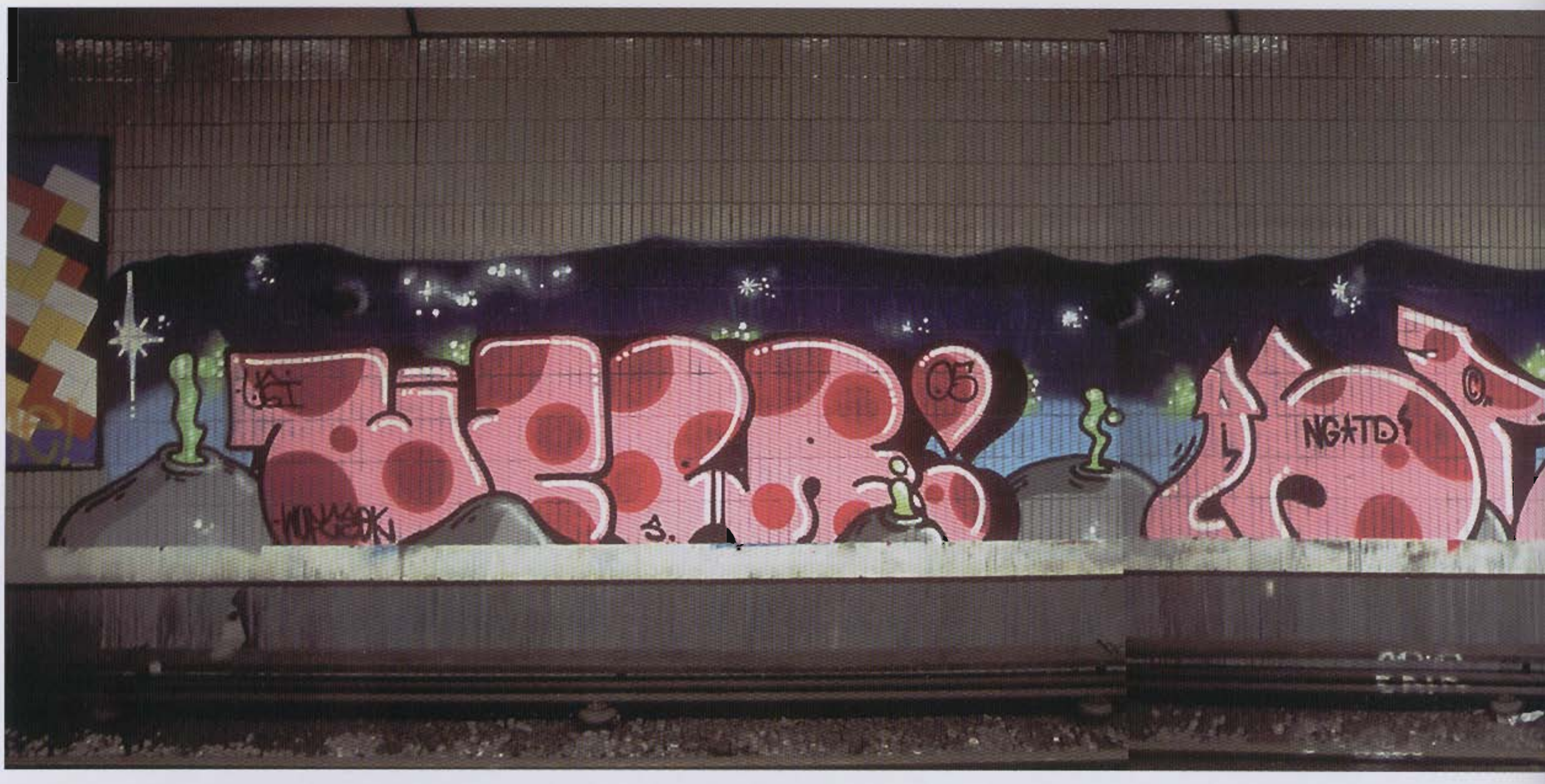
UGI
05
NG*TD

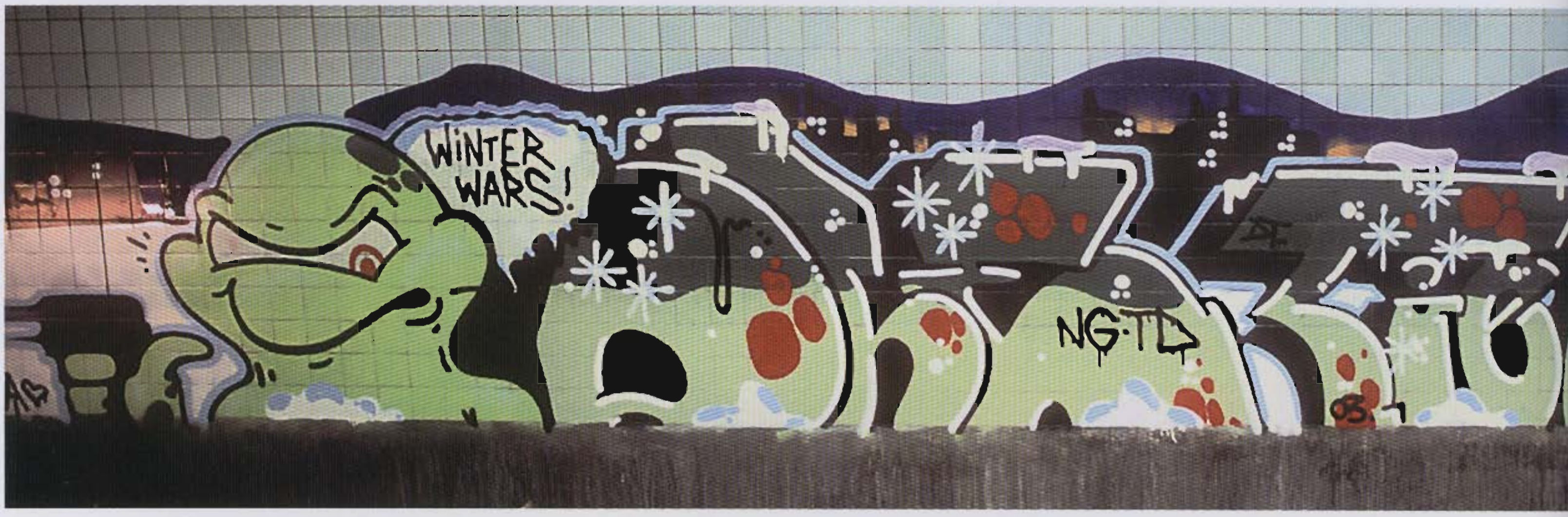
WINTER WARS!
NG·TD
05

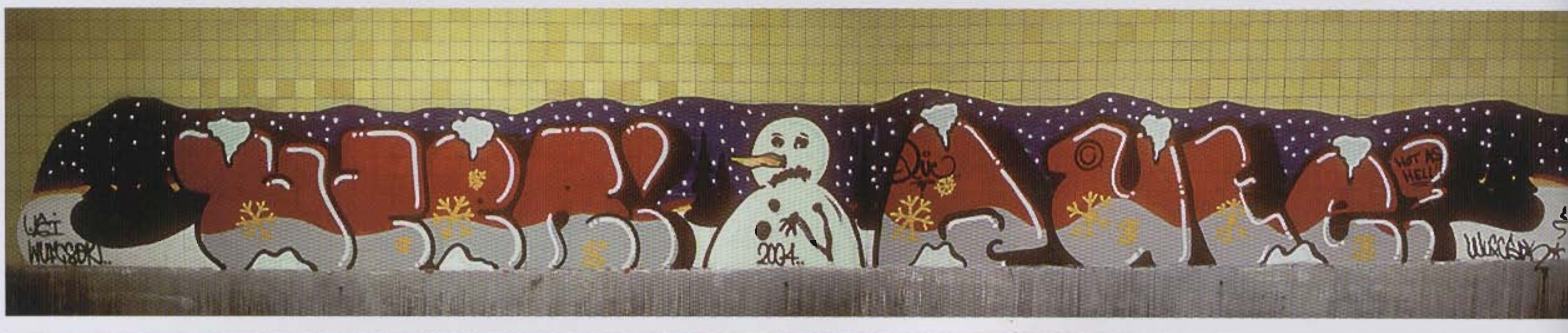
UGI
2004..
HOT AS HELL!

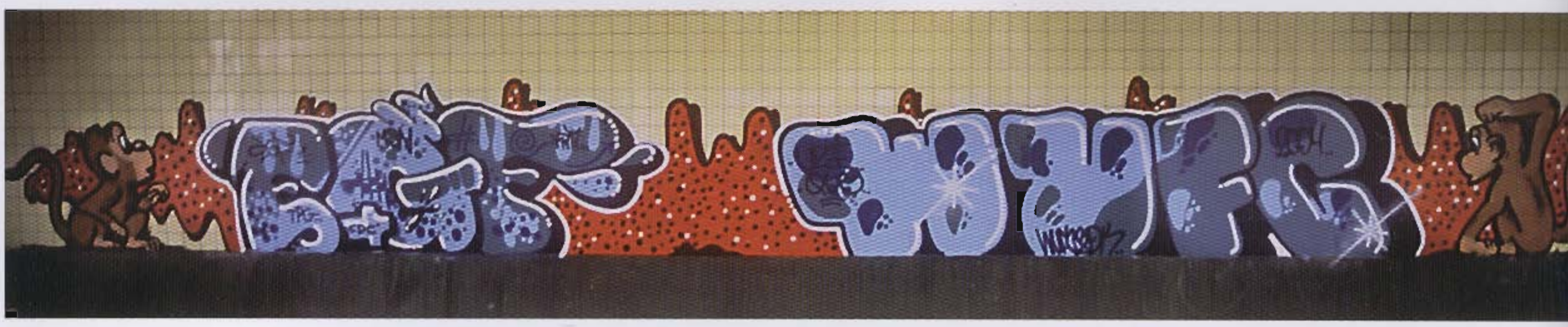

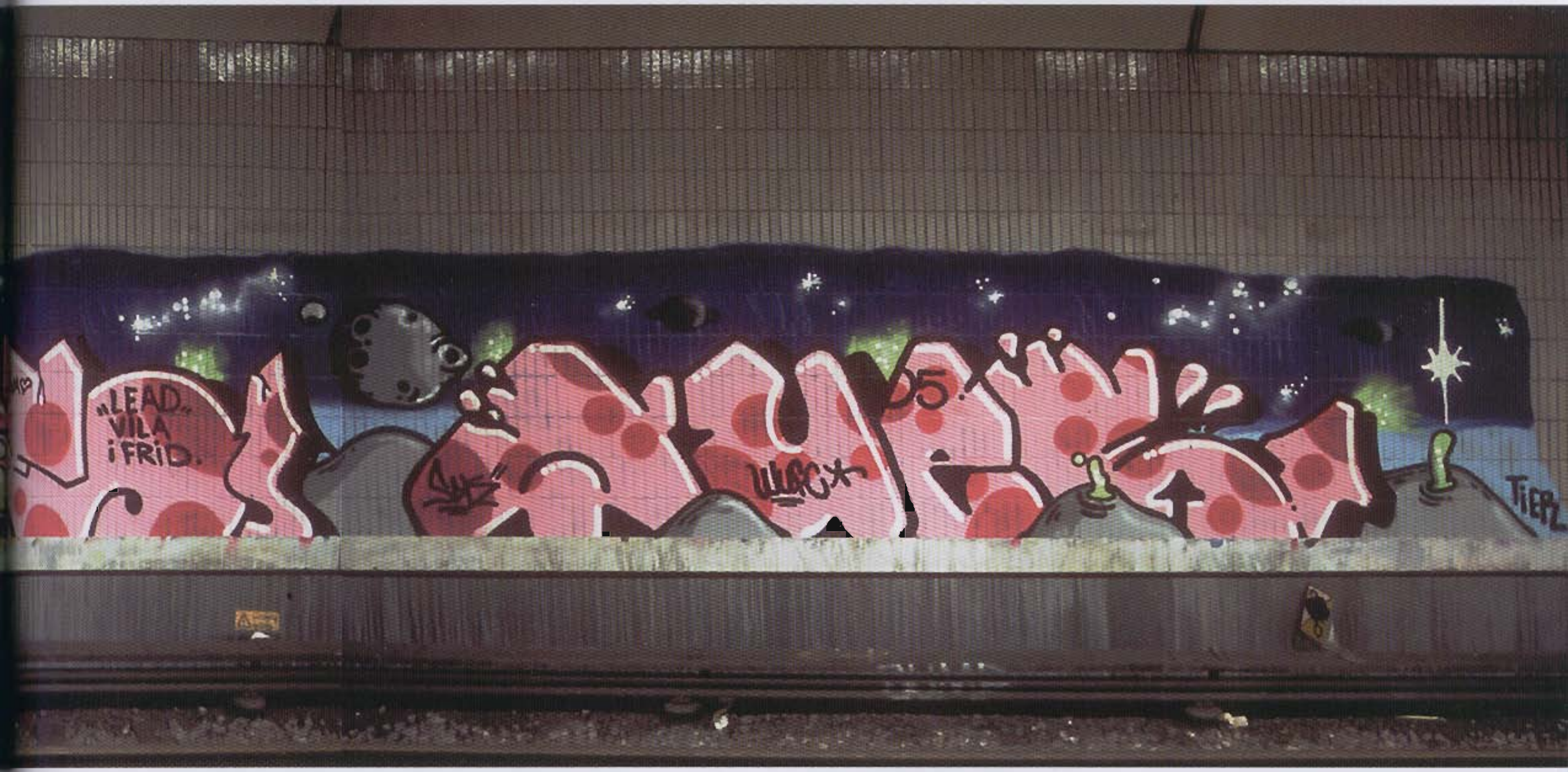
"LEAD"
VILA
i FRID.
05
WUFC
TIERZ

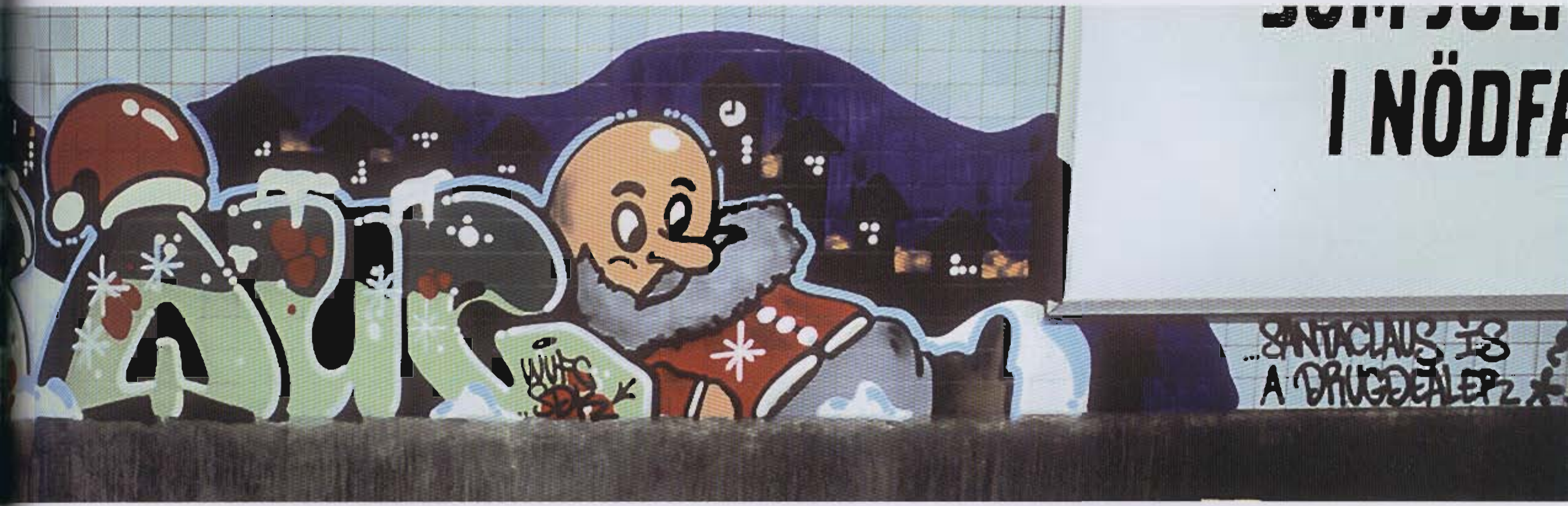
I NÖDFA
WUFC
...SANTACLAUS IS
A DRUGDEALERZ

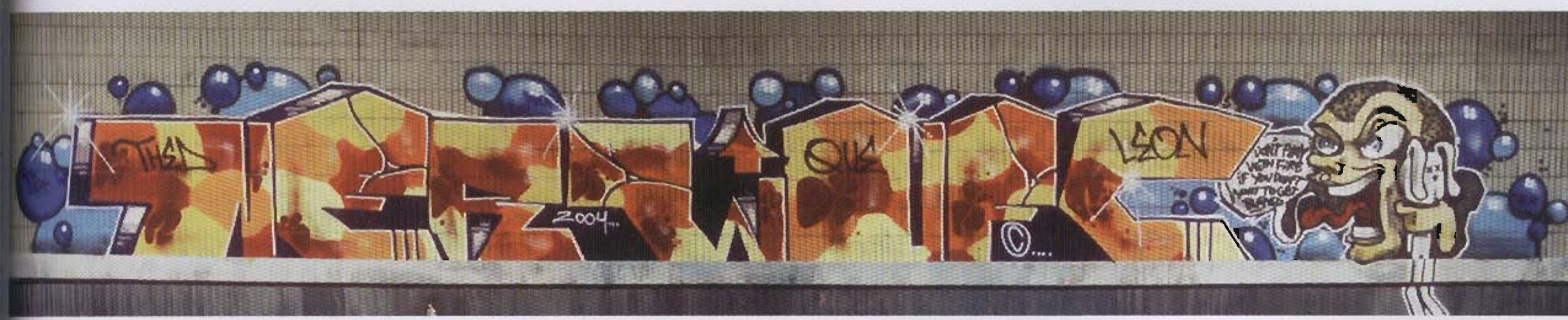
THED
LEON
2004

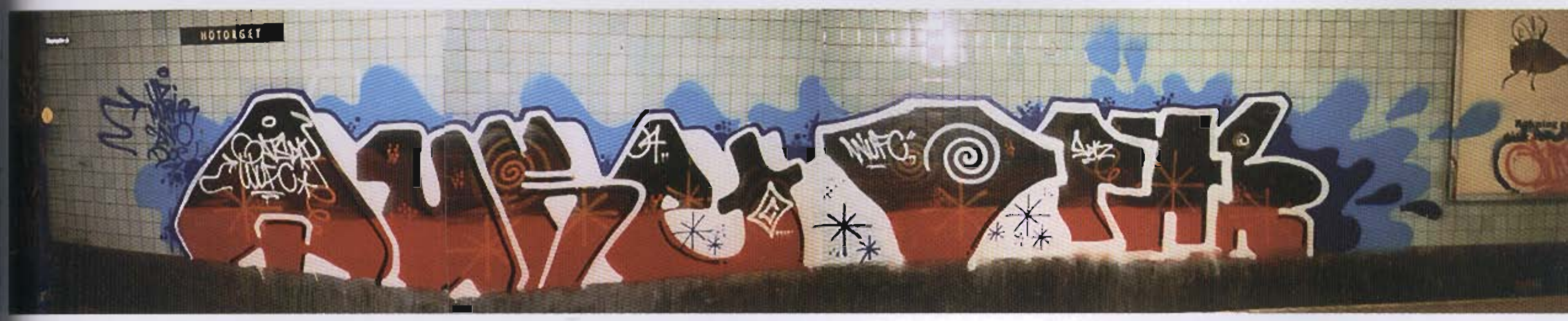
HÖTORGET
WUFC
04
WUFC

GRAFFITI OCH LÄKTARKULTUR GÅR HAND I HAND

GRAFFITI AND TERRACE CULTURE GO HAND-IN-HAND

SVENSKA

"För mig handlar graffiti framförallt om ett intresse för form och estetik. Att försöka överträffa sig själv, gå in i detalj, experimentera och se hur bra man kan göra svängen på ett P."

WUFC är främst kända som ett gäng tågmålare. Men när Pura och Leroy startade WUFC var det inte tunnelbanetåg utan väggar i Nacka som stod i fokus. För Pura gäller det fortfarande. På undanskymda väggar kan han ta sig tid att utveckla sina bokstäver i lugn och ro. Men han säger att han egentligen lägger mycket mer tid på skisser än på sprejmålningar. Inspirationen kommer framförallt från graffitin som gjordes i Stockholm i slutet av åttiotalet. Det var då han fick upp ögonen för graffiti. En eftermiddag när han gick i femman följde han med en tjejkompis hem efter skolan och träffade hennes storebror.

"Han hängde i Kungsträdgården och var nog mest en hangaround till Ziggy, Disey och de andra som målade i Stockholm då. På den tiden var många involverade i graffiti på något sätt. Alla hade en tag och en blackbook även om de inte målade så mycket. Han visade mig några graffitiklistermärken som man fick i danska tuggummipaket. Jag fascinerades av bildspråket som var väldigt dynamiskt. Sen satte jag igång och kopierade klistermärksmålningarna på små post it-lappar."

I samma veva kom den första stora hiphopvågen till Sverige. Pura hoppade på rapptåget precis som alla andra i hans ålder.

"Det var väldigt tilltalande. Jag tog till mig hela grejen med musiken, kläderna och försökte dansa breakdance. I början kunde jag inte få tag i sprejburkar. Men jag gjorde mina egna genom att hälla i vatten och karamellfärg i gamla hårsprejburkar utan drivgas. Det funkade ganska bra att göra tags med dem faktiskt. Men när det regnade rann färgen bort. Jag tror att alla snubbar i min klass gjorde graffitiskisser. Det var till och med en lärare på skolan som gjorde ett graffitiypsnitt som han kopierade upp och delade ut till eleverna eftersom det var en sån otrolig hajp i plugget. Det kunde man använda som en genväg om man inte var bra på bokstäver."

Hiphoptrenden bland kidsen i Nacka varade ett par år. Sen tog intressen som trimmade mopeder och Commodore 64 över. Pura tror att han är den ende av hans mellanstadiekompisar som fortfarande målar graffiti. Men några av hans barndomsvänner höll ut några år efter att den första vågen hade dött ut. I början av nittiotalet startade Pura crewet TCS tillsammans med dem. De riktade in sig på väggar längs Saltsjöbanans tåglinje och det var här någonstans som han träffade Uzi.

"Jag kände till Pura innan jag träffade honom", minns Uzi. "Han målade så mycket att det inte gick att undvika hans namn. Jag gillade hans stil och han låg nog långt före mig i sin graffitiutveckling. När vi väl träffades började vi måla ihop. Vi träffades under ett par timmar på bestämda platser. När vi målat klart skildes vi åt. Han hade ganska strikta föräldrar, precis som jag, och vi var alltid tvungna att vara försiktiga för det hände att hans morsa förföljde honom."

Pura säger själv att han alltid har känt en hatkärlek till graffitin. Dels för att han ofta har känt sig beroende av målandet och prioriterat det framför arbeten eller skolan. Dels för att det har lett till konflikter.

"Nacka är en väldigt konservativ kommun och det är lätt hänt att

Left: Pura och en av hans målningar i Nacka.

ENGLISH

"To me, graffiti is mainly about my interest in form and aesthetics. About trying to exceed myself, go into detail, experiment, and see how well I can do the curve on a P."

Nowadays WUFC are mainly known as train writers, but when Pura and Leroy started the crew, they focused on walls in Nacka rather than subway trains. This is still the case for Pura. On out-of-the way walls, he can take the time to develop his letters in peace and quiet. However, he says he spends more time on his sketches than his spray paintings. His inspiration mainly comes from Stockholm graffiti of the late eighties, the period when he opened his eyes to graffiti. One afternoon when he was in fifth grade, he visited a classmate's house and met her elder brother.

"He used to hang around Kungsträdgården, probably mostly as part of the entourage surrounding Ziggy, Disey and the other writers in Stockholm back then. In those days a lot of people were involved in graffiti somehow. Everybody had a tag and a blackbook even if they didn't write much. He showed me some of the graffiti stickers that came in Danish gum packages. I was fascinated by the dynamic imagery. Then I started copying the sticker pieces on little post-it notes."

The first hip-hop wave reached Sweden at the same time. Like everybody else his age, Pura jumped on the rap bandwagon.

"It was very appealing. I got into the whole thing – the music, clothes, trying to break dance. At first I couldn't get hold of spray cans, and made my own by mixing water and food dye in old hairspray cans. Actually, they worked pretty well to tags with. But the paint ran off when it rained. I think all the guys in my class did graffiti sketches. There was even a teacher at school who made a graffiti font, which he copied and distributed among the pupils because of all the hype. You could use it as a shortcut if you weren't that good at lettering."

The hip-hop trend lasted a few years among the kids in Nacka. Then interests such as chopper scooters and Commodore 64s took over. Today, Pura thinks he is the only one from his school who still does graffiti. But some of his childhood friends kept going for a few years after the first wave expired.

In the early nineties, Pura started the crew TCS with them. They focused on the walls along the Saltsjöbanan train line, and it is somewhere there that Pura met Uzi.

"I knew of Pura before meeting him," Uzi reminisces. "He painted so much that you couldn't avoid his name. I liked his style, and he was probably way ahead of me in graffiti development. After we met we started writing together. We'd meet for a few hours at appointed places, and when we'd finished, we'd separate. He had rather strict parents, like me, and we had to be careful because his mother would occasionally follow him."

Pura himself says that his relationship to graffiti has always been one of love-hate, partly because he has often felt so addicted to writing that he has given it priority over work or school, and partly because it has led to conflict.

"Nacka is a very conservative community, and you could very easily be dismissed as a criminal if you did graffiti. My parents never accepted

Left: Pura and one of his pieces in Nacka.

folk avfärdar en som kriminell om man målar graffiti. Mina föräldrar har aldrig accepterat det heller. De gjorde allt från att kasta mina burkar till att muta mig med Amigadatorer för att jag skulle sluta."

Fungerade det?

"Jag tog datorn och fortsatte måla. Jag har slutat måla under perioder men så fort de lugnade ner sig började jag igen."

Pura har ett närmast fanatiskt graffitiintresse. Bokstäver verkar vara något han ständig tänker på. Samma typ av fanatiska intresse som han har för graffiti kände han igen i den läktarkultur som växte sig stark bland svenska fotbollssupportrar i början av nittiotalet.

"Graffitikulturen och läktarkulturen går hand i hand för mig. Många av människorna som ingår i dem är ganska lika till sättet. Jag tror att det är därför som ganska många graffitimålare är inblandade i läktarkulturen och tvärt om."

Vad lockade dig till läktarkulturen?

"Det var spännande och lite olagligt. Jag tyckte att det var otroligt häftigt med bengaliska eldar och allt det där. Det var en kick att se filmer och foton från matcher på Söderstadion när vi brände av hundra bengaler. Det är precis samma känsla som när man ser fotot på en bra målning man har gjort. Det är så mycket färger och rent estetiskt är det helt fantastiskt."

Ni har gjort en tydligare koppling mellan graffiti och läktarkultur än de flesta.

"Ja. Vi åkte ofta till England och gick på fotbollsmatcher. Där plockade vi upp livsstilen och kläderna och tog med det till Sverige. Nu har det exploderat och blivit en trend. Snart gör säkert Åhlens reklam i tunnelbanan för casualkläder."

Pura har på sig en mörkblå, stickad Stone Islandtröja, det märke som tydligast förknippas med fotbollssupportrarnas casualstil. Men märket som ska sitta på ärmen är borttaget.

"Jag har tagit av det eftersom jag känner en viss ambivalens inför casualkulturen för tillfället. Den har blivit lite för uttjatad tycker jag."

Pura är snart trettio år. Hans intresse för graffiti och fotboll är fortfarande starkt men lite mer avslappnat än vad det var i mitten av nittiotalet. Då var spänningen och viljan att synas viktiga anledningar till att han målade. Och även om han fortfarande gör en del tags i stan är det under broar och på övergivna betongfundament i skogen man hittar hans målningar. Han försörjer sig på tillfälliga jobb i byggbranschen och har gått ett par förberedande konstskolor. Nu hoppas Pura komma in på en högskoleutbildning.

Är konsten du gjort på konstskolorna graffitirelaterad?

"I början skar jag av graffitin helt. Jag såg det som två olika grejer som inte hade med varandra att göra. Men sen har jag insett att det är graffiti som jag är hyfsat bra på och då måste jag utnyttja det i mina konstprojekt. Jag har gått tillbaka till mina rötter och nu gör jag mest typsnitt."

Hur har din graffiti påverkats av det du lärt dig på skolorna?

"Jag tillämpar mycket av det i mina målningar. Att få balans i en bokstavsbild tänkte jag till exempel inte mycket på innan, men nu är det naturligt för mig att tänka på kompositionen av bilden."

Höger: Pura skriver sin tag.
Nästa uppslag: Pura, Leroy och Cozy taggar på Skarpnäcks station.
Sidan 132–133: Ett urval av Puras målnnigar och skisser.

it. They did everything, from throwing my cans away to bribing me to stop with an Amiga computer."

Did that work?

"I took the computer and kept on writing. I've quit writing periodically, but as soon as they quieted down I started again."

Pura's interest in graffiti borders on fanaticism. Letters constantly seem to be on his mind. He saw his fanatical interest in graffiti mirrored in the terrace culture that bloomed among Swedish soccer supporters in the early nineties.

"To me, graffiti culture and terrace culture go hand-in-hand. Many of the people involved are much alike. I think that's why so many writers got involved in soccer culture and vice-versa."

What attracted you to soccer culture?

"It was exciting, and kind of illegal. I thought all the Bengal flares and all that were really cool. It was an incredible kick to watch photos from matches at the Söder stadium, where we burnt off one hundred flares. It's the same feeling you get when you see a photo of a good piece you did. There are so many colours, and aesthetically it's amazing.

You have made the connection between graffiti and soccer culture stronger than most.

"Yes. We went to soccer matches in England a lot. We picked up the lifestyle and clothes there, and took them back to Sweden. Today it's exploded into a trend. Soon the major chain stores will probably be advertising the casual style."

Pura is wearing a dark blue knitted Stone Island shirt, the brand most intimately connected to the casual style favored by soccer supporters, but he has removed the label on the upper sleeve.

"I took it off since I've been feeling a bit ambivalent about the casual culture lately. I think it's gotten a bit tired."

Pura is almost thirty. His interest in graffiti and soccer is still strong, but more relaxed than it was in the mid-nineties. Then the excitement and desire for attention were important reasons for his graffiti. And though he still does tags in the city, it is under bridges and on abandoned concrete foundations in the forest that you will find his pieces. He earns a living off occasional jobs in the construction trade, and has attended a few preparatory art schools and hopes to get into further education.

Is the art you do at art school related to graffiti?

"At first I completely cut graffiti off. I saw it as two separate and distinct things. But since then I've realized that graffiti is what I'm fairly good at, and so I have to use that in my art projects. I've returned to my roots, and now I mostly do fonts."

How has your graffiti been influenced by what you've learnt?

"I use a lot of what I learnt in art school in my pieces. For instance, I never really thought much about getting balance in a picture, but now I naturally think about the image composition."

Right: Pura tagging.
Overleaf: Pura, Leroy and Cozy tagging at Skarpnäck station.
Page 132–133: A selection of Pura's pieces and sketches.

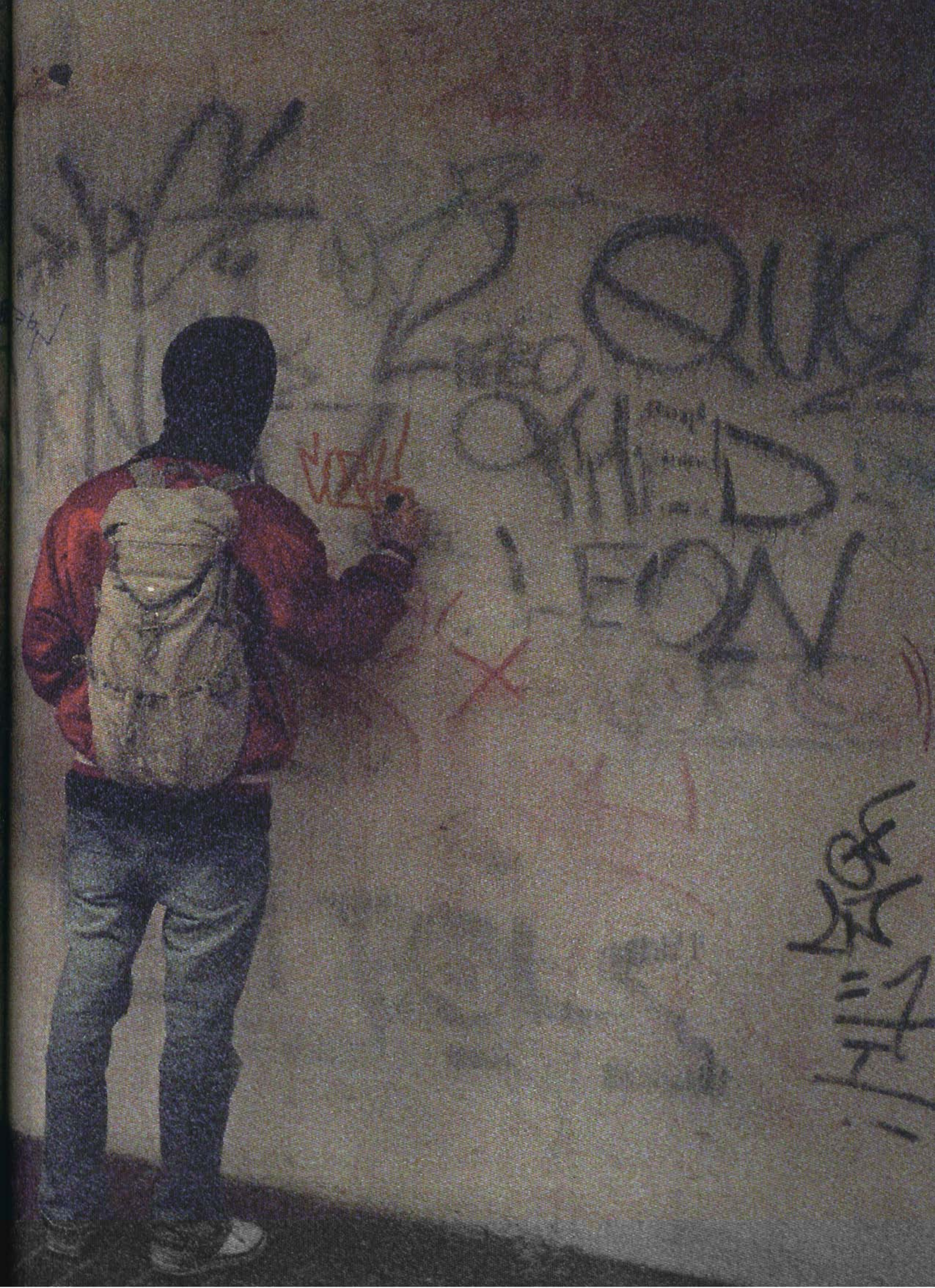

ICA

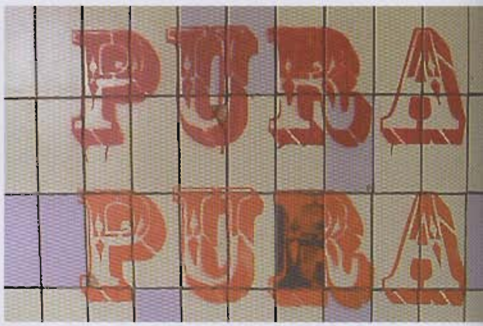
PURA
PURA

WUFC·TCS

PURA
WUFC
TCS

WUFC
TCS
PURA

WUFC·TCS

WUFC
05.
ÜMER
SHIME..

WUFC
05

WUFC.
PURA

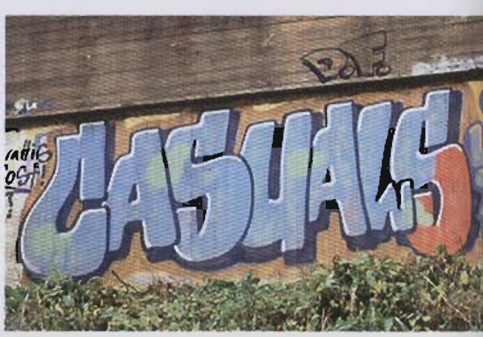
CASUALS

WRITERS
UTD.FC.
WRITERS UTD. FC.

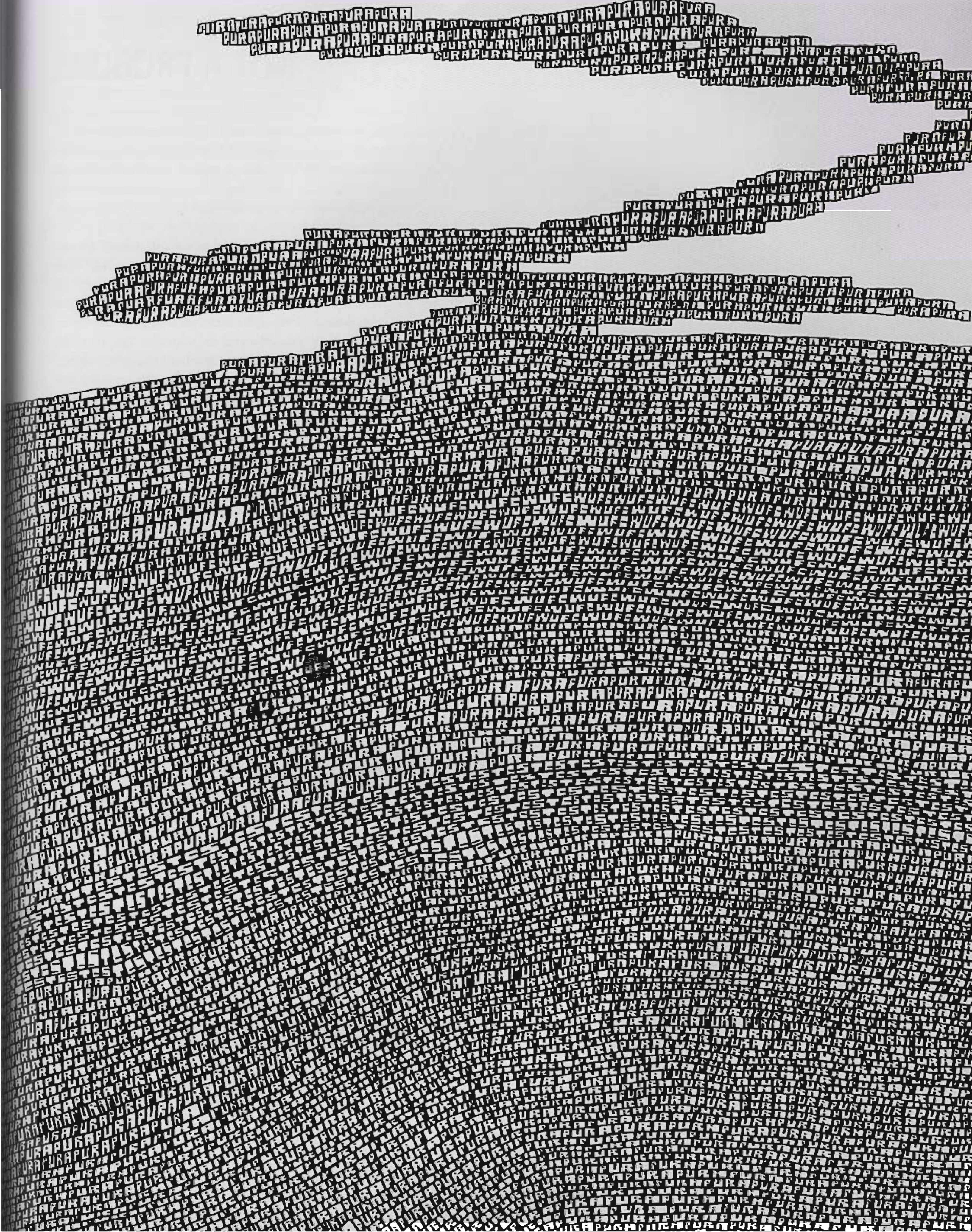
PURA
WUFE
TES

INGA PROBLEM

SVENSKA

Det är en alldeles klar och iskall vinterdag en månad före jul. Klockan är snart tre på eftermiddagen och Que har precis slutat sitt arbete. Nu ska han försöka göra en backjump i Stockholmsförorten Hässelby. Han ringer Uzi. Under höstterminen har Uzi gjort ett uppehåll i sina universitetsstudier. Han läste tio poäng på en kvällskurs tillsammans med Que. Men sen har han mest gått och slappat.

"Jag försöker få igång honom. Han har blivit slapp och gör ingenting. Jag jobbar och tränar boxning men hinner ändå måla", klagar Que.

Just idag är Uzi i alla fall sugen på att måla. De bestämmer att han ska åka med tåget mot Hässelby som passerar Söder klockan tre. Men Que blir försenad och missar tåget. Uzi fortsätter till Hässelby och väntar. Que tar nästa tåg som går till Alvik. Vid Hötorget hoppar han av. Målningen som han och Uzi gjorde på Hötorgets station ett par nätter tidigare är fortfarande kvar. Vanligtvis tas all graffiti som görs på tunnelbanestationerna bort inom ett dygn, men under hösten har många graffitimålningar lämnats orörda i veckor.

"Vi ska klippa alla stationerna nu. Synd att man var så sen i starten bara", säger Que.

Han går på nästa tåg som går hela vägen till Hässelby. Men halvvägs framme hörs ett meddelande från högtalarna. Det är ett fel på tåget framför. Resten av resan går i slowmotion. När Que kommer fram är det ont om tid. Uzi är irriterad och funderar på att åka hem.

"Det är inte mitt fel att det var fel på tåget. Det är klart att vi ska köra", säger Que.

"Jag vet. Jag är inte sur på dig utan på situationen", svarar Uzi.

Tåget som Que åkte med lämnar stationen och samtidigt kommer ett grönt tunnelbanetåg av äldre modell in på spåret bredvid. Den modellen som de tycker bäst om.

"De nya tågen är skitfula", säger Uzi. "De är nästan inte värda att måla på, men jag gör det ändå. Jag förstår inte hur de kunde byta till dem. Stationerna är byggda kring sextiotalet, den stilen har de verkligen försökt behålla. Och så rullar det in ett sånt där vidrigt, äckligt tåg med tjugohundratalstalsdesign. Det är konstigt."

Det är det här tåget de har tänkt måla på. Men på grund av förseningen stämmer inte tidtabellen riktigt. Que och Uzi blir förvirrade och vet inte hur lång tid de kommer att ha på sig. Men efter ett par minuters övervägande bestämmer de sig. När ytterligare ett tåg har lämnat stationen klättrar de in mellan vagnarna och hoppar ner på spåret bredvid tåget. De har redan förlorat tid. Nu är det bråttom.

De skissar snabbt upp sina bokstäver och fyller dem med silverfärg på ett par minuter. Trots att de står utomhus med en bilväg och ett hus bakom ryggen ser de ut att rikta all uppmärksamhet på målandet. En ung man som är klädd i blå arbetarjacka och en blå keps kommer in i tågvagnen. Han sätter sig vid fönstret ovanför Que. Snart känner han lukten av sprejfärg som sipprar in genom springan vid dörren. Mannen tittar ut genom fönstret och får syn på Uzi och Que. Genast tar han upp sin mobiltelefon. "Det står några killar och målar här", hörs det genom dörrspringan.

Uzi och Que tittar knappt åt mannens håll. De har inte många sekunder på sig nu.

"Skit i honom. Det är inga problem", ropar Que.

NOT A PROBLEM

ENGLISH

It's a clear cold winter day a month before Christmas. It's three in the afternoon, and Que has just finished work. Now he is going to try to do a backjump in Hässelby, a Stockholm suburb. He calls Uzi. During the fall term, Uzi has taken a break from his college studies. He was on an evening course with Que, but since then he's mostly been lazing about.

"I'm trying to get him going. He's gotten lazy and doesn't do anything. I work and do boxing but I still have time for graffiti," Que complains.

Today at any rate, Uzi is willing to paint. They decide he is to take the 3.00 AM train bound for Hässelby. But Que is delayed and misses the train. Uzi continues to Hässelby and waits for him. Que takes the next train, that is bound for Alvik. He gets off at Hötorget in central Stockholm: the piece that he and Uzi did at Hötorget station a few nights earlier is still there. Usually, subway graffiti is washed away within 24 hours, but lately, graffiti pieces have remained untouched for weeks.

"We're going to do all the stations now. Pity we were so slow on the uptake," says Que.

He boards the next train, that goes all the way to Hässelby. Halfway there, a message comes through on the speakers. There is a problem with the train in front of this one. The rest of the journey goes in slo-mo. When Que arrives, there is not much time left. Uzi is annoyed and is thinking about going home.

"It's not my fault the train was delayed. Of course we're going to go ahead," says Que.

"I know. I'm not mad at you, just the situation," replies Uzi.

The train Que arrived in leaves the station, and at the same time, a green old-model train comes in on the adjacent track – this is the model they like best.

"The new trains are really ugly," says Uzi. "They're hardly worth painting, but I do anyway. I just don't see how they could change to these. The stations were built in the sixties, and they've tried to retain that style. And then some horrible, disgusting Y2K design train rolls in. It's weird."

This is the train they have planned to paint, but because of the delay the timetable is skewed. Que and Uzi get confused, not knowing how much time they have left. Having debated for a few minutes, they make their minds up. They wait for another train to leave the station before climbing in between the cars and jumping down on the tracks beside the train. They have already wasted time and are in a hurry now.

In a few minutes they sketch up their letters and fill them in with silver paint. Though they are outdoors, with a road and a house behind them, they seem to concentrate all their attention on their work. A young man in blue work jacket and cap enters the train car. He sits at the window above Que. He soon smells the spray paint through the crack in the door. The young man looks out through the window and notices Uzi and Que, and immediately whips out his cell phone. Through the crack, they hear the words "there are some guys painting over here".

Uzi and Que barely look at the man. Not much time left now.

"Fuck him. It's not a problem," shouts Que.

SVENSKA

De hinner precis göra färdigt sina målningar innan tåget börjar frusta. Uzi och Que hoppar snabbt upp och ställer sig på kopplingen mellan två vagnar. Sen åker de mellan vagnarna, på utsidan av tåget, till nästa station.

"Vi hade kromfärg och jag ville måla ett gammalt tåg. På de nya tågen går det nästan lika fort att måla med färg som med krom för det är som att måla på ett vitt papper. De gamla är mörkblå längst ner, sen blir de ljusblå och längre upp kommer det en vit rand. Det lyser igenom om du målar med en blaskig färg. Men krom täcker bättre", berättar Uzi senare.

Hur visste ni att det skulle komma ett gammalt tåg där vid just då?

"Tre tåg går ut från Vällingby till Hässelby under eftermiddagsrusningen. Sen åker de till Högdalen där de står till nästa morgon. Då åker de från Högdalen till Hässelby och parkeras sedan i Vällingby-yarden där de står till eftermiddagen. Några av dem brukar vara av gammal modell."

Ni blev lite förvirrade på grund av förseningen men sen målade ni ändå.

"Man har bara tre chanser och vi ville inte vänta till nästa. Vi tog det tåget för att få ett gammalt. Problemet med att måla är oftast inte väktare. Det är vanligare att tåget inte kommer in i rätt tid. Om ett tåg råkar komma fem minuter för sent så går det inte."

Du har tagit det lite lugnare den senaste tiden.

"Jag har planerat ganska länge att jag skulle ta det lugnt den här vintern. Vi gjorde så mycket i somras och jag tröttnade lite på formatet. Jag har gjort lite väggmålningar och throwups och koncentrerat mig på annat. Que är inne i en helt annan period. Han vill måla varje dag."

Känns graffitin mindre viktig nu än tidigare?

"Nej. Mer viktig för jag vill kunna stå för den mer. Tidigare har det varit jätteroligt att bara göra en stor kromblaffa på ett tåg. Det är inte så snyggt, men det rullar i alla fall. Det är jag lite trött på. Jag försöker skissa mer och komma på bättre idéer. Det tar ju också tid. Just nu känner jag att jag har vattnat ur mina bokstäver och fastnat. Min stilutveckling är väldigt långsam men när jag kommer på något nytt blir jag sjukt motiverad att måla mycket. Det är det jag väntar på nu."

Hur tror du att din stil kommer att utvecklas?

"Folk har tröttnat på att hela tiden göra det mer och mer komplicerat. Graffitin har gått cirkeln runt och är tillbaka där den började. Jag är väldigt inne på det nu. Det är inget som jag har kommit på, utan det beror på att fler målar så. Apollo och några andra målare i Belgien till exempel. De har tagit den utvecklingen till sin spets och gör graffiti som ser ut att vara gjord 1972."

Du tycker inte att det är tråkigt att upprepa gamla stilar som redan gjorts?

"Det är en konflikt i mitt huvud. På sätt och vis stoppar det ju min utveckling att gå tillbaka till graffiti som man gjorde när man var liten."

Är det viktigt för dig att utvecklas?

"Ja, det är det faktiskt. Jag vill alltid pusha mig själv och ta ett steg till. Nu tänker jag att mina väggar ska vara seriösa och se ut som Stockholm 2004 medan jag kan tillåta mig att leka med tågmålningarna som kan få se ut som 1972."

Nästa uppslag: Uzi och Que målar.

ENGLISH

They just manage to finish their piece before the train starts up. They quickly jump up onto the connectors between two cars. Then they travel to the next station, outside the train, between the cars.

"We had chrome, and I wanted to do an old train," Uzi says later. "Colour paint is almost as quick as chrome on the new trains, because it's like painting a white piece of paper. The old ones are dark blue at the bottom, then light blue, and then there's a white stripe. That shines through if you put on thin paint. But chrome covers it better."

How did you know there would be an old train just at that moment?

"In the evening rush hour, there are three trains going from Vällingby to Hässelby. Then they go to Högdalen, where they stay until the following morning. Then they go from Högdalen to Hässelby and are parked in the Vällingby yard until that afternoon. Some of them are usually of the old model."

The delay confused you, but you kept on painting.

"You just have three tries, and we didn't want to wait until the next one. We took that train so as to get an old one. Most often, it's not the security guards that are the problem when you go painting. It's more likely to be a delayed train. If a train's five minutes late, it's not gonna work."

You've been taking it easy lately.

"I'd been planning to take it easy this winter for a while. We did so much last summer, and I got tired of the format. I did a few wall pieces and throw-ups and concentrated on other stuff. Que's in a completely different space. He wants to do pieces every day."

Is graffiti less important to you now?

"No. It's more important, because I want it to represent me more. Before, it was great fun just doing a big chrome thing on a train. It doesn't look great, but at least it's rolling. I'm a bit tired of that. I'm trying to sketch more and come up with better ideas. Of course, it also takes time. Right now I feel like I've watered down my lettering and got stuck. My stylistic development is very slow, but once I come up with something new, I get really motivated to paint a lot. I'm waiting for that now."

How do you think your style will develop?

"People have grown tired of doing more and more, and doing it in an increasingly complicated way. Graffiti has gone full circle now, and is back where it started. I'm really into that now. It's not something I came up with, it's just because more people are writing that way now, like Apollo and a few other Belgian writers. They've taken that development to its culmination, and do graffiti that looks like it's from 1972."

Don't you think it's boring to repeat old styles?

"It's an internal conflict. Of course, in a way, it arrests my development to return to the kind of graffiti I did as a kid."

Is your development important to you?

"Yes, it is, actually. I want to keep pushing myself and go that extra mile. Now I think my walls should be serious and look like Stockholm in 2004, whereas I can play with the train pieces, they can look like 1972 revisited."

Overleaf: Que and Uzi painting.

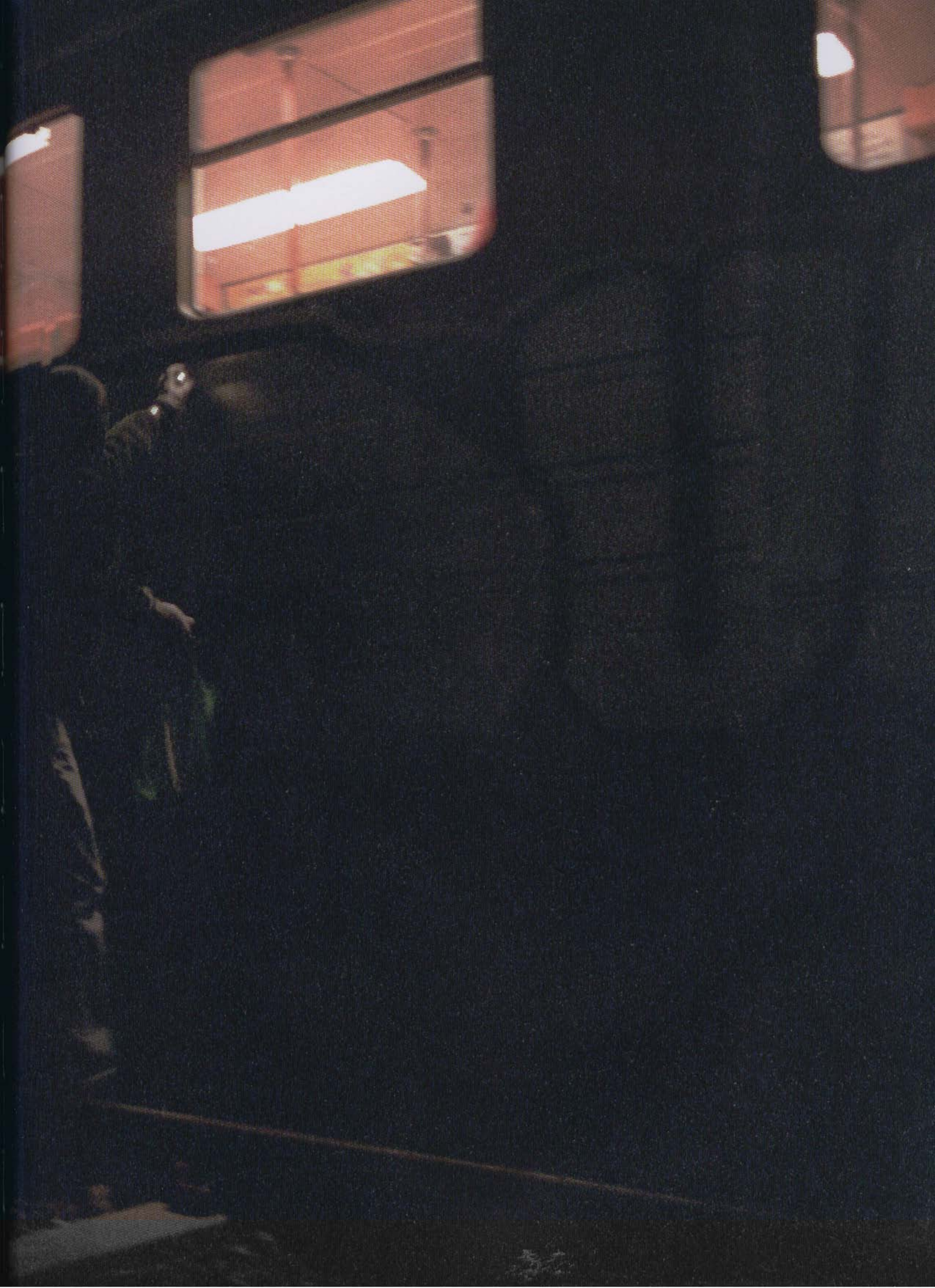

BYGGA BÅTAR

BUILDING BOATS

SVENSKA

Utanför Alohas vardagsrumsfönster breder södra delarna av Stockholm ut sig i januarisolen. Långt där nere på motorvägen trängs bilarna. Eftermiddagens rusningstrafik har precis kommit igång. En bit längre bort går pendeltågen i skytteltrafik.

"Det var framförallt utsikten som fick mig att flytta hit", säger Aloha och tittar ut genom fönstret. "Det hade varit roligt om man kunde se tunnelbanan också, men det är mycket infrastruktur som det är."

Just infrastruktur och natur är det som inspirerar Aloha mest. Ser han en vinröd bil som han gillar är det mycket möjligt att konturerna kring nästa målning blir vinröda berättar han.

"Jag inspireras av staden. Byggarbetsplatser, restauranger, hamnområden, smuts och avlagringar. Och solljus. Jag iakttar några färger på stan under olika ljusförhållanden. Sen försöker jag kombinera dem. Ibland kommer även bokstävernas former från något hus."

Aloha började måla långt innan WUFC var påtänkt. Redan när han gick på högstadiet i slutet av åttiotalet hade han gjort sin dåvarande tag, Ghost, känd bland graffitiintresserade stockholmare. På den tiden taggade han mer än målade.

"När graffitin kom till Sverige kändes den väldigt explosiv. Den var verkligen barnvänlig. All annan konst blev tråkig i jämförelse. Att målningarna kunde beskådas av oinbjudna personer var också kul. Det kändes som ett nytt sätt att kommunicera. Man upptäckte att man bara kunde ta en sprejburk och skriva något som någon annan kunde läsa. Det är ett uttryckssätt, en konstform, men jag vet inte om det lät så när jag var tretton. Jag tänkte nog inte så mycket då. Det var bara roligt att bomba och se saker man hade gjort från tåget. Men jag hade verkligen ingen talang. Jag var urusel på att måla och det var väl en anledning till att jag bombade mer istället."

Många graffitimålare strävar efter att bli bäst. Är det viktigt?

"Nej. Kring 1990 gjorde alla kungakronor över sina målningar. Det är en jargong, en skön hiphop-poesi som finns i graffitin, mer än att man verkligen behöver mena det. I Stockholm har det genom tiderna kanske funnits fem personer som har varit bäst, störst och gjort mest under ett par år. Har man den brinnande energin i sig så ser man till att bli det. Under vissa perioder när jag var yngre hade jag ambitioner att måla mycket och synas, men inte att bli bäst."

Precis när Aloha hade börjat få någorlunda ordning på sprejtekniken och kände att han faktiskt hade lärt sig måla slutade han nästan helt. Han var ungefär sjutton år och andra intressen tog över. Men i gymnasiet lärde han känna Uzi som inspirerade honom att börja måla sporadiskt igen. Aloha är snart trettio år och minst aktiv i WUFC. Det har han varit ända sen han gick med 1996.

"Det är fascinerande att tänka tillbaka på all energi jag har lagt ner på att göra mitt namn känt. Men när jag började måla igen var jag inte sugen på att göra det på samma sätt. Sen jag gick med i WUFC har jag hela tiden haft ett annat liv vid sidan om graffitin och det känns mycket sundare än inställningen jag hade tidigare."

På vilket sätt menar du att det är sundare?

"Det är sundare för mig. Det handlar mest om att jag inte orkar vara ute och ränna på nätterna. Uzi, till exempel, orkar mer och har en helt annan vilja. Han har inte en mindre sund inställning än jag, han måste göra det som är bäst för honom."

ENGLISH

Outside Aloha's living-room window, South Stockholm spreads out in the January sun. Far down below, cars jostle on the highway in the afternoon rush hour. Further away, the commuter trains shuttle back and forth.

"It's mainly because of the view that I moved in here," says Aloha, looking out through the window. "It would have been fun if you could see the subway too, but there's enough infrastructure as it is."

Infrastructure and nature are Aloha's main sources of inspiration. He says that if he sees a wine-red car that he likes, the contours around his next piece may well end up wine-red.

"The city inspires me. Construction sites, restaurants, docksides, dirt, stratification. And sunlight. I look at some colours in the city in different lights, then try to combine them. Sometimes, the shape of the letters can stem from a building."

Aloha started writing early, long before WUFC was even thought of. As far back as the eighties, graffiti adepts in Stockholm were familiar with the tag he used then – Ghost. In those days, he did tags rather than pieces.

"When graffiti came to Sweden, it had a very explosive feel. It was really child-friendly. All other art was boring by comparison. The fact that it could be seen by the uninvited was also fun. It felt like a new means of communication. You discovered that you could take a spray can and write something that somebody else could read. It was a means of expression, an art form, but I don't know if that's the way it sounded to me when I was thirteen. I just thought bombing was fun, and seeing stuff you'd done from the train. But I really had no talent. I was lousy at writing, which is probably the reason I bombed more instead."

Many writers strive to be the best. Was that important to you?

"No. Around 1990, everybody was drawing royal crowns over their pieces. It's just a type of jargon, a kind of cool hip-hop poetry in graffiti, more than actually having any meaning. In Stockholm, throughout the ages, there have been maybe five people who were the best, biggest and most productive for a few years. If you have that burning energy within you, that's what you become. During certain periods when I was younger, I had the ambition to write a lot and be visible, but not to be the best."

Just as Aloha started to get a handle on his spray technique and felt that he'd actually learnt how to write, he quit almost completely. He was seventeen or so, and other interests took over. But then he met Uzi in high school, and was inspired to start writing again, sporadically. Aloha is almost thirty, and is the least active writer in WUFC. He has been ever since Uzi and Leroy brought him into the group.

"It's amazing to think of all the energy I expended to get my name known. But once I started writing again, I didn't feel like doing it in the same way. Since I joined WUFC, I've always had another life alongside graffiti, which feels a lot healthier than the attitude I used to have."

In what way is it healthier?

"You have to start from yourself, and it's healthier for me. It's mainly that I haven't got the energy to run around at night. Uzi, for example, has more energy and willpower. His attitude isn't less healthy than mine; he just has to do what's best for him."

The energy from his teens is still there, but Aloha's priorities have

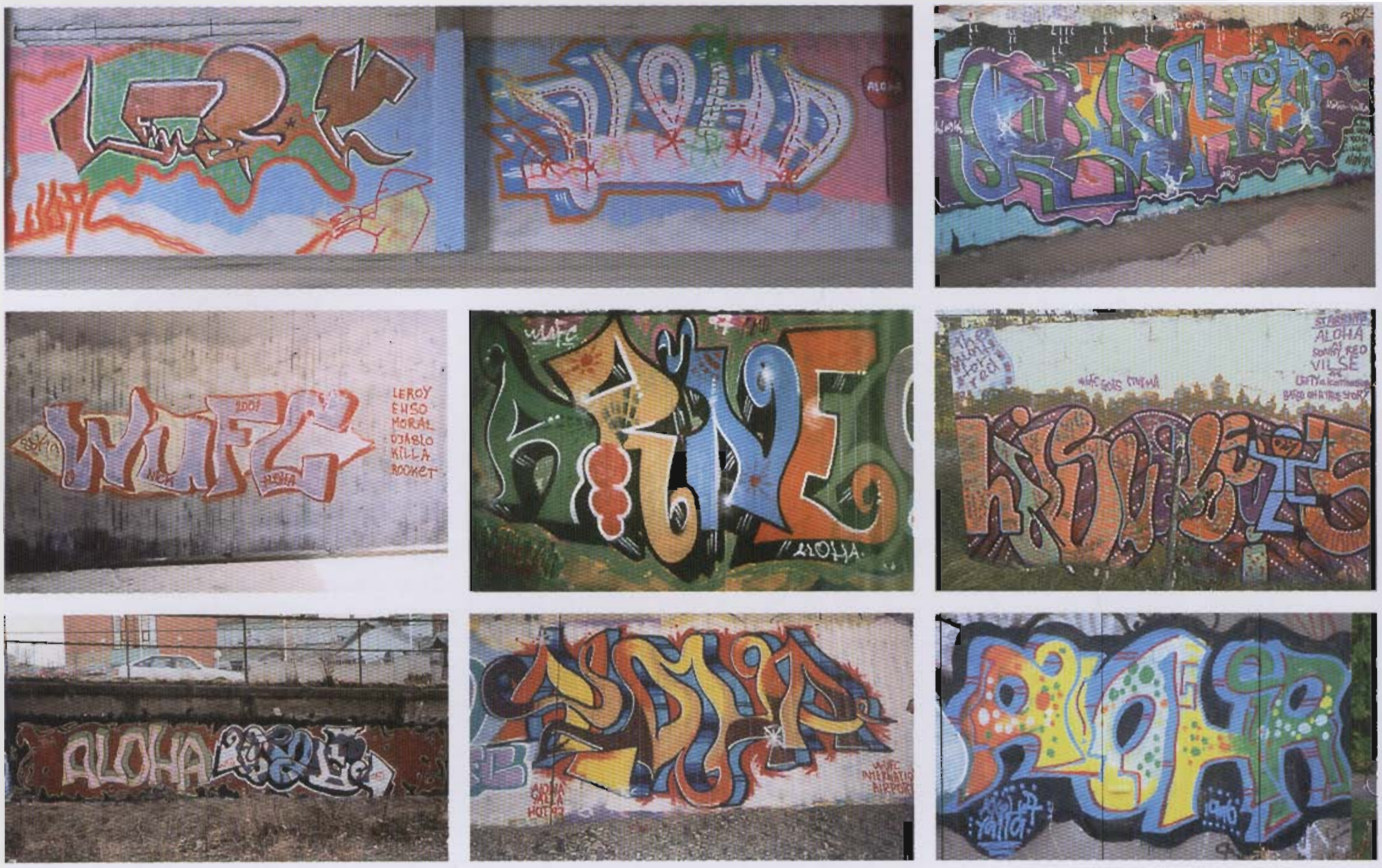

SVENSKA

Energin från tonåren finns kvar. Men nu prioriterar Aloha andra saker. Han gör ett fåtal målningar om året, oftast på undanskymda väggar. Ibland tillsammans med WUFC och ibland med barndomskompisarna Moral, Show och Rocket. Graffitin har blivit en hobby utan prestationskrav. Större delen av hans tid lägger han på andra projekt och på arbetet som grafisk formgivare.

"Graffiti handlar precis som grafisk design om att synas och uttrycka något. Jag har lärt mig mycket om färgkombinationer och teknik genom att måla graffiti. För att inte tala om typografi. När jag började måla var jag extremt dålig på symmetri och ganska risig på att texta över huvud taget. Så jag hade nog aldrig kunnat arbeta med logotyper och formgivning om jag inte lärt mig grunderna genom graffitin."

Vad är det som gör att du fortfarande vill måla med sprejburkar och inte nöjer dig med att vara kreativ i ditt yrke?

"Det är fortfarande kul att trycka ner munstycket och se vilken färg det blir. Graffiti är en olaglig men fräsch konstform, och det är intressant. Kanske beror det på att den är kontroversiell, men inte nödvändigtvis därför. Det beror nog också på att graffitin är djupt rotad i mig sen barnsben. Hade jag bott på finska landsbygden under trettiotalet hade jag kanske varit intresserad av att bygga båtar som min morfar. Men jag växte upp i Stockholm lite senare och då blev graffitin det som jag tyckte var lämpligt. Graffiti är en konstform men det är också något mer. Det kan vara konst, politik, protest. Du kan trycka in tusen ord i graffiti, så det blir lättast att bara säga graffiti."

Sidan 138: Aloha på sin balkong.
Detta uppslag: Ett urval av Alohas målningar och tags gjorda 1990–2004.

ENGLISH

changed. Nowadays, he does a few pieces a year, mostly on walls in hidden spots, sometimes with WUFC, sometimes with childhood friends Moral, Show and Rocket. Graffiti has evolved into a hobby with no demands for achievement. He puts most of his time aside for other projects and his work as a graphic designer.

"Like graphic design, graffiti is about being visible and having something to express. I've learnt a lot about colour combinations and technique through graffiti. Not to mention typography. When I started writing, I was very bad at symmetry and pretty crap at lettering in general. I'd never have been able to work with logos and design if I hadn't learnt the basics with graffiti."

What makes you want to continue painting with spray cans, rather than contenting yourself with the creativity in your job?

"It's still fun to press the cap and see what colour comes out. Graffiti is an illegal but fresh art form, and that's interesting. Maybe it's because it's controversial, but not necessarily. It's probably also to do with the fact that graffiti is deeply rooted in me since childhood. If I'd lived in the Finnish countryside in the thirties, I might have been interested in building boats, like my grandfather. But I grew up in Stockholm somewhat later, so graffiti became the appropriate thing for me. Graffiti is an art form, but it's more than that. It can be art, politics, protest. It can mean a thousand things, so it's easier just to call it graffiti."

Page 138: Aloha on his balcony.
This spread: A selection of Aloha's pieces and tags 1990–2004.

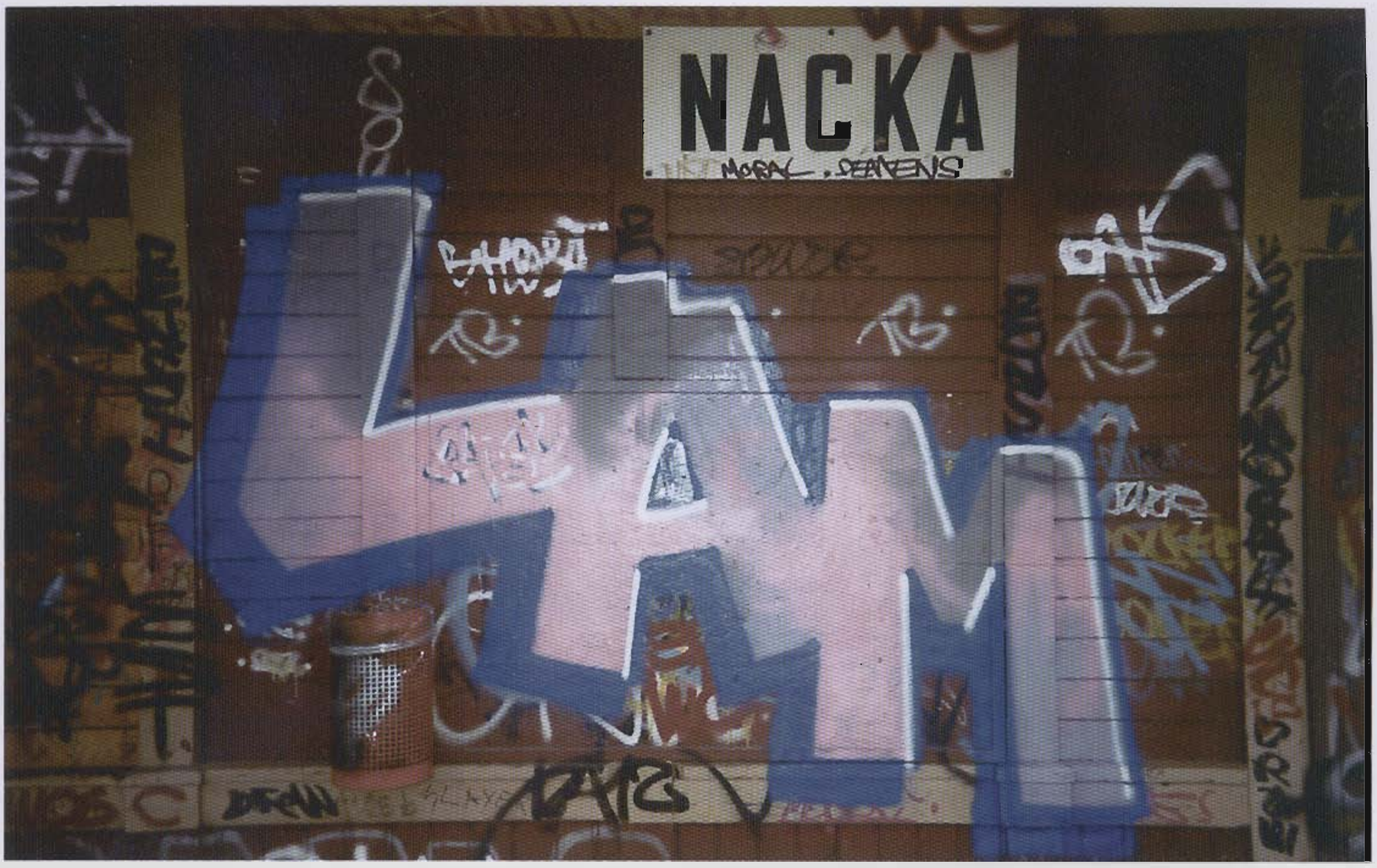
NACKA

DONT

Västerhaninge
GHOST

MEDBORGARPLATSEN

EN NATTLIG CYKELTUR

SVENSKA

Que och Uzi träffas på Götgatan. Det är en torsdagkväll i oktober. Eller, snarare fredag morgon. Que sitter på en alldeles för liten lila damcykel. I cykelkorgen ligger en svart plastpåse med sprejburkar. De promenerar söderut mot Ringvägen. Krogarna håller på att stänga. Mitt emot nattklubben Metro ligger en ung man och sover på trottoaren. Benen vilar på en hopknycklad skinnjacka. Hans skjorta är alldeles jordig, men den välvaxade frisyren är intakt. Uzi puttar lite på honom.

"Hallå. Ta på dig jackan. Du kan bli rånad eller frysa ihjäl om du ligger här. Gå ner till tunnelbanestationen istället", säger Uzi försiktigt.

Mannen tittar förvirrat upp men får inte fram ett ord. Han lägger sig ner och somnar om. Que parkerar cykeln och börjar klappa med händerna för att väcka mannen.

"Här kan du inte ligga och sova! Vakna!"

Ques röst är stark och bestämd. Han påminner om en väktare som tillrättavisar någon. Mannen vänder bort huvudet. Ett berusat par i fyrtioårsåldern stannar och tittar på dem en stund, men går snart några meter bort och börjar hångla.

"Du får ta på dig jackan i alla fall", fortsätter Uzi.

De hjälper mannen på med jackan innan han somnar med ansiktet mot asfalten igen. Que och Uzi går vidare.

Utanför tunnelbaneuppgången på Ringvägen spanar Que efter en lämplig cykel. Uzi har inte med sig någon och de behöver varsin för att hinna ta sig genom stan innan det blir morgon. Han hittar snart en turkos damcykel med cykelkorg. Uzi sätter sig på den lila cykeln medan Que plockar upp en avbitare och klipper av slanglåset. Nu har de varsin.

De cyklar långsamt och Que gör stora svarta tags på hyreshusen längs Ringvägen. I Rosenlundsparken stannar de till. Uzi skissar upp några bokstäver och sen fyller de dem tillsammans. En man på väg hem från krogen närmar sig. De hoppar upp på cyklarna och avvaktar tills han har passerat. Sen gör de snabbt klart throwuppen. De tar av sig sina plasthandskar och cyklar tillbaka till Ringvägen via Magnus Ladulåsgatan.

"Hur skulle ditt drömkontor se ut?" står det på en gigantisk reklamskylt som byggföretaget Skanska har placerat mot Ringvägen nedanför Södersjukhuset.

Que har gjort några tags på skylten tidigare, men en throwup skulle synas bättre.

"Jag vill ha en där", säger han till Uzi.

Men taxibilarna kör fortfarande krogbesökare i skytteltrafik längs Ringvägen och Uzi är inte lika sugen.

"När jag och Xeno var här var det dagsljus", försäkrar Que.

Uzi låter sig övertalas. De parkerar cyklarna och klättrar upp till skylten. Que är först ute på träbryggan framför skylten. De väntar tills ett ungt par har gått förbi innan de skissar upp bokstäverna. Tre minuter senare är de klara.

Tio minuter senare gör de nya throwups på en mur i Rosenlundsparken. En kvart senare målar de på ett hyreshus på Östgötagatan. Fem minuter senare står de i Stigbergsparken där Que gjorde en av sina

Vänster: På väg genom stan.

NOCTURNAL BIKE RIDE

ENGLISH

Que and Uzi meet at Götgatan. It is a Thursday night in October – or rather, Friday morning. Que is sitting on a purple ladies' bicycle, far too small for him. A black plastic bag full of spray cans rests in the basket on the handlebars. They walk south, towards Ringvägen. The bars are closing. Opposite the Metro night club, a young man is sleeping on the sidewalk, his legs resting on a bunched-up leather jacket. His shirt is clotted with earth, but his gelled hairstyle is intact. Uzi shoves him a bit.

"Hey, put your jacket on. You'll get mugged or freeze to death if you stay here. Go into the subway station instead," says Uzi gently.

The man looks up, dazed, but can't get a word out. He lies down and falls asleep again. Que parks his bike and starts clapping his hands to wake him.

"You can't sleep here! Wake up!"

Que's voice is strong and decisive, like that of a watchman admonishing someone. The man turns his head away. A drunken couple in their forties stop and watch for a while, then move on a few yards and start to make out.

"Well, at least put your jacket on," says Uzi.

They help the man get his jacket on and he falls asleep on the asphalt again. Que and Uzi walk on. Outside the subway station on Ringvägen, Que seeks out a suitable bicycle. Uzi hasn't brought one, and they each need one to get through town before dawn. He finds a turquoise ladies' bike with a basket on the handlebars. Uzi gets on the purple bike while Que produces a pair of bolt cutters and severs the chain lock. Now they each have a bike.

They cycle slowly, and Que makes large black tags on the apartment buildings along Ringvägen. They stop at the Rosenlund Park. Uzi sketches up a few letters and they then fill them in together. A man on his way home from the bar approaches. They jump on their bikes and wait for him to pass. Then they quickly finish the throw-up. They take off their plastic gloves and bike back to Ringvägen via Magnus Ladulåsgatan.

Near the Söder hospital, a huge billboard advertising the construction company Skanska asks: "What would your ideal office look like?"

Que has made a few tags on the board before, but a throw-up would be more visible.

"I want one here," he tells Uzi.

However, taxis are still shuttling visitors from the bars along Ringvägen, and Uzi is not as enthusiastic.

"Xeno and me were here in broad daylight," assures Que.

Uzi relents. They park their bikes and make their way up to the billboard. Que is the first to reach the wooden platform in front of it. They wait for a young couple to pass and start sketching. Three minutes later, they have finished.

Ten minutes after that, they are doing new throw-ups on a wall in the Rosenlund Park. Fifteen minutes later, they are writing on an apartment building on Östgötagatan. Five minutes later, they are in the Stigberg Park, where Que did one of his first WUFC pieces with Leroy

Left: Biking through the city.

SVENSKA

första WUFC-målningar tillsammans med Other och Leroy 1997. De hinner med ytterligare ett par throwups innan de åker nerför Katarinavägen och lämnar Söder. Klockan tre cyklar de förbi Stureplan. Krogarna stänger senare här och det är fullt med folk i rörelse. Que och Uzi cyklar vidare längs Birger Jarlsgatan. På andra sidan Odengatan är det färre människor. De gör några tags längs vägen till Albano som ligger i norra utkanten av stan.

Området runt den övergivna industrilokalen är inhägnat av staket. Que och Uzi ignorerar vaktbolaget Securitas skylt och kryper in genom ett hål. De slänger upp throwups på alla rena ytor de kommer åt. Sen klättrar de upp till en reklamskylt ovanför grinden till området, duckar när bilarna åker förbi på Roslagsvägen och gör ytterligare varsin.

De cyklar in mot stan igen. Tio minuter i fyra plockar de upp sina sprejburkar på Hagagatan och börjar måla på ett hyreshus. Plötsligt upptäcker Uzi att det står en långhårig man och tittar på dem, bara några få meter därifrån. Han är kraftigt byggd och klädd i blå arbetskläder. Uzi och Que tittar på mannen och tvekar några sekunder.

"Förstör inte väggen", säger mannen och pekar på väggen de målar.

Uzi och Que målar snabbt klart och skyndar sig därifrån. Mannen går in i ett grannhus.

"Det är lugnt", säger Que när de har kommit några kvarter därifrån. "Om han har ringt har han inte kommit genom växeln än. Han var typ från Öland, pratade skitlattjo", säger Que muntert och härmar mannen.

De korsar Odengatan igen och cyklar ner för Drottninggatan. Vanligtvis ser man ända till Söder härifrån, men inte inatt. Luften är fuktig och en tät dimma har börjat lägga sig över stan.

ENGLISH

and Other in 1997. They fit in a few more throw-ups before going down Katarinavägen and leaving the Söder quarter.

At three o'clock, they ride past Stureplan. The bars close later here, and people are milling on the streets. Que and Uzi continue up Birger Jarlsgatan. On the other side of Odengatan, there are fewer people. They do a few tags on the street leading to Albano, in the north quarter.

The area surrounding the deserted industry estate is fenced off. Que and Uzi ignore the Securitas security company sign and crawl in through a hole. They put up throw-ups on every empty space they can reach. Then they climb up to a billboard above the gate to the area, and, ducking as the cars travel past on Roslagsvägen, do a throw-up each.

They bike into town again. They pick up their spray cans at Hagagatan at ten to four and start writing on an apartment building. Suddenly Uzi becomes aware that they are being watched by a long-haired man standing only a few yards away. He is powerfully built and dressed in blue work clothes. Uzi and Que look at him and hesitate.

"Don't ruin the wall," says the man, pointing at the wall they are painting.

Uzi and Que quickly finish and hurry away. The man enters a neighbouring building.

"It's cool," says Que when they are a few blocks away. "If he's made a call, he's still on the switchboard. He was from Öland or something, he spoke really funny," says Que joyfully and imitates the man.

They cross Odengatan and bike down Drottninggatan. Usually you can see all the way to the Söder quarter from here, but not tonight, the air is humid, and a thick mist is starting to cover the city.

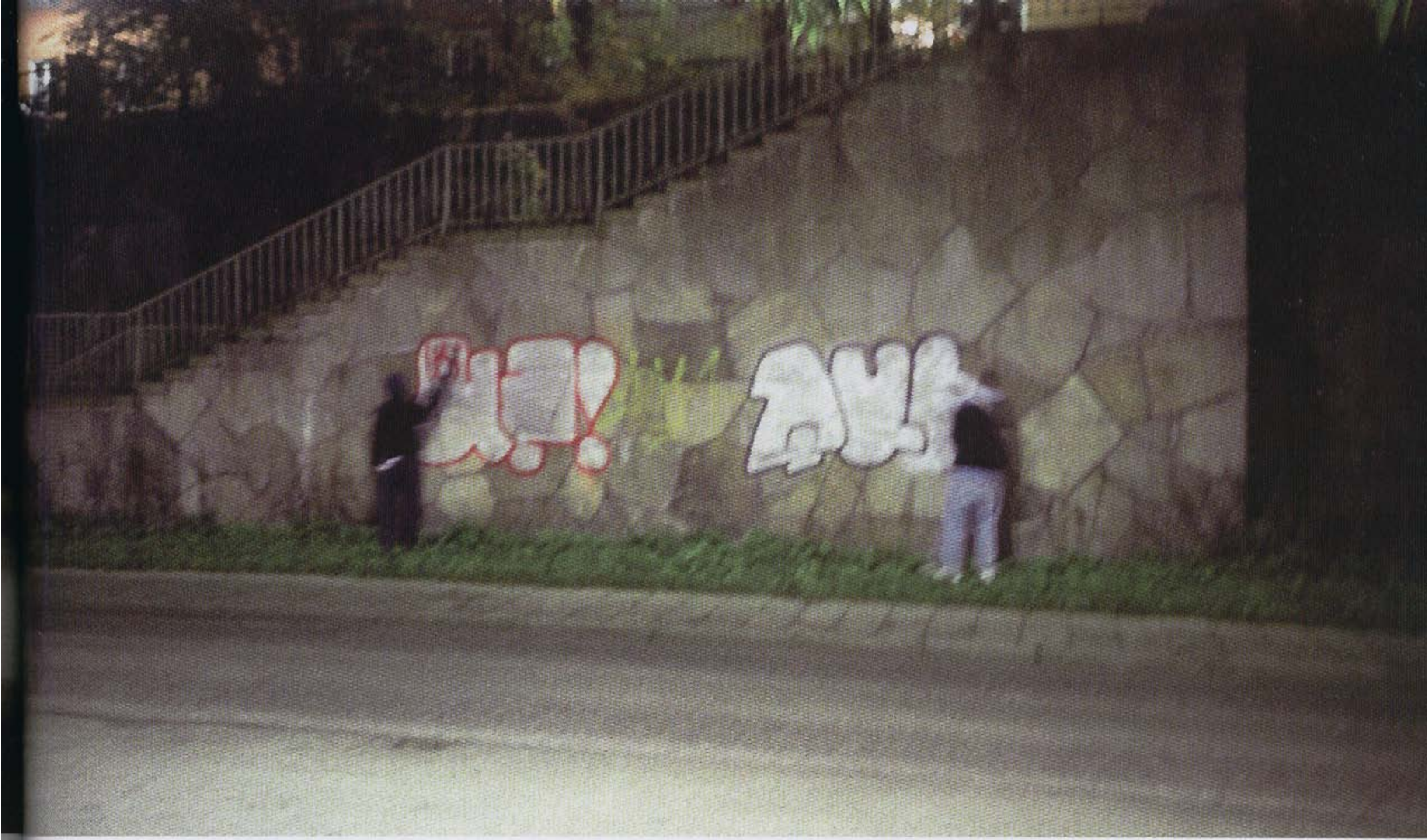

SVENSKA

"Perfekt", tycker Uzi. "Dimman minskar risken att bli upptäckt."

Gågatan ligger öde så när som på ett tidningsbud som släpar sin vagn upp för backen. Que och Uzi svänger in på Olof Palmes gata. De cyklar förbi Hötorgets tunnelbanestation och fortsätter fram till trapporna som Olof Palmes mördare tros ha flytt via efter att han skjutit statsministern för snart tjugo år sen. De gör varsin throwup i trappan. Sen cyklar de tillbaka till Sveavägen. Utanför Hötorgets tunnelbanestation står några Securitas-bilar. Väktarna låser upp stationen medan Que och Uzi cyklar vidare genom dimman.

Detta uppslag: Que och Uzi gör throwups på en mur på Söder.
Nästa uppslag: Que taggar.
Sidan 148–149: Throwups av WUFC.
Sidan 150–151: Throwups av Uzi.
Sidan 152–153: Tags av WUFC.
Sidan 154–155: Tags av Uzi.

ENGLISH

"Perfect," says Uzi. "The fog lowers visibility."

The pedestrian street is empty but for a newspaper deliveryman dragging his cart up the hill. Que and Uzi turn at Olof Palmes gata. They ride past Hötorget subway station and continue up to the stairs where Olof Palme's assassin is thought to have fled after shooting the prime minister almost twenty years ago. They each do a throw-up on the stairs. Then they return to Sveavägen. A few Securitas vans are parked outside Hötorget subway station. The guards unlock the station while Que and Uzi carry on through the fog.

This spread: Que and Uzi doing a throw-up at the Söder quarter.
Next spread: Que tagging.
Page 148–149: Throw-ups by WUFC.
Page 150–151: Throw-ups by Uzi.
Page 152–153: Tags by WUFC.
Page 154–155: Tags by Uzi.

QUE
.04
WUFC
SDK'Z

UZI
QUE
04
SDK

UZI
QUE..
FLIPP..
FLOPP
©

89.
99!

QUE
©
WUFC?

UZI
QUE.
SDK'Z

QUE
OTHER

SK

UZI
QUE.
-WE DO..
YOU BITE
THE
CREW

W.U.F.C.
.03

QUE.
©.
SDK'Z
.03

QUE
UZI
-WE DO..
YOU BITE!!

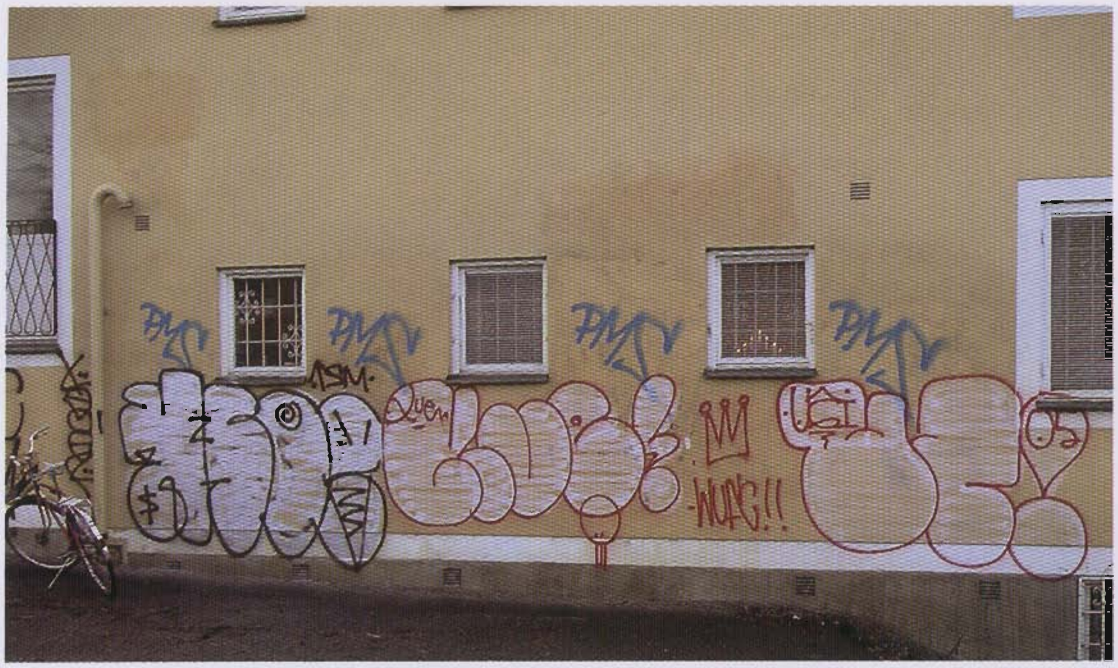
WUFC!!

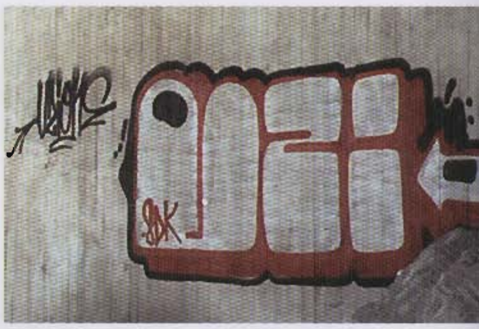
SDK

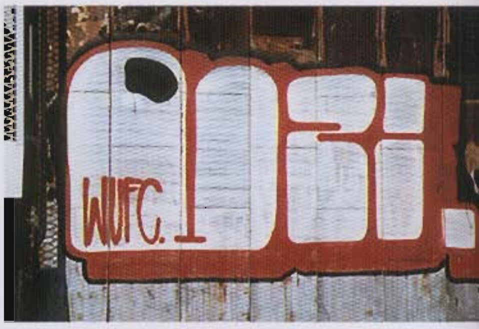
WUFC.

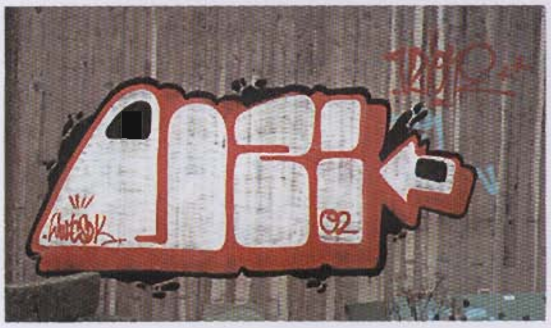
02

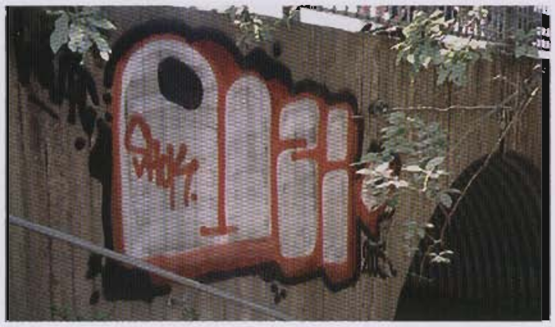

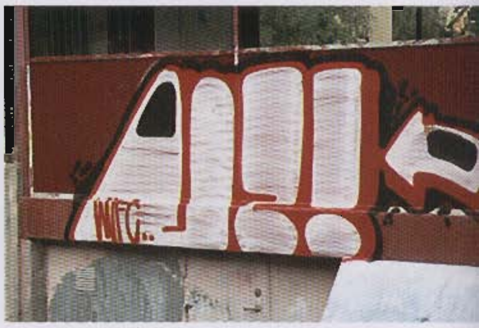
WUFC.

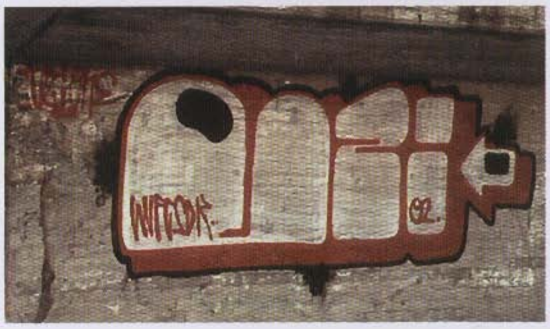
02.

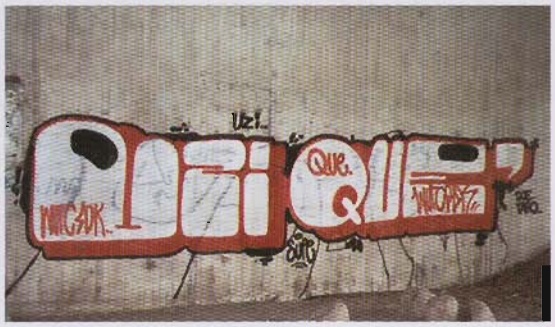
USi.
QUE.

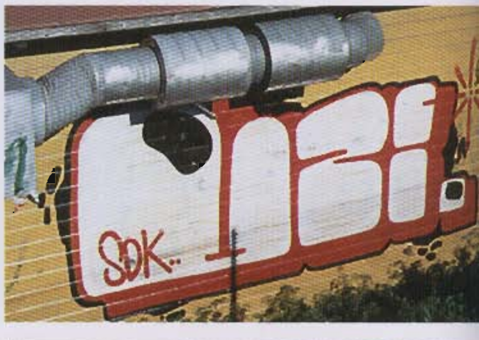
SDK..

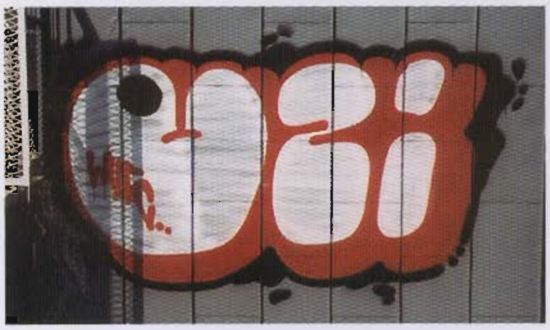

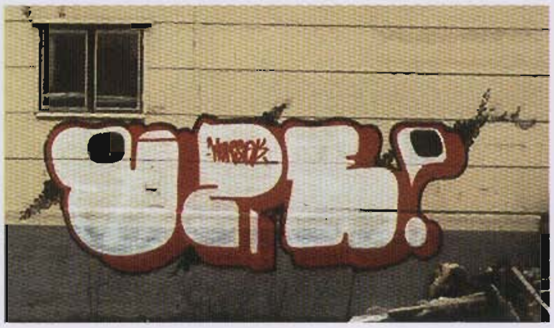

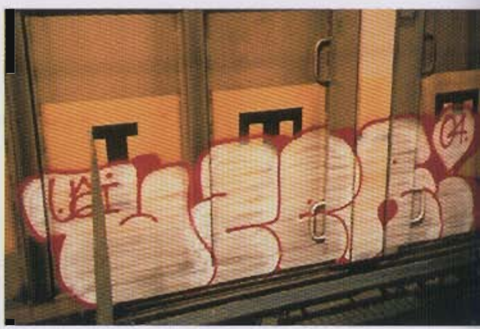
04.

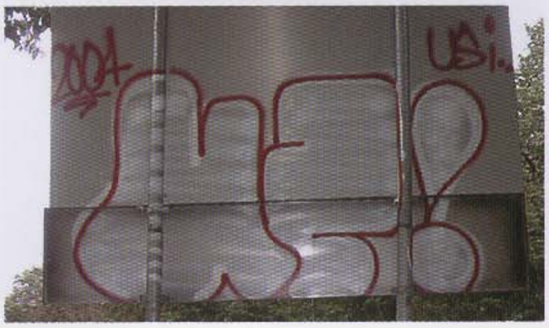
2004.
USi..

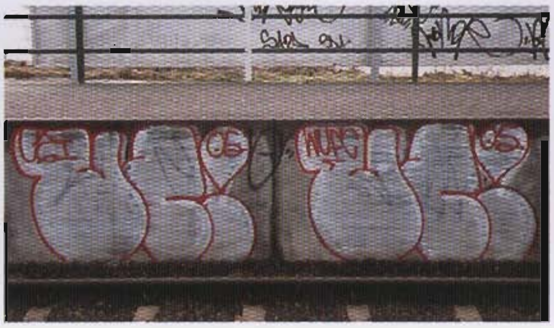
05.
WUFC
05.

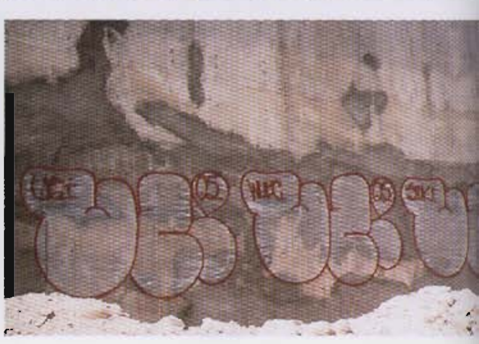
05
WUFC
05

Information
Spårtrafik
Tågtider
WUFC

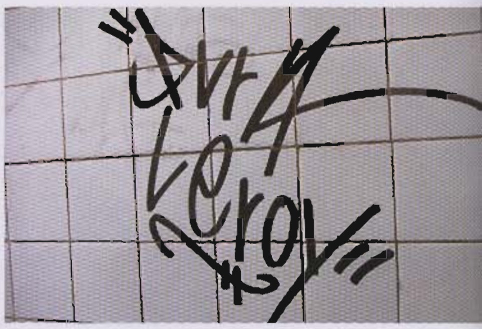

WUFC

WUFC

WUFC

WUFC SDK'S

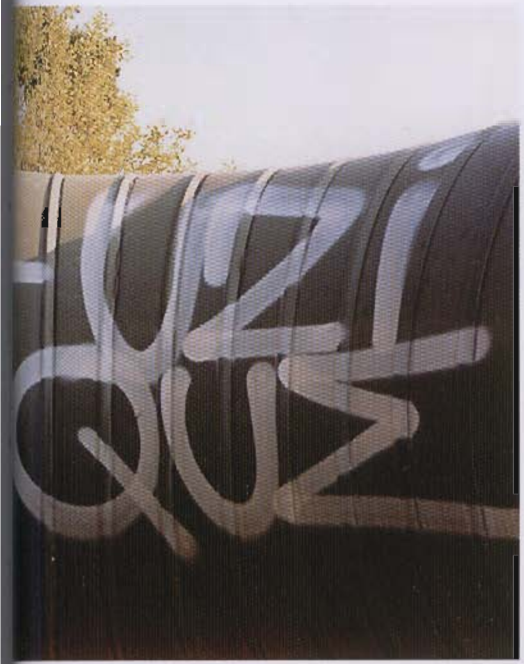

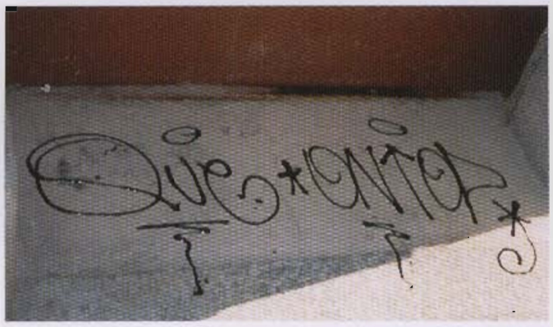

WU&FC

NICK

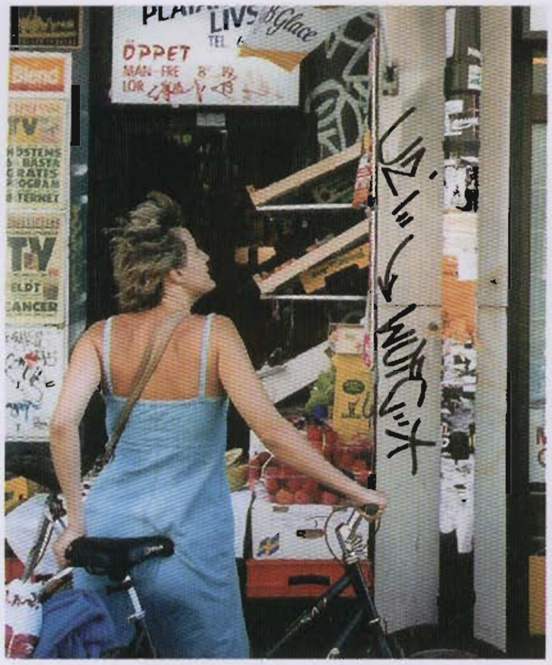
ÖPPET
MÅN-FRE
LIVS

Garage

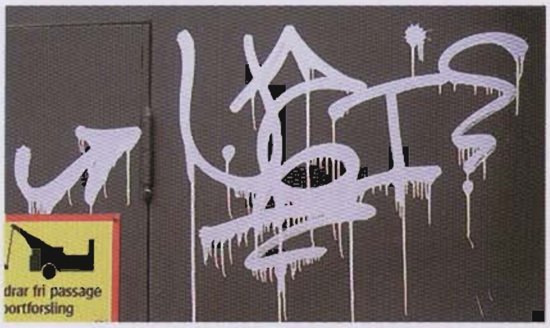
drar fri passage
ortforsling

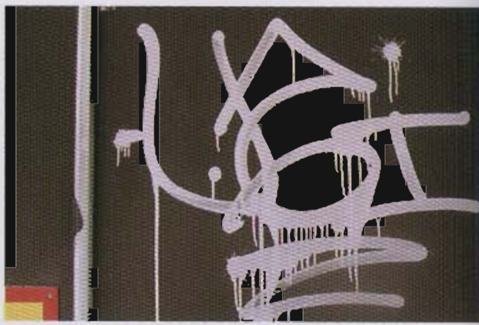

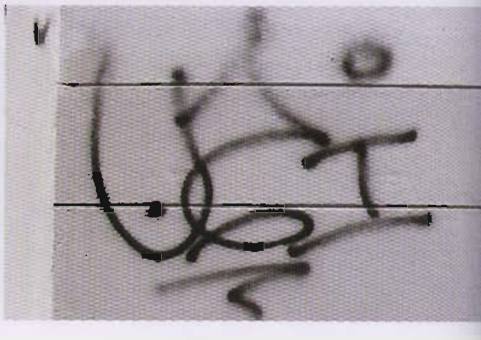

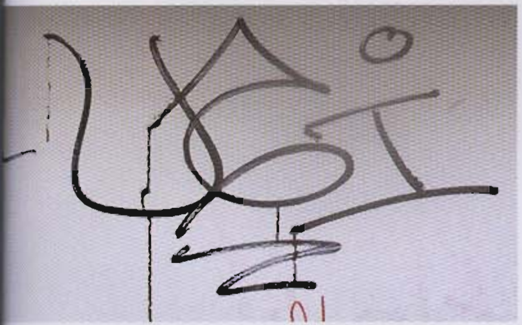

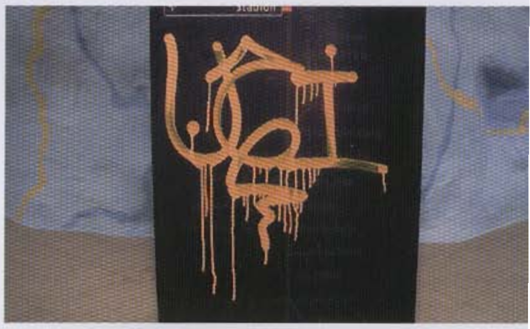

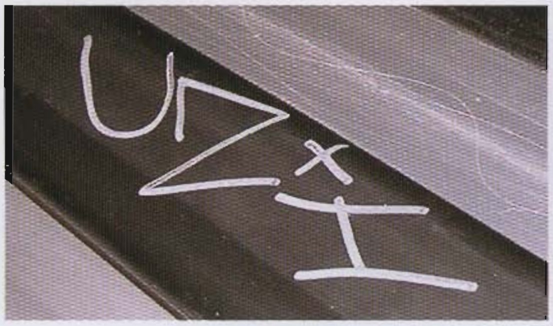

DOKUMENTATION

SVENSKA

4.30. Klockradion bredvid Uzis säng tjuter ilsket. Han väcker den finske graffitimålaren Egf som kom till Stockholm kvällen innan. Yrvaket packar de sina burkar och skyndar sig genom vintermörkret till närmaste tunnelbanestation.

De åker till slutstationen i Ropsten i nordöstra delarna av stan. Uzi och Egf kollar läget kring stationen medan de väntar in Que som kommer med nästa tåg. Mitt på perrongen finns en dörr som Que låser upp med sin nyckel. Innanför dörren finns ett rum med en lucka mot tågrälsen vid sidan av perrongen. Här inne i värmen brukade civvarna sitta och vänta något år tidigare. När de såg några fötter på andra sidan visste de att det var dags att springa ut och ingripa. Eftersom civvarna är borta för tillfället är det ingen större risk, men Que kollar ändå för säkerhets skull.

När säkerhetskontrollerna är avklarade ställer de sig diskret vid rulltrappan och väntar in nästa tåg. De låter väntande passagerare stiga ombord innan de smiter in mellan vagnarna och hoppar ner på andra sidan rälsen. Que, som går sist i ledet, blir upptäckt av föraren. Men föraren verkar inte bry sig så mycket.

”Föraren tittade aldrig ut på vår sida av tåget. Han kanske larmade, men jag hoppades att han struntade i det. Det var dumt att måla då, men vi bestämde oss för att göra det ändå. Sen gömde vi burkarna i skogen för risken att någon var på väg var ganska stor”, berättar Uzi senare.

När tåget rullat iväg småspringer de till nästa station som ligger på Gärdet. De hoppas få bra foton vid Liljeholmen. Som vanligt vill de gardera sig för säkerhets skull. Que och Egf stannar på Liljeholmens perrong medan Uzi går ut från stationen och ställer sig vid en bro som tåget passerar på vägen till tvätthallen.

När tåget kommer in på stationen stannar det inte för att ta upp passagerare utan rullar vidare direkt mot tvätten. Samtidigt kommer ett annat tåg in på ett spår mellan det målade tåget och perrongen. Que och Egf springer för att försöka få en bild när deras målningar passerar slutet av perrongen. Men det är lönlöst. Tåget åker för fort. Uzi är glad att han lämnade stationen. Även om bilden blev mörk så finns målningarna dokumenterade.

Vänster: På väg ut från Ropstens station.
Nedan: Det enda fotot som togs på målningarna.

DOCUMENTATION

ENGLISH

4.30 AM. The clock radio by Uzi's bed squeals angrily. He wakes the Finnish writer Egf, who arrived in Stockholm the preceding evening. Still dizzy from sleep, they pack their spray cans and hurry through the winter darkness to the nearest subway station.

They travel to Ropsten, an end station in the northeast part of the city. Uzi and Egf check around the station while they wait for Que, who arrives in the following train. In the middle of the platform is a door, which Que unlocks with his key. Behind the door is a room with a hatch that opens towards the tracks along the platform. A year or so ago, the plainclothes security men would sit here in the warmth, waiting to run out and intervene as soon as they saw feet on the other side of the hatch. Since they've been phased out for the time being, there is not much risk, but Que still checks, just to make sure.

Now that the security checks are done, they discreetly stand by the escalator and wait for the next train. They let the awaiting passengers board, then sneak in through the cars and jump down on the other side of the tracks. Que, who is bringing up the rear, is discovered by the driver. But the driver doesn't seem to care much.

“The driver never looked out at our side of the train”, says Uzi later. “He might have been standing there giving the alarm, but I was hoping he didn't care. It was stupid to continue painting then, but we decided to do it anyway. Then we hid the cans in the woods, because there was a risk of someone being on the way.”

When the train leaves, they jog on to the next station, Gärdet. They hope to take good photos at Liljeholmen. As usual, they want to hedge their bets. Que and Egf stop at the platform at Liljeholmen, while Uzi exits the station and stands on a bridge that the train passes on the way to the cleaning hall.

When the train arrives at the station, it doesn't stop to take on passengers, but continues straight on to the buff. Simultaneously, another train arrives down the track between the painted train and the platform. Que and Egf run to try to get a picture as their paintings rush past the end of the platform, but in vain. The train is going too fast. Uzi is pleased that he left the station. Though the picture is dark, the paintings are at least documented.

Left: Leaving the Ropsten station.
Below: The only photo of the pieces.

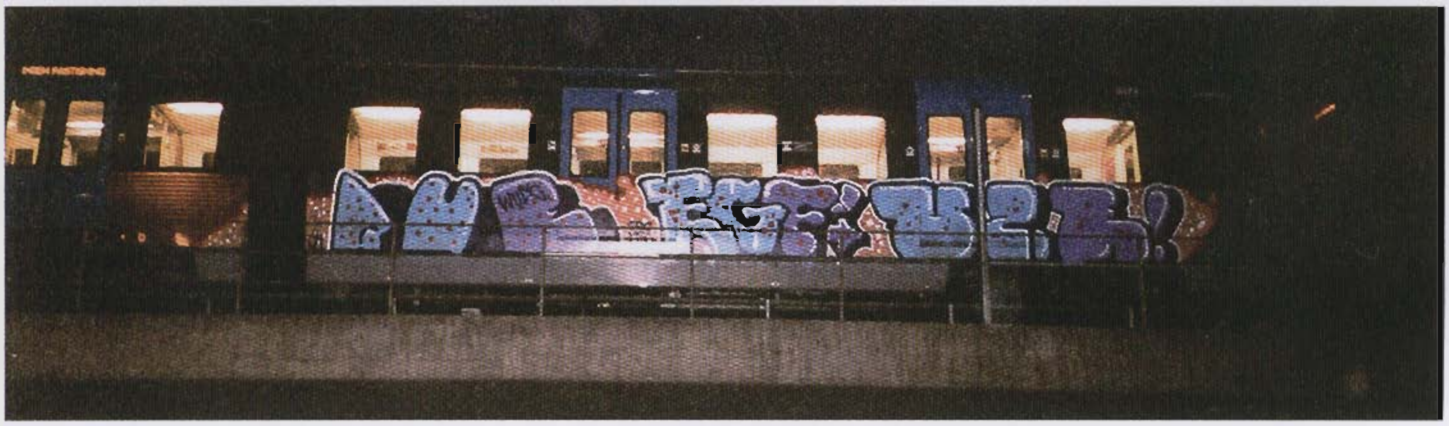

ORDFÖRKLARINGAR

SVENSKA

Backjump: Tåg som målas på slutstationen innan det vänder.
Backjumpwholecar: Hel vagnssida som målas på slutstationen innan det vänder.
Bajt, bajta: Att kopiera en annan målares stil.
Blackbook: Pärm eller bok där graffitimålare samlar bilder av sina målningar.
Bomba: Måla mycket eller skriva många tags.
Bränna: Att göra en riktigt bra målning.
Burner: En riktigt bra målning.
Civvare: Civila vakter eller poliser.
Dubbelkroma: Måla med en kromsprejburk i varje hand.
Fill in: Ifyllning i målning eller throwup.
Flopp: Se Throwup.
Fame: Kort för Hall of Fame. Plats där man får måla graffiti eller undanskymd vägg där det målas ofta.
Layup: Uppställningsplats för ett eller två tåg.
One man wholecar: Hel vagn som målas av en ensam person.
Outline: Konturlinje på en graffitimålning.
Panel: Liten målning på tåg.
Pieca: Måla graffiti, efter piece.
Piece: Graffitimålning.
Second outline: Linje som målas utanför konturlinje i avvikande färg.
Tag: En graffitimålares signatur.
Tagga: Skriva tags.
Throwup: Snabbt utförd bokstavskontur med eller utan ifyllning.
Toy: Nybörjare eller dålig graffitimålare.
Wholecar: Graffitimålning som täcker hel vagnssida.
Wholetrain: Graffitimålning som täcker hel tågsida.
Wildstyle: Sammanflätad, svårläst bokstavsstil.
Writer: Graffitimålare.
Yard: Bangård.

Vänster: På väg mot en underjordisk layup.

GLOSSARY

ENGLISH

Backjump: A train painted at the terminal station before turning around.
Backjump whole car: A whole train car painted at the terminal station before turning around.
Bite, to bite: To copy another writer's style.
Blackbook: Book where a writer collects photos of his pieces.
Bomb: To tag or paint a lot.
Burner: A really good piece.
Double-chroming: Painting with a spray can in each hand.
Fill-in: The fill-in of a piece or throw-up.
Flop: Throw-up.
Hall of Fame: Consistently frequented place to write graffiti.
Lay-up: Side tracks where trains are parked.
One man whole car: A whole car done by one single writer.
Outline: Contour line in a graffiti painting.
Panel: Small painting on a train.
Piece: Graffiti painting or to paint graffiti.
Second outline: Line placed outside the outline in a different colour.
Tag, to tag: A graffiti writer's signature or to write tags.
Throw-up: Fast, single-outlined letters with or without fill-in.
Toy: Beginner or poor graffiti writer.
Whole car: Graffiti painting covering the whole side of a train car.
Whole train: Graffiti painting covering the whole side of a train.
Wild style: Interlaced, hard-to-read lettering style.
Writer: A graffiti writer.
Yard: Short for train yard.

Left: On their way to an underground lay-up.

DOM KALLAR OSS KLOTTRARE
THEY CALL US VANDALS
SVENSK SWEDISH GRAFFITI · MALCOLM JACOBSON

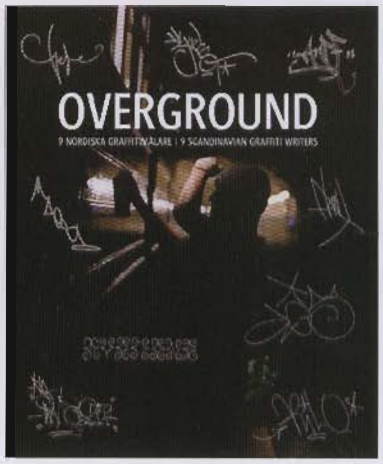
OVERGROUND
9 NORDISKA GRAFFITIMÅLARE | 9 SCANDINAVIAN GRAFFITI WRITERS

Tidigare utgivet på Dokument förlag / Previously published on Dokument Förlag

Dom kallar oss klottrare - svensk graffiti / They Call Us Vandals - Swedish Graffiti
ISBN 91-630-8611-5 (inbunden / hard cover)
ISBN 91-973981-0-1 (häftad / paperback)

Overground - nio nordiska graffitimålare / Overground - Nine Scandinavian Graffiti Writers
ISBN 91-973981-1-X (inbunden / hard cover)
ISBN 91-973981-2-8 (häftad / paperback)

www.dokument.org

SDK
WUFC
QUE
2002
SELLING DRUGS 2 KIDS
NICK
RILO
WUFC CREW

QUE
THE CREW
LEROY KILLA
SAK
KILLA
LEROY
2004
THE
2002
WFC

SVENSKA

Graffiti är en konstnärlig extremsport där de som målar störst, mest och vackrast vinner. Priset består av beundran och respekt från andra graffitimålare. Writers United Football Club (WUFC) är ett vinnande graffiticrew. De är sex unga män som har målat sitt namn på tusentals tunnelbanetåg och väggar.

WUFC laddar sina bokstäver med attityd genom att vrida och vända på dem tills de får ett personligt uttryck. När tågmålningarna sedan färdas genom våra städer får de liv.

Spänning, kreativitet, bekräftelse och kamratskap är viktiga ingredienser i en livstil där målarna utsätter sig för livsfara och riskerar fängelsestraff.

Journalisten Björn Almqvist och fotografen Emil Hagelin har följt WUFC i flera års tid. Fotografierna fångar intensiteten i målarnas liv. Texterna porträtterar ett gäng uppfinningsrika original. Aldrig tidigare har ett så närgånget reportage gjorts om ett graffiticrew.

Förord av Martha Cooper, fotograf till böckerna *Subway Art* och *Hip Hop Files*.

ENGLISH

Graffiti is an artistic extreme sport which is won by those who paint the biggest, the most and most beautifully. Their prize is the admiration and respect of other graffiti writers.

Writers United Football Club (WUFC) is a winning crew. These six young men have written their names on thousands of subway cars and walls. WUFC charge their letters with attitude by twisting and turning them until they receive a personal look. Their train pieces are given life as they travel through our cities.

Excitement, creativity, affirmation and camaraderie are important elements in a lifestyle that bears the risks of mortal danger and imprisonment.

Journalist Björn Almqvist and photographer Emil Hagelin have been following WUFC for several years. The pictures catch the intensity of these writers' lives. The text portrays a gang of inventive eccentrics. Never before has there been such intimate coverage of a graffiti crew.

Foreword by Martha Cooper, photographer of the books *Subway Art* and *Hip Hop Files*.

ISBN 91-973981-3-6
9 789197 398138

DOKUMENT FÖRLAG